

školský vzdělávací program

Školský vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání

RVP G 4-leté gymnázium

Kompletní ŠVP

Obsah

1	Charakteristika školy	2
2	Identifikační údaje	5
3	Charakteristika ŠVP	7
3.1	Profil absolventa	9
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie školy	11
3.3	Začlenění průřezových témat	11
4	Učební plán	20
5	Učební osnovy	26
5.1	Matematika a její aplikace	26
5.1.1	Matematika	27
5.2	Jazyk a jazyková komunikace	34
5.2.1	Český jazyk a literatura	35
5.2.2	Anglický jazyk	43
5.2.3	Francouzský jazyk	53
5.2.4	Německý jazyk	59
5.2.5	Ruský jazyk	69
5.3	Informační a komunikační technologie	83
5.3.1	Informatika a výpočetní technika	84
5.4	Člověk a společnost	88
5.4.1	Dějepis	89
5.4.2	Společenské vědy	98
5.5	Člověk a příroda	105
5.5.1	Fyzika	106
5.5.2	Chemie	116
5.5.3	Biologie	122
5.5.4	Zeměpis	128
5.5.5	Přírodovědná cvičení	133
5.6	Umění a kultura	139
5.6.1	Hudební výchova	141
5.6.2	Výtvarná výchova	144
5.7	Člověk a zdraví	147
5.7.1	Tělesná výchova	149
5.8	Volitelné vzdělávací aktivity	156
5.8.1	Konverzace v anglickém jazyce I	157
5.8.2	Konverzace v anglickém jazyce II	162
5.8.3	Konverzace v německém jazyce I	166
5.8.4	Konverzace v německém jazyce II	170
5.8.5	Konverzace ve francouzském jazyce I	174
5.8.6	Konverzace ve francouzském jazyce II	179
5.8.7	Literární seminář I	182
5.8.8	Konverzace v ruském jazyce	186
5.8.9	Literární seminář II	191
5.8.10	Seminář z českého jazyka	194
5.8.11	Seminář z dějepisu I	197
5.8.12	Seminář z dějepisu II	204
5.8.13	Společenskovední seminář I	209

5.8.14 Společenskovědní seminář II	212
5.8.15 Seminář ze zeměpisu I	215
5.8.16 Seminář ze zeměpisu II	219
5.8.17 Matematický seminář I	223
5.8.18 Matematický seminář II	226
5.8.19 Deskriptivní geometrie I	229
5.8.20 Deskriptivní geometrie II	232
5.8.21 Seminář a cvičení z biologie I	235
5.8.22 Seminář a cvičení z biologie II	238
5.8.23 Seminář a cvičení z fyziky I	241
5.8.24 Seminář a cvičení z fyziky II	245
5.8.25 Seminář a cvičení z chemie I	249
5.8.26 Seminář a cvičení z chemie II	252
5.8.27 Informatika a programování I	254
5.8.28 Informatika a programování II	259
6 Projekty	263
7 Evaluace vzdělávacího programu	264

1 Charakteristika školy

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

A. Velikost školy

Kapacita školy je 720 žáků. Gymnázium má v každém ročníku 1 třídu 8letého a 2 třídy 4letého vzdělávání.

B. Vybavení školy

Neorenesanční budova chrudimského gymnázia byla postavena na konci předminulého století Kongregací Školských sester III. řádu sv. Františka jako Dívčí pedagogium císaře a krále Františka Josefa I. Pod názvem Řádový československý ženský ústav učitelství působil po vzniku samostatného Československa a bylo zrušeno až po roce 1948. Téměř až do konce 50. let minulého století sídlila v objektu armáda, poté byla budovy znovu poskytnuta pro školské účely.

V budově školy je kromě kmenových tříd 12 odborných učeben (z toho 3 učebny IVT s připojením na internet), 6 jazykových učeben, 7 knihoven (z toho 4 cizojazyčné), fyzikální, chemická a biologická laboratoř, 3 místnosti pro tělesnou výchovu, posilovna, studovna, odborné učitelské kabinety s prostory pro uložení učebních pomůcek, sborovna, administrativní, technické a provozní zázemí. Učebny jsou vybaveny audiosystémy, televizí, videorekordéry a přehrávači DVD, některé odborné učebny dataprojektorem a interaktivní tabulí. Na chodbách jsou pro žáky umístěny 2 kopírovací stroje.

Do prostor školní zahrady a parku je zakomponováno oplocené školní hřiště s dvěma volejbalovými kurty a hřištěm na minifotbal.

Žákovské šatny v suterénu školní budovy jsou velmi málo vyhovující.

Součástí školy je školní kuchyně a jídelna s kapacitou 830 jídel, stravovací a pitný režim zajišťuje též školní kantýna a nápojový automat.

Budova školy je připojena na centrální rozvod tepla International Power Opatovice, a.s.

Prostorem pro shromáždění žáků je tělocvičný a divadelní sál v přízemí nebo nádvoří před budovou, pro relaxaci žáků park a zahrada v okolí budovy, prostorem pro ošetření žáků je administrativní kancelář, kanceláře zástupců ředitele a kabinety biologie či tělesné výchovy.

Objekt gymnázia a přilehlé pozemky procházejí od roku 2006 rozsáhlou rekonstrukcí a modernizací, jež bude probíhat ještě několik příštích let.

Hygienické podmínky gymnázia se zlepšují díky postupné rekonstrukci a modernizaci školní budovy a okolí.

Vysazené rostliny, travnaté plochy a dřeviny na pozemcích v okolí budovy jsou řádně udržovány (viz § 2 vyhlášky MZ ČR č. 108/2001 Sb.)

Podlahy ve školní budově odpovídají charakteru činnosti a jsou snadno čistitelné.

Prostory k výuce tělesné výchovy umožňují realizaci základního učiva tělesné výchovy. Jsou odvětrané, s pružnou podlahou při statickém i dynamickém zatížení, snadno čistitelnou a neklouzavou. Po skončení tělesné výchovy mají žáci možnost očisty (viz § 3 zmíněné vyhlášky).

Školní nábytek zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků, při používání tabule je dodržován předepsaný zrakový úhel. Rozsazení žáků v učebnách se řídí podle jejich tělesné výšky i dle jejich případných zrakových či sluchových vad (viz § 6 zmíněné vyhlášky).

V učebnách je zajištěno vyhovující denní i sdružené osvětlení, osvětlení tabule má přibližně stejnou úroveň jako osvětlení pracovních míst. Osvětlovací otvory (okna) jsou opatřeny zařízením pro regulaci denního osvětlení (§ 7 a § 9 zmíněné vyhlášky).

Učebny mají vyhovující mikroklimatické podmínky a vytápění, jsou větratelné. Teplota vzduchu v místnostech je kontrolována (viz § 10 a § 11 zmíněné vyhlášky).

Škola je zásobována pitnou vodou (viz § 12 zmíněné vyhlášky).

Časové rozložení výuky, sestava rozvrhu a režim dne stanovuje gymnázium v rámci možností s ohledem na věkové zvláštnosti žáků, jejich biorytmus a náročnost jednotlivých předmětů (viz § 13 zmíněné vyhlášky).

Úklid a malování prostor se provádí dle podrobně rozepsaných pokynů (viz § 14 zmíněné vyhlášky).

Pro mytí rukou před jídlem jsou k dispozici umyvadla s tekoucí teplou vodou, mýdlem a možností usušení rukou (viz § 16 zmíněné vyhlášky).

C. Charakteristika pedagogického sboru

Dle organizačního schématu má gymnázium tříčlenné vedení – ředitelku, statutární zástupkyni pro vzdělávací a výchovnou oblast a zástupce ředitele pro oblast materiální, technickou a provozní. Výchovným a vzdělávacím záležitostem se věnuje výchovná poradkyně, dále ve škole působí koordinátorka ICT, metodička sociální prevence, metodik environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty a koordinátorka ŠVP.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí plánem, jenž je každoročně upřesňován. Přihlíží se v něm ke studijním zájmům pedagogického pracovníka a k potřebám a rozpočtu gymnázia. Uskutečňuje se formou individuální (studium, účasti na školeních a seminářích) poskytovanou vysokými školami nebo akreditovanými vzdělávacími institucemi (Jezerka, NIVD, Fakta, Purkyt, Paris, Descartes aj.) a formou samostudia. O každé vzdělávací akci, na niž je pedagogický pracovník vyslán, je zpracována stručná zpráva.

D. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Dlouhodobými projekty se zabývají žáci zejména v oblasti historie, geografie, ekologie a environmentální výchovy (např. Terezín – příběh dětí, Území, jejich kulturní dědictví a životní prostředí, Polární soutěž, Europanostra, Studenti píšou noviny, MRKEV, školní časopis Stopa, mezitřídní turnaje ve volejbalu, basketbalu, Adopce na dálku, adopce zvířat v ZOO Dvůr Králové nad Labem, Eurorebus, lyžařské, geologické a ekologické, adaptační, sportovní a turistické kurzy aj.).

Gymnázium udržuje kontakty s Gymnáziem Duklianských hrdinů ve Svidníku (Slovenská republika) a s College Pallas Athene v Ede (Nizozemské království).

Podle zájmu žáků se pořádají zájezdy do anglicky, francouzsky a německy mluvících zemí.

Informace o aktuálních projektech je obsahem samostatné kapitoly ŠVP (5.1 Projekty a kurzy v osmiletém cyklu).

E. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Od roku 1990 působí při gymnáziu Sdružení rodičů a příznivců GJR Chrudim, jež dle svých stanov poskytuje účinnou dobrovolnou pomoc gymnáziu při plnění poslání a zaměřuje se na sjednocování výchovného působení rodiny, školy a dalších výchovných institucí. Toto občanské sdružení finančně i personálně podporuje celou řadu gymnaziálních aktivit, každoročně přispívá na činnost zájmových kroužků, školní sportovní klub, zahraniční kontakty, zakoupení knih a učebních pomůcek, školní soutěže, odborné exkurze apod., poskytuje příspěvek maturitním třídám a spolupodílí se na organizaci reprezentačních plesů školy.

SRP GJR se rovněž zapojuje do organizace informačních hodin pro rodiče a zákonné zástupce žáků a aktivně spolupracuje s vedením gymnázia při řešení výchovných a vzdělávacích problémů.

Tříčlenná školská rada byla ustavena a působí v gymnáziu ve shodě s platnými zákonnými předpisy.

Oba tyto subjekty mohou, v rámci svých kompetencí, ovlivňovat atmosféru a dění ve škole.

Spolupráce s dalšími subjekty ve městě, v kraji i v republice je velice bohatá, uvedeme jen výběrový výčet.

- spolupráce se vzdělávacími a výchovnými institucemi:

Asociace školních sportovních klubů, ZŠ a SŠ v Chrudimi, gymnázia v Pardubickém kraji, instituce pro DVPP, fakulty VŠ, DDM Chrudim, ZUŠ Chrudim, jazykové školy, autoškoly, ekologická centra (Chaloupky, Horní Maršov)

- spolupráce v oblasti státní správy a samosprávy:

Pardubický kraj, Město Chrudim, Úřad práce Chrudim

- spolupráce s institucemi zajišťujícími péči o mládež:

Pedagogicko psychologická poradna, Archa, Šance pro Tebe, Futur, Agora

- spolupráce s kulturními institucemi:

Chrudimská beseda, Památník národního písemnictví, Regionální muzeum, Muzeum loutkářských kultur, Státní okresní archiv, Městská knihovna, Vodní zdroje, Boii, Život a zdraví, divadla v Pardubicích, Hradci Králové, Praze, Brně, Olomouci

- spolupráce se sportovními organizacemi:

AFK Chrudim, Atletika Chrudim, Sokol Chrudim, SK Chrudim

- spolupráce s firmami zajišťujícími vybavení učebními pomůckami, knihami, opravy, servis

- spolupráce s řadou dalších institucí:

Svaz bojovníků za svobodu, Konfederace politických vězňů, Kongregace Školských sester sv. Františka, Ústav sociální péče Slatiňany, Centrum sociální péče a pomoci Chrudim, hospic, Farní charita, zámek Slatiňany, ZOO Dvůr Králové nad Labem

- spolupráce s tiskem a dalšími médii:

Noviny Chrudimska, Chrudimský zpravodaj, MF Dnes, Pardubický rozhlas

2 Identifikační údaje

Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Datum	30. 9. 2011	Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium
Platnost	od 30. září 2011	vzdělávací program	RVP G 4-leté gymnázium
Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia v letech:	4		

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV
IČ	60103337
REDIZO	600011887
Kontakty	Mgr. Miroslava Zachová, koordinátor tvorby ŠVP
Ředitel	Mgr. Klára Jelinková
Telefon	469669522, 469669539
Fax	469669500
Email	reditel@gjr.cz, zachova@gjr.cz
www	www.gjr.cz

Zřizovatel	Pardubický kraj
Adresa	Komenského 125, 532 11 Pardubice
Kontakt	Odbor školství, kultury a tělovýchovy Krajského úřadu Pardubického kraje
Telefon	466026201

Doplňující údaje

Poznámka:

Tento ŠVP platný od 30.9.2011 je z valné části kopií původního ŠVP vypracovaného k 1.9.2009 a aktualizovaného dle pokynů ČŠI k 1.3. 2010.

Další revize obsahu ŠVP proběhla na základě instrukcí ČŠI k 31. 8. 2014. Jedná se o úpravy spíše formálního charakteru, které nemění obsah ŠVP, ani nemají vliv na jeho platnost.

K 1. 9. 2017 byla v Charakteristice ŠVP dle pokynů MŠMT aktualizována kapitola, která se týká vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.

č.j. GJR/616/2011

.....
datum, podpis, razítko

3 Charakteristika ŠVP

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

A. Zaměření školy

Gymnázium Josefa Ressela poskytuje vzdělání ve čtyřletém a osmiletém oboru vzdělání všeobecného charakteru. Ctí pozitivní prvky konzervativní tradice škol gymnaziálního typu, zároveň se však snaží využít maxima dostupných a ověřených výchovných a vzdělávacích strategií a moderních metod výuky, jež lze v našich podmínkách aplikovat a které působí v duchu zvyklostí středoevropského kulturního kontextu. Cílem vzdělávání je nejen dosažení náležité úrovně klíčových kompetencí, ale současně i rozvoj osobní zkušenosti žáka pramenící ze života ve školním společenství. Zdůrazňujeme smysl pro povinnost, zodpovědnost a řád, respektujeme svobodu jednotlivce.

V nižších ročnících poskytuje škola účelně široký společný vzdělanostní základ, který ve vyšších ročnících umožňuje žákům dostatečně rozsáhlý výběr volitelných předmětů dle jejich individuálních zájmů a oborové orientace. Po celou dobu gymnaziální docházky klademe důraz na osobní zodpovědnost žáka za své vzdělání, podporujeme snahu o sebevzdělávání a vytvářením pozitivního přístupu k učení připravujeme podmínky pro aktivní přístup žáka k předpokládanému vysokoškolskému studiu a k celoživotnímu vzdělávání.

B. Organizace přijímacího řízení a maturitní zkoušky

Vzhledem k častým novelizacím školského zákona a ministerských vyhlášek je aktuální podoba přijímacího řízení i maturitní zkoušky zveřejněna v zákonem stanovených termínech na webových stránkách gymnázia (formou společné přílohy k ŠVP pro primu - kvartu, kvintu - oktávu, 1. - 4. ročník)

Náš ŠVP předpokládá i v budoucích letech stabilizovat počet otevřených tříd v gymnáziu na 2 třídy 4letého a 1 třídu 8letého vzdělávání, samozřejmě v závislosti na vzdělávací poptávce. Bude tak umožněno co největšímu počtu žáků získat gymnaziální vzdělání jako nejlepší přípravu k vysokoškolskému studiu.

Maturitní zkoušky probíhají od r. 2011 ve společné a profilové části. Ředitelství školy informuje žáky o termínech konání ústních a písemných zkoušek a předloží nabídku zkušebních předmětů profilové části maturity. Jednotlivé předmětové komise seznámí žáky s návrhy témat profilové části MZ, vyučující cizích jazyků rovněž s tématy 3. části ústní zkoušky z cizího jazyka ve společné části maturity.

C. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- na začátku i v průběhu školního roku seznamujeme žáky s plánem činností, umožňujeme jim sledovat realizaci jednotlivých kroků a ověřovat si, na jaké úrovni se momentálně nacházejí, co v daném oboru zvládli

- podle potřeby a organizačních možností zařazujeme různé metody a formy výuky (frontální, skupinovou, výklad, projektové vyučování ...)

- doporučujeme žákům různé informační zdroje a vedeme je k porovnávání a kritickému hodnocení takto získaných informací

- vedeme žáky k co největší samostatnosti, předpokládáme značnou míru zainteresovanosti na výsledcích středoškolského studia

- klademe důraz na kvalitní přípravu žáků k maturitě a vysokoškolskému studiu

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost řešit různě náročné problémy, od jednoduchých problémových úloh v jednotlivých vyučovacích hodinách až po složitější a časově náročnější projekty, jejichž výsledkem jsou seminární práce

- motivujeme žáky zadáváním problémových úloh z praktického života, aby si mohli ověřit možnosti využití získaných znalostí a dovedností a aby si zřetelněji uvědomovali mezipředmětové vztahy

- nabízíme žákům radu a pomoc při řešení osobních problémů, případně doporučujeme konzultaci na konkrétním odborném pracovišti

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost kultivovaně se vyjadřovat při zkoušení, diskusi s vyučujícími i spolužáky, při prezentaci splněných úkolů apod.

- v každé hodině vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky

- učíme žáky zdvořilosti při komunikaci se spolužáky i s dospělými, netolerujeme hrubé vyjadřování a chování

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků vyvážený vztah k právům a povinnostem, poskytujeme jim dostatek informací, respektujeme jejich práva, zároveň důsledně vyžadujeme plnění povinností v jednotlivých předmětech i obecně z pozice třídního učitele

- při skupinových činnostech vedeme žáky k zachování zásad týmové spolupráce, k spoluzodpovědnosti za výsledky kolektivu

- měníme pozice žáků ve skupině, umožňujeme jim vyzkoušet si různé role, včetně vedoucího a mluvčího týmu

- při školních výletech, odborných exkurzích, sportovních kurzech rozvíjíme kontakty žáka se skupinou vrstevníků; podporujeme přátelské vztahy

Kompetence občanská

- prosazujeme tradiční hodnoty občanské společnosti, vedeme žáky k jejich respektování i mimo školu

- v jednotlivých vyučovacích předmětech seznamujeme žáky s kulturním dědictvím (Výtvarná výchova – výstavy, Hudební výchova – koncerty, Dějepis – historické památky, Český jazyk – návštěva divadelních představení,..). Tímto způsobem u nich rozvíjíme estetické cítění, úctu k historickým a uměleckým hodnotám, potřebu účastnit se kulturních akcí

- prostřednictvím výuky cizích jazyků, návštěvou zeměpisných pořadů, formou zahraničních zájezdů vytváříme u žáků pozitivní vztah k jiným národům a rasám, poznáním a pochopením odlišností vedeme k toleranci

- formou přírodovědných exkurzí a besed upozorňujeme žáky na hodnoty spojené s životním prostředím, vychováváme je k ekologickému myšlení

- vedeme žáky k odpovědnému postoji k vlastnímu zdraví, učíme je správně postupovat v krizových situacích, schopnosti a ochotě pomoci druhému člověku

Kompetence k podnikavosti

- podporujeme účast žáků v soutěžích, tím umožňujeme nadaným žákům vyniknout a profilovat své zaměření

- upozorňujeme žáky na možnosti využití získaných znalostí a dovedností při vysokoškolském studiu a při volbě povolání

- formou exkurzí a besed s odborníky seznamujeme žáky s různými institucemi, v nichž mohou hledat budoucí uplatnění

D. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se postupuje podle doporučení ŠPZ, aby byly zohledněny vzdělávací potřeby konkrétního žáka. V oblasti metod a organizace výuky

- respektujeme odlišné styly učení jednotlivých žáků
- volíme metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- klademe důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- střídáme formy a činnosti během výuky

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a IVP. Na jejich tvorbě spolupracují vyučující příslušných předmětů s výchovným poradcem a třídním učitelem. Lze využít také pomoci školního psychologa. Vyhodnocují se po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Průběžná kontrola účinnosti opatření pak probíhá podle individuálních potřeb žáka (různé formy – schůzka s rodiči, se žákem, konzultace se ŠPZ, se školní psycholožkou...)

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Výuka nadaných žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Žákům nabízíme řadu mimoškolních aktivit, kde se jim lze individuálně věnovat. Na škole existuje velké množství různě zaměřených kroužků, kde mohou žáci v malých skupinkách rozvíjet svůj talent. Škola podporuje zapojení žáků do soutěží a olympiád, pomáhá jim s odbornou přípravou. Vyučující nasměrují žáky na příslušné specialisty, poradí s výběrem odborné literatury, zprostředkují kontakty na odborná pracoviště. Ve výuce angličtiny a Dalšího cizího jazyka (francouzského, německého, ruského) jsou nadaní žáci motivováni k dosažení co nejvyšší úrovně podle SERRJ. Jsou informováni o možnostech vykonání mezinárodně uznávaných zkoušek, které vedle komplexní zkoušky z cizího jazyka ve společné části maturity mohou výrazně zvýšit jejich šanci na úspěch při přijímacím řízení na vysoké školy, případně přispět k lepšímu uplatnění absolventů na trhu práce. V hodinách k žákům přistupujeme individuálně, umožňujeme jim plnit náročnější úkoly, pracovat s naučnou literaturou, využívat výpočetní a mikroskopickou techniku.

Při vzdělávání těchto žáků se postupuje dle doporučení ŠPZ, vypracovává se PLPP, případně IVP.

3.1 Profil absolventa

E. Profil absolventa

- Absolvent Gymnázia Josefa Ressela je rozumně uvažující, vnitřně bohatou a světu otevřenou osobností.
- Má široký vzdělanostní základ, který mu umožňuje chápat podstatu hlavních oblastí lidského poznání a vztahy mezi vědními obory. Má osvojené dovednosti potřebné ke studiu na vysoké škole.
- Je schopen se samostatně a soustavně vzdělávat, osvojovat si nové poznatky, vyhledávat, třídít a zpracovávat informace, kriticky je hodnotit a používat je v nových situacích.
- Je otevřený novým poznatkům a podnětům, uplatňuje při tom vlastní úsudek a kritické myšlení. Dovede řešit problémy z různých oblastí života pomocí logického uvažování a efektivní práce s informacemi, při řešení problémů dovede nacházet netradiční a tvůrčí přístupy.
- Ovládá způsoby důkazu a argumentace. Při poznávacích činnostech uplatňuje představivost, fantazii a tvořivost. Dovede se vyrovnávat s novým prostředím a přizpůsobovat se novým situacím.

- Dovede se správně, srozumitelně a přesně vyjadřovat v mateřském jazyce, je schopen mluvit na veřejnosti, argumentovat a obhajovat vlastní názor.
- Je schopen komunikovat (rozumět a hovořit) v cizích jazycích a studovat cizojazyčnou literaturu.
- Má schopnost pracovat samostatně i týmově, převzít zodpovědnost, organizovat svou vlastní práci a řídit práci jiných na základě osvojených základů managementu.
- Respektuje postoje, přesvědčení a zájmy jiných lidí, je citlivý k problémům jednotlivců a skupin. Dovede komunikovat a otevřeně vyjadřovat své názory a pocity.
- Chápe komplexnost vztahu mezi přírodou a lidskou činností, důležitost uchování přírodních zdrojů, vztah mezi spotřebou a ekologií, mezi lidskou činností, zaměstnáním, zdravím a životním prostředím.
- Chápe význam a dosah rozvoje moderních technologií v životě člověka a společnosti; orientuje se ve světě práce.
- Orientuje se v globálních problémech současného světa (v otázkách ekologie, využívání vědeckého pokroku ve prospěch trvale udržitelného rozvoje lidstva, v otázkách multikulturního soužití mezi národnostmi, v rasových a etnických problémech, problémech zaměstnanosti, médií atd.).
- Má rozvinuté mravní vědomí, charakter, sebeúctu a přiměřeně sebevědomí, chápe smysl mravních a právních norem, dovede se v nich orientovat a přijímá je jako jeden z vnitřních regulativů vlastního jednání.
- Dovede smyslově vnímat, obrazně chápat a prožívat svět ve všech jeho měnících se strukturách a koncepcích. Umělecké dílo chápe jako východisko pro uvědomování si, prožívání a chápání různorodosti skutečnosti a jejího vyjádření.
- Dbá o své zdraví a tělesnou i psychickou zdatnost, dokáže se vyrovnat s negativními vlivy ohrožujícími zdraví a rozhodovat se ve prospěch vlastního zdraví.

F. Začlenění průřezových témat

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
  - efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
  - své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- Kompetence k řešení problémů
  - je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran
  - kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry
  - uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice
- Kompetence komunikativní
  - rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
  - efektivně využívá moderní informační technologie
  - prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
  - používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- Kompetence sociální a personální
  - aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- Kompetence občanská

- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- Kompetence k podnikavosti

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

3.3 Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
sexta	Jazyk a jazyková komunikace
septima	Jazyk a jazyková komunikace
Anglický jazyk	
kvinta	Interaktivní řečové dovednosti
septima	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
Informatika a výpočetní technika	
kvinta	Tvorba prezentací
Společenské vědy	
	Člověk jako jedinec
Biologie	
septima	Výchova ke zdraví
Konverzace v anglickém jazyce I	
	Sociálně kulturní realie
Konverzace v anglickém jazyce II	
oktáva	Sociálně kulturní realie
Konverzace v ruském jazyce	
	Osobní charakteristika Kultura a umění, sport Bydlení
Seminář z českého jazyka	
	Obecné lingvistické poznatky Zvuková stránka jazyka Grafická stránka jazyka Lexikologie a sémantika Slovotvorba Morfologie Syntax Textová syntax Stylistika, komunikace, rétorika
Společenskovední seminář II	
	Psychologie

Pokryto předmětem

Tělesná výchova

Informatika a výpočetní technika

Matematika

Společenské vědy

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Integrace do výuky

Anglický jazyk	
septima	Produktivní řečové dovednosti
Informatika a výpočetní technika	
oktáva	Aplikace dovedností ICT
Společenské vědy	
kvinta	Člověk jako jedinec
septima	Tržní ekonomika Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice Finance a finanční gramotnost
Literární seminář I	
	Úvod do problematiky semináře Literární dílo, smysl a způsoby jeho interpretace Základy versologie Regionální literatura
oktáva	Literární žánry Literární proces Literární věda
Konverzace v ruském jazyce	
	Stravování Péče o zdraví
Literární seminář II	
	Úvod do problematiky semináře Literární dílo, smysl a způsoby jeho interpretace Základy versologie Regionální literatura
Seminář z českého jazyka	
	Obecné lingvistické poznatky Lexikologie a sémantika Morfologie Syntax Textová syntax Stylistika, komunikace, rétorika
Seminář z dějepisu I	
septima	Úvod do studia historie Historiografie Dějiny umění Dějiny Chrudimska Dějiny práva Volitelné téma

Seminář z dějepisu II	
oktáva	Úvod do studia dějepisu, historiografie Dějiny umění Dějiny Chrudimska Dějiny práva Volitelné téma
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk jako jedinec
Společenskovední seminář II	
oktáva	Psychologie Finanční a ekonomická gramotnost
Informatika a programování I	
septima	Základní techniky Složitost algoritmů Numerické algoritmy Objektově orientované programování
oktáva	Databáze Tabulkový editor
Informatika a programování II	
	Základní techniky Složitost algoritmů Numerické algoritmy Objektově orientované programování Tabulkový editor Databáze

Pokryto předmětem

Tělesná výchova
Informatika a výpočetní technika
Matematika
Společenské vědy

Sociální komunikace

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
sexta	Jazyk a jazyková komunikace
septima	Jazyk a jazyková komunikace
Anglický jazyk	
kvinta	Interaktivní řečové dovednosti
sexta	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
septima	Interaktivní řečové dovednosti
Informatika a výpočetní technika	
oktáva	Aplikace dovedností ICT
Konverzace v německém jazyce I	
septima	Rodina, příbuzenské vztahy Přátelství a mezilidské vztahy Volný čas, koníčky a zájmy
oktáva	Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny
Konverzace v německém jazyce II	
	Rodina, příbuzenské vztahy Přátelství a mezilidské vztahy Volný čas, koníčky a zájmy

	Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny
Seminář z českého jazyka	
	Obecné lingvistické poznatky Zvuková stránka jazyka Lexikologie a sémantika Slovo tvorba Syntax Textová syntax Stylistika, komunikace, rétorika
Seminář z dějepisu I	
septima	Úvod do studia historie Volitelné téma
Seminář z dějepisu II	
oktáva	Úvod do studia dějepisu, historiografie Volitelné téma
Společenskovední seminář II	
	Etika Psychologie

Pokryto předmětem

Tělesná výchova
Informatika a výpočetní technika
Matematika
Společenské vědy

Morálka všedního dne

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
sexta	Literární komunikace
septima	Literární komunikace
Anglický jazyk	
sexta	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
Společenské vědy	
kvinta	Člověk jako jedinec
septima	Občan a právo
Biologie	
	Výchova ke zdraví
Konverzace v německém jazyce I	
	Rodina, příbuzenské vztahy Přátelství a mezilidské vztahy
oktáva	Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny
Konverzace v německém jazyce II	
	Rodina, příbuzenské vztahy Přátelství a mezilidské vztahy Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a společnost
oktáva	Člověk a svět
Společenskovední seminář II	
	Etika Psychologie

Informatika a programování I
Člověk, společnost a počítačové technologie

Pokryto předmětem

Tělesná výchova
Informatika a výpočetní technika
Matematika
Společenské vědy

Spolupráce a soutěž

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
sexta	Jazyk a jazyková komunikace
septima	Jazyk a jazyková komunikace
Anglický jazyk	
kvinta	Interaktivní řečové dovednosti
septima	Interaktivní řečové dovednosti
Společenské vědy	
	Tržní ekonomika
	Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice
Konverzace v německém jazyce I	
	Volný čas, koníčky a zájmy
	Sport
Konverzace v německém jazyce II	
oktáva	Volný čas, koníčky a zájmy
	Sport
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a ekonomika
Společenskovední seminář II	
oktáva	Psychologie
Informatika a programování I	
	Databáze
Informatika a programování II	
	Databáze

Pokryto předmětem

Tělesná výchova
Informatika a výpočetní technika
Matematika
Společenské vědy

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Globalizační a rozvojové procesy

Integrace do výuky

Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
sexta	Evropa
Společenskovední seminář I	
oktáva	Člověk v mezinárodním prostředí
Společenskovední seminář II	
	Mezinárodní vztahy, evropská integrace
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
	Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie
	Regionální geografie

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Integrace do výuky

Anglický jazyk	
oktáva	Receptivní řečové dovednosti
	Produktivní řečové dovednosti
	Interaktivní řečové dovednosti
Společenské vědy	
septima	Tržní ekonomika
	Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
sexta	Evropa
Konverzace v anglickém jazyce I	
oktáva	Sociálně kulturní realie
Konverzace v anglickém jazyce II	
	Sociálně kulturní realie
Konverzace v ruském jazyce	
	Člověk a společnost
Seminář z dějepisu I	
	Raný novověk
	Novověk
	Nejnovější dějiny
Seminář z dějepisu II	
	Raný novověk
	Novověk
	Nejnovější dějiny
Společenskovední seminář I	
	Člověk v mezinárodním prostředí
Společenskovední seminář II	
	Mezinárodní vztahy, evropská integrace
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
	Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie

Regionální geografie

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Integrace do výuky

Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
sexta	Evropa
Seminář z dějepisu I	
oktáva	Nejnovější dějiny
Seminář z dějepisu II	
	Nejnovější dějiny
Společenskovední seminář I	
	Člověk v mezinárodním prostředí
Společenskovední seminář II	
	Mezinárodní vztahy, evropská integrace
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie

Žijeme v Evropě

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
kvinta	Literární komunikace
sexta	Literární komunikace
septima	Literární komunikace
oktáva	Literární komunikace
Anglický jazyk	
sexta	Interaktivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
septima	Receptivní řečové dovednosti
oktáva	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti Interaktivní řečové dovednosti
Německý jazyk	
	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
Ruský jazyk	
kvinta	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
sexta	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
septima	Receptivní řečové dovednosti
oktáva	Receptivní řečové dovednosti
Společenské vědy	
septima	Občan ve státě Občan a právo
oktáva	Kapitoly evropského myšlení
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie

sexta	Evropa
Výtvarná výchova	
kvinta	Dějiny umění od pravěku po klasicismus
sexta	Dějiny umění od romantismu do konce 20. století
Konverzace v anglickém jazyce I	
oktáva	Reálie České republiky
Konverzace v anglickém jazyce II	
	Reálie České republiky
Konverzace v německém jazyce I	
septima	Cestování a doprava
oktáva	Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny Česká republika, Praha a náš region Reálie německy mluvících zemí
Konverzace v německém jazyce II	
	Cestování a doprava Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny Česká republika, Praha a náš region Reálie německy mluvících zemí
Konverzace ve francouzském jazyce I	
septima	Reálie frankofonních zemí Sociálně kulturní reálie
oktáva	Reálie frankofonních zemí
Konverzace ve francouzském jazyce II	
	Reálie frankofonních zemí
Literární seminář I	
septima	Literatura a umění v životě člověka
Literární seminář II	
oktáva	Literatura a umění v životě člověka
Seminář z českého jazyka	
	Obecné lingvistické poznatky
Seminář z dějepisu I	
septima	Dějiny umění Dějiny práva
oktáva	Pravěk Starověk Středověk Raný novověk Novověk Nejnovější dějiny
Seminář z dějepisu II	
	Dějiny umění Dějiny práva Pravěk Starověk Středověk Raný novověk Novověk Nejnovější dějiny
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a právo Člověk a stát
oktáva	Člověk a svět Člověk v mezinárodním prostředí
Společenskovední seminář II	
	Mezinárodní vztahy, evropská integrace Filosofické myšlení

	Finanční a ekonomická gramotnost Právo
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Deskriptivní geometrie I	
septima	Úvod
Deskriptivní geometrie II	
oktáva	Úvod

Pokryto předmětem

Dějepis
Hudební výchova
Výtvarná výchova

Vzdělávání v Evropě a ve světě

Integrace do výuky

Anglický jazyk	
oktáva	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti Interaktivní řečové dovednosti
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
sexta	Evropa
Konverzace v anglickém jazyce I	
septima	Sociálně kulturní realie
Konverzace v anglickém jazyce II	
oktáva	Sociálně kulturní realie
Konverzace v německém jazyce I	
septima	Škola a studium, jazyky a jejich význam
oktáva	Kultura a umění, četba
Konverzace v německém jazyce II	
	Škola a studium, jazyky a jejich význam Kultura a umění, četba
Konverzace v ruském jazyce	
	Studium, škola, zaměstnání
Seminář z českého jazyka	
	Textová syntax Stylistika, komunikace, rétorika
Společenskovední seminář II	
	Mezinárodní vztahy, evropská integrace
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Základní problémy sociokulturních rozdílů

Integrace do výuky

Dějepis	
septima	Novověk
oktáva	Nejnovější dějiny
Společenské vědy	
septima	Občan ve státě
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie Afrika
sexta	Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa
Seminář z českého jazyka	
oktáva	Obecné lingvistické poznatky Textová syntax Stylistika, komunikace, rétorika
Seminář z dějepisu I	
septima	Volitelné téma
oktáva	Starověk Středověk Raný novověk Novověk
Seminář z dějepisu II	
	Volitelné téma Starověk Středověk Raný novověk Novověk
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a společnost Člověk a stát
Společenskovední seminář II	
oktáva	Sociologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie

Psychosociální aspekty interkulturality

Integrace do výuky

Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie Afrika
sexta	Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa
Konverzace v ruském jazyce	
oktáva	Cestování Sociokulturní prostředí Ruska a České republiky
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a společnost
oktáva	Člověk a svět
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
oktáva	Jazyk a jazyková komunikace
Anglický jazyk	
septima	Interaktivní řečové dovednosti
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie Afrika
sexta	Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa
Konverzace v anglickém jazyce I	
septima	Sociálně kulturní reálie
oktáva	Reálie anglicky mluvících zemí
Konverzace v anglickém jazyce II	
	Sociálně kulturní reálie Reálie anglicky mluvících zemí
Konverzace v německém jazyce I	
septima	Přátelství a mezilidské vztahy Škola a studium, jazyky a jejich význam
oktáva	Kultura a umění, četba Reálie německy mluvících zemí
Konverzace v německém jazyce II	
	Přátelství a mezilidské vztahy Škola a studium, jazyky a jejich význam Kultura a umění, četba Reálie německy mluvících zemí

Seminář z českého jazyka	
	Obecné lingvistické poznatky
Společenskovední seminář II	
	Sociologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie Regionální geografie

Pokryto předmětem

Německý jazyk
Francouzský jazyk
Ruský jazyk
Anglický jazyk
Konverzace v anglickém jazyce I
Konverzace v anglickém jazyce II
Konverzace v německém jazyce I
Konverzace v německém jazyce II
Konverzace ve francouzském jazyce I
Konverzace ve francouzském jazyce II
Konverzace v ruském jazyce

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Problematika vztahů organismů a prostředí

Integrace do výuky

Biologie	
kvinta	Obecná biologie Biologie rostlin Biologie hub Ekologie rostlin a hub
sexta	Biologie živočichů Ekologie živočichů
Zeměpis	
kvinta	Fyzická geografie Afrika
sexta	Česká republika Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa

Přírodovědná cvičení	
kvinta	Ekologie
sexta	Ekologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Fyzická geografie
oktáva	Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Fyzická geografie
	Regionální geografie
Seminář a cvičení z biologie I	
septima	Obecná biologie
oktáva	Ekologie
Seminář a cvičení z biologie II	
	Obecná biologie
	Ekologie

Člověk a životní prostředí

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
sexta	Literární komunikace
Anglický jazyk	
oktáva	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti Interaktivní řečové dovednosti
Biologie	
septima	Biologie člověka
Zeměpis	
kvinta	Fyzická geografie Afrika
sexta	Česká republika Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa
Konverzace v anglickém jazyce I	
oktáva	Sociálně kulturní reálie
Konverzace v anglickém jazyce II	
	Sociálně kulturní reálie
Konverzace v německém jazyce I	
septima	Zdraví a nemoc
Konverzace v německém jazyce II	
oktáva	Zdraví a nemoc Počasí a klima, příroda a její ráz, životní prostředí
Konverzace v ruském jazyce	
	Člověk ve vztahu k přírodě a k vědeckotechnickému pokroku
Seminář z dějepisu I	
	Pravěk
Seminář z dějepisu II	
	Pravěk
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Fyzická geografie
oktáva	Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Fyzická geografie

	Regionální geografie
Seminář a cvičení z biologie I	
	Ekologie
Seminář a cvičení z biologie II	
	Ekologie

Životní prostředí regionu a České republiky

Integrace do výuky

Anglický jazyk	
sexta	Produktivní řečové dovednosti Interaktivní řečové dovednosti
oktáva	Receptivní řečové dovednosti Produktivní řečové dovednosti
Zeměpis	
kvinta	Fyzická geografie Afrika
sexta	Česká republika Austrálie a Oceánie Amerika Asie Evropa
Přírodovědná cvičení	
kvinta	Ekologie
sexta	Ekologie
Konverzace v německém jazyce II	
oktáva	Počasí a klima, příroda a její ráz, životní prostředí
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Fyzická geografie
oktáva	Regionální geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Fyzická geografie Regionální geografie
Seminář a cvičení z biologie I	
septima	Regionální biologie
oktáva	Ekologie
Seminář a cvičení z biologie II	
	Ekologie

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Média a mediální produkce

Integrace do výuky

Informatika a výpočetní technika	
kvinta	Internet
Společenské vědy	
septima	Občan ve státě
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie

Konverzace v německém jazyce I	
oktáva	Média a moderní životní styl
Konverzace v německém jazyce II	
	Média a moderní životní styl
Seminář z českého jazyka	
	Zvuková stránka jazyka
	Syntax
	Textová syntax
	Stylistika, komunikace, rétorika
Společenskovední seminář II	
	Etika
	Sociologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie
Informatika a programování I	
	Multimédia
Informatika a programování II	
	Multimédia

Mediální produkty a jejich význam

Integrace do výuky

Matematika	
sexta	Základní poznatky o funkcích
septima	Statistika
Informatika a výpočetní technika	
kvinta	Tvorba prezentací
sexta	Práce s fotografií
Společenské vědy	
septima	Tržní ekonomika
	Finance a finanční gramotnost
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
Konverzace v anglickém jazyce I	
oktáva	Sociálně kulturní realie
Konverzace v anglickém jazyce II	
	Sociálně kulturní realie
Konverzace v ruském jazyce	
	Obchody a služby
Seminář z českého jazyka	
	Grafická stránka jazyka
	Syntax
	Textová syntax
	Stylistika, komunikace, rétorika
Společenskovední seminář I	
septima	Člověk a ekonomika
Společenskovední seminář II	
oktáva	Sociologie
	Finanční a ekonomická gramotnost
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie

Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie
Informatika a programování I	
	Multimédia
Informatika a programování II	
	Multimédia

Uživatelé

Integrace do výuky

Společenské vědy	
septima	Tržní ekonomika
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie

Účinky mediální produkce a vliv médií

Integrace do výuky

Matematika	
sexta	Základní poznatky o funkcích
septima	Statistika
Český jazyk a literatura	
oktáva	Jazyk a jazyková komunikace
Informatika a výpočetní technika	
kvinta	Internet
Společenské vědy	
septima	Občan ve státě
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
Konverzace ve francouzském jazyce I	
oktáva	Sociálně kulturní realie
Konverzace ve francouzském jazyce II	
	Sociálně kulturní realie
Seminář z českého jazyka	
	Zvuková stránka jazyka
	Lexikologie a sémantika
Společenskovední seminář II	
	Psychologie
	Sociologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie

Role médií v moderních dějinách

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura	
septima	Literární komunikace
oktáva	Jazyk a jazyková komunikace

Anglický jazyk	
	Receptivní řečové dovednosti
Dějepis	
	Nejnovější dějiny
Společenské vědy	
septima	Občan ve státě
Zeměpis	
kvinta	Socioekonomická geografie
Seminář z dějepisu I	
septima	Volitelné téma
oktáva	Nejnovější dějiny
Seminář z dějepisu II	
	Volitelné téma
	Nejnovější dějiny
Společenskovední seminář II	
	Sociologie
Seminář ze zeměpisu I	
septima	Socioekonomická geografie
oktáva	Socioekonomická geografie
Seminář ze zeměpisu II	
	Socioekonomická geografie

4 Učební plán

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

Poznámky k učebnímu plánu

Jako Cizí jazyk se na GJR vyučuje jazyk anglický.

Další cizí jazyk si žáci volí v tercii osmiletého gymnázia. V nabídce je jazyk francouzský, německý a ruský.

Předmět s názvem Informatika a výpočetní technika realizuje plně vzdělávací obsah oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Přírodovědná cvičení jsou součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a zahrnují laboratorní práce z biologie, fyziky a chemie. Konkrétní realizace probíhá tak, že Pcv daného předmětu se vyučují ve dvouhodinovém bloku ve čtyřtydenních cyklech. Hodnocení Přírodovědných cvičení je součástí klasifikace příslušných předmětů.

Geografie se jako vzdělávací předmět vyučuje pod názvem Zeměpis. Ten je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a příroda jako v ŠVP pro primu – kvartu GJR.

Vzdělávací obsah Geologie je realizován ve výuce Zeměpisu v kvintě a zahrnuje 1 hod z jeho časové dotace.

Obsah vzdělávacího oboru Občanský a společenskovední základ je realizován v předmětu Společenské vědy, kromě tematického okruhu Mezinárodní vztahy, globální svět, který je zařazen do Zeměpisu.

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je integrován v předmětu Společenské vědy v septimě a pokrývá 1 hod jeho časové dotace.

Na Výchovu ke zdraví připadají 2 hodiny, je realizována ve Společenských vědách (v kvintě a sextě, 2x0,5 hod) a v Biologii (1 hod v septimě), a to takto:

Tematický okruh Zdravý způsob života a péče o zdraví, druhý výstup v pořadí a odpovídající učivo v SV, kvinta. Zbývající učivo a výstupy tohoto okruhu v Biologii, septima.

Tematický okruh Vztahy mezi lidmi a formy soužití v předmětu Společenské vědy, sexta. Změny v životě člověka a jejich reflexe, 1. výstup - SV, kvinta, ostatní výstupy v Biologii, septima.

Okruh Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence ve Společenských vědách v sextě /některé body učiva i v Biologii v septimě/. Některá témata Výchovy ke zdraví jsou prohlubována také ve volitelných vzdělávacích aktivitách (Seminář a cvičení z biologie I a II). Tematický okruh Ochrana člověka za mimořádných událostí je zařazen formou projektového dne v sextě.

Předměty Hudební/Výtvarná výchova vycházejí ze vzdělávacího obsahu Hudebního/ Výtvarného oboru. Žáci mají možnost volby mezi Hudební a Výtvarnou výchovou.

Volitelné vzdělávací aktivity jsou zastoupeny dvěma semináři v předmaturitním a dalšími dvěma v maturitním ročníku. Žáci si tedy volí dva dvouleté a dva jednoleté semináře. Dvouleté semináře (v učebním plánu označené jako Volitelný předmět I, Volitelný předmět II) jsou tyto: Matematický seminář I, Deskriptivní geometrie I, Informatika a programování I, Seminář a cvičení z biologie I, Seminář a cvičení z fyziky I, Seminář a cvičení z chemie I, Konverzace v anglickém jazyce I, Konverzace v německém jazyce I, Konverzace ve francouzském jazyce I, Literární seminář I, Seminář z dějepisu I, Společenskovední seminář I, Seminář ze zeměpisu I
Jako jednoleté (Volitelný předmět III, Volitelný předmět IV) jsou do ŠVP zařazeny

Matematický seminář II, Deskriptivní geometrie II, Informatika a programování II, Seminář a cvičení z biologie II, Seminář a cvičení z fyziky II, Seminář a cvičení z chemie II, Konverzace v anglickém jazyce II, Konverzace v německém jazyce II, Konverzace ve francouzském jazyce II, Konverzace v ruském jazyce, Literární seminář II, Seminář z českého jazyka, Seminář z dějepisu II, Společenskovední seminář II, Seminář ze zeměpisu II.

Většina seminářů má tedy dvouletou i jednoletou variantu, ale ne vždy jsou nabízeny obě současně. To, zda bude seminář v následujícím školním roce otevřen jako jednoletý nebo dvouletý, závisí na organizačních možnostech školy (množství žáků v ročníku má vliv na počet seminářů, které může škola financovat). Žáci jsou seznámeni s aktuální nabídkou seminářů na příští rok do konce listopadu.

Průřezová témata nemají pevně stanovenou časovou dotaci, jsou realizována v jednotlivých předmětech, případně formou projektů. Jednotlivé tematické okruhy se u některých předmětů realizují prakticky v každé hodině, pak je to v ŠVP zaznamenáno jako pokrytí PT předmětem. Pokud se tematický okruh realizuje konkrétněji pouze v určitém učebním bloku, pak je tato skutečnost zaznamenána jako integrace PT do výuky.

Disponibilní časová dotace byla využita takto:

Český jazyk a literatura /4/, Anglický jazyk /2/, Další cizí jazyk /1/, Matematika /6/, Fyzika /1/, Chemie /1/, Biologie /2/, Zeměpis /1/, Přírodovědná cvičení /2/, Volitelné předměty/6/
/Celkem: 26/

Učební plán ročníkový

Povinné předměty	kvinta	sexta	septima	oktáva	
Matematika	4	3+1	3+1	0+4	16
Český jazyk a literatura	3+1	3+1	3+1	3+1	16
Anglický jazyk	3+1	3	3	3+1	14
Informatika a výpočetní technika	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	2	2	8
Společenské vědy	1	1	2	2	6
Fyzika	2	2	2+1	-	7
Chemie	2+1	2	2	-	7
Biologie	2	2	2	0+2	8
Zeměpis	2	2+1	-	-	5
Přírodovědná cvičení	0+1	0+1	-	-	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Estetická výchova	2	2	-	-	4
Volitelný předmět II	-	-	2	2	4
Volitelný předmět I	-	-	2	2	4
Další cizí jazyk	3	3+1	3	3	13
Volitelný předmět IV	-	-	-	0+3	3

Volitelný předmět III	-	-	-	0+3	3
Celkem základní dotace	29	28	29	20	106
Celkem disponibilní dotace	4	5	3	14	26
Celkem v ročníku	33	33	32	34	132

Celkový učební plán

RVP		ŠVP	
Matematika a její aplikace		16	16
Matematika	Matematika	16	16
Jazyk a jazyková komunikace		30	30
Cizí jazyk	Anglický jazyk	14	14
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	16	16
Informační a komunikační technologie		4	4
Informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika	4	4
Člověk a společnost		14	14
Dějepis	Dějepis	8	8
Občanský a společenskovědní základ	Společenské vědy	6	6
Člověk a příroda		29	29
Biologie	Biologie	8	8
Chemie	Chemie	7	7
Fyzika	Fyzika	7	7
Biologie	Přírodovědná cvičení	2	2
Geografie	Zeměpis	5	5
Člověk a zdraví		8	8
Tělesná výchova	Tělesná výchova	8	8
Volitelné předměty		31	31
	Další cizí jazyk	13	13
	Estetická výchova	4	4
	Volitelný předmět I	4	4
	Volitelný předmět II	4	4
	Volitelný předmět III	3	3
	Volitelný předmět IV	3	3
Celková dotace		106	106
Disponibilní dotace		26	26

Volitelné předměty

kvinta

Další cizí jazyk

Francouzský jazyk	3
Německý jazyk	3
Ruský jazyk	3

Estetická výchova

Hudební výchova	2
Výtvarná výchova	2

sexta

Estetická výchova

Hudební výchova	2
Výtvarná výchova	2

Další cizí jazyk

Francouzský jazyk	4
Německý jazyk	4
Ruský jazyk	4

septima

Další cizí jazyk

Francouzský jazyk	3
Ruský jazyk	3
Německý jazyk	3

Volitelný předmět I

Matematický seminář I	2
Deskriptivní geometrie I	2
Seminář a cvičení z biologie I	2
Seminář a cvičení z fyziky I	2
Seminář a cvičení z chemie I	2
Informatika a programování I	2

Volitelný předmět II

Konverzace v anglickém jazyce I	2
Konverzace v německém jazyce I	2
Konverzace ve francouzském jazyce I	2
Literární seminář I	2
Seminář z dějepisu I	2
Společenskovední seminář I	2
Seminář ze zeměpisu I	2

oktáva

Další cizí jazyk

Francouzský jazyk	3
Německý jazyk	3
Ruský jazyk	3

Volitelný předmět I

Matematický seminář I	2
Deskriptivní geometrie I	2
Seminář a cvičení z biologie I	2
Seminář a cvičení z fyziky I	2
Seminář a cvičení z chemie I	2
Informatika a programování I	2

Volitelný předmět II

Konverzace v anglickém jazyce I	2
Konverzace v německém jazyce I	2
Konverzace ve francouzském jazyce I	2
Literární seminář I	2
Seminář z dějepisu I	2
Společenskovední seminář I	2
Seminář ze zeměpisu I	2

Volitelný předmět III

Matematický seminář II	3
Deskriptivní geometrie II	3
Seminář a cvičení z biologie II	3
Seminář a cvičení z fyziky II	3
Seminář a cvičení z chemie II	3
Informatika a programování II	3

Volitelný předmět IV

Konverzace v anglickém jazyce II	3
Konverzace v německém jazyce II	3
Konverzace ve francouzském jazyce II	3
Konverzace v ruském jazyce	3
Literární seminář II	3
Seminář z českého jazyka	3
Seminář z dějepisu II	3
Společenskovední seminář II	3
Seminář ze zeměpisu II	3

Přehled využití týdnů

5 Učební osnovy

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

5.1 Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Ovládnutí požadovaného matematického aparátu, elementy matematického myšlení, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy jsou prostředkem pro nové hlubší poznání a předpokladem dalšího studia. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy pěstují myšlenkovou ukázněnost, napomáhají žákům k prožitku celistvosti.

Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci s cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v pěstování schopnosti aplikace. Matematika přispívá k tomu, aby žáci byli schopni hodnotit správnost postupu při odvozování tvrzení a odhalovat klamné závěry.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v ekonomii, technice, ale i ve společenských vědách), že je ovlivňována vnějšími podněty (například z oblasti přírodních věd) a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky. Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním na základě poznávání jejich charakteristických vlastností;
- určování, zařazování a využívání pojmů, k analýze a zobecňování jejich vlastností;
- vytváření zásoby matematických pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh a k využívání osvojeného matematického aparátu;
- analyzování problému a vytváření plánu řešení, k volbě správného postupu při řešení úloh a problémů, k vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- práci s matematickými modely, k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvoji logického myšlení a úsudku, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu, k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů;
- pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva a k aplikaci matematických poznatků v dalších vzdělávacích oblastech;
- přesnému vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, k porozumění matematickým termínům, symbolice a matematickému textu;
- zdůvodňování matematických postupů, k obhajobě vlastního postupu;
- rozvíjení dovednosti pracovat s různými reprezentacemi;
- užívání kalkulátoru a moderních technologií k efektivnímu řešení úloh a k prezentaci výsledků;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (k činnostem, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematických modelů, k poznávání mezi jejich použitím, k vědomí, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro více situací a jedna situace může být vyjádřena různými modely);

- rozvíjení geometrického vidění a prostorové představivosti;
- pochopení matematiky jako součásti kulturního dědictví a nezaměnitelného způsobu uchopování světa.

5.1.1 Matematika

kvinta	sexta	septima	oktáva
4	3+1	3+1	0+4

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika pokrývá vzdělávací obor Matematika a její aplikace, stanovenou RVP G. Na vyšší stupeň osmiletého studia je Matematika vyučována po celé čtyři roky a má celkovou časovou dotaci 16 hodin, v každém ročníku se učí 4 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Podle aktuálních podmínek je možné v každém ročníku jednu hodinu týdně dělit na dvě skupiny. V těchto hodinách lze vyučovat i v počítačové učebně.

V Matematice budeme realizovat Osobnostní a sociální výchovu, která prolíná všemi učebními bloky, ve vhodných kapitolách Mediální výchovu.

Matematika rozvíjí především logické myšlení, také paměť a tvořivost. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede k osvojení schopnosti formulovat problém a promyslet strategii jeho řešení, učí srozumitelné a věcné argumentaci. Proto je nezastupitelná pro další studium (např. ekonomického, technického, přírodovědného či společenskovedního zaměření) i v běžném životě.

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa. Během studia žáci získají základní informace ze všech kapitol matematiky. Klademe důraz na souvislosti mezi jednotlivými kapitolami i ve vztahu k jiným oborům. Vyžadujeme aktivní a tvůrčí přístup, užitím různých metod práce podporujeme jednak samostatnost, jednak nutnost spolupráce při řešení problémů. Součástí výuky je podpora účasti žáků v korespondenčních seminářích a na soutěžích se zaměřením na matematiku.

Na předmět navazují volitelné předměty. Nabízíme dvouletý Matematický seminář I (vyučuje se v septimě a oktávě po 2 hodinách týdně), jednoletý Matematický seminář II (vyučuje se v oktávě 3 hodiny týdně), dvouletou Deskriptivní geometrii I (vyučuje se v septimě a oktávě po 2 hodinách týdně), jednoletou Deskriptivní geometrii II (vyučuje se v oktávě 3 hodiny týdně). Pro úspěšné složení maturitní zkoušky z matematiky doporučujeme absolvovat MS I nebo MS II.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů, vztahů a algoritmů a ukazujeme jejich využití na konkrétních příkladech
- zařazujeme procvičování mechanicky zvládnutých poznatků a postupů při řešení úloh
- zadáváme k nastudování řešené příklady a jednoduché matematické texty

- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- společně odvozujeme některé vzorce a vztahy
- pracujeme s matematickými kalkulátory a podle možností s výpočetní technikou
- napomáháme rozvíjení geometrické představivosti tím, že používáme modely těles a jiné pomůcky
- zařazujeme aplikace z reálného života a jiných vědních oborů, klademe důraz na mezipředmětové vztahy
- průběžně prověřujeme a hodnotíme výsledky práce žáka (písemně i ústně)
- vyžadujeme přesné vyjadřování a snažíme se o zdokonalování grafického projevu
- podporujeme žáky v účasti v matematických soutěžích a korespondenčních seminářích

Kompetence k řešení problémů

- na vhodných úlohách ukazujeme, že k výsledku lze dospět různými způsoby, tím napomáháme pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva
- vyžadujeme přesné a správné formulace, logickou strukturu argumentací, zdůvodňování postupů
- při volbě úloh postupujeme vždy od jednodušších příkladů ke složitějším
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích
- vyžadujeme vyhodnocení správnosti řešení vzhledem k zadaným podmínkám
- rozebíráme příčiny vzniku logické chyby v postupu a ukazujeme její odstranění
- zařazujeme úlohy, které se vztahují k reálným situacím, umožňujeme žákům uplatňovat poznatky a dovednosti z jiných vědních oborů

Kompetence komunikativní

- používáme a vyžadujeme kultivované a věcně správné vyjadřování
- vedeme k používání jazyka matematiky (symbolika, terminologie), zdůvodňování matematických tvrzení, čtení matematického textu s porozuměním
- vytváříme příležitost k prezentaci a obhájení vlastního postupu při řešení problému
- vedeme k respektování názorů ostatních
- rozvíjíme dovednosti ve vyhodnocování informací kvantitativního i kvalitativního charakteru obsažených v grafech, diagramech, tabulkách apod.

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme skupinovou práci při řešení problémových úloh, při tvorbě projektů
- vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní práci i za práci skupinovou
- diskutujeme o různých řešeních úloh, dbáme na respektování různých názorů
- oceňujeme práci jednotlivců v hodinách i v domácí přípravě, pečlivost v grafických projevech, snahu při řešení úloh

Kompetence občanská

- podporujeme zodpovědný vztah ke studiu zadáváním a kontrolou samostatné práce a domácích cvičení
- podporujeme vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh

Kompetence k podnikavosti

- oceňujeme iniciativu a tvořivost při řešení úloh z praxe
- na konkrétních příkladech ukazujeme význam a užití matematiky v jiných vědních oborech

- diskutujeme s žáky o možnostech dalšího studia v souvislosti s využitím matematických znalostí a dovedností

kvinta

4 týdně, P

Číselné obory

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel • operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty • provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy • odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulačtor 	<p>přirozená, celá, racionální a reálná čísla dělitelnost čísel v $\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$ mocniny s celým exponentem, druhá a třetí odmocnina číselné výrazy absolutní hodnota reálného čísla</p>

Algebraické výrazy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu • rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců 	<p>operace s mnohočleny, rozklad mnohočlenů lomené výrazy, definiční obor proměnných operace s lomenými výrazy</p>

Základy teorie množin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky • operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty • provádí operace s množinami, aplikuje poznatky o množinách při řešení úloh 	<p>množiny, zadání množiny operace s množinami Vennovy diagramy, užití</p>

Základy výrokové logiky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná výrok, vytváří negace výroků • čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky • užívá správně logické spojky a kvantifikátory • rozliší definici a větu • rozliší správný a nesprávný úsudek • vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení • zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému 	<p>výroky, kvantifikované výroky, negace složené výroky, logické spojky obměna a obrácení implikace definice, věta, důkaz</p>

kvinta

Rovnice a nerovnice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení rozdělí ekvivalentní a neekvivalentní úpravy geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav 	<p>lineární rovnice a nerovnice kvadratické rovnice a nerovnice rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou rovnice s neznámou pod odmocninou soustavy rovnic a nerovnic</p>

Planimetrie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> v úlohách početní geometrie aplikuje goniometrické funkce ostrého úhlu, Pythagorovu větu a Eukleidovy věty používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary využívá náčrt při řešení rovinného problému řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti a pomocí shodných zobrazení řeší planimetrické problémy motivované praxí 	<p>klasifikace rovinných útvarů polohové vlastnosti rovinných útvarů dvojice úhlů, úhly v kružnici trojúhelník (klasifikace, vztahy v trojúhelníku, shodnost a podobnost, Pythagorova věta, Eukleidovy věty) čtyřúhelníky (klasifikace, vlastnosti) pravidelné n-úhelníky kružnice, kruh obvody a obsahy rovinných útvarů množiny bodů dané vlastnosti konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů shodná a podobná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení, stejnolehlost)</p>

sexta

3+1 týdně, P

Základní poznatky o funkcích

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zakreslí grafy požadovaných funkcí formuluje a zdůvodňuje vlastnosti funkcí využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí 	<p>pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce vlastnosti funkcí (monotónnost, parita, omezenost, extrémy, periodičnost) funkce inverzní funkce složená lineární funkce, funkce absolutní hodnota kvadratická funkce lineární lomená funkce mocninné funkce funkce n-tá odmocnina exponenciální funkce, exponenciální rovnice a nerovnice logaritmická funkce, logaritmy a jejich vlastnosti, logaritmické rovnice a nerovnice goniometrické funkce a vztahy mezi nimi goniometrické rovnice a nerovnice, úpravy výrazů</p>

sexta

Trigonometrie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly • řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí 	<p>řešení pravouhlého trojúhelníku sinová a kosinová věta řešení obecného trojúhelníku užití trigonometrie v praxi</p>

Stereometrie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary • určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky • zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému • řeší stereometrické problémy motivované praxí 	<p>základní útvary v prostoru volné rovnoběžné promítání vzájemná poloha dvou přímk, přímky a roviny, dvou a tří rovin konstrukční úlohy na tělesech metrické vztahy (odchylky, vzdálenosti - konstrukce, výpočty) tělesa (hranoly, jehlany, pravidelné mnohostěny, válec, kužel, koule) objemy a povrchy těles</p>

septima

3+1 týdně, P

Komplexní čísla

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá poznatky o komplexních číslech při řešení rovnic, nerovnic a geometrické interpretaci komplexních čísel • vysvětlí souvislost komplexních a reálných čísel • ovládá operace s komplexními čísly v algebraickém a goniometrickém tvaru • řeší úlohy s pomocí znázornění komplexních čísel v Gaussově rovině 	<p>pojem komplexního čísla algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla absolutní hodnota komplexního čísla znázornění komplexních čísel v Gaussově rovině operace s komplexními čísly, Moivreova věta algebraické rovnice v množině komplexních čísel kvadratické rovnice s reálnými koeficienty binomické rovnice</p>

Základy vektorové algebry

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách • ovládá skalární a vektorový součin vektorů a využívá je při řešení úloh 	<p>soustava souřadnic pojem vektor, souřadnice, velikost sčítání vektorů, násobení vektorů reálným číslem, lineární kombinace vektorů odchylka dvou vektorů součin vektorů (skalární, vektorový, smíšený) a jejich užití</p>

septima

Analytická geometrie lineárních útvarů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarích v rovině • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav • užívá různé způsoby analytického vyjádření roviny • řeší analyticky základní polohové a metrické úlohy o lineárních útvarích v prostoru 	<p>lineární útvary v rovině různé způsoby vyjádření přímky polohové vztahy v rovině metrické vztahy útvarů v rovině lineární útvary v prostoru polohové vztahy v prostoru metrické vztahy v prostoru</p>

Analytická geometrie kvadratických útvarů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření • z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce • řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav 	<p>pojem kuželosečky kružnice, elipsa, parabola, hyperbola (definice, rovnice, zakreslení v soustavě souřadnic) vzájemná poloha přímky a kuželosečky, tečna kuželosečky</p>

Kombinatorika a pravděpodobnost

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) • využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly 	<p>základní kombinatorická pravidla variace, permutace, kombinace faktoriály, kombinační čísla výrazy a rovnice s faktoriály a kombinačními čísly binomická věta, Pascalův trojúhelník náhodné jevy a jejich pravděpodobnost pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů Bernoulliho schéma</p>

Statistika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) • prezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám • diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení 	<p>statistický soubor, znak, četnost, diagramy charakteristiky polohy charakteristiky variability</p>

oktáva

0+4 týdně, P

oktáva

Opakování funkcí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> znázorní grafy funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem), určí a zdůvodní jejich vlastnosti využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů aplikuje vztahy mezi hodnotami funkcí a vztahy mezi funkcemi 	vlastnosti a grafy funkcí - opakování

Posloupnosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> formuluje a zdůvodňuje vlastnosti posloupností řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje geometrickou posloupnost ve finanční matematice využívá věty o limitách posloupností vysvětlí pojem limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost 	definice a určení posloupnosti vlastnosti posloupností aritmetická a geometrická posloupnost, užití limita posloupnosti

Nekonečná řada

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> umí určovat podmínky konvergence geometrické řady a určit součet konvergentní řady řeší aplikační úlohy s využitím probraných matematických metod 	pojem nekonečná řada součet nekonečné geometrické řady užití nekonečné geometrické řady

Limita funkce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem limita funkce při výpočtu limit využívá grafy funkcí a věty o limitách 	spojitost funkce pojem limita funkce věty o limitě funkce

Derivace funkce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá vzorce pro derivace elementárních funkcí a věty o derivaci funkce k výpočtům vyšetřuje průběh funkce s využitím infinitezimálního počtu aplikuje znalosti derivace funkcí při řešení slovních úloh 	pojem derivace funkce geometrický a fyzikální význam derivace funkce věty o derivaci funkce užití derivace funkce (monotónnost, extrémy) vyšetřování průběhu funkce

Integrál

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> chápe pojmy primitivní funkce, neurčitý a určitý integrál využívá vzorce a metody k výpočtu neurčitého a určitého integrálu aplikuje výpočet určitého integrálu v geometrických úlohách 	primitivní funkce, neurčitý integrál vzorce pro integrování elementárních funkcí určitý integrál užití integrálu v geometrii

Souhrnné opakování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému • řeší aplikační úlohy s využitím probraných matematických metod • dokáže aplikovat a propojovat poznatky ze všech oborů středoškolské matematiky • vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení • zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému 	<p>shrnutí a opakování učiva</p>

5.2 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východiska ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Osvojení cizích jazyků navazuje na poznání českého jazyka a má i podobné cíle – postupné zvládnutí mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence, jsou tu však i cíle specifické. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka a jeho rychlejší orientaci.

V současné době je ve výuce cizích jazyků kladen důraz na zvyšování komunikativní úrovně, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat na běžná témata, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům jiných lidí a respektovat je.

Vyučování cizím jazykům vede žáky k prohlubování komunikačních schopností získaných na základní škole (znalosti lingvistické, sociolingvistické, pragmatické).

Vzdělávání v oboru Cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B2 podle tohoto rámce. Vzdělávání v oboru Další cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.³

Pokud žák nemá (žákovi není nabídnuta) možnost na škole navázat na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností získaných v předchozím vzdělávání odpovídající úrovni A1 nebo A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, vzdělává se v cizím jazyce dle nabídky školy. Vzdělávání v tomto jazyce je určeno pro absolutní začátečníky a směřuje k dosažení úrovně, kterou určuje škola

dle svých možností a kterou vymezí ve svém ŠVP podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

V tomto případě ovšem musí být zachována podmínka, kdy si žák volí dva jazyky z libovolného vzdělávacího oboru tak, aby alespoň z jednoho jazyka získal jazykové znalosti a komunikační dovednosti odpovídající minimálně úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání jazyka českého i cizího jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání;

- zvládnání základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování;
- utváření všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti, který napomáhá k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit;

- porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery;

- tvořivé práci nejen s věcným, ale i s uměleckým textem, jež vede k porozumění významové výstavbě textu, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti;

- vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké a neumělecké literatury, které se později projeví v celoživotní orientaci žáka;

- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.

5.2.1 Český jazyk a literatura

kvinta	sexta	septima	oktáva
3+1	3+1	3+1	3+1

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je řazen do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka je rozdělena do dvou částí, které se vzájemně prolínají – studia literatury a jazyka.

V literárních hodinách se žáci naučí citlivě pracovat s uměleckými texty. Osvojí si základy literární teorie.

Zaměřujeme se nejen na interpretaci textu, ale i na jeho rozbor. Zdůrazňujeme mnohvrstevnatost literárního díla, jeho proměny v jednotlivých časových obdobích. Žáci si uvědomují význam četby a umění pro duševní i intelektuální rozvoj člověka 21. století. Jsou schopni kriticky zhodnotit dramatická, filmová i televizní zpracování literárních děl.

V průběhu čtyř ročníků jsou žáci seznámeni s vývojem světové i české literatury, a to v chronologické posloupnosti. Nejvíce prostoru je věnováno literatuře 20. století. Zdůrazňujeme specifika národních kultur i jejich kontinuitu s evropským vývojem. Zaměřujeme se na charakteristiky uměleckých směrů, žánrové proměny literárních děl. Literární informace zasazujeme do rámce kulturního i historického.

Podporujeme tvůrčí potenciál studentů – vedeme je k tvorbě vlastních uměleckých textů, recitaci apod., a umožňujeme jim účast v nejrůznějších soutěžích.

Jazykové hodiny jsou založeny na hlubším studiu gramatiky, preferována je nejen stránka teoretická, ale i praktická. Žáci se zdokonalují v oblasti stylistiky – rozlišují jednotlivé funkční styly a slohové postupy a dokážou napsat zadané slohové útvary. Hodnotíme jazykovou a věcnou správnost i tvůrčí originalitu.

Nezapomínáme ani na pravidelné procvičování ortografie.

V jazykových i literárních hodinách dbáme na jazykovou kulturu žáků. Klademe důraz na správné vyjadřování a sílu argumentů. Zdůrazňujeme význam komunikace v dnešním světě.

Časová dotace předmětu Český jazyk a literatura je v kvintě až oktávě 4 hodiny týdně. V závislosti na organizačních a finančních možnostech školy je v maturitním ročníku jedna hodina půlená. Výuka probíhá v kmenových třídách a odborné učebně. Zařazovány jsou i pravidelné návštěvy divadelních a filmových představení, literární besedy, popřípadě exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému a samostatnému studiu, ke kritickému myšlení, vyzdvihujeme význam studia pro rozvoj osobnosti
- volíme různé metody a formy výuky (např. výklad, diskuse, projektové vyučování)
- poukazujeme na důležitost správného porozumění textu, na problémy související s interpretací
- zdůrazňujeme význam správného verbálního vyjadřování pro studium dalších předmětů
- rozvíjíme estetické citění
- podporujeme tvůrčí aktivity žáků (školní časopis, referáty, vlastní umělecká tvorba)
- umožňujeme účast v nejrůznějších literárních, recitačních a jazykových soutěžích
- učíme žáky získávat informace ze sekundární literatury
- vedeme žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací (např. internet)
- v maturitních ročnících vhodně rozvrhneme opakování učiva v rámci celého školního roku a průběžně hodnotíme připravenost žáků

Kompetence k řešení problémů

- pracujeme s texty všech funkčních stylů a učíme žáky kriticky interpretovat získané poznatky
- prosazujeme nejrůznější postupy při řešení problémů, požadujeme nejen samostatnost žáků, ale i schopnost řešit zadaný úkol v užší skupině
- dbáme, aby žáci byli schopni uvést co nejvíce variant řešení problému a uvědomili si klady a zápory těchto řešení a důsledky z nich vyplývající
- sledujeme postup žáků při řešení problémů a korigujeme jejich kroky

Kompetence komunikativní

- diskutujeme nad uměleckým i odborným textem, ústním zkoušením i samostatnou aktivitou (referáty) vedeme žáky k přesnému, srozumitelnému a spisovnému vyjadřování
- poukazuje na význam a nutnost používání moderních informačních technologií
- požadujeme, aby byli žáci schopni prezentovat svou osobu i práci před ostatními (referáty, recitace, dramatizace, četba vlastního textu)
- vybízíme žáky k aktivitě – vést dialog, formulovat správně otázky a umět na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky úctě k druhému člověku, zdůrazňujeme význam přátelských vztahů v kolektivu
- literatura se pro nás stává světem, na němž můžeme demonstrovat pozitivní i negativní životní hodnoty
- snažíme se, aby byl žák schopen sebereflexe a vážil si vlastní osoby
- zadáváním týmové práce podporujeme vytváření vazeb v kolektivu

Kompetence občanská

- vychováváme žáky k lásce k národu i k evropanství
- zdůrazňujeme význam kulturních a duchovních hodnot pro existenci společnosti

kvinta

3+1 týdně, P

---

kvinta

Literární komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvůřivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvůřivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>úvod do učiva</p> <p>základy literární vědy metody interpretace textu způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla text a intertextovost</p> <p>vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>počátky slovesného umění nejstarší slovesné projevy ústní lidová slovesnost</p> <p>starověká mimoevropská a evropská literatura Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína, hebrejská literatura Řecko Řím</p> <p>počátky písemnictví u nás doba staroslověnská období latinské literatury a pronikání češtiny vznik česky psané literatury literatura doby Karlovy literatura předhusitská a husitská</p> <p>renesance a humanismus v evropské literatuře Itálie, Francie, Španělsko, Anglie</p> <p>renesance a humanismus v české literatuře</p> <p>baroko v evropských literaturách Itálie, Španělsko, Anglie, Německo</p> <p>baroko v české literatuře</p> <p>klasicismus, osvícenství a preromantismus Francie, Anglie, Německo</p> <p>národní obrození obránná fáze ofenzivní fáze</p>

Jazyk a jazyková komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) 	<p>smysl výuky mateřského jazyka</p> <p>obecné poučení o jazyku a řeči; úvod do studia jazyka a slohu: základní pojmy jazykovědy a stylistiky, národní jazyk, čeština a jazyky příbuzné</p> <p>hláskosloví: úvod do nauky o zvukové stránce jazyka, systém českých samohlásek, systém českých souhlásek, spodoba hlásek, zvuková stránka souvislé řeči, spisovná výslovnost</p> <p>grafická stránka jazyka (grafémika): úvod do nauky o písemné stránce jazyka, úvod do nauky o pravopisu, pravopisná pravidla</p> <p>stylistika: úvod do stylistiky, funkční styly, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní; míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; mluvenost a psanost</p> <p>prostředlovací styl - vyprávěcí slohový postup - vypravování (monolog a dialog); informační slohový postup - referát</p> <p>kunikační strategie</p>

sexta

sexta

3+1 týdně, P

Literární komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>základy literární vědy metody interpretace textu způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla text a intertextovost</p> <p>vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>literatura 19. století romantismus a jeho představitelé v evropské a americké literatuře česká literatura 30. - 50. let 19. století - doznívání ideálů národního obrození; od romantismu k realismu kritický realismus a naturalismus a jeho představitelé v evropské a americké literatuře</p> <p>česká literatura 2. poloviny 19. století májovci ručovci a lumírovci kritičtí realisté a naturalisté</p> <p>literární moderna a její představitelé v evropské a americké literatuře parnasismus, impresionismus, symbolismus, dekadence, civilismus</p>

sexta

Jazyk a jazyková komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	<p>morfologie: funkční a formální tvarosloví</p> <p>grafická stránka jazyka - ortografie: velká písmena, interpunkce ve větě jednoduché, hranice slov v písmu</p> <p>lexikologie: nauka o slovní zásobě</p> <p>sémantika</p> <p>derivologie: nauka o tvoření slov</p> <p>publicistický funkční styl: útvary publicistického stylu - fejeton, reportáž, článek</p> <p>útvary založené na popisném slohovém postupu: popis a charakteristika</p>

septima

3+1 týdně, P

septima

Literární komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuelní dezinterpretace textu identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl tvorivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<p>základy literární vědy metody interpretace textu způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla text a intertextovost</p> <p>vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>umělecké směry přelomu 19. a 20. století v české literatuře přehled směrů a charakteristika doby tvorba generace moderny tvorba generace buřičů</p> <p>světová literatura 1. poloviny 20. století umělecké směry a charakteristika doby světová poezie 1. poloviny 20. století a její představitelé v jednotlivých zemích: Francie, Anglie, USA, Německo, Rusko, další země světová próza 1. poloviny 20. století a její představitelé v jednotlivých zemích: Francie, Anglie, USA, Německo, Rakousko, tzv. pražská německá literatura, Rusko, další země světové drama 1. poloviny 20. století a jeho nejvýznamnější představitelé</p> <p>česká literatura 1. poloviny 20. století umělecké směry a charakteristika doby česká poezie 1. poloviny 20. století a její představitelé česká próza 1. poloviny 20. století a její představitelé české drama 1. poloviny 20. století a jeho představitelé</p>

Jazyk a jazyková komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>syntax: syntaktické vztahy, odchylky a zvláštnosti větné stavby, syntaktické rozbory</p> <p>textová syntax: základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby</p> <p>ortografie: interpunkce souvětí, interpunkční znaménka a jejich funkce</p> <p>útvary funkčního stylu publicistického; kritika, recenze</p> <p>odborný funkční styl: odborný popis, výklad, úvaha</p>

oktáva

3+1 týdně, P

Literární komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, přibuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>základy literární vědy metody interpretace textu způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla text a intertextovost</p> <p>vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>světová literatura 2. poloviny 20. století obecné tendence umělecké směry a skupiny vývojové trendy v poezii 2. poloviny 20. století, její nejvýznamnější představitelé obraz 2. světové války ve světové literatuře próza 2. poloviny 20. století, její nejvýznamnější představitelé drama 2. poloviny 20. století, jeho nejvýznamnější představitelé</p> <p>česká literatura 2. poloviny 20. století obecné tendence poezie: umělecké směry a literární skupiny, nejvýznamnější představitelé próza: obraz 2. světové války, etapy ve vývoji české prózy v závislosti na společenském vývoji, autoři oficiální literatury, nejvýznamnější samizdatoví a exiloví autoři, vybraní autoři současnosti drama a divadlo 2. poloviny 20. století: rozvoj divadel po druhé světové válce, divadla malých forem, vybraní dramatici</p>

Jazyk a jazyková komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) 	<p>jazyková kultura</p> <p>historický vývoj češtiny</p> <p>z historie české jazykovědy 20. století</p> <p>souhrnné opakování a procvičování</p> <p>slohová charakteristika výrazových prostředků</p> <p>administrativní styl</p> <p>umělecký styl - monolog a dialog</p> <p>funkce komunikátů</p> <p>rétorika - řečnický funkční styl</p> <p>esejistický styl</p> <p>komunikační strategie</p> <p>kapitoly z nauky o komunikaci - text (komunikát) a komunikační situace</p>

5.2.2 Anglický jazyk

kvinta	sexta	septima	oktáva
3+1	3	3	3+1

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vytvořen ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk v RVP G. Anglický jazyk lze studovat jako Cizí jazyk na vyšším stupni osmiletého gymnázia a na čtyřletém gymnáziu.

Vzdělávání navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 (podle Společného evropského rámce jazyků), které žák získal během předchozího vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B2 (podle stejného rámce).

Na hodiny je třída dělena ve všech ročnících. Výuka probíhá od kvinty do oktávy s následující týdenní hodinovou dotací:

v kvintě 4 hodiny, v sextě 3 hodiny, v septimě 3 hodiny a v oktávě 4 hodiny.

Při výuce je využívána práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, testy) a autentické materiály (prospekty, letáčky, plánky, fotografie, videonahrávky, hry, hudba). Hodiny jsou doplněny jazykovými

nebo poznávacími zájezdy do anglicky mluvící země, soutěžemi v angličtině, návštěvou filmového nebo divadelního představení, odběrem anglického tisku a účastí na mezinárodních projektech.

Do předmětu jsou integrována všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- při řešení úkolů necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce (práce s pracovním sešitem, tvorba a zpracování dotazníků, nedokončené příběhy, problémové situace: zjisti, najdi, objednej...)
- zadáváme žákům zpracování úkolů do podoby referátů, zpráv, prezentací a necháme žáky přednášet je před spolužáky (využití různých zdrojů informací - internet, cizojazyčné časopisy, cizojazyčná literatura, využití pomůcek, obrázků, videotechniky a audiotechniky)
- zařazujeme do hodin práci se slovníky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatňování osvojené slovní zásoby při odvozování neznámých výrazů z kontextu a ke tvoření jiných slovních druhů
- navozujeme autentické situace vedoucí k řešení problémů (získat určitou informaci, zjistit čas, domluvit schůzku)
- zadáváme žákům náročnější úkoly, kde uplatňují znalosti z jiných předmětů a znalost práce s počítačem (výukové jazykové programy, řízené vyhledávání informací na Internetu)
- vedeme žáky k využití získaných jazykových poznatků, k jejich ověřování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině (návčik konkrétních dialogů - vhodných pro různá prostředí a situace; fiktivní role ve skupině)
- vedeme žáky k aktivní komunikaci s rodilými mluvčími (diskuse s hosty, spolupráce s lektory, výměnné zájezdy, besedy)
- stimuluje modelové situace, učíme žáka využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální
- učíme žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření různého typu
- stimuluje žáka, aby se v mluvených i psaných projevech vyjadřoval jasně, srozumitelně a přiměřeně situaci, tématu i partnerovi
- vedeme žáka k tomu, aby správně rozuměl sdělením různého typu v různých situacích, správně tato sdělení interpretoval, hledal pomoc ve sporných komunikačních situacích

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve dvojicích i ve skupinách, aby žák aktivně spolupracoval při stanovení a dosažení společných cílů
- procvičujeme s žáky vyjadřování stanovisek a názorů (v diskusi, rozhovoru, přidělíme konkrétní role)
- podporujeme vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů, vzájemnou úctu a toleranci, empatii
- stimuluje žáka k vyjádření vlastního úsudku, podporujeme jeho odolnost vůči společenským a mediálním tlakům

Kompetence občanská

- zadáváme žákům úkoly, ve kterých srovnávají způsob života, zvyky a obyčeje u nás a v anglicky mluvících zemích a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním, geografickým a ekologickým odlišnostem.
- organizujeme setkání s rodilým mluvčím či studijní nebo výměnný pobyt, a tím konfrontujeme žáka se životem, zvyky a hodnotami jiné země
- diskutujeme se žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích
- vedeme žáka k rovnováze zájmů osobních a zájmů ostatních lidí ve skupině nebo zájmů veřejných
- motivujeme žáka, aby rozšiřoval své povědomí o kulturních a duchovních hodnotách
- zadáváme úkoly, ve kterých žák zaujímá stanovisko k událostem a vývoji veřejného života

Kompetence k podnikavosti

- podporujeme žákovu cílevědomé, zodpovědné rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- podporujeme žákův aktivní přístup k úkolům, iniciativu, tvořivost

kvinta

3+1 týdně, P

---

kvinta

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním bodům a myšlenkám jednoduššího autentického materiálu rozlíší hlavní a doplňující informace odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalostí tvorby slov rozumí pokynům a instrukcím týkajících se organizace jazykového vyučování adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích osvojí si základní zásady při práci s různými typy slovníků čte srozumitelně kratší či delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace vyhledá v textu hlavní myšlenky orientuje se v textu z učebnice přečte adaptované dílo z anglo - americké literatury, přiměřená náročnost 	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti mluvnice - auxiliary verbs, naming the tenses, questions and negatives, short answers, present simple, present continuous, present passive, past simple, past continuous, past perfect, past passive, modal verbs - have to, can, be allowed, should, must, future forms - going to, will, present continuous, questions with like, verb patterns slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, synonyma</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace rodina a společenské vztahy, domov, domácí potřeby, volný čas a zájmová činnost, vybavení pro sport a zábavu, dovolená, jídlo, recepty, počasí a oblékání, nákupy, umění a literatura – knížka, kterou jsem četl, film, který jsem viděl, některé svátky a tradice, anglicky mluvící země (stručná charakteristika, národní zvláštnosti, sport, umění), zdraví a životní styl (části lidského těla, nemoci, lékařská zařízení, péče o zdraví/tělo/vzhled, zdravý životní styl apod.)</p> <p>kunikační funkce jazyka a typy textů pozdrav, představení se, rozloučení, poděkování, omluva a reakce na ni, přání, blahopřání, žádost a prosba, odmítnutí, zákazy a příkazy, doporučení a rady, zorganizování setkání, podání jednoduché informace a instrukce, diskuse – můj oblíbený film, kniha, formální i neformální rozhovor, popis, vypravování</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu osvojí si základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování stručně vyjádří svůj názor (předem známé téma či jednodušší problematika) reprodukuje přečtený či vyslechnutý text, ve kterém se vyskytuje známá slovní zásoba sestaví souvislý text související s probíranými tematickými okruhy 	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti mluvnice - auxiliary verbs, naming the tenses, questions and negatives, short answers, present simple, present continuous, present passive, past simple, past continuous, past perfect, past passive, modal verbs - have to, can, be allowed, should, must, future forms - going to, will, present continuous, questions with like, verb patterns slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, synonyma</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace rodina a společenské vztahy, domov, domácí potřeby, volný čas a zájmová činnost, vybavení pro sport a zábavu, dovolená, jídlo, recepty, počasí a oblékání, nákupy, umění a literatura – knížka, kterou jsem četl, film, který jsem viděl, některé svátky a tradice, anglicky mluvící země (stručná charakteristika, národní zvláštnosti, sport, umění), zdraví a životní styl (části lidského těla, nemoci, lékařská zařízení, péče o zdraví/tělo/vzhled, zdravý životní styl apod.)</p> <p>kunikační funkce jazyka a typy textů pozdrav, představení se, rozloučení, poděkování, omluva a reakce na ni, přání, blahopřání, žádost a prosba, odmítnutí, zákazy a příkazy, doporučení a rady, zorganizování setkání, podání jednoduché informace a instrukce, diskuse – můj oblíbený film, kniha, formální i neformální rozhovor, popis, vypravování</p>

kvinta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduché konverzace a udržuje ji	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti mluvnice - auxiliary verbs, naming the tenses, questions and negatives, short answers, present simple, present continuous, present passive, past simple, past continuous, past perfect, past passive, modal verbs - have to, can, be allowed, should, must, future forms - going to, will, present continuous, questions with like, verb patterns slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, synonyma</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace rodina a společenské vztahy, domov, domácí potřeby, volný čas a zájmová činnost, vybavení pro sport a zábavu, dovolená, jídlo, recepty, počasí a oblékání, nákupy, umění a literatura – knížka, kterou jsem četl, film, který jsem viděl, některé svátky a tradice, anglicky mluvící země (stručná charakteristika, národní zvláštnosti, sport, umění), zdraví a životní styl (části lidského těla, nemoci, lékařská zařízení, péče o zdraví/tělo/vzhled, zdravý životní styl apod.)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů pozdrav, představení se, rozloučení, poděkování, omluva a reakce na ni, přání, blahopřání, žádost a prosba, odmítnutí, zákazy a příkazy, doporučení a rady, zorganizování setkání, podání jednoduché informace a instrukce, diskuse – můj oblíbený film, kniha, formální i neformální rozhovor, popis, vypravování</p> <p>Poznámka učivo se vztahuje ke všem uvedeným výstupům receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností</p> <p>Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo žádaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.</p>

sexta

3 týdně, P

sexta

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu (při využití vizuální či slovníkové podpory) identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace čte s porozuměním adaptované literární dílo ve studovaném jazyce odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média 	<p>jazykové prostředky a funkce</p> <p>fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty</p> <p>pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti</p> <p>mluvnice - present perfect (active and passive), conditionals, time clauses, passive, present perfect continuous, modal verbs</p> <p>slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, ustálené kolokace, jednoduché idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>rodina a vztahy, lidé v mém okolí, místo, kde žiji, práce (firmy, průmysl, zemědělství, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, popis práce, bezpečnost práce), identita, způsob vnímání sebe sama, umělecké předměty, volný čas, životní styl, nakupování, realie anglicky mluvících zemí (vztahy s ČR, literatura – významná díla a autoři, významné osobnosti, život a tradice, vzdělávání), světové události a témata (přírodní katastrofy, globální problémy, životní prostředí, možnosti jeho ochrany apod.)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <p>omluva, žádost, prosba, odmítnutí, orientace v místě, rada, vyjádření lítosti/porozumění/sympatie/lhostejnosti, sdělení stanoviska, argumentace, přesvědčování, zjišťování názoru, jednoduchý telefonní rozhovor, osobní dopis, strukturovaný životopis, podrobný popis, reprodukce</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reprodukuje přečtený či vyslechnutý text, v němž se vyskytuje i méně známá slovní zásoba sestaví souvislý text související s probíranými tematickými okruhy a vyjádří své stanovisko vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou formuluje svůj názor srozumitelně a gramaticky přiměřeně 	<p>jazykové prostředky a funkce</p> <p>fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty</p> <p>pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti</p> <p>mluvnice - present perfect (active and passive), conditionals, time clauses, passive, present perfect continuous, modal verbs</p> <p>slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, ustálené kolokace, jednoduché idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>rodina a vztahy, lidé v mém okolí, místo, kde žiji, práce (firmy, průmysl, zemědělství, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, popis práce, bezpečnost práce), identita, způsob vnímání sebe sama, umělecké předměty, volný čas, životní styl, nakupování, realie anglicky mluvících zemí (vztahy s ČR, literatura – významná díla a autoři, významné osobnosti, život a tradice, vzdělávání), světové události a témata (přírodní katastrofy, globální problémy, životní prostředí, možnosti jeho ochrany apod.)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <p>omluva, žádost, prosba, odmítnutí, orientace v místě, rada, vyjádření lítosti/porozumění/sympatie/lhostejnosti, sdělení stanoviska, argumentace, přesvědčování, zjišťování názoru, jednoduchý telefonní rozhovor, osobní dopis, strukturovaný životopis, podrobný popis, reprodukce textu</p>

sexta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - pravidla, prezentace výslovnosti mluvnice - present perfect (active and passive), conditionals, time clauses, passives, present perfect continuous, modal verbs slovní zásoba - tematická slovní zásoba, frázová slovesa, ustálené kolokace, jednoduché idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace rodina a vztahy, lidé v mém okolí, místo, kde žiji, práce (firmy, průmysl, zemědělství, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, popis práce, bezpečnost práce), identita, způsob vnímání sebe sama, umělecké předměty, volný čas, životní styl, nakupování, realie anglicky mluvících zemí (vztahy s ČR, literatura – významná díla a autoři, významné osobnosti, život a tradice, vzdělávání), světové události a témata (přírodní katastrofy, globální problémy, životní prostředí, možnosti jeho ochrany apod.)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů omluva, žádost, prosba, odmítnutí, orientace v místě, rada, vyjádření lítosti/porozumění/sympatie/lhostejnosti, sdělení stanoviska, argumentace, přesvědčování, zjišťování názoru, jednoduchý telefonní rozhovor, osobní dopis, strukturovaný životopis, podrobný popis, reprodukce textu</p> <p>Poznámka učivo se vztahuje ke všem uvedeným výstupům receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností</p> <p>Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.</p>

septima

3 týdně, P

septima

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • postihne různé názory a stanoviska • pochopí hlavní smysl autentického materiálu • čte srozumitelně a plynule i delší texty za účelem sdělení obsahu nebo informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky • vyhledá v textu detailní informace • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem 	<p>jazykové prostředky a funkce</p> <p>fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty</p> <p>pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci</p> <p>mluvnice - present tenses, past tenses, future tenses, perfect tenses, conditionals, time clauses, passive, modal verbs, phrasal verbs, verb patterns</p> <p>slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, přísloví, idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>Životní styl, netradiční dovolená, netradiční koničky, bydlení, krajina, veřejné instituce, úřady, služby, povolání a tituly, realie anglicky mluvících zemí (jazykové zvláštnosti a odlišnosti, věda, technika, média, školství v ČR a anglicky mluvících zemí)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <p>svolení, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, obava, strach, pochvala, pokárání, úřední dopis, žádost, inzerát, úvaha, shrnutí, prezentace, vyjádření názoru, argumentace, přesvědčování, reprodukce textu, telefonní rozhovor</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích • stručně vyjádří svůj názor (známé i méně známé téma) • reprodukuje přečtený či vyslechnutý text • sestaví souvislý text související s probíranými tematickými okruhy a vyjádří své stanovisko • sestaví souvislý členěný text týkající se známého tématu • logicky strukturuje text • podrobně popíše událost či zážitek 	<p>jazykové prostředky a funkce</p> <p>fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty</p> <p>pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci</p> <p>mluvnice - present tenses, past tenses, future tenses, perfect tenses, conditionals, time clauses, passive, modal verbs, phrasal verbs, verb patterns</p> <p>slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, přísloví, idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>Životní styl, netradiční dovolená, netradiční koničky, bydlení, krajina, veřejné instituce, úřady, služby, povolání a tituly, realie anglicky mluvících zemí (jazykové zvláštnosti a odlišnosti, věda, technika, média, školství v ČR a anglicky mluvících zemí)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <p>svolení, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, obava, strach, pochvala, pokárání, úřední dopis, žádost, inzerát, úvaha, shrnutí, prezentace, vyjádření názoru, argumentace, přesvědčování, reprodukce textu, telefonní rozhovor</p>

septima

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci • zapojí se do konverzace na různá témata a udržuje ji	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci mluvnice - present tenses, past tenses, future tenses, perfect tenses, conditionals, time clauses, passive, modal verbs, phrasal verbs, verb patterns slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, přísloví, idiomy</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace Životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky, bydlení, krajina, veřejné instituce, úřady, služby, povolání a tituly, reálie anglicky mluvících zemí (jazykové zvláštnosti a odlišnosti, věda, technika, média, školství v ČR a anglicky mluvících zemí)</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů svolení, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, obava, strach, pochvala, pokárání, úřední dopis, žádost, inzerát, úvaha, shrnutí, prezentace, vyjádření názoru, argumentace, přesvědčování, reprodukce textu, telefonní rozhovor</p> <p>Poznámka učivo se vztahuje ke všem uvedeným výstupům receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností</p> <p>Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.</p>

oktáva

3+1 týdně, P

oktáva

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • rozumí smyslu autentické konverzace • rozumí smyslu autentického materiálu (i při využití vizuální či slovníkové podpory) • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na dané téma • čte srozumitelně a plynule i delší texty za účelem sdělení • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu postihne jeho hlavní a doplňující informace • využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média • čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce • vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi • postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře 	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci mluvnice - present perfect vs past simple, passive, conditionals, time clauses, modal verbs, present perfect continuous, indirect questions, reported speech, future tenses slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, idiomy, odborné výrazy na známá témata</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace příroda, globální problémy, ochrana životního prostředí, charita, generační problémy, životní styl, cestování, problémy turistického ruchu, reálie anglicky mluvících zemí (politické a ekonomické postavení ve světě, autentické materiály – tisk, rozhlas, film), aktuální události a dění většího významu</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů svolení, možnost, nutnost, potřeba, libost/nelibost, zájem/nezájem, obava, vděčnost, lhostejnost, odpuštění, pochvala/pokárání, přiznání, odsouzení, podrobný životopis, esej, podrobný popis, reprodukce textu, prezentace, strukturovaný pohovor, informace z médií</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • přednese souvislý projev na zadané téma • logicky a jasně strukturuje formální a neformální písemný projev různých slohových stylů, využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit • s porozuměním přijímá a srozumitelně a gramaticky správně předává obsahově složitější informace 	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci mluvnice - present perfect vs past simple, passive, conditionals, time clauses, modal verbs, present perfect continuous, indirect questions, reported speech, future tenses slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, idiomy, odborné výrazy na známá témata</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace příroda, globální problémy, ochrana životního prostředí, charita, generační problémy, životní styl, cestování, problémy turistického ruchu, reálie anglicky mluvících zemí (politické a ekonomické postavení ve světě, autentické materiály – tisk, rozhlas, film), aktuální události a dění většího významu</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů svolení, možnost, nutnost, potřeba, libost/nelibost, zájem/nezájem, obava, vděčnost, lhostejnost, odpuštění, pochvala/pokárání, přiznání, odsouzení, podrobný životopis, esej, podrobný popis, reprodukce textu, prezentace, strukturovaný pohovor, informace z médií</p>

oktáva

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do diskuse na různá témata komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích 	<p>jazykové prostředky a funkce fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty pravopis - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci mluvnice - present perfect vs past simple, passive, conditionals, time clauses, modal verbs, present perfect continuous, indirect questions, reported speech, future tenses slovní zásoba - tematická slovní zásoba, ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, idiomy, odborné výrazy na známá témata</p> <p>tematické okruhy a komunikační situace příroda, globální problémy, ochrana životního prostředí, charita, generační problémy, životní styl, cestování, problémy turistického ruchu, realie anglicky mluvících zemí (politické a ekonomické postavení ve světě, autentické materiály – tisk, rozhlas, film), aktuální události a dění většího významu</p> <p>komunikační funkce jazyka a typy textů svolení, možnost, nutnost, potřeba, libost/nelibost, zájem/nezájem, obava, vděčnost, lhostejnost, odpuštění, pochvala/pokárání, přiznání, odsouzení, podrobný životopis, esej, podrobný popis, reprodukce textu, prezentace, strukturovaný pohovor, informace z médií</p> <p>Poznámka učivo se vztahuje ke všem uvedeným výstupům receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností</p> <p>Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.</p>

5.2.3 Francouzský jazyk

kvinta	sexta	septima	oktáva
3	3+1	3	3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Francouzský jazyk je zařazen samostatně v kvintě - oktávě vyššího gymnázia s dotací 3-4-3-3 hodiny týdně jako předmět povinně volitelný – žáci jsou rozděleni do skupin.

Ve vyučovacím předmětu Francouzský jazyk žáci navazují na znalosti získané v předchozím studiu, které odpovídají úrovni A1- základní uživatel - podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR). V průběhu dalšího vzdělávání jsou žáci vybaveni takovými dovednostmi, které mu umožní používat cizí jazyk na úrovni B1 a částečně B2 – samostatný uživatel – (podle SERR).

Výuka probíhá většinou v odborné učebně francouzského jazyka, počítačové učebně, popřípadě v kmenové třídě. Výuka je realizována rovněž během jazykově-poznávacích zájezdů organizovaných školou.

Žáci se mohou účastnit konverzační soutěže ve francouzském jazyce. Dále mají možnost využívat školní knihovny francouzského jazyka. Žáci si mohou prohlubovat své znalosti a dovednosti v povinně-volitelném předmětu Konverzace ve francouzském jazyce.

V průběhu výuky jsou žáci neustále motivováni k soustavnému zdokonalování všech základních složek jazyka – složky receptivní tj. poslech s porozuměním a čtení s porozuměním, složky produktivní tj. písemný projev a ústní projev a složky interaktivní. Dále jsou motivováni k soustavnému zájmu o společenskou dění (chápáno v nejširším slova smyslu) ve frankofonních zemích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klademe důraz na objasnění významu učení se cizímu jazyku a motivaci žáka ke komunikaci v cizím jazyce
- při výuce používáme vhodné učební pomůcky (učebnice, pracovní sešit, slovník, gramatický přehled, časopis, CD s nahrávkou, videonahrávka ...) a učíme žáky tyto pomůcky plně využívat
- zadáváme takové úkoly, při nichž žáci sami vyhledávají informace a využívají dosud nabytých znalostí a vědomostí z ostatních předmětů
- vedeme žáka ke kritickému hodnocení pokroku při dosahování cílů učení

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáka k samostatnému řešení problému, při řešení problému vyžadujeme jasnou argumentaci při vyjadřování názoru
- zadáváme takové úkoly, jež posilují schopnost žáka využívat vlastních znalostí
- úkoly zadáváme žákům ve francouzském jazyce, vedeme žáka k chápání významu sděleného a optimálnímu řešení zadaného úkolu

Kompetence komunikativní

- simulujeme nejrůznější situace běžného života s využitím fantazie i zkušeností žáků pro soustavné zdokonalování ústního projevu – zejména dialogického
- vedeme žáka ke správné a přesné prezentaci získaných poznatků v rámci ústního i písemného projevu
- zadáváme takové úkoly, v nichž žák prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- vytváříme podmínky pro využívání moderních informačních technologií (využívání elektronické pošty, chatování ...)

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme párovou práci a práci ve skupině a učíme žáky spolupracovat s ostatními – najít své místo ve skupině, přijímat a sdělovat informace, akceptovat názor ostatních a objasňovat vlastní stanovisko
- vybízíme žáky k aktivnímu přístupu při plnění zadaných úkolů ve dvojici (ve skupině) a podporujeme sebevědomé vystupování žáků
- vedeme žáky ke správnému posouzení důsledků vlastního chování a jednání v nejrůznějších situacích
- uplatňujeme individuální přístup k žákům – talentované žáky motivujeme k účasti v konverzační soutěži ve francouzském jazyce

Kompetence občanská

- zdůrazňujeme význam poznání a pochopení kulturních hodnot, jejich ochrany a dalšího rozvoje
- vedeme žáky k otevřenosti a upřímnosti, zadáváme úkoly, při nichž žák vyjadřuje svůj názor a zaujímá vlastní postoj k problému
- jazyka používáme k soustavnému seznamování žáka se společenskou situací a děním ve frankofonních zemích
- motivujeme žáky ke stanovování vlastních cílů, které vycházejí z jejich zájmů a životních priorit

Kompetence k podnikavosti

- učíme žáky spolupráci ve dvojici, ve skupině
- vyžadujeme na žákovi samostatnou práci
- motivujeme žáka k celoživotnímu vzdělávání

kvinta

3 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí větám a kratšímu souvislému projevu, které se vztahují k oblastem, jež se dotýkají žáka a jeho nejbližšího okolí • postihne hlavní body projevu • pochopí záměr a názor mluvčího • přečte kratší náročnější text, porozumí jeho obsahu a struktuře se správným odhadem významu většiny neznámých slov a v textu vyhledá základní i specifické informace (inzerát, prospekt) 	<p>zájmena přivlastňovací samostatná stupňování přídavných jmen a příslovčí nahrazování předmětu přímého a nepřímého – doubles pronoms imparfait – tvary, užití blízký minulý čas minulý čas: shoda přičestí min. – doplnění a rekapitulace plus-que-parfait – tvary, užití přechodník přítomný subjunctif přítomný: vyjádření přání, nejistoty, účelu výraz pour, afin de + infinitif, pour que, afin que + subjunctif otázka ve francouzštině – rekapitulace tematické okruhy: každodenní život – všední den, víkend, svátek, prázdniny; volný čas a zábava – hudba a výtvarné umění; vývoj vědy a techniky; mezilidské vztahy – diskriminace; domov a bydlení – život ve městě a na venkově</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikuje v běžných situacích, které vyžadují jednodušší přímou výměnu informací o skutečnostech běžně známých • vyjádří názor, přesvědčení, pocit, naději, souhlas a nesouhlas s jednáním • vysvětlí své názory, reakce, plány a jednání a stručně je zdůvodní • popisuje skutečnost (popíše místo, přepraví a vypráví děj, charakterizuje osobu, vyjadřuje se o minulých i budoucích událostech) • reprodukuje svými slovy jednoduchý text • sestaví krátký text s vyjádřením vlastní reakce a pocitů, názorů a postojů, vyjádří úmysl, přání, prosbu, žádost, návrh, pozvání apod. • požádá o informace 	<p>zájmena přivlastňovací samostatná stupňování přídavných jmen a příslovčí nahrazování předmětu přímého a nepřímého – doubles pronoms imparfait – tvary, užití blízký minulý čas minulý čas: shoda přičestí min. – doplnění a rekapitulace plus-que-parfait – tvary, užití přechodník přítomný subjunctif přítomný: vyjádření přání, nejistoty, účelu výraz pour, afin de + infinitif, pour que, afin que + subjunctif otázka ve francouzštině – rekapitulace tematické okruhy: každodenní život – všední den, víkend, svátek, prázdniny; volný čas a zábava – hudba a výtvarné umění; vývoj vědy a techniky; mezilidské vztahy – diskriminace; domov a bydlení – život ve městě a na venkově</p>

kvinta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládá kratší společenskou konverzaci, ne vždy však dokáže konverzaci udržet a rozvíjet sestaví neformální dopis 	<p>zájmena přivlastňovací samostatná stupňování přídavných jmen a příslovčí nahrazování předmětu přímého a nepřímého – doubles pronoms imparfait – tvary, užití blízký minulý čas minulý čas: shoda přičestí min. – doplnění a rekapitulace plus-que-parfait – tvary, užití přechodník přítomný subjunctif přítomný: vyjádření přání, nejistoty, účelu výraz pour, afin de + infinitif, pour que, afin que + subjunctif otázka ve francouzštině – rekapitulace tematické okruhy: každodenní život – všední den, víkend, svátek, prázdniny; volný čas a zábava – hudba a výtvarné umění; vývoj vědy a techniky; mezilidské vztahy – diskriminace; domov a bydlení – život ve městě a na venkově</p>

sexta

3+1 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí větám a kratšímu náročnějšímu projevu (včetně projevu rozhlasového a televizního), které se vztahují k oblastem, jež se dotýkají nejběžnějších aktuálních témat života společnosti postihne hlavní body projevu pochozí záměr a názory a postoje mluvčího a postihne detailní informace přečte delší text, porozumí jeho obsahu a struktuře se správným odhadem významu neznámých slov a v textu vyhledá základní i specifické informace (prospekt, reklama) shromáždí informace z několika kratších textů 	<p>zájmena ukazovací samostatná zájmena tázací samostatná zájmeno vztažné dont subjunctif přítomný – nepravidelné tvary, užití – rekapitulace subjunctif minulý podmiňovací způsob, čas přítomný podmínkové souvětí – vyjádření reálné podmínky rod slovesný trpný tvoření příslovčí – přípona –ment zdůraznění větného členu vyjádření časových vztahů – výrazy: depuis, il y a tematické okruhy: každodenní život ve Francii a České republice – shody a rozdíly: chování, zvyky, móda, zájmy; služby – doprava a cestování, stravování, nákupy; mezilidské vztahy – solidarita</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikuje v běžných situacích, které vyžadují výměnu informací o známých skutečnostech s uvedením podrobností, rozvíjí vlastní argumentaci, zdůrazní fakta, která považuje za důležitá shrne obsah článku, filmu apod. sestaví souvislý text na témata, která dobře zná nebo žáka osobně zajímají vysvětlí problém a navrhne jeho řešení, zdůrazní fakta, která považuje za důležitá sdělí a ověří si informace a zprávy, zeptá se na názory, postoje a pocity 	<p>zájmena ukazovací samostatná zájmena tázací samostatná zájmeno vztažné dont subjunctif přítomný – nepravidelné tvary, užití – rekapitulace subjunctif minulý podmiňovací způsob, čas přítomný podmínkové souvětí – vyjádření reálné podmínky rod slovesný trpný tvoření příslovčí – přípona –ment zdůraznění větného členu vyjádření časových vztahů – výrazy: depuis, il y a tematické okruhy: každodenní život ve Francii a České republice – shody a rozdíly: chování, zvyky, móda, zájmy; služby – doprava a cestování, stravování, nákupy; mezilidské vztahy – solidarita</p>

sexta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> umí reagovat v běžných situacích, které mohou nastat během pobytu ve frankofonních zemích sestaví neformální a jednoduchý formální dopis 	<p>zájmena ukazovací samostatná zájmena tázací samostatná zájmeno vztažné dont subjunctif přítomný – nepravidelné tvary, užití – rekapitulace subjunctif minulý podmiňovací způsob, čas přítomný podmínkové souvětí – vyjádření reálné podmínky rod slovesný trpný tvoření příslovčí – přípona –ment zdůraznění větného členu vyjádření časových vztahů – výrazy: depuis, il y a tematické okruhy: každodenní život ve Francii a České republice – shody a rozdíly: chování, zvyky, móda, zájmy; služby – doprava a cestování, stravování, nákupy; mezilidské vztahy – solidarita</p>

septima

3 týdne, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí náročnějšímu projevu v rámci spisovného jazyka (včetně projevu rozhlasového a televizního), se kterým se setkává v běžném životě společnosti, pokud není přednesen příliš rychle pochopí záměr a názory a postoje mluvčích a postihne detailní informace přečte delší náročnější text, porozumí jeho obsahu a struktuře se správným odhadem významu neznámých slov a v textu vyhledá detailní informace postihne sled hlavních myšlenek textu shromáždí informace z několika textů správně odhaduje neznámé výrazy 	<p>přídavná jména – změna významu vzhledem k postavení u podstatného jména imparfait, passé composé, plus-que-parfait – užití - rekapitulace passé simple subjunctif – rekapitulace přechodník přítomný – tvary a užití - vyjádření časových vztahů, příčiny, důsledku příčestí přítomné podmiňovací způsob – vyjádření podmínky, podmínková souvětí vyjádření rady – výraz: n' avoir qu' à+inf. převedení přímé řeči na nepřímou a naopak, pravidla souslednosti časové tematické okruhy: každodenní život – aktuální problémy současné Francie, Paříž v minulosti a současnosti; volný čas a zábava – divadlo, kino, výtvarné umění; vybrané dílo francouzské literatury</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> bez přípravy komunikuje o tématech, která jsou běžně známá nebo o něž se zajímá s poskytnutím podrobných informací vyjádří vlastní názory a přesvědčení různou mírou emocí, rozvádí je a podporuje je argumenty a příklady shrne obsah knihy, divadelní hry apod. sestaví souvislý text na širokou škálu obecných témat se zdůrazněním hlavních myšlenek a uvedením potřebných detailů sdělí podrobné informace a zprávy a reaguje na ně 	<p>přídavná jména – změna významu vzhledem k postavení u podstatného jména imparfait, passé composé, plus-que-parfait – užití - rekapitulace passé simple subjunctif – rekapitulace přechodník přítomný – tvary a užití - vyjádření časových vztahů, příčiny, důsledku příčestí přítomné podmiňovací způsob – vyjádření podmínky, podmínková souvětí vyjádření rady – výraz: n' avoir qu' à+inf. převedení přímé řeči na nepřímou a naopak, pravidla souslednosti časové tematické okruhy: každodenní život – aktuální problémy současné Francie, Paříž v minulosti a současnosti; volný čas a zábava – divadlo, kino, výtvarné umění; vybrané dílo francouzské literatury</p>

septima

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynule reaguje během rozhovoru s rodilými mluvčími, rozhovor dokáže udržet a rozvíjet sestaví formální dopis, zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci apod. 	<p>přídavná jména – změna významu vzhledem k postavení u podstatného jména imparfait, passé composé, plus-que-parfait – užití - rekapitulace passé simple subjonctif – rekapitulace přechodník přítomný – tvary a užití - vyjádření časových vztahů, příčiny, důsledku přičestí přítomné podmiňovací způsob – vyjádření podmínky, podmínková souvětí vyjádření rady – výraz: n' avoir qu' à+inf. převedení přímé řeči na nepřímou a naopak, pravidla souslednosti časové tematické okruhy: každodenní život – aktuální problémy současné Francie, Paříž v minulosti a současnosti; volný čas a zábava – divadlo, kino, výtvarné umění; vybrané dílo francouzské literatury</p>

oktáva

3 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí náročnému projevu v rámci spisovného jazyka (včetně autentických a neupravených nahrávek) s přirozeným zvukovým pozadím (šumy, hluk) rozumí projevu s využitím běžných výrazů v hovorové francouzštině pochozí záměr a názory a postoje mluvčích a postihne detailní informace přečte dlouhý náročný text, porozumí jeho obsahu a struktuře se správným odhadem významu neznámých slov a v textu vyhledá detailní informace a důležité podrobnosti shromáždí informace z několika textů správně odhaduje neznámé výrazy 	<p>zájmena neurčitá a záporná nesamostatná, samostatná – přehled zájmena vztažná + předložka (avec lequel ...) zvrtná slovesa v minulém čase – shoda přičestí minulého výrazy užívané pro uspořádání projevu (d'abord, en premier lieu ...), pro vyjádření důsledku (donc, alors...), pro vyjádření opozice (mais, toutefois ...), pro vyjádření výčtu (non seulement...mais aussi ...) vyjádření opozice – vedlejší věta přípustková tematické okruhy: společnost – Francie, frankofonní země, Česká republika, Evropská unie: stručná charakteristika – základní údaje týkající se historie, zeměpisu a hospodářství; práce a povolání – možnosti, problémy, životopis</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> bez přípravy komunikuje o tématech, která jsou běžně známá nebo o něž se zajímá s poskytnutím podrobných informací vysvětlí problém, zvaží možné příčiny a následky a hodnotí různé návrhy řešení problému systematicky rozvíjí jasnou argumentaci s uváděním potřebných podrobností sestaví pojednání (kritické posouzení knihy, filmu, divadelní hry apod.) se zdůrazněním hlavních myšlenek a uvedením potřebných detailů sdílí podrobné informace a zprávy a reaguje na ně 	<p>zájmena neurčitá a záporná nesamostatná, samostatná – přehled zájmena vztažná + předložka (avec lequel ...) zvrtná slovesa v minulém čase – shoda přičestí minulého výrazy užívané pro uspořádání projevu (d'abord, en premier lieu ...), pro vyjádření důsledku (donc, alors...), pro vyjádření opozice (mais, toutefois ...), pro vyjádření výčtu (non seulement...mais aussi ...) vyjádření opozice – vedlejší věta přípustková tematické okruhy: společnost – Francie, frankofonní země, Česká republika, Evropská unie: stručná charakteristika – základní údaje týkající se historie, zeměpisu a hospodářství; práce a povolání – možnosti, problémy, životopis</p>

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vede plynule a samostatně běžný rozhovor s rodilými mluvčími sestaví neformální i formální dopis 	<p>zájmena neurčitá a záporná nesamostatná, samostatná – přehled zájmena vztažná + předložka (avec lequel ...)</p> <p>zvrtná slovesa v minulém čase – shoda přičestí minulého výrazy užívané pro uspořádání projevu (d'abord, en premier lieu ...), pro vyjádření důsledku (donc, alors...), pro vyjádření opozice (mais, toutefois ...), pro vyjádření výčtu (non seulement...mais aussi ...)</p> <p>vyjádření opozice – vedlejší věta přípustková</p> <p>tematické okruhy: společnost – Francie, frankofonní země, Česká republika, Evropská unie: stručná charakteristika – základní údaje týkající se historie, zeměpisu a hospodářství; práce a povolání – možnosti, problémy, životopis</p>

5.2.4 Německý jazyk

kvinta	sexta	septima	oktáva
3	3+1	3	3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk.

Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané formy jazyka. Navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal na nižším gymnáziu až po dosažení úrovně B1.

Německý jazyk se jako další cizí jazyk realizuje od tercie do oktávy osmiletého gymnázia. Časová dotace předmětu je obvykle tříhodinová, v sextě je posílena na čtyři hodiny týdně.

Po sextě osmiletého gymnázia si žáci mohou zvolit výběrový seminář - Konverzace v německém jazyce.

Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny. Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů. Důraz klademe na komunikační schopnosti žáků. Žáci by měli být schopni dorozumět se s cizincem. Musí také porozumět čtenému a slyšenému textu se slovní zásobou, která odpovídá jejich jazykové úrovni (B1).

V rámci výuky seznamujeme žáky s reáliemi německy mluvících zemí, což přispívá k pochopení odlišných kultur a vede k toleranci vůči nim.

Výuka probíhá v jazykové učebně. Žáci mají k dispozici knihovnu německého jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- prezentujeme ve výuce různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a vedeme žáky k tomu, aby je využívali
- učíme žáky orientovat se v nabídce informačních zdrojů (tisk, internet) a podporujeme samostatné vyhledávání

potřebných informací

- zadáváme žákům úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- nabádáme žáky k využívání mezipředmětových vztahů
- učíme žáky při práci s texty zacházet s nekompletními informacemi, poukazujeme na nutnost domýšlení, hledání souvislostí a smyslu textu

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům zúčastňovat se konverzačních soutěží
- učíme žáky používat různé druhy textů a záznamů, rozvíjíme schopnost texty reprodukovat a pracovat s nimi
- vedeme žáky ke komunikaci formou dialogu či rozhovoru ve skupině
- kultivujeme u žáků schopnost vyjádření a formulování vlastního názoru a jeho obhájení v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky při samostatné i týmové práci, učíme je spolupracovat a respektovat ostatní

Kompetence občanská

- učíme žáky vyjádřit svůj názor, zaujmout stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním
- umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v německy mluvících zemích, tj. jiné kulturní i etické hodnoty
- vytváříme v povědomí žáků tolerantní přístup k různorodým jazykovým a kulturním zvláštnostem v německy mluvících zemích

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání

kvinta

3 týdne, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým vyprávěním na známé téma • nalezne určitou specifickou informaci v přehledovém informativním textu • získá relevantní informace z krátkých novinových oznámení • rozumí jednoduchým pokynům, jsou-li formulovány v postupných krocích • využívá při práci s textem překladové slovníky • rozumí jednoduchým pokynům v každodenní situaci • pochopí téma konverzace, mluví-li se pomalu a standardním jazykem • pochopí hlavní smysl krátkých sdělení • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (slovní přízvuk, intonace)</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury minulý čas (perfektum, préteritum) přičestí minulé rozkazovací způsob zvrtná slovesa modální slovesa předložky se 3. a 4. pádem příslovečné určení času souvěti podřadné</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: zdraví (oblast veřejná) počasí cestování a turistika kultura světové události člověk a jeho životní styl volný čas (oblast osobnosti)</p> <p>krátké písemné útvary – anketa, poznámka životopis pohlednice jednoduchý formální dopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací, argumentace diskuse a vysvětlování popis situace a posloupnost událostí</p>

kvinta

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše jednoduchým způsobem známé věci, osoby a události vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor na všední téma jednoduše pohovoří o svých plánech vypráví jednoduchý příběh napíše jednoduchý osobní dopis, vzkaz, pohlednici, e-mail jednoduchými větami popíše aspekty svého každodenního života popíše velmi krátce své osobní zkušenosti a zážitky sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (slovní přízvuk, intonace)</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury minulý čas (perfektum, préteritum) přičestí minulé rozkazovací způsob zvrtná slovesa modální slovesa předložky se 3. a 4. pádem přísluvečné určení času souvětí podřadné</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: zdraví (oblast veřejná) počasí cestování a turistika kultura světové události člověk a jeho životní styl volný čas (oblast osobnostní)</p> <p>krátké písemné útvary – anketa, poznámka životopis pohlednice jednoduchý formální dopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací, argumentace diskuse a vysvětlování popis situace a posloupnost událostí</p>

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládne jednoduchou výměnu informací o všedních tématech vyjádří jednoduchým způsobem své potřeby v každodenních situacích vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor či své preference používá jednoduché výrazy vyjadřující pozdrav, prosbu, omluvu a poděkování vyjádří, že ho něco mrzí či těší, co má rád a co nikoli 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (slovní přízvuk, intonace)</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury minulý čas (perfektum, préteritum) přičestí minulé rozkazovací způsob zvrtná slovesa modální slovesa předložky se 3. a 4. pádem přísluvečné určení času souvětí podřadné</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: zdraví (oblast veřejná) počasí cestování a turistika kultura světové události člověk a jeho životní styl volný čas (oblast osobnostní)</p> <p>krátké písemné útvary – anketa, poznámka životopis pohlednice jednoduchý formální dopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací, argumentace diskuse a vysvětlování popis situace a posloupnost událostí</p>

sexta

3+1 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým referátům na známé téma • rozumí obsahu krátkého příběhu, pozná nejdůležitější epizody • získá relevantní informace z článků v novinách či časopisech • v textu vyhledá nejdůležitější fakta a informace, hlavní závěry a argumenty • odhadne z kontextu význam neznámých slov pro lepší porozumění textu • v osobních dopisech rozumí popisu událostí, dojmů a přání autora • rozumí popisu známých faktů či skutečností, které ho obzvláště zajímají • rozumí v hrubých obrysech diskuzí vztahující se ke společensky aktuálnímu tématu • pochopí hlavní teze a zásadní informace z krátkých rozhovorů či přednášek na známé téma, pokud jsou formulovány jasně a jednoduše • zachytí hlavní myšlenky v rozhlasových a televizních pořadech, pokud se týkají známých témat a jsou vysílány relativně pomalu a zřetelně 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (intonace) respektování standardních pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury stupňování přídavných jmen příd. jméno ve funkci přívlastku tázací zájmena „welcher“, „was für ein“ sloveso „werden“ budoucí čas minulý čas souvětí podřadné nepřímá otázka věty účelové</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: člověk – vzhled, vlastnosti, pocity, odívání (oblast osobní) osobní a společenský život – navazování kontaktů, životní styl, škola, plány do budoucna, zaměstnání, pracovní trh (oblast vzdělávací) svět kolem nás – mezinár. a vnitrostátní události, svět a příroda</p> <p>vyjádření vlastního názoru, svých pocitů a zážitků vyjádření obav a nadějí, svých představ o budoucnosti vyprávění o sobě i o druhých lidech krátké písemné útvary – oznámení, inzerát, anketa delší písemné útvary – osobní dopis, jednoduchý formální dopis životopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací diskuse o událostech, vysvětlování interpretace statistických údajů</p>

sexta

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krátce zdůvodní a vysvětlí své úmysly, plány a činnosti • popíše jednoduchým způsobem svá přání, naděje a cíle, své pocity • popíše dle svých možností zážitek či událost a připojí jejich hodnocení • hovoří o tématech každodenního života a vyjádří svůj názor na ně • vede písemnou konverzaci na běžná témata a témata, která ho zajímají • vysvětlí, proč zastává určitý názor, důvody svého chování • písemně odpoví na inzerát a zažádá o více informací • napíše strukturovaný životopis 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (intonace) respektování standardních pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury stupňování přídavných jmen příd. jméno ve funkci přívlastku tázací zájmena „welcher“, „was für ein“ sloveso „werden“ budoucí čas minulý čas souvětí podřadné nepřímá otázka věty účelové</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: člověk – vzhled, vlastnosti, pocity, odívání (oblast osobní) osobní a společenský život – navazování kontaktů, životní styl, škola, plány do budoucna, zaměstnání, pracovní trh (oblast vzdělávací) svět kolem nás – mezinár. a vnitrostátní události, svět a příroda</p> <p>vyjádření vlastního názoru, svých pocitů a zážitků vyjádření obav a nadějí, svých představ o budoucnosti vyprávění o sobě i o druhých lidech krátké písemné útvary – oznámení, inzerát, anketa delší písemné útvary – osobní dopis, jednoduchý formální dopis životopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací diskuse o událostech, vysvětlování interpretace statistických údajů</p>

sexta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpoví na jednoduché otázky a reaguje na jednoduchá tvrzení • zapojí se bez přípravy do rozhovoru o tématu, které je mu známé • dokáže v běžné situaci něco navrhnout, přijmout a odmítnout návrhy ostatních, navrhnout alternativu • vyjádří jednoduše své pocity a reaguje na cizí emoce • umí být nápomocen v typické všední situaci 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků (intonace) respektování standardních pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Zásady německého pravopisu</p> <p>Základní gramatické struktury stupňování přídavných jmen příd. jméno ve funkci přívlastku tázací zájmena „welcher“, „was für ein“ sloveso „werden“ budoucí čas minulý čas souvětí podřadné nepřímá otázka věty účelové</p> <p>Slovní zásoba a komunikace tematické okruhy: člověk – vzhled, vlastnosti, pocity, odívání (oblast osobní) osobní a společenský život – navazování kontaktů, životní styl, škola, plány do budoucna, zaměstnání, pracovní trh (oblast vzdělávací) svět kolem nás – mezinár. a vnitrostátní události, svět a příroda</p> <p>vyjádření vlastního názoru, svých pocitů a zážitků vyjádření obav a nadějí, svých představ o budoucnosti vyprávění o sobě i o druhých lidech krátké písemné útvary – oznámení, inzerát, anketa delší písemné útvary – osobní dopis, jednoduchý formální dopis životopis řízený rozhovor – získávání a sdělování informací diskuse o událostech, vysvětlování interpretace statistických údajů</p>

septima

3 týdne, V

septima

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností uvede v souvislém a složitějším rozhovoru vedeném v rychlejším tempu počet osob odhadne význam neznámých slov a slovních spojení ve složitějším textu na základě kontextu užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v kratším textu rozezná téma složitějšího rozhovoru využívá překladové slovníky při práci se složitějším textem 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků, větného rytmu a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury konjunktiv II. vztažné věty vazby sloves zájmenná příslovce trpný rod všeobecný podmět man příčestí přítomné a minulé</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: popis osoby plány do budoucna – osobní a společenský život (oblast pracovní) svět kolem nás Česká republika, Praha město, region, ve kterém žiji Německo, Rakousko, Švýcarsko - realie německy mluvících zemí</p> <p>vyprávění o emocích, popis osoby s pomocí vedlejších vět vyjadřování předpokladů pomocí sloves v podmiňovacím způsobu procvičení metody řízeného rozhovoru, vypravování, diskuze vyjadřování přání, svého mínění písemné útvary – poznámka, pohlednice, formální dopis porozumění novinovým článkům vyprávění o událostech a činnostech s použitím trpného rodu formulování argumentů pro a proti porozumění textů z autentických materiálů (časopisy, internet,.....)</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří své myšlenky přiměřenou formou sestaví ústně i písemně kratší souvislý text na jednoduché téma užívá účelně dvojjazyčného slovníku v knižní podobě a na internetu ověří si správnost utvořeného gramatického tvaru vyjádří postoj k určité věci a obhájí ho 	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků, větného rytmu a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury konjunktiv II. vztažné věty vazby sloves zájmenná příslovce trpný rod všeobecný podmět man příčestí přítomné a minulé</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: popis osoby plány do budoucna – osobní a společenský život (oblast pracovní) svět kolem nás Česká republika, Praha město, region, ve kterém žiji Německo, Rakousko, Švýcarsko - realie německy mluvících zemí</p> <p>vyprávění o emocích, popis osoby s pomocí vedlejších vět vyjadřování předpokladů pomocí sloves v podmiňovacím způsobu procvičení metody řízeného rozhovoru, vypravování, diskuze vyjadřování přání, svého mínění písemné útvary – poznámka, pohlednice, formální dopis porozumění novinovým článkům vyprávění o událostech a činnostech s použitím trpného rodu formulování argumentů pro a proti porozumění textů z autentických materiálů (časopisy, internet,.....)</p>

septima

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru s rodilým mluvčím vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor používá správných gramatických prostředků vyjadřuje se v běžné situaci pomaleji, ale plynule a správně	<p>Zvuková stránka jazyka upevňování výslovnostních návyků, větného rytmu a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury konjunktiv II. vztažné věty vazby sloves zájmenná příslovce trpný rod všeobecný podmět man příčestí přítomné a minulé</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: popis osoby plány do budoucna – osobní a společenský život (oblast pracovní) svět kolem nás Česká republika, Praha město, region, ve kterém žijí Německo, Rakousko, Švýcarsko - realie německy mluvících zemí</p> <p>vyprávění o emocích, popis osoby s pomocí vedlejších vět vyjadřování předpokladů pomocí sloves v podmiňovacím způsobu procvičení metody řízeného rozhovoru, vypravování, diskuze vyjadřování přání, svého mínění písemné útvary – poznámka, pohlednice, formální dopis porozumění novinovým článkům vyprávění o událostech a činnostech s použitím trpného rodu formulování argumentů pro a proti porozumění textů z autentických materiálů (časopisy, internet,.....)</p>

oktáva

3 týdne, V

oktáva

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu v rychlejším tempu a mírně nedbalou výslovností • rozezná téma složitějšího rozhovoru • odhadne význam neznámých slov a slovních spojení v delším a složitějším textu na základě kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení • odliší jednotlivé styly a citové zabarvení dalších promluv 	<p>Zvuková stránka jazyka prohlubování pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury skládání slov vedlejší věty způsobové vazby podstatného a přídavného jména vyjádření jeden z vzájemné postavení příslovečných určení</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: životní prostředí (oblast společenská) jazykové portfolio, média ukázky některých literárních děl</p> <p>popisování jevů příznivých a nepříznivých pro životní prostředí argumentace písemné útvary – zpráva, soukromý dopis, referát, zpráva z cesty informování o společnosti v České republice a německy mluvících zemích základní informace o politickém systému v České republice a v německy mluvících zemích příprava programu pro turisty</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří své myšlenky a formuluje svůj názor • sestaví ústně i písemně delší souvislý text na běžné téma • užívá pohotově dvojjazyčný slovník v knižní podobě i na internetu • umí vyjádřit a obhájit svůj postoj k opačnému názoru • ověří si správnost utvořeného gramatického tvaru 	<p>Zvuková stránka jazyka prohlubování pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury skládání slov vedlejší věty způsobové vazby podstatného a přídavného jména vyjádření jeden z vzájemné postavení příslovečných určení</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: životní prostředí (oblast společenská) jazykové portfolio, média</p> <p>popisování jevů příznivých a nepříznivých pro životní prostředí argumentace písemné útvary – zpráva, soukromý dopis, referát, zpráva z cesty informování o společnosti v České republice a německy mluvících zemích základní informace o politickém systému v České republice a v německy mluvících zemích příprava programu pro turisty</p>

oktáva

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá správně i složitější gramatické prostředky aktivně se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím vyjadřuje se v běžné situaci plynule a foneticky správně vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor předkládá své argumenty zdůvodní je 	<p>Zvuková stránka jazyka prohlubování pravidel výslovnosti a intonace</p> <p>Základní gramatické struktury skládání slov vedlejší věty způsobové vazby podstatného a přídavného jména vyjádření jeden z vzájemné postavení příslovečných určení</p> <p>Slovní zásoba a komunikace</p> <p>tematické okruhy: životní prostředí (oblast společenská) jazykové portfolio, média</p> <p>popisování jevů příznivých a nepříznivých pro životní prostředí argumentace písemné útvary – zpráva, soukromý dopis, referát, zpráva z cesty informování o společnosti v České republice a německy mluvících zemích základní informace o politickém systému v České republice a v německy mluvících zemích příprava programu pro turisty</p>

5.2.5 Ruský jazyk

kvinta	sexta	septima	oktáva
3	3+1	3	3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází z obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. V kvintě, septimě a oktávě má časovou dotaci 3 hodiny týdně, v sextě je časově posílen na 4 hodiny týdně. V posledním ročníku je předmět doplněn volitelným předmětem Konverzace v ruském jazyce. Výuka probíhá v dělených třídách.

Obsahem předmětu je výuka ruského jazyka, jež navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce. Výuka vede k prohlubování komunikačních schopností získaných na nižším stupni gymnázia. Žáci si osvojují jazykové prostředky a funkce, rozšiřují slovní zásobu a rozvíjí své schopnosti komunikovat v ruském jazyce o běžných tématech, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům Rusů a respektovat je. K upevnění vědomí existence odlišných kultur a k prohloubení faktografických znalostí žáků vede při výuce průběžné seznamování žáků s realitami Ruska.

Při výuce je využívána práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity a zvukové nahrávky) a autentické materiály. Hodiny jsou doplněny dle možností návštěvou divadelního představení a cestovatelské přednášky. Žáci mají možnost účastnit se jazykové konverzační soutěže. K dispozici mají žakovskou knihovnu a knihovnu moderní literatury.

Výuka probíhá v jazykové učebně, případně v kmenových třídách či učebně IVT.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat informace a tvořivě je zpracovávat
- při řešení úkolů z učebnice a pracovního sešitu necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce
- při práci s textem učíme žáky různým technikám čtení
- do výuky zařazujeme práci se slovníky
- zadáváme domácí úkoly a sledujeme jejich plnění
- pravidelným ústním a písemným zkoušením vedeme žáky k tomu, aby využívali různé strategie učení, aby hledali účinné postupy ve svém učení a své učení si organizovali
- práci žáků pravidelně hodnotíme, výsledky tohoto hodnocení vedou žáky k čerpání poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- vedeme žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby a ke srovnání s mateřským jazykem
- vytváříme ve výuce modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě
- při řešení těchto situací vedeme žáky k hledání vhodných metod, k uplatnění dříve získaných dovedností a využití své představivosti
- zadáváme žákům úkoly, ve kterých jim poskytujeme prostor k samostatnému řešení problémů s využitím různých postupů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce formou dialogů ve dvojicích či rozhovorů ve skupině
- ke komunikaci v cizím jazyce vedeme žáka metodou řízeného rozhovoru
- kultivujeme u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, dále také umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- vyžadujeme, aby se žák vyjadřoval jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, co, komu a jak chce sdělit ústně i písemně
- při práci s jazykovým materiálem, zejména při čtení textů, vedeme žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a k rozvíjení jejich interpretačních schopností
- pracujeme s poslechovými texty a rozvíjíme schopnost texty reprodukovat, identifikovat jednotlivé mluvčí

a vyslechnutá sdělení správně interpretovat

- zadáním časově náročnější práce většího rozsahu vedeme žáky k využívání moderních informačních technologií a k prezentaci své práce před spolužáky

Kompetence sociální a personální

- používáme metodu párové a skupinové práce a rozvíjíme schopnost spolupracovat a za svoji práci zodpovídat
- usměrňujeme žáky, aby společně dosáhli vytyčeného cíle, aby respektovali ostatní ve skupině a sami se realizovali
- vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinností a k dodržování stanovených pravidel
- hodnocením práce žáků pomáháme stanovit jejich osobní cíle a priority

Kompetence občanská

- umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v zemi, kde se studovaným jazykem hovoří
- srovnáváním zvyků a tradic učíme žáky respektovat a chápat kulturní a duchovní hodnoty
- vedeme žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor a zaujali stanovisko ke společenským a globálním problémům, vnímali okolní svět i sebe sama

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby získané vědomosti a dovednosti uměli využít ve svém budoucím povolání

kvinta

3 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte krátké jednoduché texty a vyrozumí základní informace • rozumí obsahu krátkého příběhu • získá relevantní informace z krátkých oznámení • používá slovník učebnice a dvojjazyčný slovník • rozumí pokynům v učebnici a pokynům, které se týkají organizace výuky • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • rozumí hlavním informacím v jednoduchých a jasných hlášeních a sděleních • rozumí základním informacím v krátkých nahrávkách, které se týkají každodenních záležitostí, jsou-li řečeny pomalu a zřetelně	<p>Zvuková stránka jazyka : průběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přizvuk, rytmus, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : přídavná jména : skloňování podle tvrdých a měkkých vzorů zpodstatnělá příd. jména zájmena : který, jaký datum, letopočet, hodiny slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření významu je třeba, musí se, musím, mám, (ne)smí se, (ne)smím, je možno vyjádření přibližnosti vedlejší věta příčinná, důsledková</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma</p> <p>Komunikační situace : vyjádření příčiny zdůvodňování vlastních stanovisek vyjadřování vzájemnosti vyjadřování nutnosti, (ne)možnosti vyjádření omluvy a politování vyjádření emocí dotazník pozdrav osobní dopis stručný popis</p> <p>Tematické okruhy : setkání známých vzhled člověka oblékání vlastnosti člověka turistika, cestování počasí časové údaje</p> <p>Reálie : ruské výtvarné umění ruská klasická literatura, ukázky literárních děl významné události z historie Ruska</p>

kvinta

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyslovuje foneticky správně dbá na přízvuk a větnou intonaci popíše jednoduchým způsobem události a základní aspekty svého života popíše jednoduchým způsobem známé věci a osoby vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor a domněnku vyjádří časové údaje dodrží základní aspekty písemné podoby jazyka dbá na správné použití základních gramatických struktur napiše jednoduchý pozdrav napiše jednoduchý osobní dopis napiše jednoduchý souvislý text k různým tématům z okruhu svých zájmů 	<p>Zvuková stránka jazyka : průběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přízvuk, rytmus, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : přídavná jména : skloňování podle tvrdých a měkkých vzorů zpodstatnělá příd. jména zájmena : který, jaký datum, letopočet, hodiny slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření významů je třeba, musí se, musím, mám, (ne)smím se, (ne)smím, je možno vyjádření přibližnosti vedlejší věta příčinná, důsledková</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma</p> <p>Komunikační situace : vyjádření příčiny zdůvodňování vlastních stanovisek vyjadřování vzájemnosti vyjadřování nutnosti, (ne)možnosti vyjádření omluvy a politování vyjádření emocí dotazník pozdraz osobní dopis stručný popis</p> <p>Tematické okruhy : setkání známých vzhled člověka oblékání vlastnosti člověka turistika, cestování počasí časové údaje</p> <p>Reálie : ruské výtvarné umění ruská klasická literatura, ukázky literárních děl významné události z historie Ruska</p>

kvinta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikuje v jednoduchých běžných situacích vyžadujících přímou výměnu informací o známých tématech zvládne krátkou společenskou konverzaci vyjadřuje omluvu, nutnost, možnost, nemožnost	<p>Zvuková stránka jazyka : průběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přizvuk, rytmus, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : přídavná jména : skloňování podle tvrdých a měkkých vzorů zpodstatnělá příd. jména zájmena : který, jaký datum, letopočet, hodiny slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření významů je třeba, musí se, musím, mám, (ne)smí se, (ne)smím, je možno vyjádření přibližnosti vedlejší věta příčinná, důsledková</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma</p> <p>Komunikační situace : vyjádření příčiny zdůvodňování vlastních stanovisek vyjadřování vzájemnosti vyjadřování nutnosti, (ne)možnosti vyjádření omluvy a politování vyjádření emocí dotazník pozdřav osobní dopis stručný popis</p> <p>Tematické okruhy : setkání známých vzhled člověka oblékání vlastnosti člověka turistika, cestování počasí časové údaje</p> <p>Reálie : ruské výtvarné umění ruská klasická literatura, ukázky literárních děl významné události z historie Ruska</p>

sexta

3+1 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí hlavním bodům článků a zpráv zabývajících se současnými problémy odhadne z kontextu význam neznámých slov pro lepší porozumění vyhledá relevantní informace v jednoduchých každodenních materiálech v osobních dopisech rozumí popisu událostí, dojmů a přání autora rozumí jednoduchým návodům využívá slovník učebnice a dvojjazyčný slovník rozumí běžnému rozhovoru, pokud se mluví zřetelně a standardní formou jazyka postihne specifické informace v krátkých hlášeních, pokud jsou pronášena běžnou rychlostí rozumí jednoduchým autentickým nahrávkám na témata svých zájmů, pokud jsou nahrány zřetelně	<p>Zvuková stránka jazyka : průběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přizvuk, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : podstatná jména : skloňování přídavná jména : stupňování zájmena : ukazovací, neurčitá číslovky : základní do 1000, 1 000 000 slovesa : s různými obměnami v kmeni časování nepravid. sloves rozkazovací způsob podmiňovací způsob slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření potřeby neurčitá příslovce spojka „aby“</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma slovotvorné vztahy mezi slovy</p> <p>Komunikační situace : vyjádření názoru vyjádření potřeby vyjádřování podmínky vyjádření pokynů a příkazů vyjádřování srovnání a neurčitosti vyplnění formuláře osobní dopis jednoduchý formální dopis popis formální rozhovor</p> <p>Tematické okruhy : ochrana životního prostředí zeměpisné údaje cestování stolování nakupování životní styl péče o zdraví</p> <p>Reálie : významné osobnosti ruské literatury a kultury ukázky literárních děl významné události z historie Ruska geografie Ruska, Sibiř ruská kuchyně ruské svátky</p>

sexta

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyslovuje foneticky správně dbá na přízvuk a větnou intonaci vypráví o svých zkušenostech a zážitcích vyjádří svůj názor na jednoduché, běžné téma shrne a využije předložené faktografické informace ústně i písemně jednoduše shrne obsah krátkého písemného textu održuje základní aspekty písemné podoby jazyka dbá na správné použití základních gramatických struktur, respektuje mluvnická pravidla zaznamená informace k dané textové předloze vyplní údaje do formuláře napiše jednoduchý formální dopis sestaví písemně souvislý text, který je srozumitelný ve všech částech 	<p>Zvuková stránka jazyka : přiběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přízvuk, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : podstatná jména : skloňování přídavná jména : stupňování zájmena : ukazovací, neurčitá číslovky : základní do 1000, 1 000 000 slovesa : s různými obměnami v kmeni časování nepravid. sloves rozkazovací způsob podmiňovací způsob slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření potřeby neurčitá příslovce spojka „aby“</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma slovotvorné vztahy mezi slovy</p> <p>Komunikační situace : vyjádření názoru vyjádření potřeby vyjádření podmínky vyjádření pokynů a příkazů vyjadřování srovnání a neurčitosti vyplnění formuláře osobní dopis jednoduchý formální dopis popis formální rozhovor</p> <p>Tematické okruhy : ochrana životního prostředí zeměpisné údaje cestování stolování nakupování životní styl péče o zdraví</p> <p>Reálie : významné osobnosti ruské literatury a kultury ukázky literárních děl významné události z historie Ruska geografie Ruska, Sibiř ruská kuchyně ruské svátky</p>

sexta

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se bez přípravy do rozhovoru o tématu, které je mu známé • vyjádří svůj názor a na názor druhých se zeptá • poradí si s většinou situací, které mohou nastat v souvislosti s cestováním a stolováním • vyjádří jednoduchým způsobem své potřeby v každodenních situacích • dokáže v běžné situaci něco navrhnout, přijmout i odmítnout návrhy ostatních, navrhnout alternativu • je si vědom zásadních zdvořilostních norem a podle toho se chová 	<p>Zvuková stránka jazyka : průběžný nácvik jevů, které se odlišují od mateřského jazyka (přizvuk, intonace)</p> <p>Grafická stránka jazyka : upevňování pravopisných návyků</p> <p>Gramatika : podstatná jména : skloňování přídavná jména : stupňování zájmena : ukazovací, neurčitá číslovky : základní do 1000, 1 000 000 slovesa : s různými obměnami v kmeni časování nepravid. sloves rozkazovací způsob podmiňovací způsob slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření potřeby neurčitá příslovce spojka „aby“</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba fráze k jednotlivým tematickým okruhům synonyma, rusko-česká homonyma slovotvorné vztahy mezi slovy</p> <p>Komunikační situace : vyjádření názoru vyjádření potřeby vyjádřování podmínky vyjádření pokynů a příkazů vyjadřování srovnání a neurčitosti vyplnění formuláře osobní dopis jednoduchý formální dopis popis formální rozhovor</p> <p>Tematické okruhy : ochrana životního prostředí zeměpisné údaje cestování stolování nakupování životní styl péče o zdraví</p> <p>Reálie : významné osobnosti ruské literatury a kultury ukázky literárních děl významné události z historie Ruska geografie Ruska, Sibiř ruská kuchyně ruské svátky</p>

septima

3 týdne, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhadne z kontextu význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby • v příběhu rozumí ději, který je jasně členěn, a pozná nejdůležitější epizody a události • rozumí jednodušším textům v informačních brožurách • užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v krátkém i delším textu • užívá techniky podrobného čtení pro detailní porozumění textu • využívá dvojjazyčné i jednoduché výkladové slovníky při práci s textem • rozumí krátkému monologu a rozhovoru pronášenému standardním tempem a výslovností • v souvislém delším a složitějším rozhovoru rozliší jednotlivé mluvčí • rozezná téma složitějšího rozhovoru	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika :</p> <p>podstatná jména : zvláštnosti skloňování podst. jmen</p> <p>zájmena : skloňování přivlastň. zájmen</p> <p>slovesa : časování nepravidelných sloves</p> <p>přechodníky</p> <p>rozkazovací způsob 1. os. pl.</p> <p>slovesné vazby odlišné od češtiny</p> <p>vedlejší věta účelová a předmětná</p> <p>Slovní zásoba :</p> <p>tematická slovní zásoba</p> <p>synonyma, rusko-česká homonyma</p> <p>spojovatelnost slov</p> <p>volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace :</p> <p>vyjádření postoje, názoru, stanoviska</p> <p>vyjádření emocí</p> <p>osobní dopis</p> <p>stručný životopis</p> <p>příběh</p> <p>popis</p> <p>Tematické okruhy :</p> <p>studium cizích jazyků</p> <p>plány do budoucna</p> <p>rodinné vztahy</p> <p>domov a bydlení</p> <p>Reálie :</p> <p>ruská věda</p> <p>jazykové zkoušky</p>

septima

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje se v jasně artikulovaném spisovném jazyce respektuje mluvnická pravidla popíše události a své zážitky vypráví o svých zkušenostech a popíše své emoce stručně zdůvodní a vysvětlí své plány a úmysly, popíše svá přání a cíle popíše souvisle své okolí dodrží základní aspekty písemné podoby jazyka sestaví písemně souvislý, jasně strukturovaný text na známé téma napiše osobní dopis sestaví životopis	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika :</p> <p>podstatná jména : zvláštnosti skloňování podst. jmen zájmena : skloňování přivlastň. zájmen slovesa : časování nepravidelných sloves přechodníky rozkazovací způsob 1. os. pl. slovesné vazby odlišné od češtiny vedlejší věta účelová a předmětná</p> <p>Slovní zásoba :</p> <p>tematická slovní zásoba synonyma, rusko-česká homonyma spojovatelnost slov volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace :</p> <p>vyjádření postoje, názoru, stanoviska vyjádření emocí osobní dopis stručný životopis příběh popis</p> <p>Tematické okruhy :</p> <p>studium cizích jazyků plány do budoucna rodinné vztahy domov a bydlení</p> <p>Reálie :</p> <p>ruská věda jazykové zkoušky</p>

septima

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech užívá běžných, situací přiměřených výrazů, případně opisných prostředků a frazeologických obrátů v běžné situaci se vyjadřuje pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorů zahájí, udrží v chodu a uzavře rozhovor týkající se běžných témat či osobních zájmů	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika :</p> <p>podstatná jména : zvláštnosti skloňování podst. jmen zájmena : skloňování přivlastň. zájmen slovesa : časování nepravidelných sloves přechodníky rozkazovací způsob 1. os. pl. slovesné vazby odlišné od češtiny vedlejší věta účelová a předmětná</p> <p>Slovní zásoba :</p> <p>tematická slovní zásoba synonyma, rusko-česká homonyma spojovatelnost slov volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace :</p> <p>vyjádření postoje, názoru, stanoviska vyjádření emocí osobní dopis stručný životopis příběh popis</p> <p>Tematické okruhy :</p> <p>studium cizích jazyků plány do budoucna rodinné vztahy domov a bydlení</p> <p>Reálie :</p> <p>ruská věda jazykové zkoušky</p>

oktáva

3 týdně, V

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhadne z kontextu význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby • identifikuje strukturu jednoduchého textu • rozumí hlavním myšlenkám autentického psaného textu na běžné a známé téma • vyhledá v textu a shromáždí z textů specifické informace • rozumí jednoduchým sdělením a standardním dopisům • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení • využívá různé druhy slovníků při práci s textem • rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu na běžné a známé téma • pochopí názor nebo postoj jednotlivých mluvčích • rozumí hlavním myšlenkám v rozhlasových a televizních programech, pokud se týkají známých témat a jsou vysílány relativně pomalu a zřetelně • rozliší různé styly a citové zbarvení delších promluv 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika :</p> <p>podstatná jména : zvláštnosti skloňování některých p. jmen přídavná jména : 3. stupeň přídavná jména slovesná zájmena záporná slovesné a předložkové vazby odlišné od češtiny</p> <p>Slovní zásoba :</p> <p>tematická slovní zásoba synonyma, rusko-česká homonyma spojovatelnost slov volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace :</p> <p>vyjádření postoje, názoru, stanoviska vyjádření emocí přání, blahopřání jednoduchý formální dopis inzerát diskuse formální rozhovor informace z médií</p> <p>Tematické okruhy :</p> <p>sport péče o zdraví mezinárodní kontakty firem základy obch. jednání a obch. korespondence</p> <p>Reálie :</p> <p>ruský sport a sportovci mecenáši a podnikatelé v Rusku</p>

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypráví souvisle krátký příběh • vysvětlí svůj postoj a názor a zdůvodní ho • své sdělení formuluje a prezentuje jako lineární sled myšlenek s dostatečně rozvinutou argumentací • využívá osnovu, která mu pomůže zorganizovat výpověď • složitější informace poskytne s omezenou přesností • dodržuje základní aspekty písemné podoby jazyka • jazykové prostředky užívá pokud možno přesně, vhodně a v odpovídajícím rozsahu • sestaví formální dopis • napíše krátkou věcnou zprávu • napíše přání a blahopřání • vytvoří jasně srozumitelný souvislý písemný text, který odpovídá pravidlům týkajícím se úpravy textu a výstavby odstavců • srozumitelně reprodukuje méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika : podstatná jména : zvláštnosti skloňování některých p. jmen přídavná jména : 3. stupeň přídavná jména slovesná zájmena záporná slovesné a předložkové vazby odlišné od češtiny</p> <p>Slovní zásoba : tematická slovní zásoba synonyma, rusko-česká homonyma spojovatelnost slov volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace : vyjádření postoje, názoru, stanoviska vyjádření emocí přání, blahopřání jednoduchý formální dopis inzerát diskuse formální rozhovor informace z médií</p> <p>Tematické okruhy : sport péče o zdraví mezinárodní kontakty firem základy obch. jednání a obch. korespondence</p> <p>Reálie : ruský sport a sportovci mecenáši a podnikatelé v Rusku</p>

Intreraktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje se sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních i neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci a osobám, kterých se komunikace týká využívá běžný repertoár jazykových prostředků zahájí komunikaci, vhodně se do ní zapojí a také ukončí rozhovor, když potřebuje účastní se diskuse na známé téma a přispívá k ní zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Grafická stránka jazyka</p> <p>Gramatika :</p> <p>podstatná jména : zvláštnosti skloňování některých p. jmen přídavná jména : 3. stupeň přídavná jména slovesná zájmena záporná slovesné a předložkové vazby odlišné od češtiny</p> <p>Slovní zásoba :</p> <p>tematická slovní zásoba synonyma, rusko-česká homonyma spojovatelnost slov volná a ustálená slovní spojení</p> <p>Komunikační situace :</p> <p>vyjádření postoje, názoru, stanoviska vyjádření emocí přání, blahopřání jednoduchý formální dopis inzerát diskuse formální rozhovor informace z médií</p> <p>Tematické okruhy :</p> <p>sport péče o zdraví mezinárodní kontakty firem základy obch. jednání a obch. korespondence</p> <p>Reálie :</p> <p>ruský sport a sportovci mecenáši a podnikatelé v Rusku</p>

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Informatika a informační a komunikační technologie (dále jen Informatika a ICT) na gymnáziu navazuje na oblast ICT v základním vzdělávání zaměřenou na zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti, tj. na dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití digitálních technologií.

Oblast Informatika a ICT na gymnáziu prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací a přispět tak ke transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti ICT vyžaduje od žáka flexibilitu při přizpůsobování se inovovaným verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

V rámci oblasti Informatika a ICT se žák seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, který studuje výpočetní a informační procesy z hlediska používaného hardwaru i softwaru, a s jejím postavením v moderním světě. Cílem je zpřístupnit žákům základní pojmy a metody informatiky, napomáhat rozvoji abstraktního, systémového myšlení, podporovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky, smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů. Žák se seznámí se základními principy fungování prostředků ICT a soustředí se na pochopení podstaty a průběhu informačních procesů, algoritmického přístupu k řešení úloh a významu informačních systémů ve společnosti.

V souvislosti s pronikáním poznatků informačních a počítačových věd do různých oblastí lidské činnosti a se specifickým využitím ICT v různých oborech je vhodné zapojit do výuky i inteligentní, interaktivní výukové prostředky, modelování přírodních, technických a sociálních procesů a situací posilujících motivaci k učení. Tím

se zvyšuje pravděpodobnost uplatnění absolventů gymnázia v dalším vzdělávání a na trhu práce.

Vzdělávací oblast Informatika a ICT vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy, vytváří žákovi prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních i skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáků, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění zásadám ovládnutí a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh;
- porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- uplatňování algoritmičtějšího způsobu myšlení při řešení problémových úloh;
- využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech;
- tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci;
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní, republikové a mezinárodní;
- využívání informačních a komunikačních technologií (on-line vzdělávání, spolupráce na zahraničních projektech) k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti;
- využití možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu;
- uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka;
- získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních;
- respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd;
- poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

5.3.1 Informatika a výpočetní technika

kvinta	sexta	septima	oktáva
1	1	1	1

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět rozvíjí dovednosti základního vzdělávání informační gramotnosti, tj. dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití výpočetní techniky pro komunikaci a práci s informacemi v digitální podobě. Pomáhá při prezentaci výsledků práce v ostatních předmětech jak v písemné, tak v digitální formě.

Vyučovací předmět je realizován v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně v kvintě až oktávě.

Výuka probíhá v počítačové učebně, třída je rozdělena na dvě skupiny a každý žák má k dispozici vlastní počítač.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich efektivnímu využití v procesu učení i v praktickém životě
- vedeme žáky k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- vedeme žáky ke zpracovávání informací do podoby referátů a prezentací

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání informací z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- při výuce používáme v maximální míře úlohy z praktického života
- vhodným metodickým postupem vedeme žáky k ovládnutí základních funkcí digitální techniky, učíme je diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky
- propojujeme vzájemně jednotlivá digitální zařízení, ošetřujeme je a chráníme před poškozením
- vyžadujeme výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a chápat funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů
- vedeme žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků jejich práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat moderní informační a komunikační technologie
- učíme žáky přesně formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu
- upozorňujeme žáky na problémy a nebezpečí při práci s internetem

Kompetence občanská

- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učíme žáky zodpovědnosti za svěřený majetek
- důslednou kontrolou dbáme na ověření věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzujeme jejich vzájemnou návaznost

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k dosažení stanovených cílů
- hodnotíme s žáky dosažené výsledky a vedeme je k výběru činností směřujících ke stanovenému cíli
- vedeme žáky k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálu

kvinta

1 týdně, P

Opakování - základní pojmy informatiky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • organizuje účelné data a chrání je proti poškození či zneužití • orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe 	vymezení teoretické a aplikované informatiky data a informace software - operační systémy, aplikace, uživatelské prostředí ergonomie, hygiena a bezpečnost práce

Internet

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů • posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací • využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky 	služby Internetu informace - vyhledávání a zpracování informací komunikace pomocí Internetu princip fungování Internetu informační etika, legislativa

Tvorba prezentací

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • ovládá práci s programem na tvorbu prezentací 	použití prezentací základy práce s programem pro tvorbu prezentací práce se snímky, text zobrazení, šablony, přechod snímků grafické prvky časování, animace interaktivní prezentace

kvinta

Databáze

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní databázové pojmy přiřadí datům vhodné datové typy aktivně používá automatické nástroje pro vyhledávání a třídění dat používá databázové objekty pro efektivní práci s daty	tabulky datové typy relace filtry, dotazy formuláře, sestavy

sexta

1 týdně, P

Počítačová grafika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje základní pojmy počítačové grafiky	základní pojmy počítačové grafiky digitální svět - digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi

Vektorový editor

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zpracuje informace v grafické formě s využitím vektorového grafického editoru uplatňuje zásady správné úpravy grafiky aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	pracovní prostředí editoru křivky geometrické tvary text úprava objektů efekty

Práce s fotografií

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje zásady správné úpravy grafiky upravuje a publikuje fotografie aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	práce s bitmapovým editorem základní úprava fotografií efekty prezentace fotografií

septima

1 týdně, P

Tvorba HTML stránek I

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky používá příkazy jazyka HTML při tvorbě webových stránek propojí stránky pomocí odkazů dodržuje syntaxi jazyka HTML zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	služby internetu základy jazyka HTML struktura stránky - tag HTML, HEAD, BODY formátování textu, odstavců vkládání obrázků odkazy výčty a seznamy

septima

Tvorba HTML stránek II

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů 	<p>pokročilé možnosti jazyka HTML tabulky základy CSS</p>

oktáva

1 týdně, P

Hardware a software

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje jednotlivé komponenty počítače a jejich funkce vysvětlí princip fungování běžných periferních zařízení ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky 	<p>historie počítačů funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií údržba a ochrana dat, počítačové viry a antivirové programy informační sítě – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat sdílení odborných informací - diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning</p>

Algoritmizace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů 	<p>algoritmus zápis algoritmu úvod do programování</p>

Aplikace dovedností ICT

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe 	<p>tvorba projektu užití softwaru pro konkrétní úkoly</p>

5.4 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovední poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjí je a učí žáky zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání mládeže. Posiluje respekt k základním principům

demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvarům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovědní základ, Dějepis a Geografie. Vzdělávací obsah oboru Geografie je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a k orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámeček každodenního života;
- chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, k vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích;
- chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami;
- rozvíjení prostorové představivosti o historických a soudobých jevech, k vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů;
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku;
- zvládnutí základů společenskovědní analýzy a historické kritiky, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti;
- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřené o historickou i současnou zkušenost lidstva; chápání nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti;
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů;
- rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti;
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu; uplatňování partnerských přístupů při spolupráci;
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovědním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů;
- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.

5.4.1 Dějepis

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis náleží do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Dějepis žáky učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení každodenní praxe. Utváří historické povědomí, přispívá k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace. Rozvíjí pozitivní hodnotový systém. Přípravuje žáky na odpovědný občanský život. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvarům lidského ducha minulých generací i současnosti. Dějepis se vyučuje cyklicky ve všech čtyřech ročnících vyššího gymnázia s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborné učebně vybavené didaktickou technikou (audio i video přehrávače, dataprojektor) i formou dějepisných exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému studiu
- zdůrazňujeme využívání dostupných učebních materiálů (učebnice, historické mapy a atlasy, historické dokumenty, internet)
- vedeme žáky ke správnému rozlišování zdrojů informací
- volíme různé metody a formy výuky, včetně výkladu
- dbáme na jazykovou kulturu žáků

Kompetence k řešení problémů

- pracujeme s historickými dokumenty, zdůrazňujeme nutnost kritické interpretace získaných poznatků
- vedeme žáky k vyvozování faktů z historických materiálů a požadujeme, aby na základě jejich rozboru přednesli hypotézy a podpořili je vhodnými argumenty
- vedeme žáky ke zvažování kladů a záporů jednotlivých variant řešení

Kompetence komunikativní

- ústním zkoušením vedeme žáky k jasnému, přesnému a srozumitelnému vyjadřování
- dbáme na správné používání terminologie
- rozvíjíme u žáků schopnost diskutovat, formulovat otázky, odpovídat na dotazy, reagovat na doplňující otázky

Kompetence sociální a personální

- informujeme žáky průběžně o stavu jejich znalostí a dovedností a tím jim pomáháme reálně posoudit jejich možnosti
- na vybraných historických skutečnostech demonstrujeme pozitivní životní hodnoty a postoje

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě ke kulturně historickému dědictví (pomocí exkurzí a videoprojekcí)
- hledáme paralely v minulosti a v současnosti s cílem poučit se
- společně hodnotíme morální aspekty historických událostí

kvinta

2 týdne, P

Úvod do studia dějepisu

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pochopí význam studia dějepisu jako společenské vědy, charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého • objasní metody historikovy práce a rozlišuje různé zdroje historických informací • jmenuje pomocné vědy historické a charakterizuje je	Učivo význam historického poznání pro současnost, historie a její význam práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnosti využití pomocné vědy historické
---	---

Pravěk

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vymezí základní etapy vývoje pravěké společnosti • objasní proces vývoje člověka se zaměřením na základní vývojové stupně rodu Homo • charakterizuje jednotlivé etapy pravěkých dějin, pojem archeologická kultura, zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku • vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti	Učivo doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit), bronzová a železná doba římská, civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice období stěhování národů
--	---

kvinta

Starověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezí oblasti a předpoklady vzniku prvních vyspělých civilizací orientuje se ve vývoji starověkých států posoudí kulturní přínos starověkých civilizací pro další vývoj lidské společnosti, objasní neevropské náboženské systémy pochozí příčiny vzniku nejstarších evropských států v Egejské oblasti vymezí základní vývojové etapy antického Řecka popíše proměny řecké společnosti v době mykénské a archaické charakterizuje politický systém athénské demokracie v protikladu ke spartské oligarchii, jejich roli v období klasickém objasní proces helénizace a posoudí jeho význam vymezí základní vývojové etapy antického Říma popíše proměny římské společnosti doby královské charakterizuje způsoby správy římského státu v období republiky, popíše vznik římského impéria pochozí příčiny a důsledky krize římské společnosti charakterizuje křesťanství jako nejvýznamnější náboženství v římské říši, objasní vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím posoudí přínos antické kultury pro další rozvoj evropské civilizace	<p>staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) Malá Asie, Sýrie, Foiníkie, Izrael Egejská oblast antické Řecko antický Řím</p>

Středověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezí základní etapy vývoje středověké společnosti a charakterizuje společenské vztahy v období středověku, objasní proces christianizace a projevy vlivu náboženství a církve charakterizuje západní a východní kulturní okruh v raném středověku posoudí přínos arabské civilizace pro rozvoj evropské kultury	<p>utváření středověké Evropy (byzantsko-slovanská oblast, vznik barbarských států, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy) byzantská říše, Arabové a islám, mongolská a turecká expanze</p>

sexta

2 týdně, P

sexta

Středověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> postihne etnické rozmístění Slovanů na území Evropy a uvede charakteristické znaky slovanské kultury popíše proces vzniku Kyjevské Rusi objasní základní specifika Svaté říše římské pochopí boj o investituru a zhodnotí jeho význam v politických dějinách raného středověku analyzuje průběh normanské expanze, zdůrazní vliv Normanů na utváření anglického státu porozumí konstituování států ve střední Evropě vysvětlí vznik a následný rozpad Sámovy říše, postihne politické a kulturní postavení Velké Moravy ve středoevropském prostoru charakterizuje počátky české státnosti, vzestup moci přemyslovské dynastie, zhodnotí proměny ve společnosti a kultuře v průběhu 10. až 12. století popíše příčiny křížových výprav, jejich průběh a důsledky, zamyslí se nad střetem evropské a orientální kultury zhodnotí úroveň vzdělanosti a hmotné kultury, rozpozná základní znaky románské architektury specifikuje vrcholný středověk - časové vymezení, ekonomické a demografické změny, vznik univerzit analyzuje mocenské soupeření Anglie a Francie vyzdvihne upevnění panovnické moci za vlády posledních Přemyslovců objasní okolnosti nástupu Lucemburků na český trůn a zhodnotí osobnost Karla IV. z pohledu českého i celoevropského porozumí základním myšlenkám kritiků církve, zejména názorům mistra Jana Husa vysvětlí příčiny husitských válek, jejich průběh a důsledky pro země Koruny české charakterizuje dobu poděbradskou, formuluje principy českého stavovského státu, zhodnotí vládu Jagellonců vysvětlí důsledky tatarských nájezdů pro východní Evropu popíše zánik Byzance, objasní vzestup Osmanské říše a její vztahy s evropskými státy rozpozná charakteristické znaky gotické kultury 	<p>Slované, Kyjevská Rus Svatá říše římská Normané, vznik anglického království Polsko, Uhry Sámova říše, Velká Morava venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace český stát (10. - 12. století) křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství, husitství vzdělanost a umění raného středověku vrcholný středověk - obecný úvod stoletá válka české země (13. - 15. století) mongolská expanze zánik Byzance, Turci gotická kultura</p>

Raný novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> definuje hospodářské a politické příčiny a důsledky zámořských objevů, postihne konstituování světového trhu a vznik prvních koloniálních říší správně interpretuje pojmy humanismus a renesance pochopí historický význam reformace a vznik nekatolických křesťanských náboženství vymezí základní znaky absolutismu a stavovství, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích, objasní proces konstituování ruského státu pochopí vzestup habsburské moci v Evropě a vytvoření středoevropské habsburské monarchie orientuje se v náboženské a politické problematice českých zemí, popíše průběh českého stavovského povstání analyzuje rivalitu i kooperaci evropských zemí v průběhu třicetileté války rozpozná charakteristické znaky barokního umění a porovná jeho projevy v jednotlivých zemích správně interpretuje význam anglické revoluce pro anglické dějiny a celoevropský vývoj 	<p>zámořské objevy renesance a humanismus reformace evropské státy v 16. století vzestup habsburské moci v Evropě rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku; třicetiletá válka absolutismus a stavovství barokní kultura, politika, náboženství anglická revoluce</p>

septima

septima

2 týdne, P

Raný novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí výsledky třicetileté války; porovná důsledky pro jednotlivé oblasti Evropy • porozumí problematice parlamentarismu a absolutismu • vymezí charakteristické znaky a projevy osvícenství, jeho šíření v Evropě, rozpozná uplatnění těchto myšlenek v revolucích 18. a 19. století • rozliší pojmy osvícenství a osvícenský absolutismus, porovná jeho projevy v různých zemích • pochopí vzestup pruského státu • orientuje se ve vývoji v Rusku v době Petra I. a Kateřiny II. • rozliší dopad reforem Marie Terezie a Josefa II. na společnost	<p>Evropa po třicetileté válce osvícenství osvícenský absolutismus</p>

septima

Novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky, rozpozná její ekologická rizika porozumí procesu vzniku USA analyzuje situaci ve Francii před Velkou francouzskou revolucí vymezí příčiny a průběh Velké francouzské revoluce, posoudí její význam a vliv orientuje se v situaci ve Francii za vlády Napoleona popíše průběh napoleonských válek a zhodnotí jejich vliv na poměry v Evropě vysvětlí proces utváření novodobého českého národa i jeho specifické rysy orientuje se v politických ideologiích 19. století, posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních systémů rozlíší konkrétní příklady dobového nacionalismu i vlastenectví rozezná projevy klasicismu a romantismu a uvede souvislost mezi nimi a vývojem společnosti specifikuje příčiny, průběh a výsledky revolucí 1848 v jednotlivých zemích Evropy analyzuje ekonomické, sociální, politické a nacionální aspekty událostí roku 1848 pochopí proces sjednocení Německa i jeho důsledky a vznik jednotné Itálie orientuje se v politických, sociálních a ekonomických poměrech v USA v 19. století včetně rasové problematiky vymezí mezinárodní postavení evropských velmocí a porozumí jejich vzájemným vztahům objasní podstatu moderního kolonialismu a jeho důsledky; uvede ohniska koloniálních konfliktů charakterizuje národní hnutí v rakouské monarchii v 19. století orientuje se ve vývoji česko-německých vztahů v 19. a na počátku 20. století porozumí procesu vytváření samostatné české politiky ve 2. polovině 19. století posoudí důsledky rakousko-uherského vyrovnání pro existenci monarchie objasní proces modernizace, vysvětlí vývoj vědy a techniky na konci 19. století; rozpozná příčiny, důsledky a rizika nerovnoměrného vývoje modernizace ve světě rozezná charakteristické rysy životního stylu v Evropě i v českých zemích rozpozná typické znaky a projevy uměleckých směrů a slohů 19. a počátku 20. století orientuje se v předválečných poměrech v Evropě i ve světě 	<p>první průmyslová revoluce vznik USA Velká francouzská revoluce napoleonské války české národní obrození Evropa po Vídeňském kongresu, liberalismus, nacionalismus, socialismus utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře klasicismus a romantismus revoluční rok 1848 sjednocení Itálie a Německa předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války Češi a habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století technicko-vědecká revoluce proměny životního stylu na konci 19. století kultura na přelomu 19. a 20. století diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, vzájemné střetávání velmocí, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů proměny životního stylu, vzdělanost a umění "belle epoque" přelomu 19. a 20. století</p>

Nejnovější dějiny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezí příčiny, popíše průběh 1. světové války porozumí situaci v Rusku a zhodnotí význam ruských revolucí rozezná výsledky a důsledky války 	<p>1. světová válka revoluce v Rusku 1917, upevňování bolševické moci versaillesko-washingtonský systém a jeho vnitřní rozpory</p>

oktáva

oktáva

2 týdne, P

Nejnovější dějiny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí poválečnému uspořádání světa, pochopí příčiny jeho selhání orientuje se v politických, ekonomických a sociálních poměrech po první světové válce určí základní problémy Výmarské republiky vymezení základní znaky totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie charakterizuje italský fašismus pochopí proces vzniku ČSR uveče charakteristiku ČSR z hlediska hospodářského, politického, sociálního a národnostního identifikuje projevy světové hospodářské krize popíše pokusy o její řešení posoudí hospodářské, sociální a politické dopady krize vysvětlí příčiny stupňujícího se napětí mezi státy a vznik prvních válečných ohnisek ve světě pochopí proces rozpadu versaillesko-washingtonského systému rozpozná umělecké směry první poloviny 20. století, zhodnotí způsob života moderní evropské společnosti, význam masové kultury charakterizuje vývoj v ČSR s důrazem na národnostní problémy pochopí příčiny mnichovské krize porovná první a druhou republiku rozliší příčiny druhé světové války a válečné cíle Osy určí významnou světovou bojště vysvětlí vznik protihitlerovské koalice orientuje se v klíčových diplomatických iniciativách Spojenců porozumí vzniku Protektorátu Čechy a Morava charakterizuje druhý odboj identifikuje režim ve Slovenském státě 1939-1945 porozumí politické úloze Rudé armády na osvobozovaném území zhodnotí SNP a Květnové povstání analyzuje výsledky a důsledky druhé světové války orientuje se v ekonomické a společenské situaci v Československu po osvobození analyzuje politické rozložení sil v zemi porovná zahraničně politickou orientaci předmnichovského a poválečného státu porozumí problematice řešení německé otázky charakterizuje vznik bipolárního světa, jeho vojenská, politická, hospodářská seskupení charakterizuje studenou válkou a ozbrojené konflikty orientuje se v poválečném vývoji v USA, Velké Británii, Francii a SRN orientuje se v poválečném vývoji SSSR a zemí východního bloku definuje proces dekolonializace, specifické cesty vývoje významných postkoloniálních zemí orientuje se ve vývoji arabsko-izraelského konfliktu, posoudí význam islámské a židovské kultury v moderním světě analyzuje nástup komunistů k moci v únoru 1948 porovná jednotlivá období totalitního režimu v Československu (sovětizace, "demokratizace", normalizace, přestavba) popíše průběh listopadových událostí 1989 posoudí příčiny a důsledky zhroutení komunistických režimů charakterizuje politickou a ekonomickou situaci na počátku 90. let 20. století popíše mechanismy postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, orientuje se v integraci ČSFR a ČR do evropských struktur 	<p>Evropa a svět ve 20. letech 20. století národné osvobozenecá hnutí české země v době 1. světové války, první odboj vznik československého státu a jeho budování ČSR ve 20. letech 20. století světová hospodářská krize a její důsledky nástup fašismu v Německu vznik a vývoj stalinské totality v Rusku mezinárodní vztahy ve 30. letech 20. století růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek kultura I. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) Československo ve 30. letech 20. století Mnichov - zánik první republiky, vznik druhé republiky 2. světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj obnovení Československa (1945-1948) Evropa a svět po 2. světové válce (OSN, princip sociálního státu) Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc, RVHP, Varšavská smlouva euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie, USA jako světová velmoc životní podmínky na obou stranách "železné opony" Blízký východ, vznik státu Izrael dekolonializace, "třetí svět" a modernizační procesy v něm - ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě pád komunistických režimů a "železné opony", sjednocující se Evropa v globálním světě vývoj v Československu od roku 1948 po vznik České republiky globální problémy moderní společnosti</p>

5.4.2 Společenské vědy

kvinta	sexta	septima	oktáva
1	1	2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Společenské vědy tvoří občanský a společenskovední základ stanovený RVP s výjimkou učebního bloku Mezinárodní vztahy, globální svět, který je vyučován v Zeměpisu. Dále předmět obsahuje vzdělávací oblast, resp. obor Člověk a svět práce (septima) a část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (kvinta, sexta). V septimě klademe důraz na tematický okruh Finance, který napomáhá rozvoji finanční gramotnosti. Do Společenských věd jsou též začleněny tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova (kvinta, sexta), Multikulturní výchova (sexta) a Mediální výchova (sexta), Výchova k myšlení v evropských souvislostech a Enviromentální výchova (septima) jsou zastoupeny v míře malé, neboť EV je realizována především v Biologii a VMEGS v Zeměpise.

Vyučovací předmět Společenské vědy je pro žáky osmiletého cyklu gymnaziálního studia předmětem povinným. Vyučuje se ve všech ročnících; v kvintě a sextě má jednododinovou týdenní dotaci, v septimě a oktávě je časová dotace dvě hodiny týdně.

Vyučování probíhá v kmenových třídách, součástí výuky jsou exkurze, besedy, případně soutěže a projekty žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zadáváme žákům úkoly a důsledně kontrolujeme jejich plnění
- volíme různé metody a formy výuky
- vedeme žáky k rozlišování důvěryhodných a méně důvěryhodných zdrojů, včetně kritického přístupu k internetu

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové příležitosti k promýšlení a řešení problémových situací
- konzultujeme s žáky kulturní, společenskou a politickou problematiku

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému a výstižnému vyjadřování
- diskutujeme se žáky, umožňujeme jim klást otázky, argumentovat

Kompetence občanská

- formou exkurzí a besed žáky seznamujeme s různými společenskými institucemi
- vedeme žáky ke sledování aktuální situace v ČR i ve světě

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům hlubší sebezpoznání
- diskutujeme se žáky o výběru budoucího povolání
- pěstujeme v žácích vědomí zodpovědnosti za studijní výsledky
- prohlubujeme mezilidské vztahy
- podporujeme aktivity žáků (soutěže, sbírky, spolupráce s neziskovými organizacemi)

Kompetence k podnikavosti

- motivujeme žáky k dosahování úspěchu, hodnotíme dosažené výsledky
- seznamujeme žáky se vzdělávacími a pracovními příležitostmi a společně je kriticky vyhodnocujeme
- pomáháme žákům orientovat se na trhu finančních produktů a služeb, zprostředkujeme jim exkurzi v některém z bankovních ústavů a besedu s pracovníky finančních institucí
- vedeme žáky k chápání podstaty a principů podnikání i zvážení jejich možných rizik

kvinta

kvinta

1 týdně, P

Člověk jako jedinec

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat orientuje se ve své osobnosti, emocích, potřebách porovná různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní předpoklady uplatňuje zásady duševní hygieny zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 	<p>Učivo</p> <p>úvod do předmětu - význam společenských věd a charakteristika psychologie</p> <p>lidská psychika - vědomí, chování, prožívání, psychické jevy (čítí, vnímání, myšlení, paměť...)</p> <p>osobnost člověka - charakteristika osobnosti, vlivy na utváření osobnosti, typologie osobnosti, struktura osobnosti, celoživotní učení a sebevýchova, vývojová stadia osobnosti, změny v období adolescence, hledání osobní identity, způsoby sebereflexe a kontroly emocí</p> <p>psychologie v každodenním životě - rozhodování o životních otázkách, psychologické poradenství, náročné životní situace, stres a jeho příčiny, fáze a důsledky, předcházení stresům, zvládání náročných životních situací a stresu, duševní hygiena, relaxace, sociální dovednosti potřebné při řešení problémů</p>
--	--

sexta

1 týdně, P

Člověk ve společnosti

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 	<p>Učivo</p> <p>společenská podstata člověka - význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace, sociální interakce, percepce, komunikace</p> <p>kultura a mediální výchova</p> <p>sociální struktura společnosti -sociální útvary, společenské instituce; sociální nerovnost, sociální mobilita; jedinec ve skupině (status, role, vztahy, normy chování)</p> <p>sociální fenomény a procesy - rodina, práce, masmédiá, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus, xenofobie)</p>
--	--

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona související s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost 	<p>Učivo</p> <p>sexuálně motivovaná kriminalita - pedofilie, pornografie, dětská prostituce, obchod se ženami</p> <p>skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - šikana, brutalita, can</p> <p>návykové látky a důsledky jejich zneužívání</p>
--	--

sexta

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadní vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění • projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte	<p>vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným</p> <p>partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče</p> <p>rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině</p> <p>rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi</p> <p>modely sociálního chování v intimních vztazích</p>

septima

2 týdne, P

Občan ve státě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje stát a vyjmenuje jeho náležitosti, rozlišuje a porovnává historické a současné formy vlády, vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé druhy státu a objasní pojem národ • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • vyloží podstatu demokracie, rozliší demokratické a nedemokratické formy vlády, porovnává postavení občana v demokratickém a totalitním státě • uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb • na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenství • zná a dokáže obhájit svá základní lidská práva a respektuje práva druhých lidí, uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky	<p>stát - znaky a funkce státu, formy státu, druhy státu, národ a stát, právní stát.</p> <p>Ústava ČR - přehled základních ustanovení.</p> <p>demokracie - principy a podoby, občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti, její instituce, politické subjekty, politický život ve státě, volby, volební systémy, úřady.</p> <p>lidská práva - zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana.</p> <p>ideologie - znaky a funkce, přehled vybraných ideologií.</p>

septima

Občan a právo

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ve svém jednání respektuje platné právní normy uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<p>právo a spravedlnost - smysl a účel práva, morálka a právo. právo v každodenním životě - právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům. právní řád ČR - jeho uspořádání, systém právních odvětví (tj. vybrané otázky z ústavního a správního práva, občanského práva, trestního práva, rodinného práva, pracovního práva - pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné, pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny, odbory, bezpečnost práce). druhy právních norem, smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv. orgány právní ochrany - funkce a úkoly, právnické profese, účel a průběh občanského a soudního řízení, orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly, systém právního poradenství, činnosti a úkoly občanských poraden.</p>

Tržní ekonomika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu stanoví cenu jako součást nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky, rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH a jiné) posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku 	<p>základní ekonomické pojmy - ekonomie a ekonomika, typy ekonomik, charakteristika trhu, ekonomický cyklus, fungování trhu - nabídka a poptávka, subjekty trhu, složky trhu, tržní mechanismus, tvorba ceny, globální ekonomické otázky ekonomické subjekty - právní forma podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstva), základní právní normy týkající se podnikání marketing - marketing a public relations, reklama, reklamní agentury</p>

septima

Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státní ekonomiky rozdělí základní typy daní, rozlišuje na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje uveče jakým způsobem podá daňové přiznání, jak se provádí základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění na základě aktuálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů Vysvětlí podstatu inlace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady jak se důsledkům inlace bránit objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadu práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce, reaguje na ni dalším vzděláváním vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi 	<p>Fiskální politika - státní rozpočet, daňová soustava. monetární politika ČNB - inlace, kurz měny, zahraniční platební bilance, HDP. sociální politika státu - důchodový systém, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti profesní volba, mezinárodní trh práce</p>

Finance a finanční gramotnost

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá nejběžnější platební nástroje, směně peníze za použití kurzovního listku uveče příklady vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů rozdělí pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti navrhne jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), uvede příklady nejvýhodnějších produktů uveče příklady nejvýhodnějších úvěrových produktů s ohledem na své potřeby, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN uveče příklady nejvýhodnějších pojistných produktů s ohledem na své potřeby uveče postup jak vypočítat životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na níž má nárok objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank, využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku 	<p>peníze - funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza. hospodaření domácnosti - rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele. finanční produkty - způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, systém sociálních dávek, životní minimum. úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby, RPSN, pojištění. bankovní soustava - ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví.</p>

oktáva

2 týdně, P

Vznik a význam filosofie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka charakterizuje na příkladech z dějin evropského myšlení vzájemné působení filozofie a speciálních věd rozliší předmět jednotlivých filozofických disciplín 	<p>předmět filozofie, místo filozofie v lidské zkušenosti, vztah filozofie k jiným formám vědění o světě (mýtus, náboženství, věda, umění) okolnosti a podmínky historických počátků filozofie povaha a podstata filozofického tázání, hlavní filozofické problémy, historické proměny přístupu k těmto problémům a jejich řešení; hlavní filozofické disciplíny</p>

Člověk a poznání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití charakterizuje základní kritéria vědeckosti, na příkladech identifikuje prohlubující se propast mezi světem vědeckých teorií a přirozeným světem člověka rozpozná logicky správnou podobu argumentace eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci 	<p>místo vědy v poznávání světa, její význam z perspektivy praktického života vznik vědy, proměny jejího postavení v průběhu dějin, základy vědecké metodologie srovnání přístupů přírodních a společenských věd ke zkoumání světa a člověka, přirozený svět a svět vědy, pravidla vedení filozofického dialogu, kladení otázek; filozofická argumentace; teorie argumentace</p>

Kapitoly evropského myšlení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení charakterizuje základní tematiku antické filozofie porovná antický a středověký obraz světa charakterizuje základní tematiku středověké filozofie identifikuje duchovní, ekonomické a politické předpoklady renesančního „návratu k antice“ porovná středověký a novověký obraz světa rozliší problematiku novověké filozofie popíše filosofii německého idealismu popíše rozpad pohegelovské evropské filozofie na linii scientistní a antropologickou identifikuje charakteristické znaky pozitivismu, kritického racionalismu, strukturalismu, fenomenologie, filozofie existence, fundamentální ontologie a filozofické hermeneutiky 	<p>počátky filozofie: časové vymezení a témata; předpoklady vzniku filozofie v antickém Řecku, rysy nejstarší filozofie; hlavní směry antické filozofie; filozofie ve středověku: uzlové filozofické problémy, vznik a počáteční vývoj křesťanství, křesťanská filozofie, patristika, scholastika; středověké univerzity; renesanční filozofie, její rysy a uzlové problémy, rozvoj přírodní vědy; metafyzika, filozofie státu a práva, filozofie náboženství; filozofická reforma věd; filozofie mezi renesancí a osvícenstvím; osvícenská filozofie v Anglii, Francii a Německu; empirická filozofie, racionalismus, idealismus; reformace; filozofie 19. a 20. století: německá klasická filozofie, poklasická filozofie; fenomenologie, filozofie bytí, filozofie existence, hermeneutika; postmoderna; hlavní směry současné filozofie; historický přehled české filozofie</p>

Člověk a jednání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší obsah pojmů morálka, mravnost, etika posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem vymezí vzájemný vztah hodnot a norem charakterizuje úlohu svědomí v lidském rozhodování a jednání poukáže na význam aplikované etiky v životě společnosti 	<p>základní etické pojmy svoboda vůle, vnější a vnitřní svoboda normativní a nenormativní etika základní etické hodnoty etika každodenního života</p>

Světová náboženství

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení 	<p>významné světové náboženské systémy problém smyslu lidského života, jeho náboženská a nenáboženská řešení sociálně psychologické základy sektářského chování a myšlení</p>

5.5 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Základní prioritou každé oblasti přírodovědného poznávání je odkrývat metodami vědeckého výzkumu zákonitosti, jimiž se řídí přírodní procesy. Odkrývání přírodních zákonitostí je hodnotné jednak samo o sobě, neboť naplňuje přirozenou lidskou zvědavost poznat a porozumět tomu, co se odehrává pod povrchem smyslově pozorovatelných, často zdánlivě nesouvisejících jevů, a jednak člověku umožňuje ovládnout různé přírodní objekty a procesy tak, aby je mohl využívat pro další výzkum i pro rozmanité praktické účely.

Má-li být přírodovědné vzdělávání na gymnáziu kvalitní a pro žáky prakticky využitelné, je zapotřebí, aby je orientovalo v první řadě na hledání zákonitých souvislostí mezi poznanými aspekty přírodních objektů či procesů, a nikoli jen na jejich pouhé zjištění, popis nebo klasifikaci. Hledání, poznávání a využívání přírodních zákonitostí se má tudíž ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda na gymnáziu projevovat v mnohem větší míře, než tomu bylo ve stejnojmenné oblasti na základní škole. Takový přístup též v žácích podněcuje touhu po hlubším poznávání řádu okolního světa a nabízí jim možnost intenzivního prožitku z vlastních schopností tento řád hledat a poznávat.

Obsah a metodologie přírodovědného poznávání velmi zřetelně odráží systémový charakter přírody a víceúrovňovost její organizace. Přírodní objekty jsou totiž vesměs systémy nebo tyto systémy vytvářejí. Zkoumání přírody tak nezbytně vyžaduje komplexní, tj. multidisciplinární a interdisciplinární přístup, a tím i úzkou spolupráci jednotlivých přírodovědných oborů a odstraňování jakýchkoli zbytečných bariér mezi nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda má proto také umožnit žákům poznávat, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, jsou často jen v našem myšlení a v našich izolovaných přístupech. Svým obsahovým, strukturním i metodickým pojetím má oblast vytvářet prostředí koordinované spolupráce všech gymnaziálních přírodovědných vzdělávacích oborů.

Přírodovědné disciplíny jsou si velmi blízké i v metodách a prostředcích, které uplatňují ve své výzkumné činnosti. Používají totiž vždy souběžně empirické prostředky (tj. soustavné a objektivní pozorování, měření a experimenty) a prostředky teoretické (pojmy, hypotézy, modely a teorie). Každá z těchto složek je přítom v procesu výzkumu nezastupitelná, vzájemně se ovlivňují a podporují.

Žáci mají mít proto co nejvíce příležitostí postupně si osvojovat vybrané empirické i teoretické metody přírodovědného výzkumu, aktivně je spolu s přírodovědnými poznatky ve výuce využívat, uvědomovat si důležitost obou pro přírodovědné poznání, předně pak pro jeho objektivitu a pravdivost i pro řešení problémů, se kterými se člověk při zkoumání přírody setkává.

Přírodovědný výzkum má i své hodnotové a morální aspekty. Za nejvyšší hodnoty se v něm považují objektivita a pravdivost poznávání. Ty lze ovšem dosahovat jen v prostředí svobodné komunikace mezi lidmi a veřejně a

nezávislé kontroly způsobu získávání dat či ověřování hypotéz.

Gymnaziální přírodovědné vzdělávání musí proto též vytvářet prostředí pro svobodnou diskusi o problémech i pro ověřování objektivitu a pravdivosti získaných nebo předložených přírodovědných informací. Lze toho dosahovat tím, že si žáci osvojují např. pravidla veřejné rozpravy o způsobech získávání dat či ověřování hypotéz, rozvíjejí si schopnost předložit svůj názor, poznatek či metodu k veřejnému kritickému zhodnocení, učí se nevnímat oponenta pouze jako názorového protivníka, ale i jako partnera při společném hledání pravdy.

K základním morálním normám přírodovědného poznávání patří především požadavek nezkreslovat data získávaná ve výzkumu a nevyužívat jeho výsledky pro vytváření technologií a dalších praktických aplikací, které by mohly poškozovat zdraví člověka či nevratně narušit přírodní a sociální prostředí.

Žákům je tak zapotřebí na konkrétních případech ukazovat negativní důsledky zkreslování výzkumných dat či využívání výsledků přírodovědného výzkumu pro účely potenciálně ohrožující člověka a další složky přírody.

Vzdělávací oblast

Člověk a příroda tím, že žákovi ukáže i využívání poznatků a metod přírodních věd pro inspiraci a rozvoj dalších oblastí lidské aktivity, počínaje nejrůznějšími technologiemi a konče filozofií, představuje mu současně přírodní vědy též jako neoddelitelnou a nezastupitelnou součást lidské kultury a zvyšuje tak zájem žáků o ně. Tento zájem je možno podporovat i prostřednictvím exkurzí v různých vědeckých, technologických či kulturních institucích a bezesporu i co neintenzivnějším využíváním moderních technologií v procesu žákova přírodovědného vzdělávání. K zvýšení zájmu žáků o přírodovědné vzdělání mohou přispívat také objektivní hodnocení různých informací z oblasti pseudovědy a antivědy, neboť ta ve značné míře využívají často právě poznatků a metod přírodních věd.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je členěna na vzdělávací obory Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie a Geologie. Vzdělávací obsah přírodovědného i společenskovedního charakteru oboru Geografie byl v zájmu zachování jeho celistvosti zařazen do této vzdělávací oblasti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- formulaci přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj a případnému zpřesňování či opravě řešení tohoto problému;
- provádění soustavných a objektivních pozorování, měření a experimentů (především laboratorního rázu) podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, k zpracování a interpretaci získaných dat a hledání souvislostí mezi nimi;
- tvorbě modelu přírodního objektu či procesu umožňujícího pro daný poznávací účel vhodně reprezentovat jejich podstatné rysy či zákonitosti;
- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů;
- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti;
- spolupráci na plánech či projektech přírodovědného poznávání a k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem;
- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek;
- předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí;
- ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí;
- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování jejich ochrany.

5.5.1 Fyzika

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2	2+1	

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět v kvintě, sextě a septimě, s časovou dotací 2 hodiny týdně v kvintě a sextě a v septimě 3 hodiny týdně. Předmět doplňují Přírodovědná cvičení vyučovaná v kvintě a sextě s časovou dotací 1 hodina týdně, klasifikace Fyziky zahrnuje i klasifikaci Přírodovědných cvičení.

V septimě jsou v rámci plánované hodinové dotace předmětu zařazeny čtyři laboratorní práce, při nichž se třída dělí. Vztahují se k těmto tématům: Elektrický proud v kovech a polovodičích, Střídavý proud, Optika. Realizace laboratorních prací probíhá v závislosti na organizačních a finančních možnostech školy.

Výuka probíhá v odborné učebně a kmenových třídách jednotlivých ročníků. Při výuce jsou využívány pomůcky pro demonstrační nebo frontální pokusy z různých oborů fyziky, video, dataprojektor, zpětný projektor, demonstrační panely, modely, kalkulačky, počítač, Matematické, fyzikální a chemické tabulky a jiná literatura. Na základě objevů fyziky lze uspořádat všechny objekty přírody, živé i neživé, do relativně jednoduchého systému. Fyzika se na základě svých pozorování, experimentů a výpočtů snaží vytvořit představu o tom, co je vlastně svět a příroda, z čeho se skládá, jakými zákony se řídí a jak se vyvíjí, a to na základní, nejobecnější fyzikální úrovni.

Fyzika má mezi ostatními přírodními vědami klíčové postavení, protože zkoumá základní, nejobecnější zákonitosti přírody týkající se vlastností hmoty, prostoru, času, sil, polí apod. Znamená to, že fyzikální zákonitosti se uplatňují i v dalších přírodních vědách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- uvádíme učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků a tím je vedeme k poznání, že poznatky fyziky jsou užitečné pro praktický život
- provádíme co nejčastěji zajímavé demonstrační pokusy a organizujeme žákovské pokusy a tím zvyšujeme zájem žáků o fyziku
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly, jejichž řešením žákům umožňujeme prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy
- vedeme žáky volbou otevřených úloh a problémů k poznání, že pochopení a popis přírodních zákonitostí je dlouhodobý proces, který vyžaduje další vzdělávání
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí ve fyzikální olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme různě náročné a zajímavé problémové situace vycházející z reality
- zařazujeme úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení problémů
- umožňujeme žákům uplatňovat dovednosti a schopnosti z ostatních oblastí poznávání
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou, přesnou a stručnou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- vyžadujeme od žáků používání správné terminologie
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci s učiteli a spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků
- vedeme žáky k umění prezentovat výsledky své práce formou zpracování referátu a jeho přednesu

Kompetence občanská

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s pomůckami
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci a požární ochrany
- diskutujeme se žáky otázky ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti

Kompetence k podnikavosti

- diskutujeme se žáky při výuce fyziky o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka
- umožňujeme žákům poznat historii fyzikálních objevů, seznamujeme je se jmény a stručnými životopisy osobností, které sehrály ve vývoji fyziky významnou roli

kvinta

kvinta

2 týdně, P

Fyzikální veličiny a jednotky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá zákonné měřicí jednotky • vyjmenuje základní jednotky SI • vyjádří rozměr jednotky • rozlišuje skalární veličiny od vektorových 	<p>fyzikální veličiny a jednotky soustava SI skalární a vektorové veličiny</p>

Kinematika hmotného bodu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá představu hmotného bodu při řešení úloh • rozlišuje jednotlivé druhy pohybů • graficky zpracuje závislost rychlosti a dráhy pohybu na čase a umí s těmito grafy dále pracovat • používá základní kinematické vztahy pro výpočet veličin charakterizujících jednotlivé pohyby 	<p>mechanický pohyb trajektorie a dráha hmotného bodu rychlost hmotného bodu rovnoměrný pohyb zrychlení rovnoměrně zrychlený přímočarý pohyb volný pád pohyb po kružnici</p>

Dynamika hmotného bodu a soustavy hmotných bodů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy, používá Galileiho princip relativity pro popis pohybu v různých inerciálních vztažných soustavách • zformuluje Newtonovy pohybové zákony a uvede příklady jejich projevů • seznámí se s veličinami hybnost a impuls síly • využívá zákon zachování hybnosti při řešení úloh a problémů • rozlišuje smykové tření a valivý odpor 	<p>Newtonovy pohybové zákony hybnost hmotného bodu změna hybnosti, impuls síly zákon zachování hybnosti smykové tření, valivý odpor dostředivá síla inerciální vztažné soustavy, Galileiho princip relativity setrvačné síly</p>

Mechanická práce a mechanická energie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady kdy těleso koná a kdy nekoná mechanickou práci • určí práci graficky i výpočtem • zná souvislost změny kinetické energie s konáním mechanické práce • rozlišuje složky mechanické energie • využívá zákona zachování energie při řešení úloh • řeší úlohy s použitím vztahů pro výkon a účinnost 	<p>mechanická práce kinetická energie potenciální energie mechanická energie výkon, účinnost</p>

kvinta

Gravitační pole

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zformuluje Newtonův gravitační zákon rozlišuje pojmy tíhová síla, gravitační síla, tíhové a gravitační zrychlení řeší úlohy na vrhy těles diskutuje tvary trajektorie tělesa v centrálním poli Země řeší úlohy užitím Keplerových zákonů 	<p>Newtonův gravitační zákon intenzita gravitačního pole gravitační a tíhové zrychlení tíhová síla a tíha tělesa pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země pohyby těles v centrálním gravitačním poli Země pohyby těles v gravitačním poli Slunce</p>

Mechanika tuhého tělesa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší posuvný a otáčivý pohyb řeší praktické úlohy na moment síly a momentovou větu sestrojuje výslednice sil působících na těleso rozkládá sílu do složek vysvětlí rozdělení rovnovážné polohy tělesa řeší úlohy na dvojici sil, rozklad sil a stabilitu tělesa vypočítá kinetickou energii při rotačním pohybu tělesa 	<p>pohyb tuhého tělesa moment síly vzhledem k ose otáčení skládání sil dvojice sil rozkládání sil těžiště tuhého tělesa rovnovážná poloha tuhého tělesa kinetická energie tuhého tělesa</p>

Mechanika kapalin a plynů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíly mezi ideální a reálnou tekutinou řeší úlohy užitím Pascalova a Archimedova zákona vysvětlí, na čem závisí atmosférický tlak stanoví chování tělesa v tekutině porovnáním hustot řeší úlohy použitím Bernoulliho rovnice popíše obtékání tělesa tekutinou 	<p>vlastnosti kapalin a plynů tlak v kapalinách a plynech tlak vzduchu vztlaková síla v kapalinách a plynech proudění kapalin a plynů Bernoulliho rovnice</p>

sexta

2 týdne, P

Základní poznatky molekulové fyziky a termiky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek nakreslí graf závislosti výsledné síly mezi dvěma částicemi na vzdálenosti těchto částic vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska molekulové fyziky charakterizuje rovnovážný stav převádí teplotu ve stupních Celsia na teplotu v Kelvinech a naopak řeší úlohy na výpočet látkového množství, počtu částic, molární hmotnosti a molárního objemu interpretuje význam Avogadrovy konstanty 	<p>základy kinetické teorie látek a její experimentální ověření modely struktury látek stavové veličiny, rovnovážný stav Celsiova a termodynamická teplota veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky</p>

sexta

Vnitřní energie, práce, teplo

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou interpretuje fyzikální význam měrné tepelné kapacity sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití řeší úlohy na použití I. termodynamického zákona uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a tepelné záření vyhledáním součinitele tepelné vodivosti rozhodne o tepelné kvalitě materiálu 	<p>vnitřní energie tělesa a její změny konáním práce a tepelnou výměnou teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita kalorimetrická rovnice I. termodynamický zákon přenos vnitřní energie vedením, prouděním a tepelným zářením</p>

Struktura a vlastnosti plynů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje ideální plyn řeší úlohy na střední kvadratickou rychlost využívá stavovou rovnici ideálního plynu o stálé hmotnosti při řešení problémů spojených s jeho stavovými změnami vytváří graficky vzájemnou závislost stavových veličin u jednotlivých tepelných dějů 	<p>ideální plyn, rozdělení molekul plynu podle rychlostí, střední kvadratická rychlost teplota a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky stavová rovnice ideálního plynu jednoduché děje s ideálním plynem stavové změny ideálního plynu z energetického hlediska, adiabatický děj plyn při nízkém a vysokém tlaku</p>

Kruhový děj s ideálním plynem

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku graficky určí práci plynu pro jednoduché tepelné děje graficky znázorní kruhový děj složený z jednoduchých tepelných dějů aplikuje poznatky o kruhovém ději k objasnění funkce tepelných motorů 	<p>práce plynu při stálém a proměnném tlaku kruhový děj II. termodynamický zákon tepelné motory</p>

Struktura a vlastnosti pevných látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdělí krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich struktury uvede příklady jednoduchých typů deformací řeší úlohy s použitím Hookova zákona vyhledá v tabulkách meze pevnosti různých materiálů řeší úlohy na teplotní, délkovou a objemovou roztažnost pevných těles uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažnosti 	<p>krystalické a amorfní látky, krystalická mřížka bodové poruchy krystalické mřížky deformace pevného tělesa Hookův zákon teplotní roztažnost pevných těles</p>

Struktura a vlastnosti kapalin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vlastnosti povrchové vrstvy objasní fyzikální význam povrchového napětí vysvětlí vznik kapilární elevace a kapilární deprese a uvede příklady z praxe řeší úlohy na teplotní a objemovou roztažnost kapalin a změnu hustoty kapaliny s teplotou uvede příklady z praxe na teplotní objemovou roztažnost kapalin 	<p>povrchová vrstva kapalin a její energie povrchová síla, povrchové napětí jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny kapilární tlak, kapilarita teplotní objemová roztažnost kapalin</p>

sexta

Změny skupenství látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí jednotlivé změny skupenství látek z hlediska kinetické teorie látek a použitím fázového diagramu interpretuje fyzikální význam měrného skupenského tepla sestaví a řeší kalorimetrickou rovnici zahrnující změny skupenství určuje hodnoty z křivky syté páry a umí je interpretovat vysvětlí pojmy - pára sytá a přehřátá vysvětlí princip tlakového hrnce rozumí veličinám, které popisují vodní páru v atmosféře 	<p>tání a tuhnutí, skupenské a měrné skupenské teplo tání (tuhnutí) sublimace a desublimace vypařování, var, kapalnění, skupenské a měrné skupenské teplo varu sytá a přehřátá pára kalorimetrická rovnice pro změnu skupenství vodní pára v atmosféře</p>

Mechanické kmitání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady kmitavých pohybů z praxe popíše souvislost harmonického pohybu s rovnoměrným pohybem bodu po kružnici řeší úlohy na vztah pro okamžitou výchylku kmitavého pohybu bodu sestrojí graf závislosti okamžité výchylky na čase a dovede v tomto grafu číst vysvětlí příčinu harmonického pohybu aplikuje zákon zachování mechanické energie na mechanický oscilátor řeší úlohy s použitím vztahu pro dobu kmitu pružiny a matematického kyvadla uvede praktické příklady rezonance vysvětlí podmínky, za kterých dojde ke kmitům tlumeným, netlumeným a nuceným 	<p>kmitavý pohyb, harmonické kmitání veličiny popisující kmitavý pohyb složené kmitání, rázy dynamika kmitavého pohybu, síla pružnosti kyvadlo přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance</p>

Mechanické vlnění

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše vznik vlnění v pružném látkovém prostředí ilustruje na příkladech druhy vlnění využívá vztahu mezi λ, f a rychlosti vlnění při řešení konkrétních problémů řeší úlohy na použití rovnice postupné vlny vysvětlí jev interference dvou koherentních vlnění objasní vznik stojatého vlnění objasní na příkladu využití Huygensova principu řeší úlohy na Snellův zákon uvede a popíše příklady, kdy lze pozorovat interferenci a ohyb vlnění rozdělí, kdy jde o zvuk, ultrazvuk, infrazvuk, zná přibližně frekvenční intervaly řeší úlohy, ve kterých se vyskytuje veličina rychlost zvuku rozdělí pojem hlasitost a intenzita zvuku uvede příklady využití ultrazvuku dovede se chránit před nadměrným hlukem aplikuje poznatky mechanického vlnění na světlo 	<p>vznik a druhy mechanického vlnění, vlnová délka, frekvence, fázová rychlost rovnice postupného vlnění v řadě hmotných bodů interference vlnění, interference světla odraz vlnění v řadě bodů, stojaté vlnění, chvění vlnění v izotropním prostředí, Huygensův princip odraz a lom vlnění, Snellův zákon ohyb mechanického vlnění zdroje šíření a rychlost zvuku vlastnosti zvuku ultrazvuk a infrazvuk</p>

septima

septima

2+1 týdně, P

Elektrostatika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti elektricky nabitých látek • chápe elektrické pole jako zprostředkovatele interakce • řeší úlohy užitím Coulombova zákona • popíše elektrické pole pomocí veličin E, U a φ, znázorní graficky a vypočítá jejich hodnoty • vysvětlí princip elektrostatické indukce • řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a na jednoduchá zapojení s kondenzátory • popíše základní druhy kondenzátorů 	<p>elektrický náboj, elektrické silové působení, Coulombův zákon elektrické pole, intenzita elektrického pole práce a potenciální energie v elektrickém poli elektrický potenciál, elektrické napětí rozložení náboje na vodiči vodič a izolant v elektrickém poli, elektrostatická indukce kapacita vodiče, kondenzátor, spojování kondenzátorů, energie kondenzátoru</p>

Vznik elektrického proudu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí mechanismus vedení elektrického proudu • rozliší elektromotorické napětí (napětí naprázdno) od svorkového napětí • řeší úlohy na vztah pro ustálený proud • nakreslí schéma jednoduchého elektrického obvodu a zapojí obvod podle tohoto schématu • změří napětí a proud v elektrickém obvodu 	<p>elektrický proud jako děj a jako veličina elektrický zdroj napětí, přeměny energie v jednoduchém obvodu</p>

Elektrický proud v kovech

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá Ohmova zákona pro část obvodu i pro uzavřený obvod při řešení úloh • určí odpor rezistoru, spotřebiče • objasní VA charakteristiku prvku obvodu • řeší úlohy na vztahy pro odpor, práci a výkon • řeší úlohy s použitím Kirchhoffových zákonů • vysvětlí zkrat a funkci pojistek 	<p>Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor, rezistivita, elektrická vodivost odpor kovu jako funkce teploty, supravodivost spojování rezistorů Ohmův zákon pro uzavřený obvod, vnitřní odpor zdroje Kirchhoffovy zákony elektrická práce, výkon</p>

Elektrický proud v polovodičích

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jak se liší elektrické vlastnosti kovů, polovodičů a izolantů • zdůvodní rozdíl mezi příměsovou a vlastní vodivostí • objasní vznik hradlové vrstvy • nakreslí schéma zapojení diody • objasní VA charakteristiku polovodičové diody • uvede využití polovodičů v praxi • nakreslí schéma zapojení tranzistoru se společným emitorem • vysvětlí podstatu tranzistorového jevu zjednodušeným modelem 	<p>polovodiče, termistor, fotorezistor vlastní a příměsová polovodiče přechod PN, polovodičová dioda a diodový jev usměrňovač tranzistor, tranzistorový jev</p>

septima

Elektrický proud v kapalinách

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi vedením proudu v kovech a kapalinách řeší úlohy s použitím Faradayových zákonů zná princip galvanického článku a akumulátoru vysvětlí praktické použití elektrolýzy a její negativní projevy 	<p>elektrolyt, elektrolytická disociace, elektrolýza Faradayovy zákony pro elektrolýzu, použití galvanické články, akumulátory</p>

Elektrický proud v plynech a ve vakuu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše druhy výbojů a příčiny jejich vzniku uvede příklady praktického použití výbojů v plynech vysvětlí podstatu katodového záření a jeho použití v praxi 	<p>nesamostatný a samostatný výboj v plynu výboj za atmosférického a sníženého tlaku katodové záření, emise elektronů obrazovka v osciloskopu a televizním přijímači</p>

Stacionární magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce popíše, popř. nakreslí chování magnetky v magnetickém poli permanentního magnetu, vodiče s proudem znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, přímého vodiče s proudem a cívky s proudem určí směr a velikost magnetické síly působící na vodič s proudem a na částici s nábojem vypočítá magnetickou indukci v okolí přímého vodiče a uvnitř dlouhého solenoidu rozliší dia-, para- a feromagnetické látky 	<p>magnetické pole vodiče s proudem magnetická síla, magnetická indukce magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem magnetické pole cívky částice s nábojem v magnetickém poli a užití tohoto jevu magnetické vlastnosti látek, magnetické materiály v praxi</p>

Nestacionární magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vypočítá magnetický indukční tok plochou cívky popíše vznik indukovaného napětí jednoduchými pomůckami vysvětlí podstatu jevu elektromagnetická indukce vysvětlí směr indukovaného proudu užitím Lenzova zákona řeší jednoduché úlohy užitím Faradayova zákona a vztahu pro indukčnost cívky uvede příklady využití elektromagnetické indukce graficky znázorní časový průběh proudu a celkového napětí v cílce při zapnutí a vypnutí proudu 	<p>magnetický indukční tok elektromagnetická indukce Faradayův zákon elektromagnetické indukce indukovaný proud vlastní indukce, indukčnost přechodný jev, energie cívky s proudem</p>

Elektromagnetické kmitání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše jevy v oscilačním obvodu LC zakreslí časový průběh kmitů napětí a proudu vypočítá vlastní frekvenci 	<p>elektromagnetický oscilátor perioda kmitání elektromagnetického oscilátoru nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru</p>

septima

Střídavý proud

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakreslí grafy závislosti proudu a napětí na čase pro všechny jednoduché obvody proudu s R, L, C • řeší jednoduché střídavé obvody pomocí fázorového diagramu • řeší jednoduché úlohy na výpočet impedance sériového obvodu R, L, C a na určení rezonanční frekvence • rozlišuje okamžitou, maximální a efektivní hodnotu napětí a proudu • řeší úlohy na výpočet střední hodnoty výkonu střídavého proudu a výpočet práce z činného výkonu 	<p>vznik střídavého harmonického napětí a proudu, vztahy pro okamžité hodnoty napětí a proudu obvod střídavého proudu s rezistorem, s cívkou, s kondenzátorem složený obvod střídavého proudu (RLC v sérii), impedance, fázorové diagramy výkon střídavého proudu v obvodu s rezistorem výkon střídavého proudu v obvodu s impedancí, efektivní hodnoty napětí a proudu</p>

Střídavý proud v energetice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše a objasní činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru • nakreslí časový diagram a fázorový diagram trojfázového napětí • rozlišuje fázové a sdružené napětí, zná tyto hodnoty u spotřebitelské sítě • uvede příklady transformace nahoru a dolů • zdůvodní transformaci nahoru při dálkovém přenosu elektrické energie • pozná druhy jaderných přeměn • využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek • navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření 	<p>generátor střídavého napětí trojfázový generátor a trojfázová soustava střídavého napětí elektromotor transformátor přenos elektrické energie, elektrárny, spotřebitelská síť bezpečnost práce s elektrickým proudem jaderná energie, syntéza a štěpení jader atomů, řetězová reakce, jaderný reaktor</p>

Elektromagnetické vlnění

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede způsob, jak dochází k přenosu energie v oscilačním obvodu • znázorní elektromagnetickou vlnu na dvou vodičovém vedení • nakreslí půlvlnný dipól na konci dvou vodičového vedení se stojatými kmity napětí a proudu elektrického a magnetického pole na dipólu • popíše experimenty dokazující vlastnosti elektromagnetického vlnění • chápe elektromagnetické pole jako zprostředkovatele interakce 	<p>vznik elektromagnetického vlnění, elektromagnetická postupná a stojatá vlna elektromagnetický dipól vlastnosti elektromagnetického vlnění šíření elektromagnetického vlnění, přenos energie elektromagnetickým vlněním sdělovací soustava vysílač a přijímač</p>

Nauka o světle

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje podstatu světla • vysvětlí základní pojmy - optický zdroj, optické prostředí, vlnoplocha, paprsek • vypočítá rychlost světla v optickém prostředí • nakreslí odražený a lomený paprsek • vysvětlí zákon odrazu a zákon lomu • vypočítá mezní úhel • uplatní úplný odraz v praxi • uvede praktickou aplikaci disperze světla • využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic 	<p>podstata světla, optické prostředí, vlnoplocha, paprsek, rychlost světla zákon odrazu zákon lomu - lom ke kolmici, lom od kolmice, absolutní index lomu, úplný odraz, mezní úhel disperze světla, rozklad světla hranolem foton a jeho energie, korpuskulární a vlnová povaha záření a mikročástic kvantování energie elektronu v atomu, emise záření, laser</p>

septima

Geometrická optika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provede konstrukci obrazu předmětu zrcadly a čočkami • řeší úlohy s použitím zobrazovací rovnice a vztahů pro příčné zvětšení • popíše oko jako optickou soustavu • vysvětlí pojem akomodace oka • rozliší různé vady oka • zná podstatu jednoduchých optických přístrojů a umí vypočítat jejich úhlové zvětšení • definuje pojem optické zobrazení 	<p>zobrazení zrcadly: a) rovinným, b) kulovými zobrazení čočkami: a) spojkami, b) rozptylkami zobrazovací rovnice, vztahy pro příčné zvětšení optické přístroje - oko, lupa, mikroskop, dalekohledy úhlové zvětšení</p>

5.5.2 Chemie

kvinta	sexta	septima	oktáva
2+1	2	2	

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie vychází z obsahu vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, zčásti zahrnuje i některá témata oblasti Člověk a zdraví, Člověk a životní prostředí z průřezového tématu Enviromentální výchova.

Vyučovací předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v kvintě, sextě a septimě. Časová dotace v kvintě je 3 hodiny týdně, v sextě a septimě 2 hodiny týdně. Předmět doplňují Přírodovědná cvičení vyučovaná v kvintě a sextě s časovou dotací 1 hodina týdně, klasifikace Chemie zahrnuje i klasifikaci Přírodovědných cvičení. V septimě jsou v rámci plánované hodinové dotace předmětu zařazeny čtyři laboratorní práce, při nichž se třída dělí. Vztahují se k těmto tématům: 1. praktické úlohy z učiva organické chemie - uhlovodíky, 2. praktické úlohy z učiva organické chemie - deriváty uhlovodíků, 3. praktické úlohy z učiva biochemie. Realizace laboratorních prací probíhá v závislosti na organizačních a finančních možnostech školy. Na výuku navazují volitelné předměty Seminář a cvičení z chemie I pro septimu a oktávu s časovou dotací 2 hodiny týdně a Seminář a cvičení z chemie II pro oktávu s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků, přírodovědná cvičení v laboratoři chemie. Při výuce jsou využívány pomůcky - například periodická soustava prvků, molekulové modely, modely elektronových orbitalů, chemické stavebnice, kalkulačky, Matematické, fyzikální a chemické tabulky.

Chemie umožňuje žákům vytváření základních představ o molekulární stavbě látek a jejich přeměnách, o základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Žáci jsou vedeni k porozumění základům anorganického i organického názvosloví, základním typům chemických reakcí, využití matematického aparátu k jednoduchým chemickým výpočtům a aplikaci teoretických znalostí při provádění laboratorních úloh v předmětu Přírodovědná cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití znalostí o vlastnostech látek z běžného života
- učíme žáky vybrat si a používat vhodnou literaturu
- učíme žáky vyhledat a použít informace z periodické soustavy prvků, fyzikálních a chemických tabulek
- doporučujeme další informační zdroje (odborná literatura, časopisy, internet,...) a vedeme žáky ke kritickému hodnocení a porovnávání takto získaných informací
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v chemické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme chemické úlohy a problémy k samostatnému i skupinovému zpracování
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení úloh, k diskusi nad možnými alternativními postupy a ke zdůvodnění a obhajobě jimi zvoleného řešení
- při řešení úloh klademe důraz na mezipředmětové vztahy
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na chemické olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- upozorňujeme žáky na vhodnost použití spisovné češtiny ve verbálních i neverbálních projevu

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků

Kompetence občanská

- pěstujeme v žácích odmítavý postoj k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky ke zdůvodnění odmítavého postoje k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky k ekologickému myšlení

Kompetence k podnikavosti

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s chemickými látkami i chemickými přípravky
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci při zasažení chemickými látkami
- upozorňujeme žáky na možnosti využití získaných znalostí při budoucím studiu, povolání

kvinta

kvinta

2+1 týdně, P

Názvosloví anorganických sloučenin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní názvoslovné principy a způsob jejich využití používá systematické i triviální názvy a vzorce 	<p>značky prvků názvosloví dvouprvkových sloučenin názvosloví tříprvkových sloučenin triviální názvy známých sloučenin typy vzorců</p>

Látky a soustavy látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše a rozliší směs homogenní, heterogenní a koloidní pojmenuje základní chemické pomůcky a sestaví jednoduchou aparaturu rozlišuje pojmy chemický prvek, chemická sloučenina, atom, molekula, ion rozlišuje a používá jednotlivé separační metody pro daný typ směsi 	<p>hmota chemické individuum směsi separační metody</p>

Důležité chemické veličiny a základní výpočty

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů používá symboly fyzikálních veličin a jejich jednotek definuje látkové množství, mol, molární hmotnost, molární objem, hmotnostní a objemový zlomek, molární koncentraci vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách 	<p>atomová hmotnostní jednotka relativní atomá a molekulová hmotnost molární hmotnost látkové množství hmotnostní zlomek molární koncentrace výpočty z chemických rovnic výpočty stechiometrického vzorce</p>

Složení a struktura chemických látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích popíše složení atomového jádra, elektronového obalu charakterizuje typy radioaktivního záření zapiše a doplní rovnice jaderných reakcí uvede příklady využití radioaktivity v praktickém životě ovládá zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka v mimořádných situacích používá základní pojmy jako nuklid, izotop, prvek, orbital, kvantová čísla, pravidla pro obsazování orbitalů určí vaznost atomů v molekulách a porovná ji s vazebnými možnostmi atomu v základním a excitovaném stavu vymezí podmínky vzniku chemické vazby, rozliší druhy vazeb, polaritu chemické vazby aplikuje poznatky o chemické vazbě při odvozování vlastností chemických sloučenin 	<p>struktura atomu atomové jádro radioaktivita jaderné přeměny ochrana člověka za mimořádných událostí elektronový obal atomu chemická vazba typy chemických vazeb slabé vazebné interakce vlastnosti chemických sloučenin v závislosti na chemické vazbě hybridizace prostorové uspořádání molekul krystalové struktury</p>

kvinta

Periodická soustava prvků a periodický zákon

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků aplikuje periodický zákon při rozdělení prvků do skupin vysvětlí pojmy perioda a skupina PSP	periodický zákon členění periodické tabulky charakteristiky prvků v závislosti na elektronové konfiguraci

Chemický děj a jeho zákonitosti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin zapiše chemickou reakci rovnicí, vyčíslí ji a určí její typ objasní podstatu průběhu redoxních, acidobazických, komplexotvorných a srážecích reakcí používá pojmy reaktanty, produkty, oxidační a redukční činidlo, sraženina, konjugovaný pár, disociační konstanta	chemická reakce typy chemických reakcí vyčíslování chemických rovnic redoxní reakce elektrolýza a její praktické využití acidobazické reakce komplexotvorné reakce srážecí reakce

Chemická rovnováha

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá pojmy reakční teplo, exotermická a endotermická reakce charakterizuje podstatu srážkové teorie, teorie aktivovaného komplexu graficky znázorní průběh termochemického děje vysvětlí pojem rychlost chemické reakce a způsoby jejího zápisu, chemická rovnováha a její zápis objasní vliv faktorů ovlivňujících rychlost a rovnováhu chemické reakce	tepelné změny při chemických reakcích základní termochemické pojmy termochemické zákony reakční rychlost faktory ovlivňující rychlost chemické reakce chemická rovnováha faktory ovlivňující chemickou rovnováhu

Chemické látky a chemické přípravky z hlediska bezpečnosti a hygieny práce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady využití radioaktivity v praktickém životě ovládá zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka v mimořádných situacích uvede příklady dodržování principů bezpečné a hygienické práce v prostředí kolem nás	bezpečnost a hygiena práce ve školní praxi toxikologie životního prostředí

Vodík, kyslík a jejich sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	výskyt průmyslová výroba a laboratorní příprava vlastnosti a chemické reakce sloučeniny, jejich vlastnosti a využití roztoky chemické výpočty složení roztoků

kvinta

p-prvky nekovového charakteru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • předvidá průběh typických reakcí anorganických sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin	výskyt průmyslová výroba a laboratorní příprava vlastností a chemické reakce sloučeniny, jejich vlastnosti a využití

sexta

2 týdně, P

s-prvky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • předvidá průběh typických reakcí anorganických sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin	výskyt průmyslová výroba a laboratorní příprava vlastností a chemické reakce sloučeniny, jejich vlastnosti a využití

p-prvky kovového charakteru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • předvidá průběh typických reakcí anorganických sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	výskyt průmyslová výroba a laboratorní příprava vlastností a chemické reakce sloučeniny, jejich vlastnosti a využití

d-prvky a f-prvky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • předvidá průběh typických reakcí anorganických sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • používá základní pojmy centrální atom, ligand, koordinační číslo, koordinačně kovaletní vazba • používá systematické i triviální názvy základních komplexních sloučenin • využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	výskyt průmyslová výroba a laboratorní příprava vlastností a chemické reakce sloučeniny, jejich vlastnosti a využití názvosloví komplexních sloučenin radioaktivita

sexta

Úvod do organické chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech	strukturní teorie názvosloví organických sloučenin typy vzorců rozdělení organických reakcí izomerie klasifikace uhlovodíků

Uhlovodíky a jejich klasifikace

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii	alkany a cykloalkany alkeny a dieny alkyny areny surovinové zdroje uhlovodíků a jejich zpracování

septima

2 týdně, P

Halogenderiváty uhlovodíků

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše způsob výroby plastů a jejich použití aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech popíše vliv halogenderivátů na životní prostředí	názvosloví (systematické i triviální) chemická výroba a laboratorní příprava vlastnosti a chemické reakce zástupci a jejich využití

Organokovové sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech uvede praktické příklady použití organokovových sloučenin objasní kumulativní účinky organokovových sloučenin v organismu	názvosloví chemická výroba a laboratorní příprava vlastnosti a chemické reakce zástupci a jejich využití

septima

Dusíkaté deriváty uhlovodíků

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • popíše využití dusíkatých derivátů při výrobě barviv a plastů 	<p>aminy, nitro a nitroso sloučeniny, azo a diazosloučeniny názvosloví (systematické i triviální) chemická výroba a laboratorní příprava vlastnosti a chemické reakce zástupci a jejich využití</p>

Kyslíkaté a sírné deriváty uhlovodíků

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • uvede praktické využití kyslíkatých derivátů při výrobě barviv, léčiv, plastů, pesticidů • aplikuje poznatky o kyslíkatých derivátech na sírné deriváty uhlovodíků • rozliší funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin • charakterizuje optickou izomerii u hydroxykyselin a aminokyselin 	<p>alkoholy, fenoly, etery, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny a jejich deriváty názvosloví (systematické i triviální) chemická výroba a laboratorní příprava vlastnosti a chemické reakce zástupci a jejich využití</p>

Heterocyklické sloučeniny a alkaloidy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • klasifikuje heterocykly a popíše jejich strukturu • uvede praktické použití heterocyklů • uvede základní alkaloidy a jejich vliv na organismus 	<p>rozdělení heterocyklických sloučenin názvosloví (systematické i triviální) vlastnosti a chemické reakce zástupci a jejich využití</p>

Biochemie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech • zhodnotí funkci přírodních látek a jejich význam pro organismy 	<p>izoprenoidy lipidy sacharidy proteiny nukleové kyseliny enzymy, vitaminy a hormony léčiva, pesticidy, barviva a detergenty syntetické makromolekulární látky</p>

5.5.3 Biologie

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2	2	0+2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Biologie vychází z obsahu vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a zdraví.

Biologie je vyučována jako samostatný předmět v kvintě, sextě, septimě i oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně. Integruje vybrané kapitoly ze vzdělávачo oboru Výchova ke zdraví a všechny okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova. Předmět doplňují Přírodovědná cvičení vyučovaná v kvintě a sextě s časovou dotací 1 hodina týdně, klasifikace Biologie zahrnuje i klasifikaci Přírodovědných cvičení.

V septimě jsou v rámci plánované hodinové dotace předmětu zařazeny čtyři laboratorní práce, při nichž se třída dělí. Vztahují se k těmto tématům: 1. pomoc, Soustavy výměny látkové, Tkáně (mikroskopování), Smysly. Podobně probíhají v oktávě dvojce laboratorní práce, jedny na téma genetika: Genetická rovnováha, hybridizace, druhé k ekologii: Ekosystémy (potravní řetězce, potravní pyramida). Realizace laboratorních prací probíhá v závislosti na organizačních a finančních možnostech školy.

Výuka probíhá částečně v kmenových třídách jednotlivých ročníků, částečně ve specializované učebně biologie. Učebna je vybavená dataprojektorem, videem, projekčním plátnem, mikroskopy, dermoplastickými preparáty, částí přírodovědných sbírek a sezónně koutkem živé přírody. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – terénní exkurze, návštěvy přírodovědných expozic a odborných akcí podle aktuální nabídky.

Biologie je koncipována jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organismech v ní. Důraz dáváme především na témata fyziologická, obecně biologická, ekologická. Taxonomická témata jsou redukována do rozsahu, který podmiňuje úspěšné pochopení složitosti přírody a komplexnosti vztahů v ní.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby využívali znalostí získaných pozorováním okolní přírody
- poskytujeme žákům spolehlivé informace o jednotlivých organismech, přírodních dějích a souvislostech mezi nimi
- doporučujeme další informační zdroje (populárně-naučná literatura, odborné časopisy, internet, ...)
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v biologické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o přírodě
- při výuce pobízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svoje řešení dokázali zdůvodnit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při biologických soutěžích a olympiádách

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- příležitostně organizujeme besedy s různými odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu

Kompetence občanská

- v oboru Výchova ke zdraví zdůrazňujeme rovnost mezi lidmi (jednotlivci, pohlavími, rasami,...), potřebu vzájemné spolupráce, ohleduplnost k lidem starším, nemocným, handicapovaným
- upozorňujeme na důležitost vzájemné lidské pomoci při úrazech, nehodách a mimořádných situacích
- zdůvodňujeme význam ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové i genetické a důležitost dodržování zákonů v tomto smyslu

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a praktických zkušeností v zájmu volby budoucího studia nebo přípravy na budoucí povolání

kvinta

2 týdne, P

---

kvinta

Obecná biologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk vysvětlí význam diferenciaci a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby zhodnotí pozitivní a negativní význam virů charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi 	<p>obecná charakteristika organismů rozdělení biologických oborů prokaryotní buňka, bakterie, sinice eukaryota- stavba a funkce buňky viry vznik a vývoj živých soustav, evoluce</p>

Biologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>morfologie, fyziologie, systém a evoluce nižší rostliny vyšší rostliny</p>

Biologie hub

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků 	<p>stavba a funkce hub stavba a funkce lišejníků</p>

Ekologie rostlin a hub

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy 	<p>základní ekologické pojmy podmínky života biosféra a její členění</p>

sexta

sexta

2 týdne, P

Biologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci charakterizuje základní typy chování živočichů	morfolgie a anatomie živočichů fyziologie živočichů systém a evoluce živočichů etologie

Ekologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy	základní ekologické pojmy živočiškové a prostředí

septima

2 týdne, P

Biologie člověka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle popíše anatomii orgánových soustav člověka podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka	opěrná a pohybová soustava soustavy látkové přeměny soustavy regulační soustavy rozmnožovací

septima

Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události 	<p>zdravý životní styl změny v období adolescence způsoby sebereflexe a kontroly emocí péče o reprodukční zdraví metody asistované reprodukce modely vzájemného chování partnerského a sexuálního života hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství psychohygiena základy první pomoci civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnání, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdra rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví - promiskuita, předčasné ukončení těhotenství, sexuálně motivovaná kriminalita autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích</p>

Genetika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě 	<p>molekulární a buněčné základy dědičnosti dědičnost a proměnlivost</p>

oktáva

0+2 týdně, P

Genetika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů analyzuje možnosti využití znalostí z oblastí genetiky v běžném životě 	<p>genetika člověka genetika populací</p>

Ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy 	<p>základní ekologické pojmy podmínky života biosféra a její členění organismy a prostředí</p>

Obecná biologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi • zhodnotí problematiku ohrožených organismů a možnosti jejich ochrany • vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy • charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam 	<p>vznik a vývoj živých soustav, evoluce</p>

5.5.4 Zeměpis

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2+1		

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Plně pokrývá v této oblasti zahrnuté vzdělávací obory Geografie a Geologie. Dále realizuje tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět, který je v RVP zařazen do oboru Občanský a společensko vědní základ.

Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v kvintě s časovou dotací 2 hodiny týdně a sextě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Na výuku navazují volitelné předměty Seminář ze zeměpisu I pro septimu a oktávu s časovou dotací 2 hodiny týdně a Seminář ze zeměpisu II pro poslední ročník studia s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá částečně v kmenových třídách a částečně ve specializované učebně, která je vybavena videem, DVD přehrávačem, dataprojektorem a jsou zde k dispozici veškeré nástěnné mapy. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – přednášky, besedy a exkurze podle aktuální nabídky. V každé hodině Zeměpisu žáci pracují s atlasem a nástěnnou mapou probíraného regionu.

Zeměpis směřujeme k podchycení a rozvíjení zájmu o svět a dění kolem nás. Během studia žáci získávají znalosti o jednotlivých složkách fyzickogeografické a socioekonomické sféry na planetární a regionální úrovni. Seznámí se s propojeností těchto sfér a budou moci posoudit shody a odlišnosti jednotlivých regionů světa. Výukou Zeměpisu žákům umožňujeme lépe se orientovat v přírodních a společenských problémech světa, České republiky i místního regionu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání geografických informací získaných ze svého okolí
- poskytujeme žákům informace o fyzickogeografické a socioekonomické sféře a jejich vzájemných vztazích
- umožňujeme žákům získat znalosti o jednotlivých oblastech světa a České republiky

- nabízíme další informační zdroje (geograficky zaměřené časopisy, odbornou literaturu, internet, přednášky a besedy s cestovateli a odborníky, ...)
- motivujeme žáky k prohlubování standardních znalostí účasti v zeměpisné olympiádě i jiných zeměpisně zaměřených soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k zamyšlení nad mediálními tvrzeními, odbornými názory a ke srovnání s vlastními poznatky a zkušenostmi
- při výuce vybízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svá řešení dokázali obhájit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při zeměpisných soutěžích

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku, kdy žáci používají geografickou terminologii i pojmů z jiných vědních oborů
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- umožňujeme žákům konfrontovat svůj názor při různých přednáškách a besedách s cestovateli a odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací, kdy musí žáci vzájemně spolupracovat, společně řešit problémy a vzájemně se respektovat

Kompetence občanská

- vedeme žáky k tomu, aby silněji vnímali město, ve kterém žijí, Českou republiku i členství v Evropské unii, v NATO, v OSN a v dalších seskupeních
- v geografii obyvatelstva zdůrazňujeme rovnost mezi lidmi (jednotlivci, pohlavími, rasami, ...), potřebu vzájemné spolupráce a pomoci (nejchudší země světa)
- zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence k podnikavosti

- upozorňujeme žáky na možnosti využití Zeměpisu při dalším studiu a výběru povolání

kvinta

2 týdně, P

Geografie jako věda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vymezí objekt studia geografie a rozlišuje geografické vědní disciplíny	objekt geografie, rozdělení a význam geografie

Země jako vesmírné těleso

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	vesmír a sluneční soustava tvar a velikost Země, pohyby Země a jejich důsledky slapové jevy, časová pásma

Kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů orientuje se s pomocí map v krajině používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	měřítko a obsah mapy, topografie kartografická zobrazení vznik mapy mapy v geografii DPZ, GIS

kvinta

Fyzická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy využívá vybrané metody identifikace minerálů analyzuje příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin analyzuje různé druhy poruch v litosféře porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí na základě půdního profilu určí půdní typ a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu rozčlení pedosféru v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti rozliší hlavní biomy světa a výškové stupně v krajině zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	<p>atmosféra hydrosféra litosféra, georeliéf kryosféra pedosféra biosféra, biomy krajina, vývoj interakce příroda - společnost Země jako geologické těleso, zemské sféry, geologická historie Země magmatický proces, zvětrávání a sedimentační proces, metamorfni procesy, deformace litosféry povrchové vody, podzemní vody</p>

kvinta

Socioekonomická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa • identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa • vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál • rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací, zhodnotí význam zapojení ČR • objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti 	<p>obyvatelstvo sídla světové hospodářství zemědělství průmysl doprava služby cestovní ruch mezinárodní obchod integrační seskupení světa, EU proces globalizace</p>

Afrika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>přírodní poměry, surovinové zdroje, obyvatelstvo, exportní plodiny charakteristika severní, černé a jižní Afriky</p>

sexta

2+1 týdně, P

Austrálie a Oceánie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>geografický přehled Australský svaz rozdělení Oceánie, vybrané státy Oceánie</p>

sexta

Amerika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>Severní Amerika - geografický přehled, Kanada, USA Latinská Amerika - geografický přehled, Mexiko, středoamerické státy, jihoamerické státy</p>

Asie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	<p>geografický přehled Japonsko, Čína státy jihovýchodní Asie státy jižní Asie státy střední Asie a Zakavkazska státy jihozápadní Asie Rusko</p>

Evropa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná objasní význam evropské integrace a posoudí vliv EU na každodenní život občanů 	<p>geografický přehled evropská integrace západní Evropa jižní Evropa severní Evropa střední Evropa jihovýchodní Evropa východní Evropa</p>

Česká republika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům 	<p>poloha, rozloha, vývoj státu geologický vývoj, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, vegetační stupně, nerostné suroviny obyvatelstvo, sídla, průmysl, zemědělství, doprava, služby, cestovní ruch, vnější vztahy kraje, místní region</p>

5.5.5 Přírodovědná cvičení

kvinta	sexta	septima	oktáva
0+1	0+1		

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodovědná cvičení je vyučován v kvintě a sextě s časovou dotací 1 hodina týdně. V kvintě a sextě doplňují Přírodovědná cvičení učivo vzdělávacích oborů Biologie, Chemie, Fyziky. Hodinové dotace spojujeme tak, aby výuka probíhala souvisle 2 hodiny a připadla jedenkrát za měsíc na Přírodovědná cvičení konkrétního oboru.

Klasifikace Přírodovědných cvičení je zahrnuta do klasifikace Biologie, Chemie, Fyziky.

Při biologickém zaměření probíhá výuka většinou ve specializované učebně biologie vybavené videem, projekčním plátnem, mikroskopy, dermoplastickými preparáty, částí přírodovědných sbírek a sezónně koutkem živé přírody. Předmět občas vyučujeme v blízkém okolí školy nebo navštěvujeme specializované programy a odborné akce (výstavy, přednášky a podobně podle aktuální nabídky).

Při chemickém zaměření probíhá výuka v laboratoři chemie vybavené pracovními stoly s přívody vody a plynu, plynovými kahany, základním laboratorním nádobím a pomůckami, digestoří, váhami.

Při fyzikálním zaměření probíhá výuka v laboratoři fyziky vybavené pracovními stoly s rozvodem elektřiny a plynu, váhami, videem, televizorem, projekčním plátnem, projektorem, měřicími přístroji, žákovskými laboratorními soupravami, pomůckami pro provádění demonstračních nebo frontálních pokusů a dalšími pomůckami.

Přírodovědná cvičení vedou žáky k rozvíjení praktických dovedností z Biologie – poznávání přírodnin, stavba živých organismů, zásady poskytnutí první pomoci, práce s mikroskopem, lupou, preparačními soupravami, určovacím klíčem.

Přírodovědná cvičení umožní žákům dále ověřeni a uplatnění teoretických poznatků získaných v hodinách Chemie a Fyziky. Při výuce rozvíjíme praktické dovednosti žáků – práci s laboratorním sklem i jinými pomůckami, sestavování chemických aparatur, práce s chemikáliemi, měření fyzikálních veličin, práce s fyzikálními měřidly.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pozorování přírody, k získání základní dovednosti pozorování s využitím lupy a mikroskopu
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace o konkrétních organismech a zařazovat je do systému
- učíme žáky srovnávat znalosti nabyté v teoretických hodinách s prakticky odzkoušenými poznatky
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- nacvičujeme se žáky využívání informací obsažených v chemických tabulkách a periodické soustavě prvků při laboratorní praxi
- klademe důraz na mezipředmětové vztahy Biologie, Fyziky a Chemie.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aplikaci teoretických poznatků získaných v hodinách Biologie, Chemie, Fyziky
- motivujeme žáky zadáváním problémových úkolů z praktického života (obvazová technika, využití vhodných přípravků v domácnostech a zemědělství a rizika jejich použití, analýza potravin,...)
- pomáháme žáky směřovat k nejefektivnějšímu řešení zadané úlohy (volba a sestavení správné chemické aparatury, nejefektivnější chemický postup, sestavení pokusu při využití zadaných fyzikálních pomůcek)
- vedeme žáky k dovednosti uspořádat data získaná měřeními či pozorováními do tabulky, sestavit graf, odvodit souvislosti mezi veličinami
- vedeme žáky k pochopení a vysvětlení nesrovnalostí mezi očekávaným (teoretickým) výsledkem pokusu a skutečně naměřenými hodnotami

Kompetence komunikativní

- v průběhu cvičení vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci – práce ve dvojicích, skupině, nutnost dělby práce
- vedeme žáky k souvislému projevu a přesným formulacím

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve dvojicích a skupinách
- dohlédneme, aby byly úkoly ve skupinách rovnoměrně rozděleny a aby se všichni členové aktivně zapojili do řešení problémů
- pozitivně hodnotíme dobrou vzájemnou spolupráci a oceňujeme snahu a pečlivost při řešení problémů
- individuálně se věnujeme mimořádně nadaným i slabým žákům

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a praktických zkušeností v zájmu volby budoucího studia nebo přípravy na budoucí povolání

kvinta

0+1 týdně, P

Bezpečnost práce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v laboratoři • chová se dle laboratorního řádu	poučení o BOZP a PO

Obecná biologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu • zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby • zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby • pozoruje stavbu a funkci strukturálních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk	mikroskopická technika, cytologie

kvinta

Biologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> pozoruje stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk na základě mikroskopického pozorování rozlišuje morfologické znaky rostlin a hub používá biologické metody výzkumu (pozorování lupou, mikroskopem, determinace pomocí klíče) 	<p>morfologie a fyziologie rostlin, determinace rostlin podle klíče</p>

Biologie hub

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> pozoruje stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk na základě mikroskopického pozorování rozlišuje morfologické znaky rostlin a hub používá biologické metody výzkumu (pozorování lupou, mikroskopem, determinace pomocí klíče) 	<p>stavba a funkce hub a lišejníků</p>

Ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> na základě mikroskopického pozorování rozlišuje morfologické znaky rostlin a hub používá biologické metody výzkumu (pozorování lupou, mikroskopem, determinace pomocí klíče) 	<p>fytocenózy v okolí školy</p>

Obecná chemie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v laboratoři chová se dle laboratorního řádu rozlišuje a používá laboratorní pomůcky, sestaví jednoduché aparatury sestaví protokol o provedené laboratorní práci 	<p>praktické úlohy z učiva obecné chemie</p>

Měření fyzikálních veličin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami zpracuje a vyhodnotí výsledky měření 	<p>základy fyzikálních měření absolutní a relativní odchylka měření</p>

Kinematika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> měří velikost zrychlení přímočarého pohybu řeší příklady na pohyb rovnoměrný a rovnoměrně zrychlený 	<p>dráha, čas, rychlost, zrychlení</p>

Dynamika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> počítá s vektorovými veličinami změří součinitele smykového tření řeší příklady na dynamiku pohybu řeší úlohy na zákon zachování hybnosti 	<p>síla Newtonovy zákony hybnost</p>

kvinta

Práce, výkon, energie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vypočítá příklady na práci, výkon a energii aplikuje zákon zachování energie 	práce, výkon, energie zákon zachování energie

Gravitační pole

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy na pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země řeší úlohy na pohyby těles v radiálním poli 	Newtonům gravitační zákon homogenní a radiální pole

Mechanika tuhého tělesa

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy na aplikaci momentové věty 	moment síly skládání a rozklad sil rovnovážná poloha

Hydromechanika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> aplikuje poznatky hydrostatiky při řešení praktických a teoretických úloh 	hydrostatika, hydrodynamika

sexta

0+1 týdně, P

Bezpečnost práce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v laboratoři chová se dle laboratorního řádu 	poučení o BOZP a PO

Biologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu na základě mikroskopického pozorování rozlišuje anatomické znaky živočichů pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky používá biologické metody výzkumu živočichů (pozorování lupou, mikroskopem, dalekohledem, determinuje pomocí klíče) 	anatomie, fyziologie a taxonomie živočichů

sexta

Etologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pozoruje a vyhodnotí typy chování živočichů 	chování živočichů

Ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky používá biologické metody výzkumu živočichů (pozorování lupou, mikroskopem, dalekohledem, determinuje pomocí klíče) 	zoocenózy v okolí školy, ochrana ohrožených živočichů

Anorganická chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v laboratoři chová se dle laboratorního řádu rozdlišuje a používá laboratorní pomůcky, sestaví jednoduché aparatury sestaví protokol o provedené laboratorní práci 	praktické úlohy z učiva anorganické chemie

Organická chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v laboratoři chová se dle laboratorního řádu rozdlišuje a používá laboratorní pomůcky, sestaví jednoduché aparatury sestaví protokol o provedené laboratorní práci 	praktické úlohy z učiva organické chemie

Molekulová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy z molekulové fyziky teoreticky a prakticky 	základní veličiny molekulové fyziky

Termodynamika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> dovede prakticky využít kalorimetrickou rovnici počítá příklady na aplikaci prvního termodynamického zákona 	měrná tepelná kapacita kalorimetrická rovnice první termodynamický zákon

Struktura a vlastnosti plynů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> přednese referát na téma tepelný motor řeší úlohy na stavovou rovnici a děje v plynech 	stavová rovnice tepelné děje v plynech kruhový děj tepelné motory

sexta

Struktura a vlastnosti kapalin

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> určí povrchové napětí kapaliny 	povrchové napětí kapaliny kapilarita

Fázové změny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> určí měrné skupenské teplo tání látky 	skupenská tepla fázový diagram

Geometrická optika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zná podstatu jednoduchých optických přístrojů řeší úlohy na geometrickou optiku 	zrcadla, čočky optické přístroje

5.6 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Umění a kultura je zastoupena Hudebním oborem, Výtvarným oborem a společným vzdělávacím obsahem integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Hudební obor vede žáka k porozumění hudebnímu umění. Vzdělávací obsah Hudebního oboru proto tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je hlasový výcvik spojený s intonací, práce s rytmem, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislosti s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní interpretaci hudebního díla i hudebních objektů“. Tato „komplexní interpretace“ obnáší zařazování znějící hudby do uměleckého období, určování stylu, žánru, formy díla, vytváření hodnotících soudů, zabývání se zvláštnostmi přístupu k interpretaci hudebního díla, významem a poselstvím díla vzhledem k určité umělecké a historické epoše, problematikou „konzumace“ hudby vzhledem k jejímu funkčnímu zařazení, problematikou „uměleckého provozu“ apod.

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na Výtvarnou výchovu v základním vzdělávání a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a na úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarný obor pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, sochou, designem, vzhledem krajiny, architekturou, stylem oblečení, filmem, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V oblasti osobnostní jsou specifickým nástrojem prožívání a poznávání, v sociální oblasti jsou nástrojem komunikace a vzájemné spolupráce. Vizuálně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap a stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Pojetí vizuálně obrazných znaků je z principu pojetím tvořivým, vyplývajícím z porovnání dosavadních a aktuálních zkušeností, předpokládajícím experimentální fázi vzniku těchto znaků a jejich ověřování poznáváním a komunikací. Z těchto pozic Výtvarný obor přistupuje k uměleckému procesu v celistvosti umělecké tvorby, recepcí a interpretace.

Vzdělávací obsah Výtvarného oboru je vnitřně členěn do dvou základních okruhů pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.

První okruh představují Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních, individuálně založených postojů k obsahům obrazové komunikace. Při tvorbě využívá vizuálně obrazná vyjádření vlastní, umělecká i uplatňovaná v běžné komunikaci (včetně užití dostupných technologických prostředků, jako je fotografie, video, film, ICT). Obrazové znakové systémy umožňují reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury jako vnímatele, interpreta a jako tvůrce komunikačního obsahu s uvědoměním si oblasti jeho účinku.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující žákovi osobní účast a aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu. Reflektování vlastních prožitků, postojů a zkušeností získaných prostřednictvím experimentálního přístupu k uměleckým vizuálně obrazným prostředkům. Na tomto základě si vytváří přehled o vizuálně obrazných vyjádřeních jednotlivých směrů výtvarného umění, zejména od konce 19. století do současnosti

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností, v jejichž očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepcí a interpretace tak, aby se dále rozvíjela smyslová citlivost, uplatňovala žákova subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky vizuálně obrazného vyjádření.

Při těchto tvůrčích činnostech se pracuje jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky, jejichž význam se vytváří a proměňuje. Výtvarný obor spolupracuje s obory, které rozvíjejí obraznost dalšími specifickými prostředky (hudba, literatura, dramatické obory aj.).

Vzdělávání v této oblasti kromě hlubšího poznání výtvarného, hudebního a dalších druhů umění vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích. Takto pojímané vzdělávání je rozvíjeno tématem Umělecká tvorba a komunikace, které má integrativní charakter. Vzdělávací obsah tématu umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku. Téma Umělecká tvorba a komunikace je povinným vzdělávacím obsahem a musí být do ŠVP zařazeno tak, aby každý žák dostal možnost se s ním seznámit.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání a porozumění umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění na pozadí historických, společenských a technologických změn;
- chápání umění jako specifického a nezastupitelného způsobu komunikace probíhající mezi všemi účastníky uměleckého procesu, k schopnosti odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění na základě porovnávání a uvědomování si jejich shodností a odlišností;
- užívání jazyka umění jako prostředku k vyjádření nejrůznějších jevů, vztahů, prožitků, emocí a představ a k schopnosti svůj způsob vyjádření hodnotit, porovnávat a nabízet ostatním členům society;
- aktivnímu podílení se na vytváření vstřícné a podnětné atmosféry (na základě porozumění, tolerance, ale i kritičnosti) pro poznávání a porozumění kulturním hodnotám, projevům a potřebám různorodých sociálních skupin, etnik a národů a na vytváření pozitivního vztahu ke kulturnímu bohatství současnosti i minulosti;
- uvědomování si vlivu výchovy a vzdělání na rozvoj tvořivé osobnosti v roli tvůrce, interpreta a recipienta a na kvalitu její účasti v uměleckém procesu.

5.6.1 Hudební výchova

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2		

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinně volitelný předmět v kvintě a sextě vyššího gymnázia s hodinovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci se dělí na dvě skupiny k výuce Hudební výchovy a Výtvarné výchovy, a to s přihlédnutím k individuálním zájmům ve vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Hudební výchova realizuje vzdělávací obsah Hudebního oboru a odpovídající výstupy a učivo společného vzdělávacího obsahu Hudebního a Výtvarného oboru. Výuka probíhá ve specializované učebně hudební výchovy (vybavené hudebními nástroji a audiovizuální technikou), ve vhodných kmenových třídách i v dalších prostorách (sál gymnázia).

Výuka se uskutečňuje prostřednictvím tří vzájemně propojených okruhů činností: produkce (vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti), recepce (činnosti poslechové) a reflexe (komplexní interpretace hudebního díla i hudebních objektů). Tyto činnosti žákovi umožní proniknout do podstaty hudby a porozumět hudebnímu umění. Vzdělávací obsah integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace umožňuje žákovi vnímat a reflektovat umění a kulturu jako celek, porozumět principu umělecké tvorby a procesu komunikace v umění, obohatit svůj život o specifický rozměr estetického vnímání světa.

Nedílnou součástí výuky je pravidelné pořádání kulturních akcí ve škole, žáci navštěvují též další hudební produkce - koncerty, hudebně - výchovné pořady, představení hudebního divadla (opera, balet, muzikál). Jejich výběr odpovídá probíranému učivu v jednotlivých ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- komplexem hudebních činností rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční i produkční schopnosti a dovednosti
- při výuce využíváme různé metody a formy práce, motivujeme žáky k využívání různých zdrojů informací

Kompetence komunikativní

- při hudebních aktivitách používáme vhodné formy verbální i neverbální komunikace
- motivujeme žáky k vlastní umělecké činnosti a vyhledáváme příležitosti pro jejich prezentaci před třídám

kolektivem i širším publikem

Kompetence sociální a personální

- klademe důraz na individuální přístup k žákům, skupinovými aktivitami přispíváme k socializaci jedince ve skupině a přirozenému nácviku komunikace
- vytváříme žákům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů

Kompetence občanská

- vedeme žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů a postojů, schopností i hudebních projevů jiných lidí
- prosazujeme tradiční hodnoty evropského kulturního dědictví, zároveň zohledňujeme multikulturnost dnešního světa

kvinta

2 týdně, V

Produkce

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ • reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů • orientuje se v zápise jednoduchých vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje	Učivo <p>vokální činnosti – kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv - unisono, dvojhlas, orientace v notovém zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda)</p> <p>instrumentální činnosti – hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), orientace v notovém zápisu instrumentálních kompozic</p> <p>hudebně pohybové činnosti – pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace</p>
---	--

kvinta

Recepte a reflexe

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout 	<p>hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura skladby</p> <p>hudební nástroje, hudební styly a žánry, funkce hudby – hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla</p> <p>vznik a vývoj hudby – hudba vokální a instrumentální, periodizace hudebního vývoje, charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů do 19. století</p> <p>hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz interpretace hudebního díla – popis a základní analýza skladby, vlastní hodnocení</p>

Umělecká tvorba a komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí 	<p>umělecký proces a jeho vývoj - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu - její osobnostní a sociální rozměr; znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu; prezentace uměleckého díla</p> <p>role subjektu v uměleckém procesu - smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</p> <p>úloha komunikace v uměleckém procesu - postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; umělec a společnost; publikum a jeho účast v uměleckém procesu</p>

sexta

2 týdne, V

Produkce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje 	<p>vokální činnosti – kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv - jednohlas, vícehlas, orientace v notovém zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda)</p> <p>instrumentální činnosti – hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), orientace v notovém a grafickém zápisu instrumentálních kompozic, moderní hudební nástroje a počítač</p> <p>hudebně pohybové činnosti – pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace, společenské tance</p>

sexta

Recepte a reflexe

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat 	<p>moderní hudební nástroje, nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby</p> <p>hudební styly a žánry, funkce hudby – hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití</p> <p>hudební vývoj od konce 19. století do současnosti, moderní umění, charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest</p> <p>hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi</p> <p>interpretace hudebního díla – základní analýza, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, poselství hudebního díla, vlastní hodnocení</p>

Umělecká tvorba a komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu 	<p>umělecký proces a jeho vývoj - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu - její osobnostní a sociální rozměr; znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu ve 20. století; prezentace uměleckého díla</p> <p>úloha komunikace v uměleckém procesu - sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</p>

5.6.2 Výtvarná výchova

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2		

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova tvoří s Hudební výchovou celek vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova vyššího stupně osmiletého gymnázia (v kvintě a sextě) navazuje na Výtvarnou výchovu nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Vzdělání v této oblasti přináší žákům kromě racionálního osvojování světa i osvojování umělecké. Výtvarná výchova seznamuje žáka s vizuálně obraznými znakovými systémy výtvarného umění různých etap a stylů, které jsou nenahraditelným nástrojem prožívání a poznávání (kresba, malba, grafika, plastika, architektura, nová média,...). V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování jako prostředku komunikace.

Výtvarná výchova je zařazena v obou pololetích kvinty a sexty. Je dotována dvěma hodinami týdně. Žáci si zvolí jeden z předmětů oblasti Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova) jako povinný. Třída je pak dělena na skupiny. Výuka probíhá ve specializované učebně nebo v kmenových třídách. Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou také návštěvy výstav a stálých expozic.

Výtvarná výchova realizuje i odpovídající výstupy a učivo společného vzdělávacího obsahu Hudebního a Výtvarného oboru.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k pochopení uměleckého procesu jako specifického způsobu komunikace v jeho komplexnosti (spolupráce s výchovou dramatickou, literární, hudební)
- klademe důraz na diskusi o uměleckém díle
- učíme žáky prezentovat jejich práce před ostatními
- požadujeme na nich spisovné, přesné, srozumitelné vyjadřování

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vytváření pozitivní atmosféry pro práci v hodinách
- zdůrazňujeme význam přátelských vztahů v kolektivu
- prostřednictvím uměleckých děl přibližujeme žákům pozitivní a negativní životní hodnoty

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vlastní tvůrčí činnosti, k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe
- podporujeme tvůrčí činnost žáků a umožňujeme jim účast v různých soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatnění různých postupů při řešení problémů (samostatně i ve skupině)

Kompetence občanská

- poukazujeme na význam kulturních a duchovních hodnot pro vývoj společnosti
- zdůrazňujeme nutnost tolerantního přístupu ke kulturním projevům různorodých národů, národností a skupin

kvinta

2 týdne, V

Dějiny umění od pravěku po klasicismus

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený nedefinitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vzniku estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí 	<p>úvod do dějin umění</p> <p>umělecké památky pravěku</p> <p>egyptské umění, Mezopotámie</p> <p>umění Řecka</p> <p>římská kultura</p> <p>románské umění</p> <p>gotické umění</p> <p>renesační umění</p> <p>barokní umění, rokoko</p> <p>klasicismus, empir</p> <p>vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta světónázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci umělecký proces a jeho vývoj, role subjektu v uměleckém procesu, úloha komunikace v uměleckém procesu (- vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality, dynamika chápání uměleckého procesu, znaková podmíněnost chápání světa, historické proměny pojetí uměleckého procesu - smyslové vnímání a jeho rozvoj, předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla, tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta - postavení umělce ve společnosti, jeho historické proměny, umělecká a mimoumělecká znakovost, umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků, role umělce v societě, publikum a jeho účast v uměleckém procesu, sociální a technologické proměny dneška a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu, subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané)</p>

sexta

2 týdne, V

Dějiny umění od romantismu do konce 20. století

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot rozdělí umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku "obecného vkusu" a "estetických norem" dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy 	<p>romantismus</p> <p>realismus</p> <p>impresionismus</p> <p>postimpresionisté</p> <p>symbolismus a secese</p> <p>kubismus, futurismus</p> <p>fauvismus, expresionismus, naivní umění</p> <p>dadaismus, surrealismus</p> <p>některé další výtvarné směry 2. pol. 20. století</p> <p>vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta</p> <p>výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku</p> <p>umělecký proces a jeho vývoj, role subjektu v uměleckém procesu, úloha komunikace v uměleckém procesu</p> <p>(- chápání vztahu předmětů a tvarů v prostoru, celistvost a rozklad tvaru, povrch a konstrukce, vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu</p> <p>- proměnlivost obrazu v čase, proměnlivost tvaru, pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění, časoprostorové chápání a proměna kvalit, princip náhody</p> <p>- relativita barevného vidění, taktilní a haptické kvality díla, zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby</p> <p>- osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného, figurace a nefigurace, vztah slova a obrazu, vznik a uplatnění symbolu</p> <p>- tvůrčí potenciál podvědomí, sebeuvědomování diváka, účast v sociálním prostoru, stopy člověka v krajině</p> <p>- vztahy s neevropskými kulturami, zrušení hranice umění a neumění, neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování</p> <p>- požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autentická projevy, citace a metaznak, moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury)</p>

5.7 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zařazení oblasti Člověk a zdraví do vzdělávání umožňuje prohloubit vztah žáků ke zdraví, posílit rozumové a citové vazby k dané problematice a rozvinout praktické dovednosti, které určují zdravý životní styl a kvalitu budoucího života v dospělosti. Zařazení této vzdělávací oblasti vychází i z předpokladu, že dobře připravení a motivovaní absolventi gymnázií mohou později výrazně ovlivňovat životní a pracovní postoje ke zdraví v celé společnosti.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se vzdělávacími obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova navazuje ve svých výstupech i obsahu na stejnojmennou vzdělávací oblast pro základní vzdělávání. Jestliže se základní

vzdělávání zaměřovalo především na utváření vztahu ke zdraví a na poznávání preventivní ochrany vlastního zdraví a bezpečí, vzdělávání na gymnáziu směřuje důsledněji k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví v rámci širší komunity. Znamená to, že absolvent gymnázia by měl být připraven sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností i v rámci své budoucí rodiny, pracoviště, obce atd.

Významnou roli při tom hraje větší schopnost žáků získávat informace, analyzovat jejich obsah, ověřovat (uplatňovat) poznané v praktických činnostech, diskutovat o vzniklých problémech, o jejich prožívání, o vlivu konkrétních postupů řešení na zdraví atd. Realizace této vzdělávací oblasti tak (v porovnání se základním vzděláváním) daleko více staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech, ale i na uvědomělejších utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví, na organizačních schopnostech atd.

Výchova ke zdraví má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovední vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.) a k osvojování praktických postupů vhodných pro všestrannou aktivní podporu osobního, ale i komunitního a globálního zdraví (v běžném životě i při mimořádných událostech).

Tělesná výchova usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů (možností). Využívá k tomu specifických emočních prožitků, sociálních situací a bioenergetických zátěží v individuálně utvářené nabídce pohybových činností (od zdravotně rekreačních až po výkonnostní). Z hlediska celoživotní perspektivy směřuje tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností (kondičních a vyrovnávacích programů) v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami. Významná zůstává otázka bezpečnosti a úrazové prevence při pohybových činnostech. Velká pozornost je i nadále věnována rozvoji pohybového nadání i korekcím pohybových znevýhodnění (oslabení).

Je třeba i nadále dbát na to, aby pohled na problematiku zdraví nebyl úzce oborový a podpora zdraví prolínala celým vzděláváním i režimem školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování;
- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy;
- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí;
- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví;
- uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů;
- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností;
- zprostředkování vhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života;
- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami;
- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí;
- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků, ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků;
- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.

5.7.1 Tělesná výchova

kvinta	sexta	septima	oktáva
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti a korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení /k tomu slouží zdravotně zaměřená cvičení, která jsou součástí učiva Tělesné výchovy/. Žáci si utváří jasný vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Dokáží si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Tělesná výchova je vyučována od kvinty do oktávy dvě hodiny týdně. Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova se v jednotlivých ročnících v podstatě nemění, dochází pouze k rozvíjení a prohlubování již získaných dovedností. Pokud žáci nedosahují potřebné pohybové a výkonnostní úrovně v dané pohybové aktivitě, není jim určité učivo nabízeno a naopak, pokud žáci požadovanou úroveň přesahují, pak je jim nabízeno učivo pro pokročilé, učivo navíc. Pro konkrétního žáka může učitel příslušné učivo ze zdravotních důvodů upravit. Skutečné časové rozvržení zůstává na učiteli, který zná dokonale každého žáka i skupinu žáků, může je průběžně sledovat, hodnotit a fundovaně rozhodnout o dalším časovém postupu.

Třída je dělena na skupiny. V kapitole Učivo je specifikováno, které pohybové činnosti jsou vhodné pouze pro chlapce a které pro dívky.

Pro interní pravidelnou povinnou výuku máme k dispozici tyto prostory: velká tělocvična, malá tělocvična, sál školy, posilovna, antukové hřiště, travnatá plocha.

Výuku plavání nelze vzhledem k materiálním a organizačním podmínkám školy na vyšším stupni gymnázia zařadit.

Výuku lyžování absolvují žáci formou výcvikového kurzu v kvintě, turistice a pobytu v přírodě jsou věnovány školní výlety, případně sportovní kurz v sextě.

Vzhledem k tomu, že lyžařský a sportovní kurz jsou součástí ŠVP, je účast pro žáky povinná. V případě neúčasti na kurzu ze zdravotních, či jiných závažných důvodů (nutno doložit), je žák povinen vypracovat seminární práci jako podklad pro klasifikaci z předmětu TV za 2. pololetí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vytváříme prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností
- správnými metodickými postupy ve výuce a opakováním naučených pohybových dovedností vedeme žáky

k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti

- zařazováním vhodných sportovních aktivit posilujeme u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- vhodně volenou zátěží učíme žáky rozpoznávat zdraví prospěšné a zdraví ohrožující pohybové aktivity
- otužováním při Tělesné výchově a sportovních kurzech a dodržováním zásad bezpečnosti při cvičení v Tělesné výchově vedeme žáky k odpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry, řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky vybavených žáků)
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí, učíme je plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělujeme žákům roli rozhodčího, tím učíme žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- přidělením role organizátora učíme žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor

Kompetence komunikativní

- dbáme na kulturní vyjadřování v hodinách Tělesné výchovy
- učíme žáky vyjadřovat se přesně, jednoznačně, konkrétně a srozumitelně používáním správného názvosloví Tělesné výchovy
- zařazováním mezitřídních a celoškolských soutěží a turnajů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vedeme žáky ke hře v duchu „fair – play“

Kompetence sociální a personální

- podporujeme sportovní činnost ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosažení výsledků
- v hodinách zařazujeme cviky, které vedou žáky ke vzájemné pomoci - dopomoc, záchrana
- vyžadujeme v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti
- podporujeme možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjíme jejich schopnost zastávat různé role
- zařazujeme talentovanou mládež do reprezentačních družstev školy

Kompetence občanská

- netolerujeme v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování
- uplatňujeme pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učíme žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích
- vyžadujeme vhodné sportovní vybavení pro výuku
- vhodnou motivací vedeme žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posilujeme jejich sebevědomí
- na konci vyučovací hodiny zařazujeme její hodnocení

kvinta

kvinta

2 týdně, P

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití 	<p>zásady bezpečnosti při TV cvičení pro správné držení těla s posilovacím účinkem cvičení pro správné držení těla s protahovacím účinkem péče o zdraví, zdává výživa - specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci zdravotně zaměřená cvičení individuální pohybový režim</p>

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí osvojené pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojených pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojené postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>gymnastika - metodická řada pro akrobatické prvky (kotoul vpřed, kotoul vzad, modifikace kotoulu vpřed a vzad, kotoul letmo s odrazem z trampolíny, stoj na rukou s dopomocí ve vazbě s kotoulem vpřed), metodická řada pro přeskok (roznožka a skrčka přes kozu), metodická řada pro hrazdu po čelo (výmyk a cviky na hrazdě) rytmická gymnastika - dívky : rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (cvičení s náčiním dle výběru - činky, švihadla, medicinbaly,...) atletika - rychlý běh do 60 m, běh do 1500 m, skok daleký, skok vysoký, štafetová předávka, hod míčkem / granátem, atletická rovinka, běžecká abeceda, starty - druhy sportovní hry - pohybové a sportovní hry, netradiční pohybové činnosti, přehazovaná, florbal (chlapci), futsal (chlapci), fotbal (chlapci), základy volejbalu, základy basketbalu, vybíjené, drobné pohybové hry, softbal lyžování a snowboarding - základy běžeckého a sjezdového výcviku, základy snowboardingu, výstroj a výzbroj, zásady přivolání pomoci, zásady chování na horách - délka kurzu 5 až 7 dní další moderní a netradiční pohybové činnosti (jsou zařazovány dle podmínek školy a zájmů žáků) pohybové hry různého zaměření kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům)</p>

kvinta

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>sportovní výzbroj a výstroj</p> <p>pohybové činnosti, sportovní a turistické akce - organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností (volejbal, basketbal, florbal - chlapci, softbal, fotbal - chlapci)</p> <p>sportovní role</p> <p>měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - motorické testy (skok snožmo, leh/sed za 30s., trojskok, hod medicinbalem)</p> <p>jednání fair play - olympijské myšlenky : spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, sport pro každého, ...</p>

sexta

2 týdne, P

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<p>zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>individuální pohybový režim</p> <p>zásady bezpečnosti při TV</p> <p>cvičení pro správné držení těla s posilovacím účinkem</p> <p>cvičení pro správné držení těla s protahovacím účinkem</p> <p>péče o zdraví, zdává výživa - specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese</p> <p>vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci</p>

sexta

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>gymnastika - metodická řada pro akrobatické prvky (kotoul vpřed, kotoul vzad, modifikace kotoulu vpřed a vzad, kotoul letmo s odrazem z trampolíny, stoj na rukou s dopomocí ve vazbě s kotoulem vpřed), metodická řada pro přeskok (roznožka a skrčka přes kozu), metodická řada pro hrazdu po čelo (výmyk a cviky na hrazdě)</p> <p>rytmická gymnastika - dívky : rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (cvičení s náčiním dle výběru - činky, švihadla, medicinbaly,...)</p> <p>atletika - rychlý běh do 60 m, běh do 1500 m, skok daleký, skok vysoký, štafetová předávka, hod míčkem / granátem, atletická rovinka, běžecká abeceda, starty - druhy</p> <p>sportovní hry - pohybové a sportovní hry, netradiční pohybové činnosti, přehazovaná, florbal (chlapci), futsal (chlapci), fotbal (chlapci), základy volejbalu, základy basketbalu, vybíjené, drobné pohybové hry, softbal</p> <p>sportovní kurzy - vodácký kurz (Vltava), sportovně-branný kurz (zaměřeno na turistiku, kola a sportovní hry), Itálie (sportovně-rekreační kurz) - kurzy trvají 5 až 7 dní</p> <p>další moderní a netradiční pohybové činnosti (jsou zařazovány dle podmínek školy a zájmů žáků)</p> <p>pohybové hry různého zaměření</p> <p>kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům)</p>

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>sportovní výzbroj a výstroj</p> <p>pohybové činnosti, sportovní a turistické akce - organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností (volejbal, basketbal, florbal - chlapci, softbal, fotbal - chlapci)</p> <p>sportovní role</p> <p>měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - motorické testy (skok snožmo, leh/sed za 30s., trojskok, hod medicinbalem)</p> <p>jednání fair play - olympijské myšlenky : spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, sport pro každého, ...</p>

septima

2 týdně, P

septima

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<p>zásady bezpečnosti při TV cvičení pro správné držení těla s posilovacím účinkem cvičení pro správné držení těla s protahovacím účinkem péče o zdraví, zdavá výživa - specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci zdravotně zaměřená cvičení individuální pohybový režim</p>

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>gymnastika - metodická řada pro akrobatické prvky (kotoul vpřed, kotoul vzad, modifikace kotoulu vpřed a vzad, kotoul letmo s odrazem z trampolíny, stoj na rukou s dopomocí ve vazbě s kotoulem vpřed), metodická řada pro přeskok (roznožka a skrčka přes kozu), metodická řada pro hrazdu po čelo (výmky a cviky na hrazdě) rytmická gymnastika - dívky : rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (cvičení s náčiním dle výběru - činky, švihadla, medicinbaly,...) atletika - rychlý běh do 60 m, běh do 1500 m, skok daleký, skok vysoký, štafetová předávka, hod míčkem / granátem, atletická rovinka, běžecká abeceda, starty - druhy sportovní hry - pohybové a sportovní hry, netradiční pohybové činnosti, přehazovaná, florbal (chlapci), futsal (chlapci), fotbal (chlapci), základy volejbalu, základy basketbalu, vybíjené, drobné pohybové hry, softbal další moderní a netradiční pohybové činnosti (jsou zařazovány dle podmínek školy a zájmů žáků) pohybové hry různého zaměření kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům)</p>

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj pohybové činnosti, sportovní a turistické akce - organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pravidla osvojovaných pohybových činností (volejbal, basketbal, florbal - chlapci, softbal, fotbal - chlapci) sportovní role měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - motorické testy (skok snožmo, leh/sed za 30s., trojskok, hod medicinbalem) jednání fair play - olympijské myšlenky : spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, sport pro každého, ...</p>

oktáva

2 týdně, P

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<p>zásady bezpečnosti při TV cvičení pro správné držení těla s posilovacím účinkem cvičení pro správné držení těla s protahovacím účinkem péče o zdraví, zdavá výživa - specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci zdravotně zaměřená cvičení individuální pohybový režim</p>

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí osvojené pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojených pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojené postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>gymnastika - metodická řada pro akrobatické prvky (kotoul vpřed, kotoul vzad, modifikace kotoulu vpřed a vzad, kotoul letmo s odrazem z trampolíny, stoj na rukou s dopomocí ve vazbě s kotoulem vpřed), metodická řada pro přeskok (roznožka a skrčka přes kozu), metodická řada pro hrazdu po čelo (výmyk a cviky na hrazdě) rytmická gymnastika - dívky : rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (cvičení s náčiním dle výběru - činky, švihadla, medicinbaly,...) atletika - rychlý běh do 60 m, běh do 1500 m, skok daleký, skok vysoký, štafetová předávka, hod míčkem / granátem, atletická rovinka, běžecká abeceda, starty - druhy sportovní hry - pohybové a sportovní hry, netradiční pohybové činnosti, přehazovaná, florbal (chlapci), futsal (chlapci), fotbal (chlapci), základy volejbalu, základy basketbalu, vybíjené, drobné pohybové hry, softbal další moderní a netradiční pohybové činnosti (jsou zařazovány dle podmínek školy a zájmů žáků) pohybové hry různého zaměření kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům)</p>

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech sportovní výzbroj a výstroj pohybové činnosti, sportovní a turistické akce - organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace pravidla osvojovaných pohybových činností (volejbal, basketbal, florbal - chlapci, softbal, fotbal - chlapci) sportovní role měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem - motorické testy (skok snožmo, leh/sed za 30s., trojskok, hod medicinbalem) jednání fair play - olympijské myšlenky : spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, sport pro každého, ...</p>

5.8 Volitelné vzdělávací aktivity

5.8.1 Konverzace v anglickém jazyce I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce I je určen pro žáky, kteří si chtějí prohloubit a upevnit jazykové znalosti a komunikační dovednosti získané v hodinách anglického jazyka, uvažují o maturitě z angličtiny, případně zvažují další studium tohoto jazyka. Důraz je kladen na rozvíjení receptivních řečových dovedností – poslech a četba, produktivních řečových dovedností a strategií – ústní projev a interaktivních řečových dovedností a strategií – ústní interakce.

Obsah předmětu vychází z tematických okruhů vymezených Katalogem požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky – anglický jazyk – vyšší úroveň obtížnosti, tj. osobní a společenský život, každodenní život a svět kolem nás. Každý z konverzačních okruhů obsahuje řadu témat, z nichž je možno vybrat konverzační náměty odpovídající jazykové úrovni konkrétní skupiny žáků. Postupujeme od témat všeobecných a všem žákům známých k specifickým a odborným, a tak dochází k postupnému prohlubování a fixování běžné i specifické slovní zásoby společně s různými gramatickými strukturami a frazeologií. Žáci si učivo osvojují a procvičují prostřednictvím role plays, diskusí o tématech, zpracovávají vlastní prezentace a obhajují je, hodnotí vlastní i cizí názory a myšlenky.

V semináři jsou kladeny vyšší nároky na plynulost mluveného projevu, pohotové reakce a přesnost ve vyjadřování. Cílem je zefektivnit mluvený projev žáků tak, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat o běžných tématech, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům

jiných lidí a respektovat je. K rozvíjení komunikačních schopností je využívána řada audio i video materiálů, tištěných materiálů z anglosaského prostředí, filmů v původním znění, některé učivo si žáci mají možnost procvičit na počítači. Vyučující organizuje setkání s rodilými mluvčími nebo hosty, kteří dlouhodobě pobývali v anglofonní zemi. Podobná setkání navozují situace podobné reálnému komunikačnímu prostředí, které žáky vedou ke komplexnímu používání angličtiny k běžným komunikačním cílům.

Vzdělávání v oboru Konverzace v anglickém jazyce I navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Cizí jazyk) a směřuje, stejně jako vzdělávání v oboru Cizí jazyk, k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Seminář je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku gymnaziálního studia. Má časovou dotaci dvě hodiny a je organizován v dvouhodinových blocích jednou týdně. Seminář je volitelný předmět čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy vždy smíšená skupina o počtu 12 - 19 žáků.

Práce v semináři rozvíjí dílčí aspekty všech povinných průřezových témat RVP G.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činnosti v semináři, sledujeme stav zadaných úkolů, zejména při přípravě prezentací na dané téma
- dosažené výstupy ověřujeme formou ústního zkoušení, případně testů ověřujících úroveň slovní zásoby
- ve výuce prezentujeme různé metody a formy výuky a vedeme žáky k tomu, aby je využívali
- žáky vedeme k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby, tam, kde je to možné, využíváme srovnání s jinými cizími jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou
- žákům zadáváme úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů
- zapojujeme jako součást vyučovacích hodin i domácí přípravy práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů
- simulujeme modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě, a tak iniciujeme odpovídající reakce vedoucí k účinnému řešení problémů
- při přípravě prezentace na dané téma i v rámci konverzace na různá témata vedeme žáky k zřetelné a vhodné argumentaci při vyjadřování názorů

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu, dovednosti spojené s čtením, poslechem a mluvením rozvíjíme standardními metodami výuky cizího jazyka
- vedeme žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině, ke komunikaci s rodilými mluvčími či anglicky mluvícími cizinci dostávají žáci příležitost v rámci besed, poznávacích či výměnných zájezdů

- učíme žáky vystupovat před širším publikem, rozvíjíme schopnost vyjádřit kultivovaným způsobem vlastní názor, obhájit ho, diskutovat, stejně tak i schopnost naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k přesnosti, určení podstatných informací, rozvíjíme jejich interpretační schopnosti

Kompetence sociální a personální

- podporujeme týmovou spolupráci, párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat, do výuky zařazujeme hry a soutěže
- zadáváním prezentací na daná témata ověřujeme u žáků schopnost samostatné práce a prostřednictvím klasifikace v nich podporujeme vědomí zodpovědnosti za její výsledek

Kompetence občanská

- diskutujeme se žáky o odlišném způsobu života u nás a v anglicky mluvících zemích a snažíme se, aby si uvědomovali společenské, kulturní, geografické a další odlišnosti a zaujímali k nim odpovědné občanské postoje
- objasňujeme význam užívání cizího kazyka jako nástroje dorozumívacího

septima

---

2 týdne, V

septima

Sociálně kulturní realie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělí základní osobní údaje • charakterizuje svoji osobu (vzhled i vlastnosti) • sdělí základní údaje o své rodině • charakterizuje členy rodiny • zhodnotí vztahy mezi členy rodiny, vyjádří svůj názor na generační problémy • popíše rodinný život • zhodnotí význam rodiny a porovná postavení muže a ženy v rodině dnes a dříve • posoudí podíl jednotlivých členů rodiny na domácích pracích • popíše vlastní dům/byt a místo, ve kterém žije • porovná život ve městě a na venkově, uvede klady a zápory • formuluje svoji představu o budoucím bydlení • popíše denní program svůj i členů rodiny • uvede své každodenní povinnosti • zhodnotí životní styl svůj a své rodiny • popíše svoji školu/třídý • vyjmenuje vyučovací předměty a uvede svůj vztah k nim • porovná školský systém v ČR, VB a USA • formuluje své studijní plány do budoucna • zhodnotí význam studia cizích jazyků a vzdělávání všeobecně • uvede jednotlivé druhy povolání a zná příklady • dokáže předvést jednoduchý pracovní pohovor • formuluje své profesní plány do budoucna • specifikuje různé typy volnočasových aktivit (kulturní, společenské, sportovní), porovná možnosti kulturních a sportovních aktivit ve městě a na venkově • popíše své koníčky a záliby • posoudí možnosti kulturního a sportovního vyžití v místě svého bydliště/ve škole • uvede školní kulturní akce • popíše své čtenářské zkušenosti v mateřském/cizím jazyce • interpretuje přečtenou knihu/shlédnutý film • zhodnotí význam relaxace v životě člověka • zhodnotí vztahy mezi lidmi • posoudí odlišnosti příslušníků různých společenství a národů a podpoří spolupráci mezi nimi • charakterizuje svého nejlepšího přítele/své přátele 	<p>osobní charakteristika – popis, povaha, charakterové rysy apod.</p> <p>rodina – členové rodiny, rodinné vztahy, apod.</p> <p>domov a bydlení – náš dům/byt a okolí, můj pokoj/životní prostor, domácí práce, život na venkově/ve městě apod.</p> <p>každodenní život – život doma, denní program, každodenní povinnosti, životní styl (u nás/v jiných anglicky mluvících zemích), problémy života mladých lidí (šikana, drogová závislost, vandalismus atd.) apod.</p> <p>vzdělávání – škola a studium, systém českého/britského/amerického školství, organizace školního roku, vyučování, školní den, předměty, práva a povinnosti žáků, školní život, školní akce, cestování do školy, plány do budoucna apod.</p> <p>práce a povolání - druhy povolání, předpoklady, požadavky, pohovor uchazeče o zaměstnání/brigádu/sezónní práce, pracovní podmínky, nezaměstnanost, kolektiv, mzda, osobní preference, apod.</p> <p>volný čas a zábava – kulturní/společenské/sportovní aktivity (četba v mateřském/cizím jazyce, hudba, film, divadlo, výtvarné umění, sport rekreační/vrcholový apod.), zájmová činnost, typické koníčky u nás/v jiných anglicky mluvících zemích, význam relaxace, workaholism apod.</p> <p>mezilidské vztahy – přátelství, komunikace, moji přátelé, národní povaha, odlišnosti příslušníků různých společenství a národů, diskriminace, multilingvní situace, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí apod.</p>

oktáva

2 týdně, V

oktáva

Sociálně kulturní realie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí důvody, možnosti a význam cestování • uvede jednotlivé druhy dopravních prostředků a porovná jejich přednosti a nevýhody • popíše své cestovní aktivity (v tuzemsku/zahraničí) • popíše konkrétní osobní zážitky z cestování • dokáže se orientovat v cizím prostředí (zeptá se na cestu, zajistí si ubytování atd.) • vyjmenuje části lidského těla • charakterizuje běžná onemocnění • pohovoří o lékařských zařízeních • popíše návštěvu u lékaře, průběh svého onemocnění • zaujme stanovisko k zdravému životnímu stylu • pohovoří a správných stravovacích návycích a jejich vlivu na zdraví člověka • zhodnotí své stravovací zvyklosti a návyky • charakterizuje českou kuchyni, porovná ji s tradiční angloamerickou kuchyní • porovná různé typy stravovacích zařízení • objedná si jídlo a pítí v restauraci • uvede a zhodnotí možnosti nakupování obecně ve městě/na venkově/v místě svého bydliště • popíše své zkušenosti s nakupováním a využíváním služeb • předvede rozhovor při nákupu zboží, vyjmenuje způsoby placení • vyjmenuje a charakterizuje významné svátky v průběhu roku • porovná svátky a obyčeje v ČR a anglicky mluvících zemích • popíše oslavu některých svátků ve své rodině • charakterizuje typy médií • zhodnotí klady a zápory vlivu médií a reklamy na každodenní život jedince i společnosti • charakterizuje hlavní problémy současného světa • objasní své názory na současnou situaci ve světě a vyjádří své postoje k ní • uvede a zhodnotí problémy dnešní mládeže • popíše a porovná počasí v jednotlivých ročních obdobích • zhodnotí stav životního prostředí • uvede možnosti ochrany životního prostředí 	<p>cestování a doprava – turistika, cestování do/ze zahraničí, dovolená, dopravní prostředky (výhody a nevýhody), cestovní doklady, příprava na cesty, ubytování, význam cizích jazyků apod.</p> <p>zdraví a životní styl – části lidského těla, nemoci, lékařská zařízení, péče o zdraví/tělo/vzhled, zdravý životní styl, metody alternativní léčby apod.</p> <p>stravování – jídlo, nápoje, stravovací zvyklosti a návyky, česká/anglická/americká tradiční kuchyně, recepty, restaurace (jídelní a nápojový lístek, objednání jídla apod.), školní jídelny, kuchyňské vybavení, zdravá strava apod.</p> <p>nakupování a služby – druhy obchodů, nákupní zvyky, možnosti nakupování obecně/v našem městě, reklama, nákup zboží, způsoby placení, poskytování a využívání služeb (zdravotních, veřejné dopravy atd.), jednání na úřadě apod.</p> <p>člověk a společnost – svátky, oslavy, tradice a zvyky (veřejné, rodinné, společenské zvyky v ČR/VB/USA, zásady slušného chování a vystupování apod.), média a moderní životní styl (televize, rozhlas, tisk, internet, vliv na život jedince i společnosti, informace, manipulace, propaganda, cenzura apod.), světové události a témata (přírodní katastrofy, globální problémy, společenské, politické, sportovní a kulturní události apod.)</p> <p>člověk a příroda – krajina, město, venkov, životní prostředí, možnosti ochrany životního prostředí, přírodní katastrofy, počasí, roční období apod.</p>

Realie anglicky mluvících zemí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé anglicky mluvící země, pohovoří o turisticky zajímavých místech • zná významné osobnosti kultury, sportu, vědy a politiky anglicky mluvících zemí • popíše svůj případný pobyt v některé anglicky mluvící zemi • posoudí význam anglického jazyka ve světě 	<p>realie anglicky mluvících zemí – historie, geografie, hlavní města, významná města, zajímavá místa, příroda, významné osobnosti kultury, sportu, vědy, politiky, literatura, vlastní pobyt v některé anglicky mluvící zemi apod.</p>

Realie České republiky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede zeměpisnou charakteristiku ČR • objasní územní a administrativní uspořádání ČR • uvede nejvýznamější historické události ČR • popíše nejvýznamější pamětihodnosti, zajímavá místa a přírodní lokality ČR/města a regionu, ve kterém žije • vyjmenuje nejvýznamější historické památky Prahy 	<p>Česká republika – historie a geografie, historické památky, město a region, ve kterém žijí (dopravní infrastruktura, služby, bydlení, sportovní a kulturní vyžití a události, zajímavá místa, pamětihodnosti, přírodní lokality apod.), významné osobnosti, literatura, ČR a Evropská unie apod.</p> <p>Praha - hlavní město, historické, politické, kulturní, obchodní a turistické centrum ČR</p>

5.8.2 Konverzace v anglickém jazyce II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce II je určen pro žáky, kteří si chtějí prohloubit a upevnit jazykové znalosti a komunikační dovednosti získané v hodinách anglického jazyka, uvažují o maturitě z angličtiny, případně zvažují další studium tohoto jazyka. Důraz je kladen na rozvíjení receptivních řečových dovedností – poslech a četba, produktivních řečových dovedností a strategií – ústní projev a interaktivních řečových dovedností a strategií – ústní interakce.

Obsah předmětu vychází z tematických okruhů vymezených Katalogem požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky – anglický jazyk – vyšší úroveň obtížnosti, tj. osobní a společenský život, každodenní život a svět kolem nás. Každý z konverzačních okruhů obsahuje řadu témat, z nichž je možno vybrat konverzační náměty odpovídající jazykové úrovni konkrétní skupiny žáků. Postupujeme od témat všeobecných a všem žákům známých k specifickým a odborným, a tak dochází k postupnému prohlubování a fixování běžné i specifické slovní zásoby společně s různými gramatickými strukturami a frazeologií. Žáci si učivo osvojují a procvičují prostřednictvím role plays, diskusí o tématech, zpracovávají vlastní prezentace a obhajují je, hodnotí vlastní i cizí názory a myšlenky.

V semináři jsou kladeny vyšší nároky na plynulost mluveného projevu, pohotové reakce a přesnost ve vyjadřování. Cílem je zefektivnit mluvený projev žáků tak, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat o běžných tématech, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům jiných lidí a respektovat je. K rozvíjení komunikačních schopností je využívána řada audio i video materiálů, tištěných materiálů z anglosaského prostředí, filmů v původním znění, některé učivo si žáci mají možnost procvičit na počítači. Vyučující organizuje setkání s roditeli mluvčími nebo hosty, kteří dlouhodobě pobývali v anglofonní zemi. Podobná setkání navozují situace podobné reálnému komunikačnímu prostředí, které žáky vedou ke komplexnímu používání angličtiny k běžným komunikačním cílům.

Vzdělávání v oboru Konverzace v anglickém jazyce navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Cizí jazyk) a směřuje, stejně jako vzdělávání v oboru Cizí jazyk, k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Seminář je koncipován jako jednoletý a je zařazen do posledního ročníku gymnaziálního studia. Má časovou dotaci tři hodiny a je organizován v jednom dvouhodinovém bloku a jedné vyučovací hodině jednou týdně. Seminář je volitelný předmět čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy vždy smíšená skupina o počtu 12-19 žáků.

Práce v semináři rozvíjí dílčí aspekty všech povinných průřezových témat RVP G.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činnosti v semináři, sledujeme stav zadaných úkolů, zejména při přípravě prezentací na dané téma
- dosažené výstupy ověřujeme formou ústního zkoušení, případně testů ověřujících úroveň slovní zásoby
- ve výuce prezentujeme různé metody a formy výuky a vedeme žáky k tomu, aby je využívali
- žáky vedeme k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby, tam, kde je to možné, využíváme srovnání s jinými cizími jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou
- žákům zadáváme úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů
- zapojujeme jako součást vyučovacích hodin i domácí přípravy práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů
- simulujeme modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě, a tak iniciujeme odpovídající reakce vedoucí k účinnému řešení problémů
- při přípravě prezentace na dané téma i v rámci konverzace na různá témata vedeme žáky k zřetelné a vhodné argumentaci při vyjadřování názorů

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu, dovednosti spojené s čtením, poslechem a mluvením rozvíjíme standardními metodami výuky cizího jazyka
- vedeme žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině, ke komunikaci s rodilými mluvčími či anglicky mluvícími cizinci dostávají žáci příležitost v rámci besed, poznávacích či výměnných zájezdů
- učíme žáky vystupovat před širším publikem, rozvíjíme schopnost vyjádřit kultivovaným způsobem vlastní názor, obhájit ho, diskutovat, stejně tak i schopnost naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k přesnosti, určení podstatných informací, rozvíjíme jejich interpretační schopnosti

Kompetence sociální a personální

- podporujeme týmovou spolupráci, párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat, do výuky zařazujeme hry a soutěže
- zadáváním prezentací na daná témata ověřujeme u žáků schopnost samostatné práce a prostřednictvím klasifikace v nich podporujeme vědomí zodpovědnosti za její výsledek

Kompetence občanská

- diskutujeme se žáky o odlišném způsobu života u nás a v anglicky mluvících zemích a snažíme se, aby si uvědomovali společenské, kulturní, geografické a další odlišnosti a zaujímali k nim odpovědné občanské postoje
- objasňujeme význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívacího

oktáva

0+3 týdně, V

Sociálně kulturní realie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělí základní osobní údaje • charakterizuje svoji osobu (vzhled i vlastnosti) • sdělí základní údaje o své rodině • charakterizuje členy rodiny • zhodnotí vztahy mezi členy rodiny, vyjádří svůj názor na generační problémy • popíše rodinný život • zhodnotí význam rodiny a porovná postavení muže a ženy v rodině dnes a dříve • posoudí podíl jednotlivých členů rodiny na domácích pracích • popíše vlastní dům/byt a místo, ve kterém žije • porovná život ve městě a na venkově, uvede klady a zápory • formuluje svoji představu o budoucím bydlení • popíše denní program svůj i členů rodiny • uvede své každodenní povinnosti • zhodnotí životní styl svůj a své rodiny • popíše svoji školu/třídou • vyjmenuje vyučovací předměty a uvede svůj vztah k nim • porovná školský systém v ČR, VB a USA • formuluje své studijní plány do budoucna • zhodnotí význam studia cizích jazyků a vzdělávání všeobecně • uvede jednotlivé druhy povolání a zná příklady • dokáže předvést jednoduchý pracovní pohovor • formuluje své profesní plány do budoucna • specifikuje různé typy volnočasových aktivit (kulturní, společenské, sportovní), porovná možnosti kulturních a sportovních aktivit ve městě a na venkově • popíše své koníčky a záliby • posoudí možnosti kulturního a sportovního vyžití v místě svého bydliště/ve škole • uvede školní kulturní akce • popíše své čtenářské zkušenosti v mateřském/cizím jazyce • interpretuje přečtenou knihu/shlednutý film • zhodnotí význam relaxace v životě člověka • zhodnotí vztahy mezi lidmi • posoudí odlišnosti příslušníků různých společností a národů a podpoří spolupráci mezi nimi • charakterizuje svého nejlepšího přítele/své přátele • zhodnotí důvody, možnosti a význam cestování • uvede jednotlivé druhy dopravních prostředků a porovná jejich přednosti a nevýhody • popíše své cestovní aktivity (v tuzemsku/zahraničí) • popíše konkrétní osobní zážitek z cestování • dokáže se orientovat v cizím prostředí (zeptá se na cestu, zajistí si ubytování atd.) • vyjmenuje části lidského těla • charakterizuje běžná onemocnění • pohovoří o lékařských zařízeních • popíše návštěvu u lékaře, průběh svého onemocnění • zaujme stanovisko k zdravému životnímu stylu • pohovoří a správných stravovacích návyků a jejich vlivu na zdraví člověka • zhodnotí své stravovací zvyklosti a návyky • charakterizuje českou kuchyni, porovná ji s tradiční angloamerickou kuchyní • porovná různé typy stravovacích zařízení • objedná si jídlo a pití v restauraci • uvede a zhodnotí možnosti nakupování obecně ve městě/na venkově/v místě svého bydliště 	<p>osobní charakteristika – popis, povaha, charakterové rysy apod.</p> <p>rodina – členové rodiny, rodinné vztahy, apod.</p> <p>domov a bydlení – náš dům/byt a okolí, můj pokoj/životní prostor, domácí práce, život na venkově/ve městě apod.</p> <p>každodenní život – život doma, denní program, každodenní povinnosti, životní styl (u nás/v jiných anglicky mluvících zemích), problémy života mladých lidí (šikana, drogová závislost, vandalismus atd.) apod.</p> <p>vzdělávání – škola a studium, systém českého/britského/amerického školství, organizace školního roku, vyučování, školní den, předměty, práva a povinnosti žáků, školní život, školní akce, cestování do školy, plány do budoucna apod.</p> <p>práce a povolání - druhy povolání, předpoklady, požadavky, pohovor uchazeče o zaměstnání/brigádu/sezónní práce, pracovní podmínky, nezaměstnanost, kolektiv, mzda, osobní preference, apod.</p> <p>volný čas a zábava – kulturní/společenské/sportovní aktivity (četba v mateřském/cizím jazyce, hudba, film, divadlo, výtvarné umění, sport rekreační/vrcholový apod.), zájmová činnost, typické koníčky u nás/v jiných anglicky mluvících zemích, význam relaxace, workaholism apod.</p> <p>mezilidské vztahy – přátelství, komunikace, moji přátelé, národní povaha, odlišnosti příslušníků různých společností a národů, diskriminace, multilingvní situace, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí apod.</p> <p>cestování a doprava – turistika, cestování do/ze zahraničí, dovolená, dopravní prostředky (výhody a nevýhody), cestovní doklady, příprava na cesty, ubytování, význam cizích jazyků apod.</p> <p>zdraví a životní styl – části lidského těla, nemoci, lékařská zařízení, péče o zdraví/tělo/vzhled, zdravý životní styl, metody alternativní léčby apod.</p> <p>stravování – jídlo, nápoje, stravovací zvyklosti a návyky, česká/anglická/americká tradiční kuchyně, recepty, restaurace (jídelní a nápojový lístek, objednání jídla apod.), školní jídelny, kuchyňské vybavení, zdravá strava apod.</p> <p>nakupování a služby – druhy obchodů, nákupní zvyky, možnosti nakupování obecně/v našem městě, reklama, nákup zboží, způsoby placení, poskytování a využívání služeb (zdravotních, veřejné dopravy atd.), jednání na úřadě apod.</p> <p>člověk a společnost – svátky, oslavy, tradice a zvyky (veřejné, rodinné, společenské zvyky v ČR/VB/USA, zásady slušného chování a vystupování apod.), média a moderní životní styl (televize, rozhlas, tisk, internet, vliv na život jedince i společnosti, informace, manipulace, propaganda, cenzura apod.), světové události a témata (přírodní katastrofy, globální problémy, společenské, politické, sportovní a kulturní události apod.)</p> <p>člověk a příroda – krajina, město, venkov, životní prostředí, možnosti ochrany životního prostředí, přírodní katastrofy, počasí, roční období apod.</p>

oktáva

Sociálně kulturní reálie

- popíše své zkušenosti s nakupováním a využíváním služeb
- předvede rozhovor při nákupu zboží, vyjmenuje způsoby placení
- vyjmenuje a charakterizuje významné svátky v průběhu roku
- porovná svátky a obyčeje v ČR a anglicky mluvících zemích
- popíše oslavu některých svátků ve své rodině
- charakterizuje typy médií
- zhodnotí klady a zápory vlivu médií a reklamy na každodenní život jedince i společnosti
- charakterizuje hlavní problémy současného světa
- objasní své názory na současnou situaci ve světě a vyjádří své postoje k ní
- uvede a zhodnotí problémy dnešní mládeže
- popíše a porovná počasí v jednotlivých ročních obdobích
- zhodnotí stav životního prostředí
- uvede možnosti ochrany životního prostředí

Reálie anglicky mluvících zemí

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé anglicky mluvící země, pohovoří o turisticky zajímavých místech • zná významné osobnosti kultury, sportu, vědy a politiky anglicky mluvících zemí • popíše svůj případný pobyt v některé anglicky mluvící zemi • posoudí význam anglického jazyka ve světě 	<p>Učivo</p> <p>reálie anglicky mluvících zemí – historie, geografie, hlavní města, významná města, zajímavá místa, příroda, významné osobnosti kultury, sportu, vědy, politiky, literatura, vlastní pobyt v některé anglicky mluvící zemi apod.</p>
--	---

Reálie České republiky

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede zeměpisnou charakteristiku ČR • objasní územní a administrativní uspořádání ČR • uvede nejvýznamější historické události ČR • popíše nejvýznamější pamětihodnosti, zajímavá místa a přírodní lokality ČR/města a regionu, ve kterém žije • vyjmenuje nejvýznamější historické památky Prahy 	<p>Učivo</p> <p>Česká republika – historie a geografie, historické památky, město a region, ve kterém žijí (dopravní infrastruktura, služby, bydlení, sportovní a kulturní vyžití a události, zajímavá místa, pamětihodnosti, přírodní lokality apod.), významné osobnosti, literatura, ČR a Evropská unie apod. Praha - hlavní město, historické, politické, kulturní, obchodní a turistické centrum ČR</p>
--	---

5.8.3 Konverzace v německém jazyce I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v německém jazyce I je určen pro žáky s hlubším zájmem o cizí jazyk. Předpokládá se, že si ho volí žáci, kteří uvažují o maturitě z německého jazyka a své další vzdělávání zaměřují na obory vyžadující jazykové znalosti a dovednosti. Úlohou předmětu je, aby žáci nabyli jistoty v aktivním používání učiva získaného během předešlého studia a dosáhli úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Volitelný předmět je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku gymnaziálního studia, aby bylo možné navazovat na objem základního učiva Německého jazyka. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tj. tvoří ho vždy smíšená skupina, obvykle o počtu 12 až 17 žáků.

V prvním roce výuky jsou probírána tradiční konverzační témata každodenního života, ve druhém roce následují témata specializovaná, zaměřená na realie německy mluvících zemí. Při takto koncipované látce dochází k postupnému prohlubování a upevňování běžné i specifické slovní zásoby. Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o náměty žáků.

Konverzace má po oba roky časovou dotaci 2 hodiny týdně, výuce slouží jazyková učebna a žáci mají k dispozici také knihovnu německého jazyka. K rozvíjení jazykových dovedností je využívána didaktická technika a velké množství audio a video materiálů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat informace v cizojazyčném textu, třídít je a využívat k dalšímu zpracování
- vedeme žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací a vlastnímu sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému využití dříve získaných vědomostí a dovedností
- zadáváním praktických úkolů ověřujeme u žáka schopnosti účinně reagovat na danou situaci, navrhnout možné řešení a zvolit nejvhodnější postup

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své názory a myšlenky před širším publikem
- rozvíjíme u žáků schopnost komunikovat se spolužáky formou dialogu či rozhovoru ve skupině
- ústním zkoušením vedeme žáky k výstižnému a jazykově správnému vyjadřování, k dovednosti reagovat na různé doplňující otázky a neopírat se o pouhé memorování probraného učiva

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou práci žáků, učíme je spolupracovat a respektovat práci druhých
- vedeme žáky k udržování mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci

Kompetence občanská

- umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí německy mluvících zemí
- vedeme žáky k respektování a toleranci vůči kulturám zemí, kde se studovaným jazykem hovoří

septima

2 týdne, V

Rodina, příbuzenské vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pohovoří o sobě a své rodině • popíše denní program, pohovoří o volnočasových aktivitách, koníčcích a zálibách 	moje rodina - osobní údaje; příbuzenské vztahy, rodinné oslavy náš životní styl, volný čas, koníčky a zájmy plány do budoucnosti

Přátelství a mezilidské vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede kladné i záporné charakterové vlastnosti a popíše vzhled • zhodnotí význam přátelství a dobrých mezilidských vztahů v životě 	mí přátelé - vzhled a charakterové vlastnosti, koníčky a plány do budoucnosti význam přátel a přátelství, můj nejlepší přítel, moje parta

Volný čas, koníčky a zájmy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • popíše denní program, pohovoří o volnočasových aktivitách, koníčcích a zálibách 	volnočasové aktivity, koníčky, zájmy můj denní a týdenní program

Bydlení a byt

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastní dům/byt a jeho zařízení, porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově 	náš byt, náš dům zařízení bytu, můj pokoj bydlení ve městě a na venkově - výhody a nevýhody nábytek, moderní styl bydlení

Škola a studium, jazyky a jejich význam

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • porovná školský systém u nás a ostatních německy mluvících zemích, pohovoří o své třídě a o vybavení školy, vyjádří své plány do budoucna • zhodnotí význam studia cizích jazyků 	školský systém v německy mluvících zemích náš školský systém naše škola, školní budova, třída, vybavení školy mé budoucí studium, vysoké školy u nás, možnosti studia v zahraničí cizí jazyky a jejich význam ve sjednocené Evropě a v globalizovaném světě mezinárodně uznávané jazykové zkoušky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky

septima

Sport

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam sportu, uvede možnosti sportovního vyžití v našem městě a republice, porovná rekreační a vrcholový sport 	sportovní odvětví a disciplíny, letní a zimní sporty amatérský a vrcholový sport, olympijské hry, mistrovské soutěže a závody můj oblíbený sport, můj vztah ke sportu, sport v naší rodině možnosti sportovního vyžití v našem městě a regionu, sportoviště a fit centra

Zdraví a nemoc

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pohovoří o zdravotní péči, charakterizuje běžná onemocnění, popíše návštěvu u lékaře, uvede naše neznámější lázně 	zdraví a nemoc, nejdůležitější nemoci a jejich příznaky návštěva lékaře, nemocenské pojištění, pobyt v nemocnici zubní ošetření lázeňská léčba a lázně u nás léky a medicína

Cestování a doprava

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše cestovní aktivity své a svých blízkých, porovná možnosti cestování, výhody a nevýhody různých dopravních prostředků 	prázdniny a dovolená, služební cesty, cestovní kanceláře, soukromé cesty zájezdy, školní výlety, nákupní zájezdy dopravní prostředky - srovnání doprava a životní prostředí

Stravování a jídlo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje českou kuchyni, dokáže se orientovat v jídelním a nápojovém lístku, objednat si jídlo v restauraci, pohovoří o správných stravovacích návycích 	jídla a nápoje, jídelní a nápojový lístek návštěva restaurace prostřený stůl, slavnostní stolování zdravá a správná výživa, jídlo a zdraví

oktáva

2 týdně, V

Počasí a klima, příroda a její ráz, životní prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pracuje s informacemi o počasí, porovná počasí v jednotlivých ročních obdobích zhodnotí stav životního prostředí, uvede možnosti jeho ochrany 	počasí a roční období přepověď počasí, povětrnostní situace, jevy související s počasím příroda a její ráz - hory, nížiny, moře, jezera...; rostliny a zvířata životní prostředí a jeho ochrana

Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje významné svátky v průběhu roku, porovná zvyky a obyčeje u nás a v německy mluvících zemích 	Vánoce, Velikonoce a další národní a mezinárodní svátky, oslavy lidové zvyky a tradice rodinné oslavy

oktáva

Město, památky a úřady, nákupy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí možnosti nakupování obecně i v našem městě, dokáže vést rozhovor při nákupu zboží, poradí si se způsobem placení 	důležité budovy ve městě, orientace ve městě (Jak se dostanu....) nákupy a obchody, zboží, možnosti nákupu a placení

Kultura a umění, četba

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam kultury, uvede možnosti kulturního vyžití v našem městě a pohovoří o školních akcích souvisejících s kulturou pohovoří o svých čtenářských zkušenostech v cizím jazyce, dokáže se orientovat ve slovní zásobě související s knihovním fondem, orientuje se v německy psané literatuře 	divadlo, kino, hudba, výtvarné umění, tanec, literatura kulturní akce a kulturní instituce v našem městě a regionu můj vztah ke kultuře, kulturní nabídky v naší škole moje četba, knihovny, vypůjčování knih, knižní katalogy, knihkupectví německy psaná a cizojazyčná literatura

Média a moderní životní styl

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje význam médií v současném světě, porovná tradiční a nová média, zhodnotí pozitivní i negativní roli médií 	televize, rozhlas, noviny a časopisy počítač, mobilní telefon, internet, CD a DVD reklama přednosti a nevýhody všech médií

Česká republika, Praha a náš region

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede základní zeměpisnou charakteristiku naší republiky, popíše nejznámější pamětihodnosti republiky, Prahy i našeho regionu 	zeměpisná poloha, hranice, povrch, města, průmysl a zemědělství, EU pamětihodnosti a památky, přírodní krásy, lázně Chrudim, Pardubický kraj, Praha, Česká republika

Reálie německy mluvících zemí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pohovoří o významných osobnostech kultury, sportu, vědy a politiky německy mluvících zemí charakterizuje jednotlivé německy mluvící země a pohovoří o turisticky významných místech, případně popíše svůj pobyt v některé německy mluvící zemi zhodnotí význam studia cizích jazyků 	zeměpisná poloha, povrch, důležitá města, hospodářství, politika a turistické zajímavosti, EU moje návštěva/dovolená v nějaké německy mluvící zemi, němčina jako prostředek dorozumění osobnosti německy mluvících zemí

5.8.4 Konverzace v německém jazyce II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v německém jazyce II je určen pro žáky s hlubším zájmem o cizí jazyk. Předpokládá se, že si ho volí žáci, kteří uvažují o maturitě z německého jazyka a své další vzdělávání zaměřují na obory vyžadující jazykové znalosti a dovednosti. Úlohou předmětu je, aby žáci nabyli jistoty v aktivním používání učiva získaného během předešlého studia a dosáhli úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Volitelný předmět je koncipován jako jednoletý a je zařazen do posledního ročníku gymnaziálního studia, aby bylo možné navazovat na objem základního učiva Německého jazyka. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tj. tvoří ho vždy smíšená skupina, obvykle o počtu 12 až 17 žáků.

V prvním pololetí výuky jsou probírána tradiční konverzační témata každodenního života, ve druhém pololetí následují témata specializovaná, zaměřená na realie německy mluvících zemí. Při takto koncipované látce dochází k postupnému prohlubování a upevňování běžné i specifické slovní zásoby. Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o náměty žáků.

Konverzace má časovou dotaci 3 hodiny týdně, je realizována v jednom dvouhodinovém bloku a jedné samostatné vyučovací hodině, výuce slouží jazyková učebna a žáci mají k dispozici také knihovnu německého jazyka. K rozvíjení jazykových dovedností je využívána didaktická technika a velké množství audio a video materiálů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat informace v cizojazyčném textu, třídít je a využívat k dalšímu zpracování
- vedeme žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací a vlastnímu sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému využití dříve získaných vědomostí a dovedností
- zadáváním praktických úkolů ověřujeme u žáka schopnosti účinně reagovat na danou situaci, navrhnout možné řešení a zvolit nejvhodnější postup

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své názory a myšlenky před širším publikem
- rozvíjíme u žáků schopnost komunikovat se spolužáky formou dialogu či rozhovoru ve skupině
- ústním zkoušením vedeme žáky k výstižnému a jazykově správnému vyjadřování, k dovednosti reagovat na různé doplňující otázky a neopírat se o pouhé memorování probraného učiva

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou práci žáků, učíme je spolupracovat a respektovat práci druhých
- vedeme žáky k udržování mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci

Kompetence občanská

- umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí německy mluvících zemí
- vedeme žáky k respektování a toleranci vůči kulturám zemí, kde se studovaným jazykem hovoří

oktáva

0+3 týdně, V

Rodina, příbuzenské vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pohovoří o sobě a své rodině popíše denní program, pohovořit o volnočasových aktivitách, koníčcích a zálibách 	moje rodina - osobní údaje; příbuzenské vztahy, rodinné oslavy náš životní styl, volný čas, koníčky a zájmy plány do budoucnosti

Přátelství a mezilidské vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede kladné i záporné charakterové vlastnosti a popíše vzhled zhodnotí význam přátelství a dobrých mezilidských vztahů v životě 	mí přátelé - vzhled a charakterové vlastnosti, koníčky a plány do budoucnosti význam přátel a přátelství, můj nejlepší přítel, moje parta

Volný čas, koníčky a zájmy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše denní program, pohovořit o volnočasových aktivitách, koníčcích a zálibách 	volnočasové aktivity, koníčky, zájmy můj denní a týdenní program

Bydlení a byt

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše vlastní dům/byt a jeho zařízení, porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově 	náš byt, náš dům zařízení bytu, můj pokoj bydlení ve městě a na venkově - výhody a nevýhody nábytek, moderní styl bydlení

Škola a studium, jazyky a jejich význam

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná školský systém u nás a ostatních německy mluvících zemích, pohovoří o své třídě a o vybavení školy, vyjádří své plány do budoucna zhodnotí význam studia cizích jazyků 	školský systém v německy mluvících zemích náš školský systém naše škola, školní budova, třída, vybavení školy mé budoucí studium, vysoké školy u nás, možnosti studia v zahraničí cizí jazyky a jejich význam ve sjednocené Evropě a v globalizovaném světě mezinárodně uznávané jazykové zkoušky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky

Sport

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam sportu, uvede možnosti sportovního využití v našem městě a republice, porovná rekreační a vrcholový sport 	sportovní odvětví a disciplíny, letní a zimní sporty amatérský a vrcholový sport, olympijské hry, mistrovské soutěže a závody můj oblíbený sport, můj vztah ke sportu, sport v naší rodině možnosti sportovního využití v našem městě a regionu, sportoviště a fit centra

oktáva

Zdraví a nemoc

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pohovoří o zdravotní péči, charakterizuje běžná onemocnění, popíše návštěvu u lékaře, uvede naše neznámější lázně 	zdraví a nemoc, nejdůležitější nemoci a jejich příznaky návštěva lékaře, nemocenské pojištění, pobyt v nemocnici zubní ošetření lázeňská léčba a lázně u nás léky a medicína

Cestování a doprava

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše cestovní aktivity své a svých blízkých, porovná možnosti cestování, výhody a nevýhody různých dopravních prostředků 	prázdniny a dovolená, služební cesty, cestovní kanceláře, soukromé cesty zájezdy, školní výlety, nákupní zájezdy dopravní prostředky - srovnání doprava a životní prostředí

Stravování a jídlo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje českou kuchyni, dokáže se orientovat v jídelním a nápojovém lístku, objednat si jídlo v restauraci, pohovoří o správných stravovacích návycích 	jídla a nápoje, jídelní a nápojový lístek návštěva restaurace prostřený stůl, slavnostní stolování zdravá a správná výživa, jídlo a zdraví

Počasí a klima, příroda a její ráz, životní prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pracuje s informacemi o počasí, porovná počasí v jednotlivých ročních obdobích zhodnotí stav životního prostředí, uvede možnosti jeho ochrany 	počasí a roční období přepověď počasí, povětrnostní situace, jevy souvisící s počasím příroda a její ráz - hory, nížiny, moře, jezera...; rostliny a zvířata životní prostředí a jeho ochrana

Člověk ve společnosti - oslavy, svátky a památné dny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje významné svátky v průběhu roku, porovná zvyky a obyčeje u nás a v německy mluvících zemích 	Vánoce, Velikonoce a další národní a mezinárodní svátky, oslavy lidové zvyky a tradice rodinné oslavy

Město, památky a úřady, nákupy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí možnosti nakupování obecně i v našem městě, dokáže vést rozhovor při nákupu zboží, poradí si se způsobem placení 	důležité budovy ve městě, orientace ve městě (Jak se dostanu...) nákupy a obchody, zboží, možnosti nákupu a placení

Kultura a umění, četba

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam kultury, uvede možnosti kulturního vyžití v našem městě a pohovoří o školních akcích souvisejících s kulturou pohovoří o svých čtenářských zkušenostech v cizím jazyce, dokáže se orientovat ve slovní zásobě související s knihovním fondem, orientuje se v německy psané literatuře 	divadlo, kino, hudba, výtvarné umění, tanec, literatura kulturní akce a kulturní instituce v našem městě a regionu můj vztah ke kultuře, kulturní nabídky v naší škole moje četba, knihovny, vypůjčování knih, knižní katalogy, knihkupectví německy psaná a cizojazyčná literatura

Média a moderní životní styl

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje význam médií v současném světě, porovná tradiční a nová média, zhodnotí pozitivní i negativní roli médií 	televize, rozhlas, noviny a časopisy počítač, mobilní telefon, internet, CD a DVD reklama přednosti a nevýhody všech médií

Česká republika, Praha a náš region

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní zeměpisnou charakteristiku naší republiky, popíše nejnámější pamětihodnosti republiky, Prahy i našeho regionu 	zeměpisná poloha, hranice, povrch, města, průmysl a zemědělství, EU pamětihodnosti a památky, přírodní krásy, lázně Chrudim, Pardubický kraj, Praha, Česká republika

Reálie německy mluvících zemí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pohovoří o významných osobnostech kultury, sportu, vědy a politiky německy mluvících zemí • charakterizuje jednotlivé německy mluvící země a pohovoří o turisticky významných místech, případně popíše svůj pobyt v některé německy mluvící zemi • zhodnotí význam studia cizích jazyků 	zeměpisná poloha, povrch, důležitá města, hospodářství, politika a turistické zajímavosti, EU moje návštěva/dovolená v nějaké německy mluvící zemi, němčina jako prostředek dorozumění osobnosti německy mluvících zemí

5.8.5 Konverzace ve francouzském jazyce I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace ve francouzském jazyce I je určen pro žáky s hlubším zájmem o francouzský jazyk. Předpokládá se, že si ho volí studenti, kteří uvažují o maturitě z francouzského jazyka a že v jejich budoucím vzdělávání budou znalosti a dovednosti z tohoto jazyka vyžadovány. Tomu je přizpůsobeno veškeré vymezení vyučovacího předmětu. Navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Další cizí jazyk).

Konverzace je koncipována jako dvouletá a je zařazena do předposledního a posledního ročníku gymnaziálního studia, aby bylo možno navazovat na široký objem základního učiva Francouzského jazyka. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy vždy smíšená skupina obvykle o počtu 12-17 studentů.

V prvním roce jsou podrobně probírána témata, která vycházejí ze základních témat konverzace, jako je rodina, bydlení, zájmy a pod.

Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o nová témata podle přání studentů a složení skupiny. Je zde dostatečný prostor pro poslechová cvičení a práci s textem, které pak slouží jako podklady pro samotnou konverzaci a procvičení gramatických jevů.

Ve druhém roce konverzace studenti zpracují i několik referátů k obtížnějším tématům z reálií. Protože se jedná o maturitní ročník, je hlavním těžištěm zopakování a rozšíření jednotlivých maturitních okruhů. Každý referát je tak příspěvkem k jednomu z nich, přičemž důraz je neustále kladen i na komunikativní dovednosti. Příprava k maturitě zohledňuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky.

Konverzace má po oba roky časovou dotaci dvě hodiny a je organizována ve dvouhodinových blocích jednou týdně. Tento způsob je vhodný pro běžnou výuku v odborné učebně, usnadňuje přípravu a využití didaktické techniky /video, DVD přehrávač, hifi věž.../.

Práce v konverzaci výrazně rozvíjí všechna průřezová témata a může pomoci k přípravě na mezinárodně platné zkoušky DELF podle Společného evropského referenčního rámce. Cílem výuky je dosažení úrovně B1 (podle SERR).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými typy cizojazyčných textů v různých úrovních náročnosti a vedeme je ke schopnosti tyto texty analyzovat a zpracovat
- vybíjíme žáky k reprodukci uložené informace a interpretaci hlavní myšlenky textu
- ověřujeme, jak nově získané informace žák zpracovává a prezentuje

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému myšlení
- rozvíjíme schopnost žáka dávat najevo svůj souhlas či nesouhlas, zaujmout a obhájit své stanovisko

Kompetence komunikativní

- napomáháme žákům vyjadřovat a sdělovat různými způsoby své prožitky, pocity a nálady a vstupovat do komunikace s ostatními žáky
- vytváříme situace blízké reálnému životu tak, aby byli žáci schopni dobře reagovat a neměli obavy z nedorozumění při komunikaci
- vedeme žáky ke srozumitelné a pečlivé komunikaci, výstižnému vyjadřování myšlenek, dbáme o kulturu řeči

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebereflexi a kritickému zhodnocení výsledků jejich práce
- diskutujeme se žáky o hodnotě člověka a o reálném životním cíli jednotlivce
- oceňujeme u žáků schopnost naslouchat a respektovat své okolí

Kompetence občanská

- kultivujeme postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu životnímu prostředí
- napomáháme žákům uvědomit si vlastní identitu a zároveň přijmout jedince odlišné kultury se stejnými právy,

tolerovat jejich odlišné zájmy, názory i schopnosti
-objasňujeme význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

septima

2 týdne, V

Sociálně kulturní realie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podá osobní charakteristiku • popíše členy rodiny a rodinné vztahy • porovná postavení a roli ženy a muže v rodině dnes a dříve • specifikuje různé typy aktivit pro volný čas-kulturní, sportovní • porovná možnosti kulturního a sportovního vyžití ve městě a na vesnici • popíše svůj denní program • popíše svůj dům, byt • porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově • orientuje se v problematice péče o životní prostředí • porovná typy prázdnin-letní, zimní • popíše osobní zážitek z cestování, nějakou výjimečnou událost, zkušenost • porovná výhody a nevýhody různých dopravních prostředků • charakterizuje sporty kolektivní a individuální • vyjádří názor na problematiku vztahů dětí s rodiči, na otázku diskriminace, drog, násilí • zhodnotí význam vzdělávání • vyjmenuje své oblíbené vyučovací předměty a jejich význam pro vlastní budoucnost • zhodnotí klady a zápory vlivu médií na výchovu a vzdělávání • charakterizuje typy médií • uvede možnosti kulturního vyžití-kino, divadlo • vyjádří libost, nelibost a formuluje kritiku na film, autora, knihu • popíše významné kulturní události ve svém bydlišti, ČR, Francii • popíše oslavu některých svátků v rodině	<p>rodina-bydlení volný čas a zábava, cestování, mezilidské vztahy, svátky zdraví, sport a hygiena médiá, vzdělávání, kultura</p>

septima

Reálie Francie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • orientuje s v mapě Francie a vyjmenuje sousední státy • popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky • popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů, typické produkty • vyjmenuje nejznámější historické památky země a hlavního města	reliéf Francie, územní uspořádání, turistická centra, rozmanitost regionů, historie země, historie hlavního města a jeho současnost, historické památky, slavné osobnosti a kultura, Paříž jako turistické centrum, Paříž jako inspirace umělců- vliv na české umělce

Reálie ČR

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v mapě ČR a vyjmenuje sousední státy • popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky • popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů, typické produkty • vyjmenuje nejznámější historické památky země a hlavního města	reliéf ČR, územní uspořádání, sousední země, historické památky, lidové zvyky, speciality české kuchyně, historie a současnost, slavné osobnosti, česko-francouzské vztahy Praha-hlavní město ČR, turistické centrum -kultura a historické památky, historie a současnost

Reálie frankofonních zemí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem frankofonie • posoudí význam francouzského jazyka a francouzské kultury	charakteristika typů frankofonních zemí, historie frankofonie a její současnost, význam francouzského jazyka ve světě

oktáva

2 týdne, V

oktáva

Sociálně kulturní reálie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podá osobní charakteristiku • popíše členy rodiny • posoudí význam rodiny • porovná postavení a roli ženy a muže v rodině dnes a dříve • specifikuje různé typy aktivit pro volný čas-kulturní, sportovní • porovná možnosti kulturního a sportovního vyžití ve městě a na venfici • popíše svůj denní program • objasní důležitost odpočinku pro zdraví • popíše prostředí svého domova • popíše svůj dům, byt • porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově • formuluje představy o svém budoucím bydlení • orientuje se v problematice péče o životní prostředí • porovná typy prázdnin-letní, zimní • vyjmenuje známé turistické destinace ČR a ve Francii • popíše osobní zážitek z cestování, nějakou výjimečnou událost, zkušenost • porovná klady a zápory individuálních výletů a organizovaných zájezdů • porovná výhody a nevýhody různých dopravních prostředků • charakterizuje sporty kolektivní a individuální • objasní důvody proč sportovat • vyjádří názor na problematiku vztahů dětí s rodiči, na otázku diskriminace, drog, násilí • zhodnotí význam vzdělávání • porovná školský systém ČR a Francie • vyjmenuje své oblíbené vyučovací předměty a jejich význam pro vlastní budoucnost • zhodnotí klady a zápory vlivu médií na výchovu a vzdělávání • charakterizuje typy médií • uvede možnosti kulturního vyžití-kino, divadlo • vylíčí obsah knihy, filmu • vyjádří libost, nelibost a formuluje kritiku na film, autora, knihu • popíše významné kulturní události ve svém bydlišti, ČR, Francii • popíše oslavu některých svátků v rodině 	<p>rodina-bydlení volný čas a zábava, cestování, mezilidské vztahy, svátky zdraví, sport a hygiena médiá, vzdělávání, kultura</p>

Reálie Francie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje s v mapě Francie a vyjmenuje sousední státy • popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky • objasní územní a administrativní uspořádání státu • stručně seznámí s důležitými historickými událostmi země • popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů, typické produkty • vyjmenuje nejznámější historické památky země a hlavního města 	<p>reliéf Francie, územní uspořádání, turistická centra, rozmanitost regionů, historie země, historie hlavního města a jeho současnost, historické památky, slavné osobnosti a kultura, Paříž jako turistické centrum, Paříž jako inspirace umělců - vliv na české umělce</p>

oktáva

Reálie ČR

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v mapě ČR a vyjmenuje sousední státy popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky objasní územní a administrativní uspořádání státu stručně seznámí s důležitými historickými událostmi země popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů, typické produkty vyjmenuje nejznámější historické památky země a hlavního města 	reliéf ČR, územní uspořádání, sousední země, historické památky, lidové zvyky, speciality české kuchyně, historie a současnost, slavné osobnosti, česko-francouzské vztahy Praha - hlavní město ČR, turistické centrum - kultura a historické památky, historie a současnost

Reálie frankofonních zemí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem frankofonie posoudí význam francouzského jazyka a francouzské kultury objasní roli francouzského jazyka v EU posoudí význam Evropské unie a charakterizuje postavení ČR a Francie v rámci EU 	charakteristika typů frankofonních zemí, historie frankofonie a její současnost, význam francouzského jazyka ve světě, Evropská unie

5.8.6 Konverzace ve francouzském jazyce II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace ve francouzském jazyce II je určen pro žáky s hlubším zájmem o francouzský jazyk. Předpokládá se, že si ho volí studenti, kteří uvažují o maturitě z francouzského jazyka a že v jejich budoucím vzdělávání budou znalosti a dovednosti z tohoto jazyka vyžadovány. Tomu je přizpůsobeno veškeré vymezení vyučovacího předmětu. Navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Další cizí jazyk).

Konverzace je koncipována jako jednoletá a je zařazena do posledního ročníku gymnaziálního studia, aby bylo možno navazovat na široký objem základního učiva Francouzského jazyka. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy vždy smíšená skupina obvykle o počtu 12-17 studentů.

Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o nová témata podle přání studentů a složení skupiny. Je zde dostatečný prostor pro poslechová cvičení a práci s textem, které pak slouží jako podklady pro samotnou konverzaci a procvičení gramatických jevů.

Studenti zpracují i několik referátů k obtížnějším tématům z reálií. Hlavním těžištěm je zopakování a rozšíření jednotlivých maturitních okruhů. Každý studentský referát je tak příspěvkem k jednomu z nich, přičemž důraz je neustále kladen i na komunikativní dovednosti. Příprava k maturitě zohledňuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky.

Konverzace má časovou dotaci tři hodiny a je organizována ve dvouhodinovém bloku a jedné vyučovací hodině. Tento způsob je vhodný pro běžnou výuku v odborné učebně, usnadňuje přípravu a využití didaktické techniky

/video, DVD přehrávač, hifi věž.../.

Práce v konverzaci výrazně rozvíjí všechna průřezová témata a může pomoci k přípravě na mezinárodně platné zkoušky DELF podle Společného evropského referenčního rámce. Cílem výuky je dosažení úrovně B1 (podle SERR).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými typy cizojazyčných textů v různých úrovních náročnosti a vedeme je ke schopnosti tyto texty analyzovat a zpracovat
- vybízáme žáky k reprodukci uložené informace a interpretaci hlavní myšlenky textu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému myšlení
- rozvíjíme schopnost žáků dávat najevo svůj souhlas či nesouhlas, zaujmout a obhájit své stanovisko

Kompetence komunikativní

- napomáháme žákům vyjadřovat a sdělovat různými způsoby své prožitky, pocity a nálady a vstupovat do komunikace s ostatními žáky
- vytváříme situace blízké reálnému životu tak, aby byli žáci schopni dobře reagovat a neměli obavy z nedorozumění při komunikaci
- vedeme žáky ke srozumitelné a pečlivé komunikaci, výstižnému vyjadřování myšlenek, dbáme o kulturu řeči

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebereflexi a kritickému zhodnocení výsledků jejich práce
- diskutujeme se žáky o hodnotě člověka a o reálném životním cíli jednotlivce
- oceňujeme u žáků schopnost naslouchat a respektovat své okolí

Kompetence občanská

- kultivujeme postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu životnímu prostředí
- napomáháme žákům uvědomit si vlastní identitu a zároveň přijmout jedince odlišné kultury se stejnými právy,

tolerovat jejich odlišné zájmy, názory i schopnosti
-objasňujeme význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

oktáva

0+3 týdně, V

Sociálně kulturní realie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podá osobní charakteristiku • popíše členy rodiny ,rodinné vazby a život v rodině • posoudí význam rodiny • porovná postavení a roli ženy a muže v rodině dnes a dříve • specifikuje různé typy aktivit pro volný čas-kulturní, sportovní • porovná možnosti kulturního a sportovního vyžití ve městě a na venkově • uvede klady a zápory vlivu médií a reklamy na každodenní život • popíše svůj denní program • objasní důležitost odpočinku pro zdraví • popíše prostředí svého domova • popíše svůj dům, byt • porovná výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově • formuluje představy o svém budoucím bydlení • orientuje se v problematice péče o životní prostředí • porovná typy prázdnin-letní, zimní.... • objasní pohnutky, které nás vedou k cestování • vyjmenuje známé turistické destinace ČR a ve Francii • popíše osobní zážitek z cestování, nějakou vyjimečnou událost, zkušenost • porovná klady a zápory individuálních výletů a organizovaných zájezdů • porovná výhody a nevýhody různých dopravních prostředků • charakterizuje sporty individuální-kolektivní... • objasní důvody proč sportovat • vyjádří názor na problematiku vztahů dětí s rodiči, na otázku diskriminace, drog, násilí • zhodnotí význam vzdělávání • porovná školský systém ČR a Francie • vyjmenuje své oblíbené vyučovací předměty a jejich význam pro vlastní plány do budoucna • zhodnotí klady a zápory vlivu médií na výchovu a vzdělávání • charakterizuje typy médií • charakterizuje možnosti kulturního vyžití-kino, divadlo.... • vylíčí obsah filmu, knihy • vyjádří libost, nelibost a formuluje kritiku na film, autora, knihu • popíše významné kulturní události ve svém bydlišti, ČR, Francii • popíše oslavu některých svátků v rodině 	<p>rodina-bydlení volný čas a zábava, cestování, mezilidské vztahy, svátky zdraví, sport a hygiena médiá, kultura a vzdělávání</p>

oktáva

Reálie Francie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v mapě Francie popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky vyjmenuje sousední státy objasní územní a administrativní uspořádání státu stručně seznámí s důležitými historickými událostmi země popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů typické produkty země, gastronomii vyjmenuje nejznámější historické památky hlavního města vyjmenuje nejznámější historické památky země 	<p>reliéf Francie, územní uspořádání, turistická centra, rozmanitost regionů, historie země, historie hlavního města a jeho současnost, historické památky, slavné osobnosti a kultura, Paříž jako turistické centrum, Paříž jako inspirace umělců- vliv na české umělce</p>

Reálie ČR

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v mapě ČR popíše reliéf země, klima, přírodní podmínky vyjmenuje sousední státy objasní územní a administrativní uspořádání státu stručně seznámí s důležitými historickými událostmi země popíše svátky, lidové tradice, rozmanitosti regionů typické produkty země, gastronomii popíše oslavu některých svátků v rodině vyjmenuje nejznámější historické památky hlavního města vyjmenuje nejznámější historické památky země 	<p>reliéf ČR, územní uspořádání, sousední země, historické památky- UNESCO, lidové zvyky, speciality české kuchyně, historie a současnost, slavné osobnosti, česko-francouzské vztahy Praha-hlavní město ČR, turistické centrum -kultura a historické památky, historie a současnost</p>

Reálie frankofonních zemí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem frankofonie charakterizuje typy frankofonních zemí posoudí význam francouzského jazyka a francouzské kultury objasní roli francouzského jazyka v EU 	<p>charakteristika typů frankofonních zemí, historie frankofonie a její současnost, význam francouzského jazyka ve světě</p>

5.8.7 Literární seminář I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Literární seminář I navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura). Je určen především žákům, kteří projevují hlubší zájem o literaturu a kulturu a své budoucí vzdělávání zaměřují na humanitní obory (bohemistika, estetika, dějiny umění, právo...). Vzhledem k tomu, že předmětem ústní části maturitní zkoušky, jak ji vymezuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky, je „přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu“, mohou seminář navštěvovat i žáci, kteří cítí potřebu doplnit si a prohloubit literárněvědné znalosti a dovednosti, které získali při vyučování literatuře.

Seminář je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku studia na gymnáziu.

Mohou si ho zvolit jak žáci čtyřletého, tak osmiletého cyklu. Optimální počet žáků ve smíšených skupinách je 12 až 15. Předmět má po oba roky časovou dotaci dvě hodiny týdně.

Obsah semináře rozšiřuje a prohlubuje dovednosti, schopnosti a vědomosti žáků získané při výuce předmětu Český jazyk a literatura. Důraz je kladen zejména na samostatnou práci žáků – zpracovávají referáty a seminární práci z české i světové literatury 20. a 21. století dle vlastního výběru a s použitím publikací sekundární literatury a odborných časopisů. V semináři je také poskytován značný prostor regionální literatuře. Jeho obsah může být po dohodě se žáky a s ohledem na jejich zájmy doplněn o aktuální literární i kulturní témata.

Práce v semináři rozvíjí povinná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich práci – při tvorbě referátů dbáme důsledně na dodržování stanovených termínů a kontrolujeme průběžně postup prací
- učíme žáky přistupovat kriticky ke zdrojům informací, především k internetu
- doporučujeme žákům pro tvorbu referátů publikace renomovaných autorů sekundární literatury i osvědčené odborné časopisy
- volíme při výuce v semináři různé metody a formy práce, důraz klademe na práci s textem

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost vyhodnocovat získané informace a vybírat relevantní
- vedeme žáky k porovnávání informací získaných z různých informačních pramenů
- poskytujeme žákům prostor k subjektivní interpretaci textu s využitím představivosti a invence, usměrňujeme však přílišnou fabulaci
- učíme žáky rozpoznat v textu využití jiného textu (aluzi, citát, parafrázi apod.)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat výsledky jejich práce před publikem
- vedeme žáky k jasnému, srozumitelnému a jazykově správnému vyjadřování
- rozvíjíme u žáků schopnost používat s porozuměním odborný jazyk a nahradit termín vhodným alternativním výrazem, pokud mu ostatní nerozumějí
- učíme žáky dovednosti reagovat při prezentaci jejich práce na otázky učitele i spolužáků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti sebereflexe při posuzování výsledků jejich práce učiteli a spolužáky
- učíme žáky brát v úvahu a zvažovat protiargumenty ostatních
- vytvořením skupiny napříč ročníkem poskytneme žákům různých tříd možnost spolupráce
- důsledně vedeme žáky k tomu, aby si osvojili etické jednání při zacházení s citacemi a parafrázemi

Kompetence občanská

- prostřednictvím umělecké literatury vedeme žáky k respektování plurality hodnot, názorů a postojů
- učíme žáky úctě k duchovnímu odkazu české literatury patřící k nejstarším v Evropě
- seznamuje žáky s regionální literaturou a tím u nich vytváříme vědomí sounáležitosti s jejich obcí

septima

septima

2 týdne, V

Úvod do problematiky semináře

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s nabídkou referátů a seminárních prací a se způsobem jejich zpracovávání • osvojí si správný stereotyp citací a odkazů na použitou odbornou literaturu • zvolí si z nabídky pod vedením vyučujícího a dle svého zájmu témata referátů • zorientuje se v nabídce odborných literárněvědných časopisů a v možnostech využití školních knihoven 	<p>struktura a metoda zpracovávání odborných referátů z české i světové moderní literatury prameny – sekundární literatura, odborné časopisy školní knihovny jako nejbližší zdroj informací - exkurze</p>

Literatura a umění v životě člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí specifičnost umělecké literatury ve vztahu k ostatním druhům umění • osvojí si základní pojmy související s charakteristikou umělecké literatury 	<p>specifické rysy umělecké literatury, její funkce, literatura x hudba, výtvarné umění, film... základní pojmy: literatura, písemnictví, beletrie, slovesné umění, ústní lidová slovesnost – žánry</p>

Literární dílo, smysl a způsoby jeho interpretace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže porozumění celému textu a jeho částem • vystihne hlavní myšlenku textu • identifikuje námět a téma textu • orientuje se v časoprostorových vztazích textu • rozliší autora, vypravěče, postavy – posoudí jejich funkci v textu • specifikuje typ vypravěče • rozezná typy promluv v textu • orientuje se v principech kompoziční výstavby textu • rozpozná jazykové prostředky užití v textu • postihne funkci obrazných prostředků užitých v textu • identifikuje v textu využití jiného textu • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>tematický plán literárního díla: základní prvky tematické výstavby – prostředí, postavy, děj autorská řeč – ich-forma, er-forma, narativní způsoby v moderní literatuře přímá řeč, nepřímá řeč, nevlastní přímá řeč, polopřímá řeč, monolog, dialog kompoziční plán literárního díla: typy kompozic, kompoziční postupy jazykový plán literárního díla: prostředky spisovné, nespisovné, expresivní, konotační významy slov obrazné prostředky – tropy citát, parafráze, aluze referáty z české i světové moderní prózy</p>

Základy versologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná verš a prózu – rozpozná specifické prostředky verše • určí metrické schéma a typy rýmů, postihne jejich funkci • rozliší vázaný a volný verš • identifikuje v textu tropy a figury, postihne jejich funkci • rozliší charakteristické typy strofického členění • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>verš x próza, specifičnost básnického vyjádření základní prozodické systémy v evropských literaturách druhy rýmů – třídění podle různých kritérií obrazné x přímé vyjádření, tropy, figury – zvukové, syntaktické atd. základní strofické útvary - sonet, francouzská balada, balata, rispet, ritornel, rondel, rondeaux... referáty z české i světové moderní poezie</p>

septima

Regionální literatura

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede významné regionální osobnosti – literáty, jejichž život či tvorba jsou spjaty s Chrudimí a okolím Chrudimě • zhodnotí jejich přínos v kontextu národní literatury • prokáže schopnost uplatnění osvojených poznatků formou přípravy vlastivědné exkurze 	<p>literární Chrudim a okolí - osobnosti významu pouze regionálního, především však celonárodního</p> <p>vlastivědná exkurze po pamětních deskách chrudimským literátům</p>

oktáva

2 týdně, V

Literární žánry

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních literárních žánrech - rozliší prózu, poezii, lyrický, lyrickoepický a dramatický text • přiřadí text k patřičnému literárnímu žánru • identifikuje na základě textu charakteristické rysy literárních druhů • porovná texty různých autorů téhož literárního žánru • posoudí vývojové změny jednotlivých literárních žánrů • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>základní literární žánry – próza, poezie, drama x lyrika, epika, drama</p> <p>lyrickoepický žánr</p> <p>lyrizace prózy, prozaizace verše</p> <p>žánrové zvláštnosti moderní literatury</p> <p>proměny některých žánrů v literárních dějinách</p> <p>referáty z české i světové moderní prózy</p>

Literární proces

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiřadí text k příslušnému literárnímu směru • identifikuje podle charakteristických rysů základní literární směry a hnutí • prokáže základní přehled o vývojovém kontextu české a světové literatury • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>literární směry, proudy, generace, školy</p> <p>periodizace literatury podle různých kritérií</p> <p>literatura světová, česká, regionální</p> <p>referáty z české i světové moderní poezie</p>

Literární věda

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší text literárněteoretický, literárněhistorický, literárněkritický • seznámí se s významnými osobnostmi české literární vědy a jejich základními díly 	<p>literární věda - literární historie, teorie, kritika, komparatistika</p> <p>představitelé české literární historie, teorie, kritiky a jejich dílo</p>

5.8.8 Konverzace v ruském jazyce

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v ruském jazyce navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Další cizí jazyk). Je určen žákům projevujícím hlubší zájem o studium cizích jazyků, především však těm, kteří se rozhodli pro maturitní zkoušku z ruského jazyka a uvažují o jeho dalším studiu.

Konverzace v ruském jazyce je jednoletým předmětem zařazeným do posledního ročníku studia na gymnáziu. Mohou si ho zvolit jak žáci čtyřletého, tak osmiletého cyklu. Optimální počet žáků ve smíšené skupině je 12 až 15. Předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Tuto dotaci je vhodné rozdělit do dvou dnů v týdnu (2 + 1), mezi nimiž je alespoň jednodenní pauza.

Obsah předmětu vychází z Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky a jeho náplní jsou tematické okruhy a komunikační situace uvedené v Katalogu, tj. vztahující se ke konkrétním běžným tématům a vycházející z autentických situací, se kterými se žák může setkat v každodenním životě i při cestě do země, v nichž lze komunikovat rusky.

Součástí vzdělávacího obsahu předmětu jsou všechna povinná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky samostatně vyhledávat a zpracovávat informace k jednotlivým tématům z cizojazyčných materiálů
- poskytujeme žákům prostor pro individuální zpracovávání témat
- ověřujeme průběh přípravy a její úroveň formou ústního zkoušení
- při výuce i při zkoušení pracujeme se slovníky a obrazovými materiály, práce se slovníky je i součástí domácí přípravy

Kompetence k řešení problémů

- dbáme na to, aby žáci vybírali a prezentovali podstatné a ověřené informace z důvěryhodných zdrojů
- v rámci konverzace na různá témata učíme žáky zřetelné argumentaci při vyjadřování názorů
- poskytujeme žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů při prezentaci zpracovaných témat
- vedeme žáky k operativnímu propojování souvisejících témat

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu – dbáme na to, aby žáci při ústním

zkoušení skutečně komunikovali s učitelem, tj. reagovali na jeho otázky; není žádoucí, aby pouze memorovali naučené

- ústním zkoušením vedeme žáky k jazykově správnému vyjadřování
- kultivujeme u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, umění naslouchat názoru druhých a tolerovat odlišnosti
- rozvíjíme u žáků dovednost postupovat systematicky při prezentaci zpracovaných témat a dodržovat hierarchii a proporcionalitu jejich částí

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky respektovat práci druhých a objektivně ji posuzovat
- vytvořením skupiny napříč ročníkem poskytujeme žákům různých tříd možnost spolupracovat
- při zpracovávání témat podporujeme párovou a skupinovou práci žáků, učíme je pomáhat si navzájem, doplňovat se

Kompetence občanská

- umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v zemi, kde se hovoří rusky, i jejich kulturní tradice
- vedeme žáky k respektování těchto odlišností

oktáva

oktáva

0+3 týdně, V

Osobní charakteristika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělí základní údaje o sobě, o své rodině • popíše vzhled a oblečení blízkých lidí • dovede charakterizovat sebe, členy své rodiny, přátele • zhodnotí vztahy mezi členy své rodiny, životní styl rodiny, atmosféru v rodině • uvede denní program svůj i členů rodiny, své i jejich zájmy, záliby, způsob trávení volného času • vyjádří své představy o vlastní budoucnosti 	<p>jméno, datum a místo narození, bydliště, rodinný stav popis osoby, vlastností, vzhled, oblékání rodinné vztahy studium, zaměstnání, zájmy, volný čas, denní program budoucí povolání, představy o osobním životě, životním stylu, bydlení</p>

Kultura a umění, sport

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí kulturní a sportovní aktivity své, svých blízkých • posoudí možnosti kulturního a sportovního vyžití ve škole, v místě bydliště • uvede klady a zápory sportovní činnosti ve vztahu ke zdraví člověka 	<p>kina, divadla, koncerty, muzea, knihovny, četba, rozhlasová a televizní tvorba sport – druhy sportu, sportoviště, sport a zdraví</p>

Bydlení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše svůj domov a jeho okolí • vyjádří představu o budoucím bydlení • porovná bydlení ve městě a na vesnici • zhodnotí podíl členů domácnosti na domácích pracích 	<p>můj domov – dům, byt, místnosti, můj pokoj okolí našeho domu typy bydlení - město, venkov domácí práce</p>

Obchody a služby

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede druhy obchodů ve městě a jejich běžný sortiment • popíše své zkušenosti s nakupováním a službami ve městě • zhodnotí vliv reklamy na naše rozhodování o nákupech 	<p>nakupování – druhy obchodů a druhy zboží, běžné nákupy naší rodiny služby – pošta, banka, opravy reklama v obchodní sféře</p>

Stravování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí své stravovací návyky • porovná českou a ruskou kuchyni • posoudí vliv stravovacích návyků na zdraví • porovná přednosti a nevýhody různých typů stravovacích zařízení 	<p>stravování doma, ve škole, druhy jídel, příprava jídel, stolování národní zvyklosti ve stravování stravování a zdraví typy stravovacích zařízení – výběr jídla, objednání, placení</p>

oktáva

Péče o zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pohovoří o nemocech svých a svých blízkých popíše návštěvu u lékaře a pobyt v nemocnici vyjádří svůj názor na zdravou výživu a zdravý způsob života 	lidské tělo, tělesné a psychické stavy, nemoci návštěva u lékaře – objednání, prohlídka, léčení typy zdravotnických zařízení – ordinace, nemocnice, lázně interakce zdraví – stravování, zdraví - sport

Cestování

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyjádří svůj názor na význam cestování zhodnotí cestovní aktivity své a svých blízkých porovná přednosti a nevýhody dopravních prostředků prokáže schopnost orientace v cizím prostředí pomocí dotazů 	cesty a jejich význam – cesty o prázdninách, o dovolené způsoby cestování – pěší cesty, dopravní prostředky, druhy ubytování – objednání noclehu informace v recepci orientace v neznámém prostředí

Studium, škola, zaměstnání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> dovede popsat budovu své školy vyjádří svůj vztah k jednotlivým vyučovacím předmětům porovná školství u nás a v Rusku zhodnotí význam studia cizích jazyků zformuluje své studijní a profesní plány do budoucna 	naše škola - budova, typ školy, vyučovací předměty, rozvrh hodin školství u nás a v Rusku, typy škol studium cizích jazyků - možnosti volba povolání – profese, mzda

Člověk a společnost

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí vztahy mezi lidmi objasní své postoje k situaci ve společnosti a uvede své názory na tuto situaci charakterizuje hlavní problémy současného světa posoudí problémy dnešní mládeže 	přátelství, láska, vztah k cizincům, hendikepovaným, minoritám situace ve společnosti – politika, ekonomika, etika, životní styl problémy současného světa – kriminalita, vandalství, drogy, AIDS problémy dnešní mládeže – party, sekty, závislosti

Člověk ve vztahu k přírodě a k vědecko-technickému pokroku

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje počasí v jednotlivých ročních obdobích přiřadí k těmto obdobím činnost lidí uvede základní představitele fauny a flóry zhodnotí stav životního prostředí a uvede možnosti jeho ochrany posoudí vliv vědy a techniky na život člověka 	roční doby - počasí, příroda (fauna, flóra), činnost lidí životní prostředí – stav vody, vzduchu, ohrožení živočichové, rostliny ochrana životního prostředí věda a technika v našem životě

Sociokulturní prostředí Ruska a České republiky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> posoudí význam ruštiny a ruské kultury ve světě porovná základní realie Ruska a ČR porovná zvyky, svátky, tradice a obyčejy Ruska a ČR 	místo ruštiny mezi ostatními světovými jazyky realie Ruska a ČR zeměpis, společensko – politická charakteristika, historie, ekonomika, kultura ruské umění – hudba, výtvarné umění, literatura, věda, sport (významné osobnosti, díla, úspěchy) svátky – rodinné, církevní, státní tradice – lidové umění, suvenýry

5.8.9 Literární seminář II

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Literární seminář II navazuje na obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura). Je určen především žákům, kteří projevují hlubší zájem o literaturu a kulturu a své budoucí vzdělávání zaměřují na humanitní obory (bohemistika, estetika, dějiny umění, právo...). Vzhledem k tomu, že předmětem ústní části maturitní zkoušky, jak ji vymezuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky, je „přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu“, mohou seminář navštěvovat i žáci, kteří cítí potřebu doplnit si a prohloubit literárněvědné znalosti a dovednosti, které získali při vyučování literatuře.

Seminář je koncipován jako jednoletý a je zařazen do posledního ročníku studia na gymnáziu.

Mohou si ho zvolit jak žáci čtyřletého, tak osmiletého cyklu. Optimální počet žáků ve smíšených skupinách je 12 až 15. Předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Tuto dotaci je vhodné rozdělit do dvou dnů (2 + 1), mezi nimiž je minimálně jednodenní pauza.

Obsah semináře rozšiřuje a prohlubuje dovednosti, schopnosti a vědomosti žáků získané při výuce předmětu Český jazyk a literatura. Důraz je kladen zejména na samostatnou práci žáků – zpracovávají dva referáty z české i světové literatury 2. poloviny 20. a 21. století dle vlastního výběru a s použitím publikací sekundární literatury a odborných časopisů. V semináři je také poskytován značný prostor regionální literatuře. Jeho obsah může být po dohodě se žáky a s ohledem na jejich zájmy doplněn o aktuální literární i kulturní témata.

Práce v semináři rozvíjí povinná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich práci – při tvorbě referátů dbáme důsledně na dodržování stanovených termínů a kontrolujeme průběžně postup prací
- učíme žáky přistupovat kriticky ke zdrojům informací, především k internetu
- doporučujeme žákům pro tvorbu referátů publikace renomovaných autorů sekundární literatury i osvědčené odborné časopisy

- volíme při výuce v semináři různé metody a formy práce, důraz klademe na práci s textem

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost vyhodnocovat získané informace a vybírat relevantní
- vedeme žáky k porovnávání informací získaných z různých informačních pramenů
- poskytujeme žákům prostor k subjektivní interpretaci textu s využitím představivosti a invence, usměřňujeme však přílišnou fabulaci
- učíme žáky rozpoznat v textu využití jiného textu (aluzi, citát, parafrázi apod.)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat výsledky jejich práce před publikem
- vedeme žáky k jasnému, srozumitelnému a jazykově správnému vyjadřování
- rozvíjíme u žáků schopnost používat s porozuměním odborný jazyk a nahradit termín vhodným alternativním výrazem, pokud mu ostatní nerozumějí
- učíme žáky dovednosti reagovat při prezentaci jejich práce na otázky učitele i spolužáků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti sebereflexe při posuzování výsledků jejich práce učiteli a spolužáky
- učíme žáky brát v úvahu a zvažovat protiargumenty ostatních
- vytvořením skupiny napříč ročníkem poskytujeme žákům různých tříd možnost spolupráce
- důsledně vedeme žáky k tomu, aby si osvojili etické jednání při zacházení s citacemi a parafrázemi

Kompetence občanská

- prostřednictvím umělecké literatury vedeme žáky k respektování plurality hodnot, názorů a postojů
- učíme žáky uctě k duchovnímu odkazu české literatury patřící k nejstarším v Evropě
- seznamuje žáky s regionální literaturou a tím u nich vytváříme vědomí sounáležitosti s jejich obcí

oktáva

0+3 týdně, V

Úvod do problematiky semináře

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s nabídkou referátů a se způsobem jejich zpracovávání • osvojí si správný stereotyp citací a odkazů na použitou odbornou literaturu • zvolí si z nabídky pod vedením vyučujícího a dle svého zájmu témata referátů • zorientuje se v nabídce odborných literárněvědných časopisů a v možnostech využití školních knihoven 	<p>struktura a metoda zpracovávání odborných referátů z české i světové moderní literatury prameny – sekundární literatura, odborné časopisy školní knihovny jako nejbližší zdroj informací - exkurze</p>

Literatura a umění v životě člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí specifickou uměleckou literaturu ve vztahu k ostatním druhům umění • osvojí si základní pojmy související s charakteristikou umělecké literatury • porovná charakteristické znaky a útvary ústní lidové slovesnosti s písemnou tvorbou 	<p>specifické rysy umělecké literatury, její funkce, literatura x hudba, výtvarné umění, film... základní pojmy: literatura, písemnictví, beletrie, slovesné umění, ústní lidová slovesnost – žánry</p>

Literární dílo, smysl a způsoby jeho interpretace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže porozumění celému textu a jeho částem • vystihne hlavní myšlenku textu • identifikuje námět a téma textu • orientuje se v časoprostorových vztazích textu • rozliší autora, vypravěče, postavy – posoudí jejich funkci v textu • specifikuje typ vypravěče • rozezná typy promluv v textu • orientuje se v principech kompoziční výstavby textu • rozpozná jazykové prostředky užití v textu • postihne funkci obrazných prostředků užitých v textu • identifikuje v textu využití jiného textu • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>tematický plán literárního díla: základní prvky tematické výstavby – prostředí, postavy, děj autorská řeč – ich-forma, er-forma, narativní způsoby v moderní literatuře přímá řeč, nepřímá řeč, nevlastní přímá řeč, polopřímá řeč, monolog, dialog kompoziční plán literárního díla: typy kompozic, kompoziční postupy jazykový plán literárního díla: prostředky spisovné, nespisovné, expresivní, konotační významy slov obrazné prostředky – tropy citát, parafráze, aluze referáty z české i světové moderní prózy</p>

oktáva

Základy versologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná verš a prózu – rozpozná specifické prostředky verše • určí metrické schéma a typy rýmů, postihne jejich funkci • rozliší vázaný a volný verš • identifikuje v textu tropy a figury, postihne jejich funkci • rozliší charakteristické typy strofického členění • prezentuje výsledky své práce a prokazuje schopnost uplatnění osvojených poznatků formou referátu 	<p>verš x próza, specifčnost básnického vyjádření základní prozodické systémy v evropských literaturách druhy rýmů – třídění podle různých kritérií obrazné x přímé vyjádření, tropy, figury – zvukové, syntaktické atd. základní strofické útvary - sonet, francouzská balada, balata, rispet, ritornel, rondel, rondeaux... referáty z české i světové moderní poezie</p>

Regionální literatura

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede významné regionální osobnosti – literáty, jejichž život či tvorba jsou spjaty s Chrudimí a okolím Chrudimě • zhodnotí jejich přínos v kontextu národní literatury • prokáže schopnost uplatnění osvojených poznatků formou přípravy vlastivědné exkurze 	<p>literární Chrudim a okolí - osobnosti významu pouze regionálního, především však celonárodního vlastivědná exkurze po pamětních deskách chrudimským literátům</p>

5.8.10 Seminář z českého jazyka

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný jednoletý vyučovací předmět Seminář z českého jazyka je zařazen do maturitního ročníku čtyřletého i osmiletého vzdělávání, v učebním plánu mu jsou vymezeny 3 vyučovací hodiny týdně (v rozložení 1 + 2 vyučovací hodiny týdně).

Jeho cílem je zvýšení zájmu žáků o český jazyk a péče o ty, kteří již tento zájem mají. Žáci v něm získají širší teoretické i praktické znalosti a zlepší jazykovou kulturu vlastních mluvených i písemných projevů. Přitom lze soudit, že někteří zájemci o tento vyučovací předmět mají v úmyslu studovat bohemistiku v terciárním vzdělávání, uvedení do seminárního způsobu práce bude pro ně proto zvláště prospěšné.

Seminář je zaměřen na rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a úzce souvisí se všemi předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace i s průřezovými tématy Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Má uspokojovat zájem žáků o hlubší poznání jazyka a o jeho dokonalejší ovládnutí, o doplnění dovedností získaných v hodinách češtiny, vést žáky ke studiu bohemistické literatury i k vlastnímu promýšlení jazykových otázek a seznámit je se základními metodami lingvistického bádání. Je součástí péče školy o talentované žáky. V Semináři představujeme žákům různé jazykové roviny - lexikální, sémantickou, frazeologickou, ortografickou, fonetickou, fonologickou, ortoepickou, slovo tvornou, morfologickou, syntaktickou, stylizační.

Využíváme řady seminárních forem práce: referát, koreferát, diskuse, beseda, rozhovor, domácí a školní písemné projevy, připravené a nepřipravené mluvené projevy, zvukové záznamy mluveného projevu, práce s prameny, rozbor jazykových prostředků v souvislých textech, problémové úkoly receptivních dovedností a jazykové kreativity, zpracování obsáhlejší seminární práce, sledování aktuálního bohemistického dění, práce s odbornou literaturou, internetové vyhledávání, prohlubování čtenářské gramotnosti a kritického myšlení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- při zpracování referátů a seminárních prací vedeme žáky k samostatnému a kritickému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů, k jejich srovnávání a zhodnocení přínosu
- umožňujeme žákům zapojit se do příprav a vytváření školního časopisu, do školních soutěží jazykových, literárních i publicistických
- respektujeme rozdíly v pracovním tempu a ve znalostech jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům typy otázek a úkolů, jež se objevují u přijímacích zkoušek na humanitní obory vysokých škol, testy receptivních dovedností a jazykové kreativity a tzv. „hrátky“ s češtinou
- nabízíme žákům metody vedoucí k hlubšímu uvažování o problémech (referát, koreferát, diskuse, kritické posouzení)
- vedeme žáky k rozvíjení jejich tvůrčích schopností, fantazie, k hledání volby optimálních postupů a k jejich plánování, k hledání vhodných způsobů vyjádření a k uvážlivému rozhodování

Kompetence komunikativní

- dáváme žákům prostor k formulování a obhajobě vlastního názoru, výstižné a logické argumentaci, kladení otázek směřujících k podstatě problému, k reagování na dotazy, k formulování kritických soudů
- vedeme žáky k využívání všech dostupných informačních a komunikačních prostředků
- zadáváme úkoly, při nichž žáci mohou spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, ke vzájemné toleranci svých názorů
- vedeme žáky k interpretaci přijímaných sdělení, trpělivosti naslouchat druhým, k umění odlišovat fakta a názory
- seznamujeme žáky s mluvou obyvatel v místě školy

Kompetence sociální a personální

- při skupinové práci dáváme žákům příležitost uplatnit své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti
- požadujeme na žácích hodnocení vlastní práce, práce spolužáků či skupiny
- vedeme žáky k tomu, aby uměli ostatním předat své vlastní zkušenosti a poznatky
- volbou vhodných úkolů, námětů i organizací práce přispíváme k vytváření kvalitních mezilidských vztahů

Kompetence občanská

- vedeme žáky k zájmu o historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví
- skupinové úkoly zadáváme způsobem, který nedovoluje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- vyžadujeme zodpovědný a tvořivý přístup k plnění povinností

- prostřednictvím adekvátních informačních zdrojů vedeme žáky k zájmu o minulý i současný život lidské společnosti i k zájmu o odpovědné postoje k otázkám sociálním, kulturním, ekonomickým i ekologickým

Kompetence k podnikavosti

- přesvědčujeme žáky o nutnosti celoživotního vzdělávání
- vedeme žáky k efektivnímu rozvržení své práce
- připravujeme žáky k pohovoru pro uchazeče o zaměstnání
- zdůrazňujeme nutnost dobré znalosti češtiny ve většině profesí

oktáva

0+3 týdně, V

Obecné lingvistické poznatky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základní lingvistické terminologii • popíše vývojové fáze českého jazyka i v kontextu příbuzných jazyků • pořizuje z textu excerpta, anotace, resumé, konspekty • samostatně a efektivně využívá různé informační zdroje • ovládá zásady spisovné češtiny 	jazyk, řeč, komunikace zásady metod výzkumné bohemistické práce, jazykovědná literatura historický vývoj češtiny a jejich útvarů, příbuznost jazyků úzus, norma, kodifikace

Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aktivně užívá spisovnou výslovnost • vhodně využívá zvukové řečové prostředky 	fonetika, fonologie, ortoepie rozdíly mezi spisovnou výslovností a výslovností v místě školy

Grafická stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu dodržuje pravopisná pravidla • s oporou normativních příruček řeší složitější pravopisné problémy 	vlastnosti písemného projevu problematické pravopisné jevy a principy češtiny

Lexikologie a sémantika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aktivně užívá slovní zásoby češtiny • v mluveném i psaném projevu volí vhodné výrazové prostředky • vysvětlí a odůvodní význam pojmenování v daném kontextu, posoudí vhodnost jeho použití • vyhledává lexikální nedostatky a tříbí svůj sémantický cit 	slovo, pojmenování význam pojmenování slovní zásoba, slovníky slovní zásoba uživatelů češtiny v místě školy

oktáva

Slootvorba

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> provede morfémovou a slootvornou analýzu slovního tvaru, porovná a vyhledá analogii s jinými případy téhož druhu rozdělí funkčně či nefunkčně utvořené slovo ve svém projevu uplatňuje znalosti slootvorných principů češtiny 	slootvorná a morfémová struktura slova, slootvorné principy češtiny

Morfologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> provede morfologickou analýzu slovního tvaru identifikuje a opraví morfologicky chybný tvar slova ve svém projevu uplatňuje znalosti morfologie češtiny 	morfologický rozbor slovního tvaru místní odchylky od morfologie spisovné češtiny

Syntax

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> ovládá analýzu věty a souvětí vyhledá nedostatky a chyby ve výstavbě výpovědi a vhodně je opraví využívá znalosti syntaktických principů češtiny, znalostí o vztazích mezi větnými členy, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět dle záměru mluvčího 	výpověď, věta, větné členy, souvětí, zvláštnosti a nepravdivnosti větné stavby, aktuální členění výpovědi, slovosled

Textová syntax

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> pořizuje z textu excerpta, anotace, resumé, konspekty prokáže kritické porozumění textu i jeho částem rozezná základní funkčněstylový a žánrový charakter textu analyzuje výstavbu textu rozpozná specifické jazykové prostředky daného textu rozpozná v textu využití jiného textu posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení podpoří vhodnou argumentací 	výstavba a soudržnost textu, členění souvislého textu

Stylistika, komunikace, rétorika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vytvoří text dle zadaných kritérií ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti vhodně používá různé prostředky textového navazování uplatňuje zásady vhodné kompoziční výstavby textu volí přiměřené komunikační strategie, rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit v mluveném projevu vhodně využívá nonverbální komunikace 	funkční styly, slohové útvary, zásady komunikace, základy rétoriky

5.8.11 Seminář z dějepisu I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář z dějepisu I je určen pro žáky s hlubším zájmem o historii. Předpokládá se, že si ho volí ti, kteří uvažují o maturitě z dějepisu a své budoucí vzdělávání zaměřují na obory vyžadující dějepisné znalosti a dovednosti /historie, archeologie, archivnictví, dějiny umění, právo,.../. Tomu je přizpůsobeno veškeré vymezení vyučovacího předmětu.

Seminář je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku gymnaziálního studia, aby bylo možno navazovat na široký objem základního učiva Dějepisu. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy vždy smíšená skupina, obvykle o počtu 12-17 žáků.

V prvním roce výuky jsou podrobně probírána témata, kterých se předmět Dějepis dotýká z časových důvodů pouze okrajově – historiografie, dějiny práva, dějiny Chrudimska apod.

Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o nové téma podle přání žáků a složení skupiny. Je zde dostatečný prostor pro prezentaci metod historikovy práce, žáci si je také prakticky ověřují. Výsledkem jsou referáty na základě textů z odborných časopisů a seminární práce z dějin chrudimského regionu. Její tvorba probíhá formou projektu po celý školní rok.

Ve druhém roce semináře žáci zpracují rozsáhlejší referát z vybrané historické monografie. Protože se jedná o maturitní ročník, je hlavním těžištěm zopakování a rozšíření jednotlivých maturitních okruhů. Každý referát je tak příspěvkem k jednomu z nich. Příprava k maturitě zohledňuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky.

Seminář má po oba roky časovou dotaci dvě hodiny a je organizován v dvouhodinových blocích jednou týdně. Tento způsob je vhodný pro běžnou výuku v odborné učebně, usnadňuje přípravu a využití didaktické techniky /video, dataprojektor.../, ale také pro exkurze v místních odborných institucích /RM Chrudim, SOKA Chrudim/. Práce v semináři výrazně rozvíjí všechna povinná průřezová témata /s výjimkou Environmentální výchovy/ a může přispívat i k nepovinnému PT Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činností v semináři, zejména při tvorbě seminárních prací a při přípravě referátů kontrolujeme průběžně stav zadaných úkolů, trváme důsledně na dodržování termínů
- vhodně rozvrhneme maturitní opakování v rámci celého školního roku, sledujeme průběh přípravy a ověřujeme dosažené výstupy formou testů i ústního zkoušení
- vedeme žáky ke správnému rozlišování zdrojů informací, k odlišení zdrojů důvěryhodných a méně důvěryhodných, ke kritickému přístupu k internetu
- ve spolupráci s RM a SOKA Chrudim je upozorňujeme na dostupné historické prameny k dějinám regionu
- ke studiu českých a světových dějin a pro tvorbu referátů vybíráme monografie renomovaných autorů a doporučujeme osvědčené tituly odborných časopisů
- v hodinách volíme různé metody a formy výuky, včetně výkladu

Kompetence k řešení problémů

- ve výuce pracujeme s historickými dokumenty a obrazovými prameny a požadujeme, aby na základě jejich rozboru žáci přednesli hypotézy a podpořili je vhodnými argumenty
- při tvorbě seminárních prací vedeme žáky k formulování problémů, s nimiž se při této činnosti setkali. Měli by samostatně navrhnout možná řešení, zvolit nejvhodnější postup a ten později popsat a zdůvodnit při obhajobě seminární práce
- při práci na referátech dbáme na to, aby žáci vybírali a prezentovali podstatné informace, tím obohatili posluchače o nové poznatky a nezatěžovali je zbytečnými podrobnostmi, dále aby se zamýšleli rovněž nad efektivním využitím obrazového materiálu

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat výsledky jejich činnosti před širším publikem. Dbáme na správné používání odborné terminologie, na kultivovaný projev a názorné předvedení obrazového materiálu. Umožňujeme jim využít dostupnou didaktickou techniku
- rozvíjíme u žáků schopnost diskutovat, formulovat otázky, odpovídat na dotazy spolužáků i učitele
- ústním zkoušením vedeme žáky k výstižnému a jazykově správnému vyjadřování, k dovednosti reagovat na doplňující otázky a vyhnout se pouhému memorování probraného učiva. Zdůrazňujeme nezbytnost využití tohoto postupu při všech ústních zkouškách

Kompetence sociální a personální

- diskutujeme se žáky o výběru budoucího studia, informujeme je průběžně o stavu jejich znalostí a dovedností a tím jim pomáháme reálně posoudit jejich možnosti
- důsledně požadujeme, aby žáci při využívání pramenů a odborné literatury nakládali eticky s informacemi, aby správně citovali, parafrázovali a uváděli příslušné odkazy
- při tvorbě seminárních prací podporujeme týmovou spolupráci, žáci pracují ve dvou- až tříčlenných skupinách
- zadáváním referátů ověřujeme u žáků schopnost rozsáhlejší samostatné práce a prostřednictvím klasifikace v nich pěstujeme vědomí zodpovědnosti za její výsledek

Kompetence občanská

- diskutujeme se žáky o morálních aspektech historických událostí, hledáme poučení zejména v dějinách 20. století a snažíme se u žáků vytvářet odpovědné občanské postoje
- vedeme žáky k úctě ke kulturně historickému dědictví. V tematickém okruhu Dějiny umění zevrubně zdokonalujeme jejich přehled o vývoji evropských uměleckých slohů a upozorňujeme na význam památek, které se dochovaly na našem území
- zvýšenou pozornost věnujeme dějinám Chrudimska, spolupracujeme s místními odbornými institucemi a seznamujeme žáky s historickou literaturou věnovanou této problematice. Vytváříme tak u žáků vědomí sounáležitosti s jejich obcí

septima

2 týdne, V

Úvod do studia historie

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pracovním postupem tvorby referátu a seminární práce, s možnými informačními zdroji osvojí si způsob psaní odkazů na použité prameny a literaturu absolvuje exkurze v místních odborných institucích konzultuje s vyučujícím volbu tématu referátu a seminární práce charakterizuje základní PVH /jejich vznik, hlavní obor zájmu/ a zhodnotí jejich přínos pro práci historika	Učivo struktura a metody zpracování odborné historické práce, prameny, literatura, časopisy muzea, archivy, knihovny jako zdroje informací pomocné vědy historické
--	--

Historiografie

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních žánrech historiografie, uvede nejnámější autory a jejich díla analyzuje příklady historických textů, vyvodí obecné závěry o autorovi a popisovaných událostech informuje vyučujícího a spolužáky o dosavadním průběhu práce na zadáných úkolech /referát, seminární práce/	Učivo nejvýznamnější žánry, autoři a díla českého, případně evropského dějepiscetví dle výběru vyučujícího
--	--

Dějiny umění

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná znaky jednotlivých architektonických slohů, rozpozná jejich konkrétní příklady, přiřadí k nim jména autorů informuje vyučujícího a spolužáky o dosavadním průběhu práce na zadáných úkolech /referát, seminární práce/, případně prezentuje první výsledky	Učivo vývoj evropského výtvarného umění, zejména architektonických slohů
--	--

Dějiny Chrudimska

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše dějiny Chrudimska v pravěku objasní vznik Chrudimě jako středověkého města a popíše její vývoj až po moderní dobu uvede významné osobnosti regionálních dějin a zhodnotí jejich přínos v konkrétních oborech lidské činnosti prezentuje výsledky své práce na zadáných úkolech /referát, seminární práce/	Učivo dějiny Chrudimě, významné lokality regionu, slavné osobnosti
--	--

Dějiny práva

Očekávané výstupy Žák: <ul style="list-style-type: none"> analyzuje příklady právních textů, na jejich základě vyvodí obecné závěry o stavu právních norem v konkrétním historickém období prezentuje výsledky zadáných úkolů /referát, seminární práce/	Učivo vývoj českého, případně evropského práva, příklady právních dokumentů dle výběru vyučujícího
--	--

septima

Volitelné téma

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> navrhne aktuální téma, evtl. zaujme stanovisko k návrhu spolužáků nebo vyučujícího osvojí si učivo daného tématu zhodnotí průběh a výsledky své činnosti v semináři	téma dle výběru studentů na základě diskuse s vyučujícím - např. židovský a romský holocaust

oktáva

2 týdně, V

Historie a PVH

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní původ historie jako vědeckého oboru, zařadí ji do systému věd, zhodnotí její význam charakterizuje základní PVH vyjmenuje hlavní metody odborné historické práce uvede příklady periodizace dějin	vznik a význam historie, PVH, metody historikovy práce, problematika periodizace dějin

Pravěk

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje proces vytváření lidského světa, život lidí v jednotlivých obdobích pravěku, vyjmenuje významná prehistorická naleziště, uvede příklady slavných archeologů a jejich objevů	vývoj světa a českých zemí v období pravěku, významná naleziště, slavní archeologové

Starověk

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná charakteristické rysy jednotlivých staroorientálních civilizací posoudí jejich vliv na kultury starověkého Středomoří zhodnotí význam minojské Kréty jako první evropské civilizace popíše politický, hospodářský a kulturní vývoj antického Řecka a Říma	Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína, předřecké civilizace ve Středomoří, antické Řecko a Řím

oktáva

Středověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná politické a kulturní dědictví Říma v byzantské a franké říši, zhodnotí vliv křesťanství a jeho střetávání s islámem • popíše vznik raně středověkých států, včetně situace na našem území • charakterizuje postavení církve v raném středověku, její vliv na kulturu románského období • objasní hlavní rozdíly mezi raně středověkou společností a společností vrcholného středověku • analyzuje vývoj velmocí v Evropě vrcholného středověku a zhodnotí příčiny, průběh a důsledky konfliktů mezi nimi • orientuje se v dějinách českého středověkého státu, posoudí politiku významných panovníků přemyslovské a lucemburské dynastie • rozliší hlavní znaky gotické kultury, uvede příklady v našem a evropském umění • vysvětlí příčiny společenské krize na přelomu 14. a 15. století, kořeny husitství, průběh a důsledky husitských válek 	<p>byzantská říše a východní kulturní okruh franká říše a západní kulturní okruh Arabové a vznik islámu raně středověké státy v Evropě společnost a kultura raného středověku první státní útvary na našem území Evropa ve vrcholném středověku český stát za vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků gotická kultura husitská reformace a její odkaz v Čechách doby poděbradské a jagellonské</p>

Raný novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v procesu zámořských objevů, zhodnotí důsledky objevných plaveb • rozpozná znaky a příklady renesančního umění, vysvětlí pojem humanismus • porozumí příčinám a průběhu evropské reformace • rozliší typy raně novověkých států, na konkrétních příkladech objasní střetávání absolutismu s parlamentarismem • identifikuje příčiny mocenského vzestupu Habsburků u nás i v Evropě, charakterizuje jejich roli v náboženském konfliktu 16. a 17. století, posoudí důsledky třicetileté války • porozumí projevům barokní kultury, rozpozná konkrétní příklady uměleckých děl • rozliší pojmy osvícenství a osvícenský absolutismus, porovná jeho projevy v různých zemích • uvede české národní hnutí do kontextu evropských dějin konce 18. a 1. pol. 19. stol. 	<p>velké zeměpisné objevy 15. a 16. století renesance, humanismus, reformace panovnický absolutismus a jeho boj s parlamentarismem vznik habsburské monarchie na pozadí Evropy 16. století české stavovské povstání třicetiletá válka Evropa po třicetileté válce barokní kultura, rokoko osvícenství, osvícenský absolutismus české národní obrození</p>

oktáva

Novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše proces vytváření moderní industriální společnosti porozumí procesu vzniku USA vymezí příčiny a průběh Velké francouzské revoluce posoudí význam liberalizace společnosti jako důsledek ekonomických a politických změn v západní Evropě a USA orientuje se ve společenských poměrech Francie za vlády Napoleona popíše průběh napoleonských válek a zhodnotí jejich vliv na národní hnutí v Evropě a našich zemích uvede kulturu klasicismu a romantismu do souvislosti se společenskými změnami konce 18. a 1. pol. 19. stol. porovná příčiny, průběh a výsledky revoluce 1848 v jednotlivých evropských zemích porozumí procesu konstituování novodobého českého národa, jeho politické reprezentace, včetně vývoje české politiky v 2. pol. 19. století orientuje se v politických, ekonomických a sociálních poměrech evropských velmocí a USA v 19. století rozlíší základní pojmy moderní politiky /liberalismus, konzervatismus, demokracie, socialismus, marxismus, bolševismus/ charakterizuje technickou revoluci, její přínos pro ekonomický rozvoj světa, možnosti zneužití techniky ve válečných konfliktech rozpozná charakteristické rysy kultury konce 19. a počátku 20. století 	<p>první průmyslová revoluce váleka amerických osad za nezávislost Velká francouzská revoluce napoleonské války první vlna národné osvobozenéckého hnutí kultura klasicismu a romantismu revoluce 1848 v Evropě a v českých zemích vznik samostatné české politiky ve 2. polovině 19. století politický, ekonomický a kulturní vývoj Evropy a USA ve 2. polovině 19. a na počátku 20. století</p>

Nejnovější dějiny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezí mezinárodní postavení evropských velmocí a porozumí jejich vzájemným vztahům v předvečer první světové války, včetně mimoevropských koloniálních konfliktů vysvětlí příčiny 1. světové války, popíše její průběh a výsledky, zhodnotí mezinárodní vztahy po válce porozumí situaci v Rusku, shrne důsledky ruských revolucí pochozí význam prvního československého odboje pro vznik republiky charakterizuje vývoj ČSR ve 20. a 30. letech, specifikuje národnostní problematiku a cestu k mnichovskému diktátu identifikuje projevy světové hospodářské krize, posoudí její hospodářské, sociální a politické důsledky porovná italský fašismus a německý nacismus, rozlíší různé typy totalitních režimů provede rozbor politiky fašistických velmocí a demokratických států ve 30. letech a rozpozná příčiny vzniku 2. světové války popíše válečné události, uvede příklady diplomatických jednání směřujících k poválečnému uspořádání světa posoudí vývoj českých zemí v období 2. republiky a protektorátu, roli domácího a zahraničního odboje, porovná situaci v Čechách a na Slovensku orientuje se v ekonomické a politické situaci v poválečném Československu, rozebere příčiny, průběh a důsledky únorového převratu charakterizuje studenou válku a vymezí svět rozdělený na bloky porozumí poválečnému vývoji v USA a zemích západní Evropy analyzuje proces dekolonializace rozčlení politický, sociální a ekonomický vývoj zemí sovětského bloku od počátku studené války po rozpad východního bloku porovná jednotlivá období komunistického režimu v Československu / 50. léta, pokus o reformu totalitního systému, období normalizace, listopadová revoluce 1989 shrne proces listopadového vývoje Československa, cestu k jeho rozdělení, orientuje se v integraci ČR do evropských struktur 	<p>příčiny 1. světové války, vznik velmocenských bloků hlavní válečné události, důsledky války versailleský systém a mezinárodní vztahy ve 20. letech ruské revoluce a vznik sovětského totalitního systému naše země za 1. světové války, 1. odboj a založení samostatné ČSR vývoj ČSR ve 20. a 30. letech světová hospodářská krize a vznik fašismu politika fašistických velmocí, mnichovská konference 2. světová válka a čs. odboj, české země v období 2. republiky a protektorátu poválečný vývoj ČSR, politické a ekonomické změny po únorovém převratu USA a západní Evropa v době studené války rozpad koloniální soustavy Československo jako součást sovětského bloku rozklad komunistických režimů svět a Česká republika na přelomu tisíciletí</p>

5.8.12 Seminář z dějepisu II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář z dějepisu II je určen pro žáky s hlubším zájmem o společenské vědy, zejména o historii. Předpokládá se, že si ho volí žáci, kteří budou z dějepisu skládat maturitní zkoušku nebo alespoň uplatní dějepisné znalosti a dovednosti při přijímacím řízení na vysoké školy, případně při svém dalším studiu. Nemusí jít přímo o obory historické /k tomu je vhodnější Seminář z dějepisu I/, nýbrž o ty, které s historií v širším kontextu spolupracují /ekonomie, žurnalistika, sociologie,.../.

Seminář je koncipován jako jednoletý a volí si ho v posledním ročníku žáci čtyřletého i osmiletého cyklu, kteří vytvoří smíšenou skupinu. Do značné míry kopíruje vzdělávací obsah Semináře z dějepisu I, ovšem některá témata jsou probírána méně podrobně. Tomu odpovídá i časová dotace – u jednoletého semináře jsou to tři hodiny týdně, celkově tedy o jednu hodinu méně než u dvouletého semináře, který se vyučuje oba roky po dvou hodinách.

Seminář z dějepisu II je do týdenního rozvrhu zařazen dvakrát. Tvoří ho dvouhodinový blok, věnovaný zopakování a rozšíření znalostí a dovedností k jednotlivým maturitním okruhům /příprava k maturitě zohledňuje Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky/, a samostatný jednogodinový celek zaměřený na prohloubení témat, která byla v hodinách Dějepisu probrána pouze okrajově. Zde je vhodný prostor k zohlednění budoucího zaměření žáků s přihlédnutím ke složení konkrétní skupiny. Součástí výuky je rovněž praktická práce s odbornou literaturou, jejímž výsledkem by měla být prezentace referátu z vybrané historické monografie v návaznosti na konkrétní maturitní téma, a exkurze v místních odborných institucích /RM Chrudim, SOkA Chrudim/. Seminář výrazně rozvíjí všechna povinná průřezová témata /s výjimkou Environmentální výchovy/ a může přispívat k rozvoji nepovinného PT Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví. Vyučuje se obvykle v odborné učebně společenských věd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činností v semináři, zejména při přípravě referátů kontrolujeme průběžně stav zadaných úkolů, trváme důsledně na dodržování termínů
- vhodně rozvrhneme maturitní opakování v rámci celého školního roku, sledujeme průběh přípravy a ověřujeme dosažené výstupy formou testů i ústního zkoušení
- vedeme žáky ke správnému rozlišování zdrojů informací, k odlišení zdrojů důvěryhodných a méně důvěryhodných, ke kritickému přístupu k internetu

- ve spolupráci s RM a SOKA Chrudim je upozorňujeme na dostupné historické prameny k dějinám regionu
- ke studiu českých a světových dějin a pro tvorbu referátů doporučujeme monografie renomovaných autorů
- v hodinách volíme různé metody a formy výuky, včetně výkladu

Kompetence k řešení problémů

- ve výuce pracujeme s historickými dokumenty a obrazovými prameny a požadujeme, aby na základě jejich rozboru žáci přednesli hypotézy a podpořili je vhodnými argumenty
- při tvorbě referátů dbáme na to, aby žáci vybírali a prezentovali podstatné informace, tím obohatili posluchače o nové poznatky a nezatěžovali je zbytečnými podrobnostmi, dále aby se zamýšleli rovněž nad efektivním využitím obrazového materiálu

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat výsledky jejich činnosti před širším publikem. Dbáme na správné používání odborné terminologie, na kultivovaný projev a názorné předvedení obrazového materiálu . Umožňujeme jim využít dostupnou didaktickou techniku
- rozvíjíme u žáků schopnost diskutovat, formulovat otázky, odpovídat na dotazy spolužáků i učitele
- ústním zkoušením vedeme žáky k výstižnému a jazykově správnému vyjadřování vyjadřování, k dovednosti reagovat na doplňující otázky a vyhnout se pouhému memorování probraného učiva. Zdůrazňujeme nezbytnost využití tohoto postupu při všech ústních zkouškách

Kompetence sociální a personální

- diskutujeme se žáky o výběru budoucího studia, informujeme je průběžně o stavu jejich znalostí a dovedností a tím jim pomáháme reálně posoudit jejich možnosti
- důsledně požadujeme, aby žáci při využívání pramenů a odborné literatury nakládali eticky s informacemi, aby správně citovali, parafrázovali a uváděli příslušné odkazy
- zadáváním referátů ověřujeme u žáků schopnost rozsáhlejší samostatné práce a prostřednictvím klasifikace v nich pěstujeme vědomí zodpovědnosti za její výsledek

Kompetence občanská

- diskutujeme se žáky o morálních aspektech historických událostí, hledáme poučení zejména v dějinách 20. století a snažíme se u žáků vytvářet odpovědné občanské postoje
- vedeme žáky k účtění ke kulturně historickému dědictví. V tematickém okruhu Dějiny umění zevrubně zdokonalujeme jejich přehled o vývoji evropských uměleckých slohů a upozorňujeme na význam památek, které se dochovaly na našem území
- zvýšenou pozornost věnujeme dějinám Chrudimska, spolupracujeme s místními odbornými institucemi a seznamujeme žáky s historickou literaturou věnovanou této problematice . Vytváříme tak u žáků vědomí sounáležitosti s jejich obcí

oktáva

0+3 týdně, V

Úvod do studia dějepisu, historiografie

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pracovním postupem tvorby referátu, s možnými informačními zdroji • konzultuje s vyučujícím volbu tématu referátu • absolvuje exkurze v místních odborných institucích • charakterizuje základní PVH /jejich vznik, hlavní obor zájmu/ a zhodnotí jejich přínos pro práci historika • analyzuje příklady historických textů, vyvodí obecné závěry o autorovi a popisovaných událostech 	<p>Učivo</p> <p>struktura a metody zpracování odborné historické práce, prameny, literatura, časopisy muzea, archivy, knihovny jako zdroje informací pomocné vědy historické nejvýznamnější žánry, autoři a díla českého, případně evropského dějepisectví dle výběru vyučujícího</p>
--	--

Dějiny umění

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná znaky jednotlivých architektonických slohů, rozpozná jejich konkrétní příklady, přiřadí k nim jména autorů • informuje vyučujícího a spolužáky o dosavadním průběhu práce na zadaném úkolu /referát/, prezentuje výsledky 	<p>Učivo</p> <p>vývoj evropského výtvarného umění, zejména architektonických slohů</p>
---	---

Dějiny Chrudimska

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informuje vyučujícího a spolužáky o dosavadním průběhu práce na zadaném úkolu /referát/, prezentuje výsledky • popíše dějiny Chrudimska v pravěku • objasní vznik Chrudimě jako středověkého města a popíše její vývoj až po moderní dobu • uvede významné osobnosti regionálních dějin a zhodnotí jejich přínos v konkrétních oborech lidské činnosti 	<p>Učivo</p> <p>dějiny Chrudimě, významné lokality regionu, slavné osobnosti</p>
--	---

Dějiny práva

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informuje vyučujícího a spolužáky o dosavadním průběhu práce na zadaném úkolu /referát/, prezentuje výsledky • analyzuje příklady právních textů, na jejich základě vyvodí obecné závěry o stavu právních norem v konkrétním historickém období 	<p>Učivo</p> <p>vývoj českého, případně evropského práva, příklady právních dokumentů dle výběru vyučujícího</p>
---	---

Historie a PVH

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní původ historie jako vědeckého oboru, zařadí ji do systému věd, zhodnotí její význam • charakterizuje základní PVH • vyjmenuje hlavní metody odborné historické práce • uvede příklady periodizace dějin 	<p>Učivo</p> <p>vznik a význam historie, PVH, metody historikovy práce, problematika periodizace dějin</p>
---	---

oktáva

Pravěk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje proces vytváření lidského světa, život lidí v jednotlivých obdobích pravěku, vyjmenuje významná prehistorická naleziště, uvede příklady slavných archeologů a jejich objevů 	<p>vývoj světa a českých zemí v období pravěku, významná naleziště, slavní archeologové</p>

Starověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná charakteristické rysy jednotlivých staroorientálních civilizací posoudí jejich vliv na kultury starověkého Středomoří zhodnotí význam minojské Kréty jako první evropské civilizace popíše politický, hospodářský a kulturní vývoj antického Řecka a Říma 	<p>Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína, předřecké civilizace ve Středomoří, antické Řecko a Řím</p>

Středověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná politické a kulturní dědictví Říma v byzantské a francké říši, zhodnotí vliv křesťanství a jeho střetávání s islámem popíše vznik raně středověkých států, včetně situace na našem území charakterizuje postavení církve v raném středověku, její vliv na kulturu románského období objasní hlavní rozdíly mezi raně středověkou společností a společností vrcholného středověku analyzuje vývoj velmocí v Evropě vrcholného středověku a zhodnotí příčiny, průběh a důsledky konfliktů mezi nimi orientuje se v dějinách českého středověkého státu, posoudí politiku významných panovníků přemyslovské a lucemburské dynastie rozdělí hlavní znaky gotické kultury, uvede příklady v našem a evropském umění vysvětlí příčiny společenské krize na přelomu 14. a 15. století, kořeny husitství, průběh a důsledky husitských válek 	<p>byzantská říše a východní kulturní okruh francká říše a západní kulturní okruh Arabové a vznik islámu raně středověké státy v Evropě společnost a kultura raného středověku první státní útvary na našem území Evropa ve vrcholném středověku český stát za vlády posledních Přemyslovců a Lucemburků gotická kultura husitská reformace a její odkaz v Čechách doby poděbradské a jagellonské</p>

Raný novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v procesu zámořských objevů, zhodnotí důsledky objevných plaveb rozpozná znaky a příklady renesančního umění, vysvětlí pojem humanismus porozumí příčinám a průběhu evropské reformace rozdělí typy raně novověkých států, na konkrétních příkladech objasní střetávání absolutismu s parlamentarismem identifikuje příčiny mocenského vzestupu Habsburků u nás i v Evropě, charakterizuje jejich roli v náboženském konfliktu 16. a 17. století, posoudí důsledky třicetileté války porozumí projevům barokní kultury, rozpozná konkrétní příklady uměleckých děl rozdělí pojmy osvícenství a osvícenský absolutismus, porovná jeho projevy v různých zemích uvede české národní hnutí do kontextu evropských dějin konce 18. a 1. pol. 19. stol. 	<p>velké zeměpisné objevy 15. a 16. století renesance, humanismus, reformace panovnický absolutismus a jeho boj s parlamentarismem vznik habsburské monarchie na pozadí Evropy 16. století české stavovské povstání třicetiletá válka Evropa po třicetileté válce barokní kultura, rokoko osvícenství, osvícenský absolutismus české národní obrození</p>

Novověk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše proces vytváření moderní industriální společnosti porozumí procesu vzniku USA vymezí příčiny a průběh Velké francouzské revoluce posoudí význam liberalizace společnosti jako důsledek ekonomických a politických změn v západní Evropě a USA orientuje se ve společenských poměrech Francie za vlády Napoleona popíše průběh napoleonských válek a zhodnotí jejich vliv na národní hnutí v Evropě a našich zemích uveče kulturu klasicismu a romantismu do souvislosti se společenskými změnami konce 18. a 1. pol. 19. stol. porovná příčiny, průběh a výsledky revoluce 1848 v jednotlivých evropských zemích porozumí procesu konstituování novodobého českého národa, jeho politické reprezentace, včetně vývoje české politiky v 2. pol. 19. století orientuje se v politických, ekonomických a sociálních poměrech evropských velmocí a USA v 19. století rozdělí základní pojmy moderní politiky /liberalismus, konzervatismus, demokracie, socialismus, marxismus, bolševismus/ charakterizuje technickou revoluci, její přínos pro ekonomický rozvoj světa, možnosti zneužití techniky ve válečných konfliktech rozpozná charakteristické rysy kultury konce 19. a počátku 20. století 	<p>první průmyslová revoluce válka amerických osad za nezávislost Velká francouzská revoluce, napoleonské války první vlna národně osvobozeneckého hnutí kultura klasicismu a romantismu revoluce 1848 v Evropě a v českých zemích vznik samostatné české politiky ve 2. polovině 19. století politický, ekonomický a kulturní vývoj Evropy a USA ve 2. polovině 19. a na počátku 20. století</p>

Nejnovější dějiny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezí mezinárodní postavení evropských velmocí a porozumí jejich vzájemným vztahům v předvečer první světové války, včetně mimoevropských koloniálních konfliktů vysvětlí příčiny 1. světové války, popíše její průběh a výsledky, zhodnotí mezinárodní vztahy po válce porozumí situaci v Rusku, shrne důsledky ruských revolucí pochozí význam prvního československého odboje pro vznik republiky charakterizuje vývoj ČSR ve 20. a 30. letech, specifikuje národnostní problematiku a cestu k mnichovskému diktátu identifikuje projevy světové hospodářské krize, posoudí její hospodářské, sociální a politické důsledky porovná italský fašismus a německý nacismus, rozliší různé typy totalitních režimů provede rozbor politiky fašistických velmocí a demokratických států ve 30. letech a rozpozná příčiny vzniku 2. světové války popíše válečné události, uvede příklady diplomatických jednání směřujících k poválečnému uspořádání světa posoudí vývoj českých zemí v období 2. republiky a protektorátu, roli domácího a zahraničního odboje, porovná situaci v Čechách a na Slovensku orientuje se v ekonomické a politické situaci v poválečném Československu, rozebere příčiny, průběh a důsledky únorového převratu charakterizuje studenou válku a vymezí svět rozdělený na bloky porozumí poválečnému vývoji v USA a zemích západní Evropy analyzuje proces dekolonializace rozčlení politický, sociální a ekonomický vývoj zemí sovětského bloku od počátku studené války po rozpad východního bloku porovná jednotlivá období komunistického režimu v Československu / 50. léta, pokus o reformu totalitního systému, období normalizace, listopadová revoluce 1989 shrne proces listopadového vývoje Československa, cestu k jeho rozdělení, orientuje se v integraci ČR do evropských struktur 	<p>příčiny 1. světové války, vznik velmocenských bloků hlavní válečné události, důsledky války versailleský systém a mezinárodní vztahy ve 20. letech ruské revoluce a vznik sovětského totalitního systému naše země za 1. světové války, 1. odboj a založení samostatné ČSR vývoj ČSR ve 20. a 30. letech světová hospodářská krize a vznik fašismu politika fašistických velmocí, mnichovská konference 2. světová válka a čs. odboj, české země v období 2. republiky a protektorátu poválečný vývoj ČSR, politické a ekonomické změny po únorovém převratu USA a západní Evropa v době studené války rozpad koloniální soustavy Československo jako součást sovětského bloku rozklad komunistických režimů svět a Česká republika na přelomu tisíciletí</p>

oktáva

Volitelné téma

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhne aktuální téma, evtl. zaujme stanovisko k návrhu spolužáků nebo vyučujícího • osvojí si učivo daného tématu • zhodnotí průběh a výsledky své činnosti v semináři 	<p>téma dle výběru studentů na základě diskuse s vyučujícím - např. židovský a romský holocaust</p>

5.8.13 Společenskovědní seminář I

kvinta	sexta	septima	oktáva
		2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Společenskovědní seminář I navazuje na obsah vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a formou opakování připravuje k maturitní zkoušce. Do tohoto předmětu jsou přidány nové okruhy, popř. je rozšiřován stávající vzdělávací obsah předmětu Společenské vědy, jak je stanoven v ŠVP pro GJR. Předmět se vyučuje v septimě a oktávě s dvouhodinovou dotací. Vyučování probíhá v odborné učebně a je určeno pro zájemce o obor a případné maturanty. Součástí výuky jsou exkurze do různých institucí a úřadů, projekty a seminární práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- nabízíme společenskovědní témata pro samostatné zpracování seminární práce s kritickým vyhodnocením různých zdrojů informací
- rozvíjíme kontextové myšlení; uvádíme do diskursu vědy - porozumění odbornému textu, komunikace v kontextu odborného jazyka, analytické schopnosti, argumentace
- nabízíme možnost samostatné práce a hlubšího vhledu do konkrétní oblasti, např.konzultace, doporučená literatura, besedy, přednášky

Kompetence k řešení problémů

- probíráme se žáky problémy spojené se zadanými či zvolenými společenskovědními tématy a hledáme různá řešení
- učíme klást otázky, pochybovat o jediných pravdách, hledat odpovědi v diskusi

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- umožňujeme žákovi klást dotazy, argumentovat, obhajovat stanovisko, vést dialog

Kompetence sociální a personální

- učíme respektu k lidské důstojnosti - úctě k ostatním, zdravému sebevědomí a odpovědnosti
- zprostředkováváme žákovi různé způsoby sebepoznávání a podporujeme využívání takto získaných informací pro jeho osobní rozvoj

Kompetence občanská

- prosazujeme a fixujeme tradiční hodnoty evropské vzdělanosti a současně podporujeme pluralitu s ohledem na neevropské kontexty; společně s žáky reflektujeme stav společnosti a zasazujeme aktuální dění do historických souvislostí

Kompetence k podnikavosti

- motivujeme žáky odpovědně zpracovávat zadaná témata, nabízíme možnost volby podle oblasti zájmu
- podporujeme vlastní aktivitu žáka v přístupu k daným tématům

septima

2 týdne, V

Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozliší hlavní psychologické přístupy k psychice a k osobnosti ve 20. století a v současnosti • charakterizuje a zhodnotí různé způsoby řešení náročných životních situací a ilustruje na konkrétně zvolených příkladech • seznámí se s psychologií v každodenním životě	dějiny psychologie, hlavní psychologické směry současnosti Životně náročné situace, možnosti řešení, stres, frustrace, deprivace psychopatologie, psychické poruchy (schizofrenie, paranoia, mánio-depresivní stavy) neurózy, psychózy aplikovaná psychologie

Člověk a společnost

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • určí specifiku sociálních hnutí • zhodnotí problém sociální nerovnosti • vymezí znaky národa a pochopí význam etnických vztahů, uvědomí si rizika nesnášenlivosti a intolerance • vymezí sociální problémy a vztah sociální patologie a kriminality • definuje vznik delikventní kariéry, aplikuje různé přístupy k prevenci i k trestání kriminality	sociální skupiny, problematika menšin sociálně - patologické jevy národ jako specifická sociální skupina, multietnicita - její problematika a rizika kriminalita, její sociální příčiny a dopady, prevence kriminality

septima

Člověk a právo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> identifikuje kořeny a vývoj evropského a komunitárního práva charakterizuje vliv evropského a komunitárního práva na vnitrostátní právo členských států	právo v průběhu lidských dějin právní otázky členství České republiky v EU

Člověk a stát

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> demonstruje na příkladech z dějin 20. století klíčové znaky diktatur uvede možné formy politické participace v demokratické společnosti porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě orientuje se v problematice lidských práv orientuje se v programech politických stran identifikuje programy a definuje fungování politických stran v České republice	ideologie, nebezpečí totalitních ideologií účast občana na politickém životě demokracie, rozdíl mezi demokracií a totalitou základní lidská práva, porušování a ochrana lidských práv politika, politické strany, politická situace v České republice

Člověk a ekonomika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v možnostech samostatného podnikání vyhodnotí nabídku různých pracovních příležitostí navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb v konkrétních životních situacích v rámci rozpočtu domácnosti vymezí úlohu úspor a možnosti jejich zhodnocení navrhne a posoudí možnosti řešení situace nedostatku finančních prostředků a identifikuje rizika s tím spojená rozliší na konkrétních příkladech různé formy investic a posoudí jejich výnosnost a riziko charakterizuje nejobvyklejší druhy pojištění a vybere vhodný pojistný produkt s ohledem na dané potřeby posoudí na příkladu, které možnosti sociálních dávek lze využít a kde se získají bližší informace o jejich poskytování	podnikání, právní normy týkající se podnikání finanční produkty, způsoby využití finančních prostředků spořicí a investiční produkty, způsoby investování peněz řešení nedostatku finančních prostředků pojišťovny a jejich produkty sociální dávky a možnosti jejich čerpání

oktáva

2 týdně, V

oktáva

Člověk a svět

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší obsah pojmů morálka, mravnost, etika identifikuje specifická východiska hlavních etických konceptů evropského myšlení vymezí vzájemný vztah hodnot a norem ukáže na konkrétních příkladech narůstající význam aplikované etiky v životě společnosti rozezná hlavní světová náboženství porozumí roli náboženství v každodenním životě člověka orientuje se v problematice církví a sekt uvede hlavní charakteristiky religionistiky jako vědní disciplíny vymezí smysl tzv. ontologické diference (bytí - jsoucno) doloží na příkladech, jak se proměňovalo chápání pojmu "příroda" ("přirozenost") ve vývoji evropské filozofie a vědy charakterizuje na příkladech vybraných osobností základní způsoby uchopení problematiky člověka ve filozofii 19. a 20. století 	<p>pojem morálky, kořeny a pilíře morálky, vývoj morálky, mravní hodnoty a normy</p> <p>významné etické teorie a směry</p> <p>etika každodenního života</p> <p>sekty - jejich fungování a nebezpečí, rozdíl mezi sektou a církví</p> <p>religionistika - vědecké zkoumání fenoménu náboženství</p> <p>světové náboženské systémy</p> <p>problém smyslu lidského života - náboženské a nenáboženské řešení</p> <p>vybrané otázky filozofie bytí</p> <p>vybrané otázky filozofie přírody</p> <p>vybrané otázky filozofické antropologie</p>

Člověk v mezinárodním prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních ideových východiscích sjednocování Evropy objasní na konkrétních příkladech činnosti orgánů EU, jejich význam a funkce posoudí na konkrétních příkladech dopady členství České republiky v EU charakterizuje na konkrétních příkladech podíl České republiky na činnosti OSN orientuje se v působení NATO ve světě orientuje se v úlohách České republiky v rámci NATO uvede další mezinárodní organizace a charakterizuje jejich hlavní cíle uvede konkrétní příklady globálních problémů současnosti a posoudí jejich příčiny posoudí možné důsledky globálních problémů současnosti identifikuje zásady trvale udržitelného rozvoje v běžném životě uvede konkrétní příklady dopadů jednotlivých projevů globalizace na život občanů České republiky charakterizuje ohniska napětí v současném světě objasní historický vývoj soudobých konfliktů uvede příklady konfliktů v jednotlivých světadílech 	<p>Evropa a sjednocovací proces</p> <p>EU - vznik, historie, fungování, orgány</p> <p>Česká republika a členství v EU</p> <p>mezinárodní organizace, činnost České republiky v rámci mezinárodních organizací</p> <p>globální problémy a globalizace</p> <p>problematika trvale udržitelného rozvoje</p> <p>Česká republika a globalizace a globální problémy</p> <p>soudobé konflikty a současná ohniska napětí, historický vývoj po 2. světové válce</p> <p>hlavní konflikty 2. poloviny 20. století, současná situace v mezinárodních vztazích</p>

5.8.14 Společenskovědní seminář II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Společenskovědní seminář II je určen pro žáky s hlubším zájmem o společenskovědní problematiku. Předpokládá se, že žáci uvažují o maturitě ze Společenských věd, získané vědomosti, dovednosti, využijí k dalšímu pomaturitnímu studiu.

Seminář je zařazen do posledního ročníku gymnaziálního studia. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu. Tvoří ho smíšená skupina žáků a žákyň.

Časová dotace předmětu je tříhodinová. Výuku tvoří dvouhodinový blok a jedna samostatná vyučovací hodina týdně. Výuka probíhá střídavě v odborné učebně a ve třídě.

Obsah předmětu tvoří rozšiřující učivo předmětu Společenské vědy, příprava na maturitní zkoušku a následující pomaturitní studium. Žák /žákyně/ vypracovává rešerše z prostudované literatury a prezentuje jejich výsledky.

Součástí výuky tvoří exkurze, besedy, projekty...

Součástí výuky ve Společenskovědním semináři II jsou všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozvrhneme opakování témat pro maturitní zkoušku, témata doplňujeme o další poznatky, ověřujeme výstupy
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu také při skupinové práci, v diskusi a při kontrole úkolů

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme samostatné, skupinové i společenské aktivity, v nichž jsou žáci nuceni se rozhodovat a volit vlastní postupy
- požadujeme po žácích vlastní práci se zdroji informací a porovnání jejich obsahu i formy

Kompetence komunikativní

- v aktivitách používáme různých forem komunikace
- rozvíjíme schopnost diskutovat, formulovat otázky, i odpovídat na ně

Kompetence sociální a personální

- požadujeme oddělování skupinové práce se vzájemnou komunikací a nasloucháním druhým při prezentaci výsledků činnosti
- zadáváním rešerší a referátů ověřujeme u žáků schopnost samostatné práce a důslednou kontrolou podporujeme vědomí zodpovědnosti za její kvalitu

Kompetence občanská

- vytváříme modelové situace, v nichž si žáci ověřují demokratické principy v rozhodování, diskutujeme o různorodosti lidí a nutnosti našeho respektu k ní jako k jedné z podmínek vlastní svobody a sebeúcty
- spolupracujeme s různými institucemi, vytváříme sounáležitost žáků s obcí, zemí

Kompetence k podnikavosti

- konzultujeme vzdělávací a pracovní příležitosti žáků

oktáva

oktáva

0+3 týdně, V

Etika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem • objasní proměnlivost základních etických pojmů a norem • eticky a věcně správně argumentuje v diskusi • formuluje etické principy 	<p>etika, mravnost, morálka, etiketa etické kategorie praktická etika</p>

Psychologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá získané poznatky při sebepoznávání a poznávání druhých, volbě profesní orientace • uplatňuje zásady duševní hygieny 	<p>psychologie morálky, psychologické směry a disciplíny, metody zkoumání, duševní zdraví, duševní hygiena</p>

Mezinárodní vztahy, evropská integrace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • získá základní informace o historii a fungování EU • dokáže vysvětlit, jak ovlivňuje proces evropské integrace ekonomiku Evropy, ČR • orientuje se v problematice lidských práv • orientuje se v působení NATO ve světě • uvede další mezinárodní organizace a charakterizuje jejich hlavní cíle • posoudí možné důsledky globálních problémů současnosti 	<p>mezinárodní vztahy, mezinárodní organizace, ohniska konfliktů, globální problémy a globalizace</p>

Sociologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná záměr a účinky mediálního produktu • přispívá k nekonfliktnímu soužití sociokulturních skupin • na příkladech se seznámí se subjektivností interpretace projevu jiných účastníků komunikace • vysvětlí základní pojmy z oblasti religionistiky • identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti • seznámí se s hlavními znaky světových náboženství • orientuje se v problematice církví a sekt • vymezí sociální problémy a vztah sociální patologie a kriminality 	<p>média a svět, zpravodajství, reklama, infotainment, etika a média, menšiny a migranti v ČR, komunikace, sociologie náboženství, světová náboženství, církve a sekty</p>

Filosofické myšlení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s porozuměním čte a inerpretuje filosofický text 	<p>české filosofické myšlení</p>

oktáva

Finanční a ekonomická gramotnost

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • porovnává formy vlastnictví • rozlišuje a porovnává úlohy výroby, obchodu a služeb • popíše a objasní způsoby zacházení s penězi • vysvětlí funkci bank • zváží nezbytnost výdajů • sestaví jednoduchý rozpočet 	vlastnictví, podnikání, ekonomické systémy, bankovní soustava, rozpočet, daně

Právo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vliv evropského a humanitárního práva na vnitrostátní právo členských států 	systém práva a právní řád, prameny práva

5.8.15 Seminář ze zeměpisu I

kvinta	sexta	septima	oktáva
		2	2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Seminář ze zeměpisu I je určen pro žáky s hlubším zájmem o zeměpis. Předpokládá se, že si ho volí budoucí maturanti a žáci, kteří budou potřebovat geografické znalosti při svém dalším studiu a povolání.

Vyučovací předmět Seminář ze zeměpisu I patří do oblasti Volitelné vzdělávací aktivity a je vyučován jako samostatný předmět v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně. Seminář ze zeměpisu I navazuje na předmět Zeměpis.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve specializované učebně, která je vybavena videem, DVD přehrávačem, dataprojektorem a jsou zde k dispozici veškeré nástěnné mapy. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – přednášky, besedy a exkurze podle aktuální nabídky. V každé hodině semináře žáci pracují s atlasem a nástěnnou mapou probíraného regionu.

Seminář ze zeměpisu I rozšiřuje studium fyzické, socioekonomické a regionální geografie. Jsou probírána témata, kterých se předmět Zeměpis dotýká pouze okrajově - kulturní krajina, ochrana přírodního prostředí, ohniska neklidu současnosti atd. Aktuálně jsou zařazována témata světového i regionálního dění. Protože seminář je určen především budoucím maturantům ze zeměpisu, tvoří základ výuky opakování a rozšíření maturitních okruhů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání geografických informací získaných ze svého okolí
- poskytujeme žákům informace o fyzickogeografické a socioekonomické sféře a jejich vzájemných vztazích
- umožňujeme žákům získat znalosti o jednotlivých oblastech světa a České republiky
- nabízíme další informační zdroje (geograficky zaměřené časopisy, odbornou literaturu, internet, přednášky a besedy s cestovateli a odborníky, ...)
- motivujeme žáky k prohlubování standardních znalostí účastí v zeměpisné olympiádě i jiných zeměpisně zaměřených soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k zamyšlení nad mediálními tvrzeními, odbornými názory a ke srovnání s vlastními poznatky a zkušenostmi
- při výuce vybízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svá řešení dokázali obhájit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při zeměpisných soutěžích

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku, kdy žáci používají geografickou terminologii i pojmy z jiných vědních oborů
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- umožňujeme žákům konfrontovat svůj názor při různých přednáškách a besedách s cestovateli a odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací, kdy musí žáci vzájemně spolupracovat, společně řešit problémy a vzájemně se respektovat

Kompetence občanská

- vedeme žáky k tomu, aby silněji vnímali město, ve kterém žijí, Českou republiku i členství v Evropské unii, v NATO, v OSN a v dalších seskupeních
- v geografii obyvatelstva zdůrazňujeme rovnost mezi lidmi (jednotlivci, pohlavími, rasami, ...), potřebu vzájemné spolupráce a pomoci (nejchudší země světa)
- zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence k podnikavosti

- upozorňujeme žáky na možnosti využití Zeměpisu při dalším studiu a výběru povolání

septima

2 týdne, V

Geografie jako věda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pracovním postupem tvorby seminární práce, vybere si téma • osvojí si způsob psaní odkazů na použité zdroje informací • vymezí objekt studia geografie a rozlišuje jednotlivé vědní disciplíny	objekt geografie, rozdělení a význam geografie

Země jako vesmírné těleso

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	vesmír a sluneční soustava tvar a velikost Země, pohyby Země a jejich důsledky slapové jevy, časová pásma

Kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů • orientuje se s pomocí map v krajině • používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	měřítko a obsah mapy kartografická zobrazení vznik mapy mapy v geografii DPZ, GIS topografie - práce s mapou, měření azimutů na mapě a v terénu

septima

Fyzická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy analyzuje příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů rozpozná běžné magmatické, sedimentární a metamorfované horniny analyzuje různé druhy poruch v litosféře porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí na základě půdního profilu určí půdní typ a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu rozčlení pedosféru v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti rozliší hlavní biomy světa a výškové stupně v krajině rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	<p>atmosféra hydrosféra litosféra, georeliéf kryosféra pedosféra biosféra, biomy</p>

Socioekonomická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů prezentuje seminární práci spolužákům 	<p>obyvatelstvo sídla světové hospodářství zemědělství průmysl doprava služby</p>

oktáva

2 týdne, V

oktáva

Socioekonomická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybere si téma seminární práce rozlišuje formy mezinárodních hospodářských vztahů a ovládá základní pojmy mezinárodního obchodu vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti rozumí složení a uspořádání kulturní krajiny a rozliší lokace na uzly, sítě a povrchy rozliší stupně přeměny přírodní krajiny analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji rozlišuje státní zřízení, správní členění, způsob vlády v jednotlivých státech světa zhodnotí stupeň rozvoje států světa 	<p>mezinárodní hospodářské vztahy integrační seskupení světa kulturní krajina geografické základy ochrany přírodního prostředí ohniska neklidu současnosti politická geografie</p>

Regionální geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná prezentuje seminární práci spolužákům 	<p>geografie světadílů geografie České republiky geografie místního regionu</p>

5.8.16 Seminář ze zeměpisu II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Seminář ze zeměpisu II je určen pro žáky s hlubším zájmem o zeměpis. Předpokládá se, že si ho volí budoucí maturanti a žáci, kteří budou potřebovat geografické znalosti při svém dalším studiu a povolání.

Vyučovací předmět Seminář ze zeměpisu II patří do oblasti Volitelné vzdělávací aktivity a je vyučován jako samostatný předmět v oktávě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Seminář ze zeměpisu II navazuje na předmět Zeměpis.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve specializované učebně, která je vybavena videem, DVD přehrávačem, dataprojektorem a jsou zde k dispozici veškeré nástěnné mapy. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – přednášky, besedy a exkurze podle aktuální nabídky. V každé hodině semináře žáci pracují s atlasem a nástěnnou mapou probíraného regionu.

Seminář ze zeměpisu II rozšiřuje studium fyzické, socioekonomické a regionální geografie. Jsou probírána témata, kterých se předmět Zeměpis dotýká pouze okrajově - kulturní krajina, ochrana přírodního prostředí, ohniska neklidu současnosti atd. Aktuálně jsou zařazována témata světového i regionálního dění. Protože seminář je určen především budoucím maturantům, tvoří základ výuky opakování a rozšíření maturitních okruhů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání geografických informací získaných ze svého okolí
- poskytujeme žákům informace o fyzickogeografické a socioekonomické sféře a jejich vzájemných vztazích
- umožňujeme žákům získat znalosti o jednotlivých oblastech světa a České republiky
- nabízíme další informační zdroje (geograficky zaměřené časopisy, odbornou literaturu, internet, přednášky a besedy s cestovateli a odborníky, ...)
- motivujeme žáky k prohlubování standardních znalostí účastí v zeměpisné olympiádě i jiných zeměpisně zaměřených soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k zamyšlení nad mediálními tvrzeními, odbornými názory a ke srovnání s vlastními poznatky a zkušenostmi
- při výuce vybízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svá řešení dokázali obhájit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při zeměpisných soutěžích

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku, kdy žáci používají geografickou terminologii i pojmy z jiných vědních oborů
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- umožňujeme žákům konfrontovat svůj názor při různých přednáškách a besedách s cestovateli a odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací, kdy musí žáci vzájemně spolupracovat, společně řešit problémy a vzájemně se respektovat

Kompetence občanská

- vedeme žáky k tomu, aby silněji vnímali město, ve kterém žijí, Českou republiku i členství v Evropské unii, v NATO, v OSN a v dalších seskupeních
- v geografii obyvatelstva zdůrazňujeme rovnost mezi lidmi (jednotlivci, pohlavími, rasami, ...), potřebu

vzájemné spolupráce a pomoci (nejchudší země světa)
- zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence k podnikavosti
- upozorňujeme žáky na možnosti využití Zeměpisu při dalším studiu a výběru povolání

oktáva

0+3 týdně, V

Geografie jako věda

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pracovním postupem tvorby seminární práce, vybere si téma • osvojí si způsob psaní odkazů na použité zdroje informací • vymezí objekt studia geografie a rozlišuje geografické vědní disciplíny	objekt geografie, rozdělení a význam geografie

Země jako vesmírné těleso

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	vesmír a sluneční soustava tvar a velikost Země, pohyby Země a jejich důsledky slapové jevy, časová pásma

Kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů • orientuje se s pomocí map v krajině • používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	měřítko a obsah mapy kartografická zobrazení vznik mapy mapy v geografii DPZ, GIS topografie - práce s mapou, měření azimutů na mapě a v terénu

Fyzická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy analyzuje příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů rozpozná běžné magmatické, sedimentární a metamorfované horniny analyzuje různé druhy poruch v litosféře porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí na základě půdního profilu určí půdní typ a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu rozčlení pedosféru v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti rozliší hlavní biomy světa a výškové stupně v krajině rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	<p>atmosféra hydrosféra litosféra, georeliéf kryosféra pedosféra biosféra, biomy</p>

Socioekonomická geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů rozlišuje formy mezinárodních hospodářských vztahů a ovládá základní pojmy mezinárodního obchodu vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti rozumí složení a uspořádání kulturní krajiny a rozliší lokace na uzly, síť a povrchy rozliší stupně přeměny přírodní krajiny analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji rozlišuje státní zřízení, správní členění a způsob vlády v jednotlivých státech světa zhodnotí stupeň rozvoje států světa 	<p>obyvatelstvo sídlá světové hospodářství zemědělství průmysl doprava služby mezinárodní hospodářské vztahy integrační seskupení světa kulturní krajina geografické základy ochrany přírodního prostředí ohniska neklidu současnosti politická geografie</p>

Regionální geografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná prezentuje seminární práci spolužákům 	<p>geografie světadílů geografie České republiky geografie místního regionu</p>

5.8.17 Matematický seminář I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematický seminář I navazuje na předmět Matematika. Je určen pro všechny žáky se zájmem o matematiku. Je doporučen pro úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky z matematiky a také pro všechny žáky, kteří uvažují o dalším studiu na VŠ zejména technického, ekonomického a přírodovědného zaměření.

Volitelný předmět je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku studia, aby bylo možno navazovat a rozšiřovat základní učivo Matematiky. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy smíšená skupina 12 – 20 žáků. Vyučuje se ve dvouhodinovém bloku jednou týdně v obou ročnících. Výuka probíhá zpravidla v odborné učebně, případně lze využít i počítačovou učebnu.

V obou ročnících se procvičují a prohlubují vybrané kapitoly z předmětu Matematika. První ročník je zaměřen na funkce a jejich užití při řešení rovnic a nerovnic a rovinnou geometrii. Ve druhém ročníku se rozšiřuje teorie množin, výroková logika a prostorová geometrie. V každé části se kromě již známých poznatků a postupů zařazují rozšiřující kapitoly či nové metody řešení úloh. Důraz se klade na úlohy vztahující se k reálným situacím.

Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o nové téma, podle přání žáků a složení skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činností v semináři
- vhodně rozvrhneme maturitní opakování v rámci celého školního roku, sledujeme průběh přípravy a ověřujeme dosažené výstupy formou testů, písemných prací i ústního zkoušení
- volíme různé metody a formy výuky včetně výkladu, pracujeme s matematickými kalkulátory a podle možností s výpočetní technikou
- vedeme žáka k používání správné terminologie a symboliky
- podporujeme žáky v účasti v matematických soutěžích a korespondenčních seminářích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hledání vlastních postupů řešení problémů
- na vhodných úlohách ukazujeme, že k výsledku lze dospět různými způsoby, tím napomáháme pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva
- umožňujeme žákům uplatňovat dovednosti z ostatních oblastí vzdělávání
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a respektování názorů ostatních
- rozvíjíme u žáků schopnost diskutovat, formulovat otázky, odpovídat na dotazy spolužáků i učitele
- dbáme na správné používání odborné terminologie

Kompetence sociální a personální

- diskutujeme s žáky o výběru budoucího studia
- zařazujeme skupinovou práci při řešení problémových úloh, při tvorbě projektů
- vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci i za práci skupiny

Kompetence k podnikavosti

- na konkrétních příkladech ukazujeme význam a užití matematiky v jiných vědních oborech

septima

2 týdne, V

Relace a funkce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> chápe rozdíl mezi pojmy relace a funkce rozdílí vlastnosti relací zakresluje grafy relací dané předpisem a naopak	pojem relace, vlastnosti, graf základní poznatky o funkcích (vlastnosti, grafy), užití

Rovnice a nerovnice

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá různé metody řešení rovnic a nerovnic provádí kompletní diskuzi řešení rovnic a nerovnic s parametrem seznámí se se základy maticového počtu a jeho využití při řešení soustav rovnic	metody řešení rovnic a nerovnic, diskuze řešení rovnic a nerovnic s parametrem soustavy rovnic a nerovnic základy maticového počtu, užití

Planimetrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary řeší planimetrické problémy motivované praxí seznámí se s principem skládání shodných a podobných zobrazení v rovině	metrické vztahy rovinných útvarů shodná a podobná zobrazení užití zobrazení v konstrukčních úlohách

Analytická geometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky řeší analyticky polohové úlohy pro kulovou plochu, přímku a rovinu vyšetřuje analytickou metodou množiny bodů dané charakteristickou vlastností	analytické vyjádření přímky, roviny, kuželoseček vyšetřování množin bodů analytickou metodou analytické vyjádření koule a kulové plochy

oktáva

2 týdne, V

Teorie množin a výroková logika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozezná výrok, složený výrok a vytváří negace aplikuje poznatky o složených výrocích v úlohách z praxe používá Vennovy diagramy v úlohách z praxe aplikuje různé postupy v důkazových úlohách	operace s množinami, Vennovy diagramy a jejich užití výrok, negace, složené výroky typy důkazů užití výrokové logiky v úlohách z praxe

oktáva

Stereometrie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému řeší polohové i metrické úlohy syntetickou i analytickou metodou 	tělesa, konstrukční úlohy, výpočty úlohy v prostoru řešené syntetickou i analytickou metodou zobrazení v prostoru

Diferenciální a integrální počet

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> aplikuje znalosti derivace funkcí při řešení slovních úloh a vyšetřování průběhu funkce aplikuje výpočet určitého integrálu v geometrických i fyzikálních úlohách 	aplikační úlohy na užití limity a derivace funkce aplikační úlohy na užití určitého integrálu

Souhrnné opakování

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> dokáže aplikovat a propojovat poznatky ze všech oborů středoškolské matematiky řeší aplikační úlohy s využitím probraných matematických metod 	opakování tematických celků pro přípravu k maturitní zkoušce a přijímacím zkouškám na VŠ (dle potřeb žáků)

5.8.18 Matematický seminář II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematický seminář II navazuje na předmět Matematika. Je určen pro všechny žáky se zájmem o matematiku. Je doporučen pro úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky z matematiky a také pro všechny žáky, kteří uvažují o dalším studiu na VŠ zejména technického, ekonomického a přírodovědného zaměření.

Volitelný předmět je koncipován jako jednoletý a je zařazen do posledního ročníku studia, aby bylo možno navazovat a rozšiřovat základní učivo Matematiky. Je volitelným předmětem čtyřletého i osmiletého cyklu, tvoří ho tedy smíšená skupina 12 – 20 žáků. Předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Je vhodné ji rozdělit do dvou dnů (dvě a jedna hodina). Výuka probíhá zpravidla v odborné učebně, případně lze využít i počítačovou učebnu.

Obsah semináře je zaměřen především na procvičování a prohloubení vybraných kapitol z předmětu Matematika. Důraz je kladen na úlohy, ve kterých lze uplatnit různé postupy a metody řešení a na úlohy vztahující se k reálným situacím.

Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o nové téma, podle přání žáků a složení skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s plánem činností v semináři
- vhodně rozvrhneme maturitní opakování v rámci celého školního roku, sledujeme průběh přípravy a ověřujeme dosažené výstupy formou testů, písemných prací i ústního zkoušení
- volíme různé metody a formy výuky včetně výkladu, pracujeme s matematickými kalkulátory a podle možností s výpočetní technikou
- vedeme žáka k používání správné terminologie a symboliky
- podporujeme žáky v účasti v matematických soutěžích a korespondenčních seminářích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hledání vlastních postupů řešení problémů
- na vhodných úlohách ukazujeme, že k výsledku lze dospět různými způsoby, tím napomáháme pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva
- umožňujeme žákům uplatňovat dovednosti z ostatních oblastí vzdělávání
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a respektování názorů ostatních
- rozvíjíme u žáků schopnost diskutovat, formulovat otázky, odpovídat na dotazy spolužáků i učitele
- dbáme na správné používání odborné terminologie

Kompetence sociální a personální

- diskutujeme s žáky o výběru budoucího studia

- zařazujeme skupinovou práci při řešení problémových úloh, při tvorbě projektů
- vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci i za práci skupiny

Kompetence k podnikavosti

- na konkrétních příkladech ukazujeme význam a užití matematiky v jiných vědních oborech

oktáva

0+3 týdně, V

Teorie množin a výroková logika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozezná výrok, složený výrok a vytváří negace • aplikuje poznatky o složených výrociích v úlohách z praxe • používá Vennovy diagramy v úlohách z praxe • aplikuje různé postupy v důkazových úlohách	operace s množinami, Vennovy diagramy a jejich užití výrok, negace, složené výroky typy důkazů užití výrokové logiky v úlohách z praxe

Relace a funkce

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • chápe rozdíl mezi pojmy relace a funkce	pojem relace, vlastnosti, graf základní poznatky o funkcích (vlastnosti, grafy), užití

Rovnice a nerovnice

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • používá různé metody řešení rovnic a nerovnic • provádí kompletní diskuzi řešení rovnic a nerovnic s parametrem	metody řešení rovnic a nerovnic, diskuze řešení rovnice a nerovnice s parametrem soustavy rovnic a nerovnic základy maticového počtu, užití

oktáva

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarcích v rovině vyšetřuje analytickou metodou množiny bodů dané charakteristickou vlastností seznáší se s principem skládání shodných a podobných zobrazení v rovině používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností tříd útvarů využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému řeší polohové i metrické úlohy syntetickou i analytickou metodou 	<p>metrické vztahy rovinných útvarů shodná a podobná zobrazení užití zobrazení v konstrukčních úlohách tělesa, konstrukční úlohy, výpočty úlohy v prostoru řešené syntetickou i analytickou metodou zobrazení v prostoru</p>

Diferenciální a integrální počet

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje znalosti derivace funkcí při řešení slovních úloh a vyšetřování průběhu funkce aplikuje výpočet určitého integrálu v geometrických i fyzikálních úlohách 	<p>aplikační úlohy na užití limity a derivace funkce aplikační úlohy na užití určitého integrálu</p>

Souhrnné opakování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže aplikovat a propojovat poznatky ze všech oborů středoškolské matematiky řeší aplikační úlohy s využitím probraných matematických metod 	<p>opakování tematických celků pro přípravu k maturitní zkoušce a přijímacím zkouškám na VŠ (dle potřeb žáků)</p>

5.8.19 Deskriptivní geometrie I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Deskriptivní geometrie je určen pro žáky s hlubším zájmem o technické obory, zejména architekturu, stavebnictví, strojírenství, technickou grafiku. Deskriptivní geometrie navazuje na vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, zabývá se zobrazovacími metodami a jejich vlastnostmi.

Seminář je dvouletý, je zařazen do předposledního a posledního ročníku čtyřletého i osmiletého cyklu. Vyučuje se jednou týdně ve dvouhodinovém bloku. Na základě absolvování dvouletého semináře mohou žáci z Deskriptivní geometrie maturovat. Učivo je doplněno o učivo z Matematiky, které se vztahuje k Deskriptivní geometrii: zobrazení, volné rovnoběžné promítání, základy stereometrie a kuželosečky.

Žáci se v Deskriptivní geometrii seznamují se základními typy zobrazení prostorových útvarů do roviny, učí se v nich zobrazovat body, přímky, roviny, rovinné obrazce a základní tělesa. Grafické práce provádějí do sešitů a na tabuli, učí se samostatně modelovat, prezentovat a graficky zpracovat příklady na užití jednotlivých zobrazení – domácí práce do sešitů, rysy, seminární práce z užití Deskriptivní geometrie v praxi. Zvládnutí tematického celku je ověřováno ústním zkoušením a písemným testem. Vhodným doplněním je geometrická exkurze, v níž se žáci seznámí s využitím Deskriptivní geometrie ve stavebnictví, architektuře, umění a filmové projekci 3D.

Při vypracovávání a prezentaci referátů budeme realizovat průřezové téma Mediální výchova, průběžně při výuce Osobnostní a sociální výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních geometrických pojmů a vztahů pomocí modelování a náčrtů
- vyžadujeme přesné vyjadřování a snažíme se o zdokonalování grafického projevu
- vedeme žáky k používání správné terminologie, symboliky
- napomáháme rozvíjení geometrické představivosti tím, že používáme modely těles a jiné prostorové pomůcky
- vedeme žáky k pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi jednotlivými typy zobrazení
- zařazujeme aplikace z reálného života a jiných vědních oborů
- průběžně prověřujeme a hodnotíme výsledky práce žáka (písemně i ústně)
- vyžadujeme přesné vyjadřování a snažíme se o zdokonalování grafického projevu

Kompetence k řešení problémů

- vyžadujeme přesné a správné formulace, logickou strukturu argumentací, zdůvodňování postupů
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích
- vyžadujeme vyhodnocení správnosti řešení vzhledem k zadaným podmínkám
- zařazujeme úlohy, které se vztahují k reálným situacím, umožňujeme žákům uplatňovat poznatky a dovednosti z jiných vědních oborů

Kompetence komunikativní

- používáme a vyžadujeme kultivované a věcně správné vyjadřování
- vytváříme příležitost k prezentaci a obhájení vlastního postupu při řešení problému
- učíme žáky prezentovat výsledky jejich činnosti před širším publikem a využívat k prezentaci moderní technologie

Kompetence občanská

- vedeme žáky k rozvíjení estetického citění a kulturního rozhledu

septima

2 týdne, V

Úvod

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> ovládá základy grafiky a normalizované písmo modeluje prostorové vztahy a graficky je zpracovává 	vývoj a význam Dg technika rýsování, normalizované písmo základy stereometrie

Volné rovnoběžné promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz jehlanu a hranolu v daném zobrazení 	vlastnosti volného rovnoběžného promítání zobrazení hranolu, jehlanu, rotačního válce a rotačního kuželu ve volném rovnoběžném promítání

Kótované promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy a graficky je zpracovává 	základní vlastnosti pravouhlého promítání kótované promítání - princip, obraz bodu, kótovaný průmět přímk, úsečky, roviny otáčení roviny, konstrukce v obecné rovině

Mongeovo promítání / MP /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz jehlanu a hranolu v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy a graficky je zpracovává 	MP - princip, sdružené obrazy bodu, zobrazení přímk, roviny průsečnice dvou rovin, průnik přímk s rovinou, kolmice k rovině, rovina kolmá k přímce v MP osová afinita v rovině, obrazec v obecné rovině v MP zavedení a užití 3. průmětny zobrazení hranolu, jehlanu v MP

Kosoúhlé promítání / KP /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz jehlanu a hranolu v daném zobrazení 	KP – princip, obraz bodu zobrazení hranolu a jehlanu v KP

Pravouhlá axonometrie /Ax /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz jehlanu a hranolu v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy a graficky je zpracovává 	Ax - princip, obraz bodu, průmět přímk a roviny zobrazení hranolu a jehlanu v Ax

oktáva

2 týdne, V

Řezy hranolu a jehlanu v Mongeově promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> sestrojuje obraz rotačních těles v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	průnik hranolu s přímlou v MP průnik hranolu s rovinou v MP průnik jehlanu s přímlou v MP průnik jehlanu s rovinou v MP síť jehlanu a hranolu

Kuželosečky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému provádí rozbor, konstrukci a diskusi o počtu řešení při sestrojení kuželosečky a její tečny 	elipsa - definice, tečna, vrcholová a řídící kružnice, konstrukce, sdružené průměry elipsy hyperbola - definice, tečna, vrcholová a řídící kružnice, konstrukce parabola - definice, tečna, vrcholová a řídící přímka, konstrukce

Zobrazení rotačních těles v Mongeově promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz rotačních těles v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	sdružené průměty kružnice koule v MP průnik koule s přímlou v MP průnik koule s rovinou v MP zobrazení rotačního válce v MP průnik rotačního válce s přímlou v MP průnik rotačního válce s rovinou v MP zobrazení rotačního kuželu v MP průnik rotačního kuželu s přímlou v MP průnik rotačního kuželu s rovinou v MP

Zobrazení rotačních těles v kosoúhlém promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz rotačních těles v daném zobrazení 	průmět kružnice v KP zobrazení rotačního válce a kužele v KP

Zobrazení rotačních těles v pravouhlé axonometrii

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz rotačních těles v daném zobrazení 	axonometrický obraz kružnice zobrazení rotačního válce v pravouhlé axonometrii zobrazení rotačního kuželu v pravouhlé axonometrii

5.8.20 Deskriptivní geometrie II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Deskriptivní geometrie je určen pro žáky s hlubším zájmem o technické obory, zejména architekturu, stavebnictví, strojírenství, technickou grafiku. Deskriptivní geometrie navazuje na vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, zabývá se zobrazovacími metodami a jejich vlastnostmi.

Seminář je jednoletý, je zařazen do posledního ročníku čtyřletého i osmiletého cyklu. Vyučuje se jednou týdně ve dvouhodinovém bloku a jednou hodinu samostatnou.

Žáci se v Deskriptivní geometrii seznamují se základními typy zobrazení prostoru do roviny, učí se v nich zobrazovat body, přímky, roviny, rovinné obrazce, hranoly, jehly a zkoumat jejich vzájemné vztahy. Grafické práce provádějí do sešitů a na tabuli, učí se samostatně modelovat, prezentovat a graficky zpracovat příklady na užití jednotlivých zobrazení – domácí práce do sešitů, rysy tužkou a pastelkami na čtvrtku, seminární práce z užití Deskriptivní geometrie v praxi. Zvládnutí tematického celku je ověřováno ústním zkoušením a písemným testem. Vhodným doplněním je geometrická exkurze, v níž se žáci seznámí s využitím Deskriptivní geometrie ve stavebnictví, architektuře, umění a filmové projekci 3D.

Při vypracovávání a prezentaci referátů budeme realizovat průřezové téma Mediální výchova, průběžně při výuce Osobnostní a sociální výchovu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních geometrických pojmů a vztahů pomocí modelování a náčrtů
- vyžadujeme přesné vyjadřování a snažíme se o zdokonalování grafického projevu
- vedeme žáky k používání správné terminologie, symboliky
- napomáháme rozvíjení geometrické představivosti tím, že používáme modely těles a jiné prostorové pomůcky
- vedeme žáky k pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi jednotlivými typy zobrazení
- zařazujeme aplikace z reálného života a jiných vědních oborů
- průběžně prověřujeme a hodnotíme výsledky práce žáka (písemně i ústně)
- vyžadujeme přesné vyjadřování a snažíme se o zdokonalování grafického projevu

Kompetence k řešení problémů

- vyžadujeme přesné a správné formulace, logickou strukturu argumentací, zdůvodňování postupů
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích
- vyžadujeme vyhodnocení správnosti řešení vzhledem k zadaným podmínkám
- zařazujeme úlohy, které se vztahují k reálným situacím, umožňujeme žákům uplatňovat poznatky a dovednosti z jiných vědních oborů

Kompetence komunikativní

- používáme a vyžadujeme kultivované a věcně správné vyjadřování
- vytváříme příležitost k prezentaci a obhájení vlastního postupu při řešení problému
- učíme žáky prezentovat výsledky jejich činnosti před širším publikem a využívat k prezentaci moderní

technologie

Kompetence občanská
- vedeme žáky k rozvíjení estetického citění a kulturního rozhledu

oktáva

0+3 týdně, V

Úvod

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	vývoj a význam Dg technika rýsování, normalizované písmo základy stereometrie

Volné rovnoběžné promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz těles v daném zobrazení 	vlastnosti volného rovnoběžného promítání zobrazení hranolu, jehlanu, rotačního válce a rotačního kuželu ve volném rovnoběžném promítání

Kótované promítání

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	základní vlastnosti pravoúhlého promítání kótované promítání - princip, obraz bodu, kótovaný průmět přímkou, úsečky, roviny otáčení roviny, konstrukce v obecné rovině

Mongeovo promítání / MP /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz těles v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	MP - princip, sdružené obrazy bodu, zobrazení přímkou, roviny průsečnice dvou rovin, průnik přímkou s rovinou, kolmice k rovině, rovina kolmá k přímkě v MP osová afinita v rovině, obrazec v obecné rovině v MP osová afinita v prostoru zobrazení hranolu v MP, průnik hranolu s rovinou a přímkou v MP zobrazení jehlanu v MP, průnik jehlanu s rovinou a přímkou v MP

oktáva

Kosoúhlé promítání / KP /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz těles v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	KP – princip, obraz bodu zobrazení hranolu a jehlanu v KP

Pravouhlá axonometrie /Ax /

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> řeší graficky vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin konstruuje rovinné útvary v daném zobrazení sestrojuje obraz těles v daném zobrazení modeluje prostorové vztahy mezi prostorovými objekty a graficky je zpracovává 	Ax - princip, obraz bodu, průmět přímkou a roviny zobrazení hranolu a jehlanu v Ax

Kuželosečky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá náčrt při řešení rovinného či prostorového problému provádí rozbor, konstrukci a diskusi o počtu řešení při sestrojení kuželosečky a její tečny 	elipsa - definice, tečna, vrcholová a řídicí kružnice, konstrukce, sdružené průměry elipsy hyperbola - definice, tečna, vrcholová a řídicí kružnice, konstrukce parabola - definice, tečna, vrcholová a řídicí přímka, konstrukce

5.8.21 Seminář a cvičení z biologie I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z biologie I vychází z obsahu vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a zdraví.

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z biologie I je vyučován jako volitelný předmět v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně. Vzdělávací obor Seminář a cvičení z biologie I integruje vybrané kapitoly ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví a všechny okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova a navazuje na učivo oboru Biologie.

Výuka probíhá částečně v kmenových třídách jednotlivých ročníků, částečně ve specializované učebně biologie. Učebna je vybavená dataprojektorem, videem, projekčním plátnem, mikroskopy, dermoplastickými preparáty, částí přírodovědných sbírek a sezónně koutkem živé přírody. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – terénní exkurze, návštěvy přírodovědných expozic a odborných akcí podle aktuální nabídky.

Seminář a cvičení z biologie I je koncipován jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organismech v ní. Důraz dáváme především na vytvoření výchozí pozice pro úspěšné zvládnutí maturity z Biologie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby využívali znalostí získaných pozorováním okolní přírody
- poskytujeme žákům spolehlivé informace o jednotlivých organismech, přírodních dějích a souvislostech mezi nimi
- doporučujeme další informační zdroje (populárně-naučná literatura, odborné časopisy, internet,...)
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v biologické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o přírodě
- při výuce pobízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svoje řešení dokázali zdůvodnit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při biologických soutěžích a olympiádách

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- příležitostně organizujeme besedy s různými odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu

Kompetence občanská

- v oboru Výchova ke zdraví zdůrazňujeme rovnost mezi lidmi (jednotlivci, pohlavími, rasami,...), potřebu vzájemné spolupráce, ohleduplnost k lidem starším, nemocným, handicapovaným
- upozorňujeme na důležitost vzájemné lidské pomoci při úrazech, nehodách a mimořádných situacích
- zdůvodňujeme význam ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové i genetické a důležitost dodržování zákonů v tomto smyslu.

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a praktických zkušeností v zájmu volby budoucího studia nebo přípravy na budoucí povolání

septima

2 týdne, V

Etologie

Očekávané výstupy

Žák:

- charakterizuje základní typy chování živočichů

Učivo

okruhy chování živočichů

Evoluční biologie

Očekávané výstupy

Žák:

- porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi
- odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci
- popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav
- podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka

Učivo

evoluce organismů
antropologie
fylogeneze orgánových soustav živočichů

Obecná biologie

Očekávané výstupy

Žák:

- volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky
- chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu
- charakterizuje viry a bakterie včetně významu
- objasní stavbu a funkci strukturálních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk
- vysvětlí význam diferenciaci a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy

Učivo

cytologie
viry a prokaryota

Regionální biologie

Očekávané výstupy

Žák:

- porovná a zhodnotí biotopy regionu z ekologického hlediska

Učivo

botanika a zoologie v regionálních biotopech

oktáva

2 týdne, V

Genetika

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů
- analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě

Učivo

molekulární a buněčné základy dědičnosti
dědičnost a proměnlivost
genetika člověka
genetika populací

oktáva

Ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje teoretické biologické poznatky • zhodnotí problematiku ohrožených biologických druhů a možnosti jejich ochrany • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů • používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy 	základní ekologické pojmy podmínky života biosféra a její členění

Biologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje teoretické biologické poznatky • zhodnotí problematiku ohrožených biologických druhů a možnosti jejich ochrany • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů • pozná a pojmenuje charakteristické představitele taxonů • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy 	morfologie a anatomie rostlin fyziologie rostlin systém a evoluce rostlin rostliny a prostředí

Biologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje teoretické biologické poznatky • zhodnotí problematiku ohrožených biologických druhů a možnosti jejich ochrany • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů • pozná a pojmenuje charakteristické představitele taxonů • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy 	morfologie a anatomie živočichů fyziologie živočichů systém a evoluce živočichů živočichové a prostředí

Biologie člověka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu • aplikuje teoretické biologické poznatky • používá správnou biologickou terminologii • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě 	opěrná a pohybová soustava soustavy látkové přeměny soustavy regulační soustavy rozmnožovací

5.8.22 Seminář a cvičení z biologie II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z biologie II vychází z obsahu vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a zdraví.

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z biologie II je vyučován jako volitelný předmět v oktávě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Vzdělávací obor Seminář a cvičení z biologie II integruje vybrané kapitoly ze vzdělávací oboru Výchova ke zdraví a všechny okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova a navazuje na učivo oboru Biologie.

Výuka probíhá částečně v kmenových třídách jednotlivých ročníků, částečně ve specializované učebně biologie. Učebna je vybavená dataprojektorem, videem, projekčním plátnem, mikroskopy, dermoplastickými preparáty, částí přírodovědných sbírek a sezónně koutkem živé přírody. Do výuky jsou zařazovány i jiné organizační formy – terénní exkurze, návštěvy přírodovědných expozic a odborných akcí podle aktuální nabídky.

Seminář a cvičení z biologie II je koncipován jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organismech v ní. Důraz dáváme především na vytvoření výchozí pozice pro úspěšné zvládnutí maturity z Biologie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby využívali znalostí získaných pozorováním okolní přírody
- poskytujeme žákům spolehlivé informace o jednotlivých organismech, přírodních dějích a souvislostech mezi nimi
- doporučujeme další informační zdroje (populárně-naučná literatura, odborné časopisy, internet, ...)
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v biologické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a zpracování informací, jejich kritickému hodnocení a samostatné prezentaci
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o přírodě
- při výuce pobízíme žáky k hledání vlastních řešení problémů a k tomu, aby svoje řešení dokázali zdůvodnit
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při biologických soutěžích a olympiádách

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- příležitostně organizujeme besedy s různými odborníky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a praktických zkušeností v zájmu volby budoucího studia nebo přípravy na budoucí povolání

oktáva

0+3 týdně, V

Obecná biologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů	vznik a vývoj živých soustav; evoluce buňka – stavba a funkce

Genetika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • používá správnou biologickou terminologii	molekulární a buněčné základy dědičnosti dědičnost a proměnlivost genetika člověka genetika populací

Ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů	základní ekologické pojmy podmínky života biosféra a její členění

Biologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pozná a pojmenuje charakteristické představitele taxonů • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů	morfologie a anatomie rostlin fyziologie rostlin systém a evoluce rostlin rostliny a prostředí

oktáva

Biologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pozná a pojmenuje charakteristické představitele taxonů • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy • používá správnou biologickou terminologii • orientuje se v přirozených systémech organismů 	morfologie a anatomie živočichů fyziologie živočichů systém a evoluce živočichů živočichové a prostředí etologie

Biologie člověka

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • klasifikuje a kategorizuje biologické objekty a jevy • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • používá správnou biologickou terminologii 	opěrná a pohybová soustava soustavy látkové přeměny soustavy regulační soustavy rozmnožovací

5.8.23 Seminář a cvičení z fyziky I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z fyziky I je určen pro žáky s hlubším zájmem o fyziku. Předpokládá se, že si ho volí žáci, kteří uvažují o maturitě z fyziky nebo ti, kteří chtějí fyziku v jakékoliv formě studovat na VŠ. Rovněž je doporučován žákům, kteří z fyziky skládají přijímací zkoušky na VŠ(např. budoucím studentům medicíny).

Volitelný předmět je koncipován jako dvouletý a je zařazen do předposledního a posledního ročníku gymnaziálního studia. Seminář rozšiřuje základní učivo probrané v nižších ročnících. Na základě již vyšších znalostí matematiky a schopnosti abstrakce u žáků je možné zaměřit výuku na hlubší pochopení moderních fyzikálních disciplín, které umožňují současný technický rozvoj.

Seminář a cvičení z fyziky I má po oba roky časovou dotaci 2 hodiny týdně, výuce slouží odborné učebny s možností ukázek celé řady fyzikálních pokusů, využití videa, počítače s dataprojektorem. Žáci mají možnost v laboratoři některé poznatky ověřit i prakticky.

První rok studia je zaměřen na speciální teorii relativity, jadernou fyziku a astrofyziku. V druhém roce se rozšíří výuka fyziky ze základních hodin o vlnovou optiku, kvantovou fyziku a fyziku elektronového obalu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- uvádíme učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků a tím je vedeme k poznání, že poznatky fyziky jsou užitečné pro praktický život
- provádíme co nejčastěji zajímavé demonstrační pokusy a organizujeme žákovské pokusy a tím zvyšujeme zájem žáků o fyziku
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly, jejichž řešením žákům umožňujeme prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy
- vedeme žáky volbou otevřených úloh a problémů k poznání, že pochopení a popis přírodních zákonitostí je dlouhodobý proces, který vyžaduje další vzdělávání
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účasti ve fyzikální olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme různě náročné a zajímavé problémové situace vycházející z reality
- zařazujeme úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení problémů
- umožňujeme žákům uplatňovat dovednosti a schopnosti z ostatních oblastí poznávání
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou, přesnou a stručnou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- vyžadujeme od žáků používání správné terminologie
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci s učiteli a spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků
- vedeme žáky k umění prezentovat výsledky své práce formou zpracování referátu a jeho přednesu

Kompetence občanská

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s pomůckami
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci a požární ochrany
- diskutujeme se žáky otázky ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti

Kompetence k podnikavosti

- diskutujeme se žáky při výuce fyziky o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka
- umožňujeme žákům poznat historii fyzikálních objevů, seznamujeme je se jmény a stručnými životopisy osobností, které sehrály ve vývoji fyziky významnou roli

septima

2 týdně, V

Mechanika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> definuje pojem vztažná soustava rozdělí inerciální a neinerciální vztažnou soustavu řeší úlohy na pohyby těles v těchto soustavách	vztažné těleso, vztažná soustava inerciální a neinerciální vztažná soustava

Teorie relativity

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> interpretuje základní principy teorie relativity na základě těchto principů vysvětlí rozdíl mezi klasickou mechanikou a speciální teorií relativity vypočítá příklady relativistické mechaniky rozdělí pojmy klidová a relativistická hmotnost vysvětlí vztah mezi energií a hmotností	Einsteinovy principy relativistická kinematika relativistická dynamika vztah mezi energií a hmotností

Jaderná fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede základní charakteristiky atomového jádra definuje vazebnou energii jádra umí spočítat hmotnostní úbytek a vazebnou energii jádra charakterizuje druhy radioaktivního záření a uvede způsoby ochrany před jeho účinky řeší úlohy s využitím zákona rad. přeměny používá symboliku zápisu jaderných reakcí a využívá u nich zákonů zachování objasní získávání energie štěpením těžkých jader popíše princip jaderných reaktorů a jaderných elektráren vysvětlí princip získávání energie při jaderném slučování	atomové jádro vazebná energie jádra, hmotnostní úbytek, stabilita jader radioaktivita zákon radioaktivní přeměny jaderné reakce jaderné štěpení, jaderné elektrárny termonukleární syntéza

Částicová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> definuje elementární částice určí vlastnosti jednotlivých skupin částic popíše metody pozorování a detekce částic vysvětlí princip urychlovačů částic porovná jednotlivé typy interakcí	systém částic experimentální metody částic interakce mezi částicemi

septima

Astrofyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje fyzikální veličiny užívané v astrofyzice • popíše sluneční soustavu • porovná vznik, stavbu a možný vývoj hlavních druhů hvězd • zná současné názory na stavbu a vývoj vesmíru 	<p>fyzikální veličiny v astrofyzice - vzdálenost, hmotnost, zářivý výkon spektrum sluneční soustava vznik a vývoj hvězd vznik a vývoj vesmíru</p>

oktáva

2 týdně, V

Vlnová optika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje koherentní záření • stanoví podmínky pro zesílení a zeslabení světla • vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim • pozná jevy způsobení intererenci světla • popíše výsledek ohybu světla na hraně, štěrbině a mřížce • vysvětlí způsoby polarizace světla a použití tohoto jevu v praxi 	<p>interference světla, koherentní záření, interferenční maxima a minima interference na tenké vrstvě ohybové interferenční jevy na hraně, štěrbině a mřížce polarizace světla</p>

Elektromagnetické záření

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření • zná podstatu spektrální analýzy • uvede příklady užití rentgenového záření • objasní rozdíl mezi zářivou a světelnou energií • řeší jednoduché úlohy na použití vztahu pro osvětlení • zná a dodržuje pravidla dostatečného osvětlení 	<p>přehled elektromagnetického záření přenos energie záření rentgenové záření a jeho praktické využití fotometrické veličiny</p>

Kvantová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá energii kvanta • popíše vnější fotoelektrický jev a uplatní kvantovou hypotézu při vysvětlení jeho podstaty • řeší úlohy na Einsteinovu rovnici pro fotoefekt • rozliší vnější a vnitřní fotoefekt • vysvětlí pojem foton, určí jeho energii a hybnost • vysvětlí princip důkazu částicového charakteru vlnění • objasní vlnové vlastnosti částic • řeší úlohy použitím de Broglieho vztahu • uvede princip důkazu vlnového charakteru částic • objasní pojmy kvantování energie, stacionární stav, kvantové číslo, energetická hladina 	<p>Planckova kvantová hypotéza, foton fotoelektrický jev (vnější, vnitřní), Einsteinova rovnice fotoelektrického jevu dualismus vlna, částice: a) Comptonův jev, b) de Broglie vlna kvantová mechanika</p>

Atomová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem kvantování atomu objasní přínos N. Bohra při zavedení kvantových principů struktury atomu uvede vztahy mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu popíše kvantově mechanický model atomu zná principy důležité pro určení elektronové konfigurace atomu vysvětlí pojem stimulovaná emise popíše princip, vlastnosti a užití laseru 	<p>Bohrův model atomu vodíku, spektrum atomu vodíku kvantování energie atomu kvantově mechanický model atomu stavba elektronového obalu atomu laser</p>

5.8.24 Seminář a cvičení z fyziky II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z fyziky II je určen pro žáky s hlubším zájmem o fyziku. Předpokládá se, že si ho volí žáci, kteří uvažují o maturitě z fyziky nebo ti, kteří chtějí fyziku v jakékoliv formě studovat na VŠ. Rovněž je doporučován žákům, kteří z fyziky skládají přijímací zkoušky na VŠ(např. budoucím studentům medicíny).

Volitelný předmět je koncipován jako jednoletý a je zařazen do posledního ročníku gymnaziálního studia. Seminář rozšiřuje základní učivo probraného v nižších ročnících. Na základě již vyšších znalostí matematiky a schopnosti abstrakce u žáků je možné zaměřit výuku na hlubší pochopení moderních fyzikálních disciplín, které umožňují současný technický rozvoj.

Seminář a cvičení z fyziky II má časovou dotaci 3 hodiny týdně, výuce slouží odborné učebny s možností ukázek celé řady fyzikálních pokusů, využití videa, počítače s dataprojektorem. Žáci mají možnost v laboratoři některé poznatky ověřit i prakticky.

V úvodu studia se rozšíří výuka optiky ze základních hodin o vlnovou optiku. Pak je vykládána speciální teorie relativity, kvantová fyzika, atomová a jaderná fyzika a astrofyzika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- uvádíme učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků a tím je vedeme k poznání, že poznatky fyziky jsou užitečné pro praktický život
- provádíme co nejčastěji zajímavé demonstrační pokusy a organizujeme žákovské pokusy a tím zvyšujeme

zájem žáků o fyziku

- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly, jejichž řešením žákům umožňujeme prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy
- vedeme žáky volbou otevřených úloh a problémů k poznání, že pochopení a popis přírodních zákonitostí je dlouhodobý proces, který vyžaduje další vzdělávání
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účasti ve fyzikální olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme různě náročné a zajímavé problémové situace vycházející z reality
- zařazujeme úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení problémů
- umožňujeme žákům uplatňovat dovednosti a schopnosti z ostatních oblastí poznávání
- nadstandardní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou, přesnou a stručnou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- vyžadujeme od žáků používání správné terminologie
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci s učiteli a spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků
- vedeme žáky k umění prezentovat výsledky své práce formou zpracování referátu a jeho přednesu

Kompetence občanská

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s pomůckami
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci a požární ochrany
- diskutujeme se žáky otázky ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti

Kompetence k podnikavosti

- diskutujeme se žáky při výuce fyziky o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka
- umožňujeme žákům poznat historii fyzikálních objevů, seznamujeme je se jmény a stručnými životopisy osobností, které sehrály ve vývoji fyziky významnou roli

oktáva

0+3 týdne, V

Vlnová optika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • definuje koherentní záření • stanoví podmínky pro zesílení a zeslabení světla • vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim • pozná jevy způsobené interferencí světla • popíše výsledek ohybu světla na hraně, štěrbině a mřížce • vysvětlí způsoby polarizace světla a použití tohoto jevu v praxi	interference světla, koherentní záření, interferenční maxima a minima interference na tenké vrstvě ohybové interferenční jevy na hraně, štěrbině a mřížce polarizace světla

Elektromagnetické záření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření • zná podstatu spektrální analýzy • uvede příklady užití rentgenového záření • objasní rozdíl mezi zářivou a světelnou energií • řeší jednoduché úlohy na použití vztahu pro osvětlení • zná a dodržuje pravidla dostatečného osvětlení	přehled elektromagnetického záření přenos energie záření rentgenové záření a jeho praktické využití fotometrické veličiny

Teorie relativity

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • definuje pojem vztažná soustava • rozliší inerciální a neinerciální vztažnou soustavu • řeší úlohy na pohyby těles v těchto soustavách • interpretuje základní principy teorie relativity • na základě těchto principů vysvětlí rozdíl mezi klasickou mechanikou a speciální teorií relativity • vypočítá příklady relativistické mechaniky • rozliší pojmy klidová a relativistická hmotnost • vysvětlí vztah mezi energií a hmotností	Einsteinovy principy relativistická kinematika relativistická dynamika vztah mezi energií a hmotností

oktáva

Kvantová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá energii kvanta • popíše vnější fotoelektrický jev a uplatní kvantovou hypotézu při vysvětlení jeho podstaty • řeší úlohy na Einsteinovu rovnici pro fotoefekt • rozliší vnější a vnitřní fotoefekt • vysvětlí pojem foton, určí jeho energii a hybnost • vysvětlí princip důkazu částicového charakteru vlnění • objasní vlnové vlastnosti částic • řeší úlohy použitím de Broglieho vztahu • uvede princip důkazu vlnového charakteru částic • objasní pojmy kvantování energie, stacionární stav, kvantové číslo, energetická hladina 	<p>Planckova kvantová hypotéza, foton fotoelektrický jev (vnější, vnitřní), Einsteinova rovnice fotoelektrického jevu dualismus vlna, částice: a) Comptonův jev, b) de Broglie vlna kvantová mechanika</p>

Atomová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem kvantování atomu • objasní přínos N. Bohra při zavedení kvantových principů struktury atomu • uvede vztahy mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu • popíše kvantově mechanický model atomu • zná principy důležité pro určení elektronové konfigurace atomu • vysvětlí pojem stimulovaná emise • popíše princip, vlastnosti a užití laseru 	<p>Bohrův model atomu vodíku, spektrum atomu vodíku kvantování energie atomu kvantově mechanický model atomu stavba elektronového obalu atomu laser</p>

Jaderná fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní charakteristiky atomového jádra • definuje vazebnou energii jádra • umí spočítat hmotnostní úbytek a vazebnou energii jádra • charakterizuje druhy radioaktivního záření a uvede způsoby ochrany před jeho účinky • řeší úlohy s využitím zákona rad. přeměny • používá symboliku zápisu jaderných reakcí a využívá u nich zákonů zachování • objasní získávání energie štěpením těžkých jader • popíše princip jaderných reaktorů a jaderných elektráren • vysvětlí princip získávání energie při jaderném slučování 	<p>atomové jádro vazebná energie jádra, hmotnostní úbytek, stabilita jader radioaktivita zákon radioaktivní přeměny jaderné reakce jaderné štěpení, jaderné elektrárny termonukleární syntéza</p>

Částicová fyzika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje elementární částice • určí vlastnosti jednotlivých skupin částic • popíše metody pozorování a detekce částic • vysvětlí princip urychlovačů částic • porovná jednotlivé typy interakcí 	<p>systém částic experimentální metody částic interakce mezi částicemi</p>

oktáva

Astrofyzika

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje fyzikální veličiny užívané v astrofyzice popíše sluneční soustavu porovná vznik, stavbu a možný vývoj hlavních druhů hvězd zná současné názory na stavbu a vývoj vesmíru 	fyzikální veličiny v astrofyzice - vzdálenost, hmotnost, zářivý výkon spektrum sluneční soustava vznik a vývoj hvězd vznik a vývoj vesmíru

5.8.25 Seminář a cvičení z chemie I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z chemie I patří do oblasti Volitelné vzdělávací aktivity.

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z chemie I je vyučován jako samostatný předmět v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět navazuje na obsah vzdělávacího oboru Chemie.

Výuka probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků nebo v chemické laboratoři. Při výuce jsou využívány pomůcky - například periodická soustava prvků, molekulové modely, modely elektronových orbitalů, chemické stavebnice, kalkulačky, Matematické, fyzikální a chemické tabulky.

Seminář a cvičení z chemie I zahrnuje vyšší úroveň obecné, anorganické a organické chemie a završuje toto studium rozšířením základů biochemie. Výuka je doplňována a rozšiřována vhodnými exkurzemi, referáty, praktickými ukázkami v laboratoři.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití znalostí o vlastnostech látek z běžného života
- učíme žáky vybrat si a používat vhodnou literaturu
- učíme žáky vyhledat a použít informace z periodické soustavy prvků, fyzikálních a chemických tabulek
- doporučujeme další informační zdroje (odborná literatura, časopisy, internet, ...) a vedeme žáky ke kritickému hodnocení a porovnávání takto získaných informací
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v chemické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme chemické úlohy a problémy k samostatnému i skupinovému zpracování
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení úloh, k diskusi nad možnými alternativními postupy a ke zdůvodnění a obhajobě jimi zvoleného řešení
- při řešení úloh klademe důraz na mezipředmětové vztahy
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností
- nadstandartní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na chemické olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- upozorňujeme žáky na vhodnost použití spisovné češtiny ve verbálním i neverbálním projevu

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků

Kompetence občanská

- pěstujeme v žácích odmítavý postoj k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky ke zdůvodnění odmítavého postoje k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky k ekologickému myšlení

Kompetence k podnikavosti

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s chemickými látkami i chemickými přípravky
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci při zasažení chemickými látkami
- upozorňujeme žáky na možnosti využití získaných znalostí při budoucím studiu, povolání

septima

septima

2 týdne, V

Obecná chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	opakování a rozšíření názvosloví chemické reakce chemické výpočty termodynamika

Anorganická chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	chemie vybraných prvků periodické tabulky prvků

oktáva

2 týdne, V

Organická chemie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech	názvosloví organických sloučenin reakce v organické chemii izomerie praktické využití organických sloučenin

Biochemie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů • charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech • charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam 	<p>sacharidy lipidy bílkoviny nukleové kyseliny enzymy vitaminy hormony</p>

5.8.26 Seminář a cvičení z chemie II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z chemie II patří do oblasti Volitelné vzdělávací aktivity.

Vyučovací předmět Seminář a cvičení z chemie II je vyučován jako samostatný předmět v oktávě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Předmět navazuje na obsah vzdělávacího oboru Chemie.

Výuka probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků nebo v chemické laboratoři. Při výuce jsou využívány pomůcky - například periodická soustava prvků, molekulové modely, modely elektronových orbitalů, chemické stavebnice, kalkulačky, Matematické, fyzikální a chemické tabulky.

Seminář a cvičení z chemie II zahrnuje vyšší úroveň obecné, anorganické a organické chemie a završuje toto studium rozšířením základů biochemie. Výuka je doplňována a rozšiřována vhodnými exkurzemi, referáty, praktickými ukázkami v laboratoři.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití znalostí o vlastnostech látek z běžného života
- učíme žáky vybrat si a používat vhodnou literaturu
- učíme žáky vyhledat a použít informace z periodické soustavy prvků, fyzikálních a chemických tabulek
- doporučujeme další informační zdroje (odborná literatura, časopisy, internet, ...) a vedeme žáky ke kritickému hodnocení a porovnávání takto získaných informací
- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k prohlubování běžných znalostí účastí v chemické olympiádě i jiných soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme chemické úlohy a problémy k samostatnému i skupinovému zpracování
- vedeme žáky k hledání vlastních řešení úloh, k diskusi nad možnými alternativními postupy a ke zdůvodnění a obhajobě jimi zvoleného řešení
- při řešení úloh klademe důraz na mezipředmětové vztahy
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností
- nadstandartní problémové úkoly řeší žáci při přípravě na chemické olympiády a soutěže

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků souvislou a logickou odpověď na zadanou otázku
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a k respektování názorů ostatních
- upozorňujeme žáky na vhodnost použití spisovné češtiny ve verbálním i neverbálním projevu

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k vzájemné pomoci při řešení problémů a vytváření vzájemného respektu
- vytváříme podmínky, které umožní všem žákům zapojení do činnosti při výuce
- respektujeme individualitu žáků

Kompetence občanská

- pěstujeme v žácích odmítavý postoj k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky ke zdůvodnění odmítavého postoje k drogám a jiným návykovým látkám
- vedeme žáky k ekologickému myšlení

Kompetence k podnikavosti

- opakovaně upozorňujeme žáky na důležitost dodržování pravidel bezpečnosti práce při zacházení s chemickými látkami i chemickými přípravky
- vedeme žáky ke znalosti základů první pomoci při zasažení chemickými látkami
- upozorňujeme žáky na možnosti využití získaných znalostí při budoucím studiu, povolání

oktáva

0+3 týdně, V

Biochemie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů 	<p>sacharidy lipidy bílkoviny nukleové kyseliny enzymy vitaminy hormony</p>

Aplikovaná chemie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny 	<p>vybrané kapitoly z učiva obecné chemie vybrané kapitoly z učiva anorganické chemie vybrané kapitoly z učiva organické chemie</p>

5.8.27 Informatika a programování I

kvinta

sexta

septima

oktáva

2

2

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seznamuje žáky s nově vznikajícími potřebami informační společnosti, prohlubuje jejich schopnost využívat a lépe se orientovat ve světě softwaru a informací. Učí žáky zkvalitnit a zefektivnit řešení problémů, přípravu na vyučování a další vzdělávání pomocí osobních počítačů, dalších digitálních zařízení, školní sítě i internetu. Umožňuje žákům získané informace dále obsahově i graficky tvořivým způsobem zpracovávat, usnadňuje komunikaci mezi jednotlivci a institucemi, zvyšuje dostupnost vzdělávání žákům. Dále je seminář zaměřen na zvládnutí základů programování. Důraz je kladen na algoritmizaci úloh, jejich převedení do programovacího jazyka a následnou tvorbu aplikací včetně jejich odladění. Vyučovací předmět je realizován v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně ve třetím a čtvrtém ročníku. Výuka probíhá v počítačové učebně a každý žák má k dispozici vlastní počítač. Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o další témata podle potřeb žáků a složení skupiny. Předmět je určen především pro žáky, kteří mají zájem maturovat z předmětu Informatika a výpočetní technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- hodnotíme výsledky práce své i žáků, porovnáváme je s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a vedeme žáky k formulaci závěrů formou vlastních prezentací, vedeme žáky k samostatné práci i spolupráci
- rozvíjíme u žáků schopnost vyhledávat informace ze zdrojů na internetu, zároveň je učíme tyto informace ověřovat
- vedeme žáky ke zpracovávání informací do podoby referátů a prezentací

Kompetence k řešení problémů

- přesnými pokyny učíme žáky schopnosti formulovat své požadavky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace)
- vedeme žáky k porovnávání informací z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- vhodným metodickým postupem vedeme žáky k ovládnutí základních funkcí digitální techniky, učíme je diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky
- vyžadujeme výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a chápat funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů
- vedeme žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků jejich práce
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích

Kompetence komunikativní

- používáme skupinové vyučování, vedeme k dovednosti podřídit se zájmu skupiny, chápat potřebu efektivní spolupráce
- žáky učíme prezentovat své výsledky formou referátů včetně diskuze
- dbáme na správné používání odborné terminologie

Kompetence sociální a personální

- předvádíme žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji a upozorňujeme na obecně platné zásady práce s daty
- při práci ve skupině umožňujeme žákům projevit své vlastní názory, současně je učíme naslouchat názorům ostatních
- vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci i za práci skupiny
- skupinové úkoly zadáváme způsobem, aby se každý žák podílel jednoznačným způsobem na výsledku
- vyžadujeme zodpovědný a tvořivý přístup k plnění povinností

Kompetence občanská

- seznámíme žáky s autorskými právy a vedeme je k jejich dodržování
- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učíme žáky zodpovědnosti za svěřený majetek
- důslednou kontrolou dbáme na ověření věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzujeme jejich vzájemnou návaznost

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k dosažení stanovených cílů

- hodnotíme s žáky dosažené výsledky a vedeme je k výběru činností směřujících ke stanovenému cíli
- vedeme žáky k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálu

septima

2 týdně, V

Úvod do semináře

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozumí pojmu algoritmus • ovládá práci s vývojovým prostředím 	algoritmus a jeho zápis ovládání vývojového prostředí

Základní techniky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • chápe význam proměnné, rozliší rozdíl mezi proměnnou v programování a matematice • osvojí si vstup a výstup hodnot • zvládne použití podmíněného příkazu 	struktura programu klíčová slova identifikátor proměnná přiřazovací příkaz příkaz čtení a výpisu typy čísel, div a mod podmíněný příkaz - úplný, neúplný, case-of složený příkaz

Cykly

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zvolí nejlepší cyklus pro daný algoritmus 	s pevným počtem opakování s podmínkou na začátku s podmínkou na konci aplikace cyklů

Pole, matice

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • ovládne práci s polem • používá matice k řešení soustavy rovnic 	definice jednorozměrného a vícerozměrného pole čtení, výpis, generování pole vyhledávání v poli - neuspořádaném, uspořádaném třídící algoritmy - bublinkový, zatřídováním, výběrem extrémního prvku, příhrádkový řešení soustavy rovnic - Gaussova a Jordanova metoda

Složitost algoritmů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje znalosti složitosti při návrhu algoritmů 	časová a paměťová asymptotická třídy složitosti význam

Podprogramy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • umí rozčlenit a zpřehlednit program 	procedury a funkce parametry a jejich rozdělení na vstupní a výstupní rekurzivní

septima

Numerické algoritmy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> využívá numerické metody při řešení matematických úloh 	metody řešení rovnice $f(x)=0$ - prostá iterace, půlení intervalu, metoda sečen určitý integrál - metoda obdélníková, lichobežníková, Monte Carlo Taylorův polynom $\sin(x)$, $\cos(x)$ a $\exp(x)$

Typy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> má přehled o datových strukturách a umí je využívat ukládá data do souborů i čte z nich 	klasifikace typů - jednoduché - reálná čísla, ordinální - celá čísla, logický, znakový, výčtový + interval - složené -pole (+ řetězec), záznam, množina, soubor - ukazatel deklarace záznamů práce se soubory

Knihovny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zvládá rozčlenit program do oddělených částí 	definice, použití interface, implementation využití knihoven

Dynamické proměnné

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozumí významu dynamických dat 	ukazatel na řetězec nulou ukončený řetězec obecný ukazatel

Objektově orientované programování

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná klasické a objektově orientované programování 	význam třída, instance třídy - objekt vlastnosti objektů - dědičnost, zapouzdřenost, vícetvářnost (polymorfismus) vlastnosti přístup k vlastnostem - private, public, protected, published událostmi řízené programování vyvolání události, použití

oktáva

2 týdně, V

oktáva

Textový editor

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá automatické nástroje textového editoru při práci s dokumenty využívá textový editor pro hromadnou korespondenci vygeneruje obsah dokumentu zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu aplikuje normy pro citování z knih a z on-line zdrojů 	<p>nástroje Wordu - pokročilé funkce hromadná korespondence obsah dokumentu propojení tabulky s textem citace</p>

Tabulkový editor

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá automatické nástroje tabulkového editoru efektivně zpracovává data pomocí tabulkového editoru pro automatizaci práce používá vhodné funkce a nástroje aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů zaznamená, pojmenuje a spustí jednoduché makro 	<p>formátování tabulek v Excelu - další možnosti zpracování dat v Excelu funkce makra</p>

Databáze

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> navrhne pro zadaný problém databázi pro automatizaci práce používá vhodné funkce a nástroje definuje dotazy a používá je pro další práci navrhne a upraví formulář a sestavu a připraví ji pro tisk aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů 	<p>založení databáze dotazy, filtry formuláře, sestavy funkce, jazyk SQL</p>

Příkazový řádek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá základní příkazy DOSu pro práci s adresáři a soubory porovná a zhodnotí práci v příkazovém řádku s prací v prostředí Windows 	<p>struktura příkazu tvorba adresářové struktury operace s adresáři a soubory dávkové příkazy</p>

Číselné soustavy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá algoritmus pro převádění čísel z dvojkové a šestnáctkové soustavy do desítkové a naopak využívá šestnáctkovou soustavu pro zadávání barev v aplikačních programech 	<p>dvojková soustava šestnáctková soustava</p>

Multimédia

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá digitální fotoaparát održuje zásady kompozice obrazu provádí vhodné úpravy fotografií orientuje se v běžně používaných formátech zvukových a video souborů 	<p>digitální fotografie zvukové soubory video soubory</p>

Člověk, společnost a počítačové technologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá šestnáctkovou soustavu pro zadávání barev v aplikačních programech • dodržuje zásady bezpečného provozu počítače • vysvětlí význam základních typů elektronické komunikace • popíše různé druhy sítí • vytvoří vlastní web s využitím publikačního webového systému 	<ul style="list-style-type: none"> publikační webový systém elektronická komunikace sítě a přenos dat mobilní telefony bezpečný počítač

5.8.28 Informatika a programování II

kvinta

sexta

septima

oktáva

0+3

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seznamuje žáky s nově vznikajícími potřebami informační společnosti, prohlubuje jejich schopnost využívat a lépe se orientovat ve světě softwaru a informací. Učí žáky zkvalitnit a zefektivnit řešení problémů, přípravu na vyučování a další vzdělávání pomocí osobních počítačů, dalších digitálních zařízení, školní sítě i internetu. Umožňuje žákům získané informace dále obsahově i graficky tvořivým způsobem zpracovávat, usnadňuje komunikaci mezi jednotlivci a institucemi, zvyšuje dostupnost vzdělávání žákům. Dále je seminář zaměřen na zvládnutí základů programování. Důraz je kladen na algoritmizaci úloh, jejich převedení do programovacího jazyka a následnou tvorbu aplikací včetně jejich odladění. Vyučovací předmět je realizován v rozsahu tří vyučovacích hodin týdně ve čtvrtém ročníku. Výuka probíhá v počítačové učebně a každý žák má k dispozici vlastní počítač. Obsah předmětu může být aktuálně obohacen i o další témata podle potřeb žáků a složení skupiny. Předmět je určen především pro žáky, kteří mají zájem maturovat z předmětu Informatika a výpočetní technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- hodnotíme výsledky práce své i žáků, porovnáváme je s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a vedeme žáky k formulaci závěrů formou vlastních prezentací, vedeme žáky k samostatné práci i spolupráci
- rozvíjíme u žáků schopnost vyhledávat informace ze zdrojů na internetu, zároveň je učíme tyto informace ověřovat
- vedeme žáky ke zpracování informací do podoby referátů a prezentací

Kompetence k řešení problémů

- přesnými pokyny učíme žáky schopnosti formulovat své požadavky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace)
- vedeme žáky k porovnávání informací z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- vhodným metodickým postupem vedeme žáky k ovládnutí základních funkcí digitální techniky, učíme je diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky
- vyžadujeme výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a chápat funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů
- vedeme žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků jejich práce
- vedeme žáky k analyzování zadané problémové úlohy, vytvoření plánu řešení a k volbě správného postupu řešení, diskutujeme o výsledcích

Kompetence komunikativní

- používáme skupinové vyučování, vedeme k dovednosti podřídit se zájmu skupiny, chápat potřebu efektivní spolupráce
- žáky učíme prezentovat své výsledky formou referátů včetně diskuze
- dbáme na správné používání odborné terminologie

Kompetence sociální a personální

- předvádíme žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji a upozorňujeme na obecně platné zásady práce s daty
- při práci ve skupině umožňujeme žákům projevit své vlastní názory, současně je učíme naslouchat názorům ostatních
- vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci i za práci skupiny
- skupinové úkoly zadáváme způsobem, aby se každý žák podílel jednoznačným způsobem na výsledku
- vyžadujeme zodpovědný a tvořivý přístup k plnění povinností

Kompetence občanská

- seznámíme žáky s autorskými právy a vedeme je k jejich dodržování
- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učíme žáky zodpovědnosti za svěřený majetek
- důslednou kontrolou dbáme na ověření věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzujeme jejich vzájemnou návaznost

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k dosažení stanovených cílů
- hodnotíme s žáky dosažené výsledky a vedeme je k výběru činností směřujících ke stanovenému cíli
- vedeme žáky k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálu

oktáva

oktáva

0+3 týdně, V

Úvod do semináře

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozumí pojmu algoritmus • ovládá práci s vývojovým prostředím 	algoritmus a jeho zápis ovládání vývojového prostředí

Základní techniky

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • chápe význam proměnné, rozliší rozdíl mezi proměnnou v programování a matematice • osvojí si vstup a výstup hodnot • zvládne použití podmíněného příkazu 	struktura programu klíčová slova identifikátor proměnná přiřazovací příkaz příkaz čtení a výpisu typy čísel, div a mod podmíněný příkaz - úplný, neúplný, case-of složený příkaz

Cykly

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zvolí nejlepší cyklus pro daný algoritmus 	s pevným počtem opakování s podmínkou na začátku s podmínkou na konci aplikace cyklů

Pole, matice

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • ovládne práci s polem • používá matice k řešení soustavy rovnic 	definice jednorozměrného a vícerozměrného pole čtení, výpis, generování pole vyhledávání v poli - neuspořádaném, uspořádaném třídící algoritmy - bublinkový, zatřídování, výběrem extrémního prvku, přihrádkový

Složitost algoritmů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje znalosti složitosti při návrhu algoritmů 	časová a paměťová asymptotická třídy složitosti význam

Podprogramy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • umí rozčlenit a zpřehlednit program 	procedury a funkce parametry a jejich rozdělení na vstupní a výstupní rekurzivní

Numerické algoritmy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá numerické metody při řešení matematických úloh 	metody řešení rovnice $f(x)=0$ - prostá iterace, půlení intervalu, metoda sečen určitý integrál - metoda obdélníková, lichobežníková

oktáva

Typy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • má přehled o datových strukturách a umí je využívat • ukládá data do souborů i čte z nich 	klasifikace typů - jednoduché - reálná čísla, ordinální - celá čísla, logický, znakový, výčtový + interval - složené -pole (+ řetězec), záznam, množina, soubor - ukazatel deklarace záznamů práce se soubory

Knihovny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zvládá rozčlenit program do oddělených částí 	definice, použití interface, implementation využití knihoven

Dynamické proměnné

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozumí významu dynamických dat 	ukazatel na řetězec nulou ukončený řetězec obecný ukazatel

Objektově orientované programování

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • porovná klasické a objektově orientované programování 	význam třída, instance třídy - objekt vlastnosti objektů událostmi řízené programování vyvolání události, použití

Textový editor

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá automatické nástroje textového editoru při práci s dokumenty • pro automatizaci práce používá vhodné funkce a nástroje • aplikuje normy pro citování z knih a z on-line zdrojů 	nástroje Wordu - pokročilé funkce hromadná korespondence obsah dokumentu propojení tabulky s textem citace

Tabulkový editor

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • efektivně zpracovává data pomocí tabulkového editoru • pro automatizaci práce používá vhodné funkce a nástroje • zaznamená, pojmenuje a spustí jednoduché makro 	formátování tabulek v Excelu - další možnosti zpracování dat v Excelu funkce makra

Databáze

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • navrhne pro zadaný problém databázi • pro automatizaci práce používá vhodné funkce a nástroje • definuje dotazy a používá je pro další práci • navrhne a upraví formulář a sestavu a připraví ji pro tisk • aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů 	založení databáze dotazy, filtry formuláře, sestavy funkce, jazyk SQL

oktáva

Příkazový řádek

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá základní příkazy DOSu pro práci s adresáři a soubory porovná a zhodnotí práci v příkazovém řádku s prací v prostředí Windows	struktura příkazu tvorba adresářové struktury operace s adresáři a soubory

Číselné soustavy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> používá algoritmus pro převádění čísel z dvojkové a šestnáctkové soustavy do desítkové a naopak využívá šestnáctkovou soustavu pro zadávání barev v aplikačních programech	dvojková soustava šestnáctková soustava

Multimédia

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu používá digitální fotoaparát dodržuje zásady kompozice obrazu provádí úpravy fotografií orientuje se v běžně používaných formátech zvukových a video souborů	digitální fotografie zvukové soubory video soubory

6 Projekty

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

6.1 Projekty a kurzy v osmiletém cyklu

Určen pro:

Gymnázium je součástí sítě škol zabývajících se ekologickou výchovou M. R. K. E. V. /metodika a realizace komplexní ekologické výchovy/.

Gymnázium bylo uděleno certifikát "Ekologická škola Pardubického kraje 3. stupně". Škola získala toto ohodnocení v soutěži Zelený ParDoubek 2008. Stupeň 3 je určen školám a zařízením s velmi dobrou úrovní EVVO žáků a aktivním vzděláváním pedagogů.

Uvedené aktivity spolu s pravidelnými biologickými exkurzemi slouží zejména k podpoře realizace PT Enviromentální výchova.

Lyžařský kurz v kvintě, sportovní kurz v sextě a školní výlety nejsou sice klasickými projekty, ale lze do nich zařadit prvky projektového vyučování. Slouží mimo jiné k rozvíjení sociální a personální kompetence a PT Osobnostní výchova.

Pro sexty je určen projektový den, který naplňuje veškeré výstupy a učivo tematického okruhu Ochrana člověka za mimořádných událostí vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Projektový den se koná každoročně v září. Organizaci zajišťují vyučující Biologie, Zeměpisu, Společenských věd, Chemie, Fyziky a třídní učitelé. Žáci pracují v malých skupinách. Prakticky si vyzkoušejí např. používání telefonních linek tísňového volání, přípravu evakuačního zavazadla nebo první pomoc. Projektový den probíhá ve spolupráci s institucemi zajišťujícími pomoc obyvatelstvu za mimořádných událostí /AČR, HZS, .../

Další projekty dle aktuální potřeby a nabídky vznikají zejména ve výuce cizích jazyků.

Gymnázium se čas od času účastní mezinárodních vzdělávacích projektů, naposledy Socrates - Comenius ve spolupráci se školami ve Francii a ve Španělsku. Projekt Territoires, patrimoine et environnement byl zaměřen na rozšiřování znalostí žáků o vlastní zemi a o zemích, které byly účastníky projektu, a na odstraňování případných předsudků. Do projektu se zapojilo 253 žáků a 14 vyučujících různých aprobací).

Ve školním roce 2011/2012 se škola přihlásila do projektu EU peníze středním školám, který měl za cíl usnadnit středním školám čerpání peněz z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Do r. 2015 probíhal projekt Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji (výukové programy pro žáky ZŠ v rámci udržitelnosti projektu do škol. r. 2017/2018)

7 Evaluace vzdělávacího programu

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291		
Adresa	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim IV		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP G určený pro kvintu, sextu, septimu a oktávu osmiletého vzdělávání		
Platnost	od 30. září 2011	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium	Délka studia v letech:	4

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Způsoby a kritéria hodnocení žáků zahrnuje kapitola VI. Školního řádu Gymnázia Josefa Ressela.

A. Zásady průběžného hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Vyučující uplatňuje při hodnocení vůči žákovi přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
2. Účelem zkoušení není nacházet mezery v žákových vědomostech, nýbrž hodnotit to, co zná a umí.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků nesmí být používáno k upevnění kázně, má mít motivační charakter.
4. Žák, který se po omluvené nepřítomnosti dostaví do vyučování, je po určité době, již dohodne s vyučujícími jednotlivých předmětů, uvolněn z ústního i písemného zkoušení.

5. Podklady pro průběžné hodnocení získává vyučující zejména takto:

- a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- b) soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, praktické, pohybové) a didaktickými testy
- d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- e) analýzou výsledků činnosti žáka
- f) konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními obtížemi a poruchami
- g) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

6. Vyučující na začátku každého pololetí seznámí žáky s pravidly a podmínkami hodnocení výsledků vzdělávání v daném předmětu (jedná se mj. zejména o podmínky, které žák musí splnit, aby mohl být za dané období hodnocen, a o termín ukončení hodnocení v daném období).

7. Nutnou podmínkou hodnocení žáka za dané období jsou minimálně 2 známky z ústního, písemného či praktického zkoušení. Hodnotit žáka na základě jedné známky nelze.

8. Vyučující oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů či výtvorů. Při ústním zkoušení oznámí vyučující žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

9. Pravidla ústního zkoušení

- a) Žák má právo být v průběhu pololetí alespoň jednou ústně zkoušen (mimo předmět tělesná výchova).
- b) Ústní zkoušení jednoho žáka by nemělo překročit časový limit 15 minut.
- c) Žák smí být ústně zkoušen výhradně před spolužáky ve třídě. Výjimkou je komisionální zkouška.

10. Pravidla písemného zkoušení

- a) Písemným zkoušením jsou didaktické testy (trvajících cca 10 minut), písemné prověrky (trvajících cca 25 minut)

- a) jednohodinové či delší písemné práce zadané celé třídě nebo celé skupině žáků.
- b) V jednom dni lze psát pouze jednu jednohodinovou či delší písemnou práci nebo nejvýše dvě písemné prověrky trvající cca 25 minut.
- c) Didaktické testy trvající cca 10 minut jsou zaměřeny na užší pasáže učiva, nelze je považovat za náročnější písemné zkoušení a nemusí být hlášeny předem.
- d) Jednohodinové a delší písemné práce je nutno žákům ohlásit nejméně 7 dní předem, písemné prověrky 2 dny předem.
- e) Na písemné zkoušení z volitelných předmětů se výše uvedená omezení nevztahují.
- f) Časové rozvržení písemného zkoušení koordinuje třídní učitel tak, aby nedocházelo k nahromadění ústního a písemného zkoušení do krátkého časového úseku.
- g) Náhradní písemné zkoušení v případě nepřítomnosti žáka ve vyučovací hodině vyučující nemusí zadávat.
- h) Nestanoví-li vyučující výslovně jinak, je zakázáno při písemném zkoušení používat knihy, sešity, seznamy vzorců či papíry s poznámkami (tzv. taháky) apod.. Uživatelům nedovolených pomůcek je možno písemnou zkoušku odebrat a ohodnotit stupněm nedostatečný.
- i) Zcela nečitelnou písemnou zkoušku není povinen vyučující akceptovat a hodnotí ji stupněm nedostatečný.
- j) Pokud žák písemnou zkoušku neodevzdá, pohlíží se na ni, jako kdyby byla napsána, a hodnotí se stupněm nedostatečný.

11. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení žáka.

12. Třídní učitelé a vedení gymnázia jsou informováni o stavu hodnocení ve třídě na pravidelných čtvrtletních pedagogických radách, po nichž vždy následují informační schůzky se zákonnými zástupci žáků. V nutných případech mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování se informace předávají okamžitě.

13. Případy zaostávání žáků ve vzdělávání a nedostatky v jejich chování, jakož i případy mimořádných talentů a jejich výsledky se projednávají v pedagogické radě.

14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka

- a) učitel daného vyučovacího předmětu dle pokynů ředitele gymnázia (třídní schůzky, informační odpoledne apod.)
- b) třídní učitel nebo učitel daného předmětu, jestliže o to zákonný zástupce požádá
- c) ředitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, a to bezprostředně a prokazatelným způsobem.

15. Přestupuje-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, do níž žák přestupuje, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené hodnocené období. Jestliže se přestup uskutečňuje po 15. listopadu nebo po 15. dubnu, obsahuje dokumentace o žákovi návrh hodnocení chování a návrh hodnocení v jednotlivých vyučovacích předmětech jako podklad pro hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení.

B. Zásady hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení

1. Žák je hodnocen ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku. Výjimkou je ustanovení § 69 odst. 5 a odst. 6 školského zákona nebo rozhodnutí ředitele o uvolnění žáka z vyučovacího předmětu ze závažných důvodů, zejména zdravotních.
2. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení přihlíží vyučující k věkovým zvláštěm žáků i k

tomu, že mohl v průběhu hodnoceného období zakolísat ve svých výkonech pro určitou indispozici.

3. Stupeň hodnocení určí vyučující příslušného předmětu.

4. V předmětu, v němž vyučuje více vyučujících, určí výsledný stupeň hodnocení příslušní vyučující po vzájemné dohodě.

5. Při určování stupně hodnocení se posuzuje kvalita práce a výsledky vzdělávání za celé hodnocené období. Hodnocení zahrnuje zejména:

- a) stupeň osvojení a jistoty, s níž žák ovládá učební látku
- b) schopnost samostatného úsudku
- c) schopnost aplikace získaných kompetencí
- d) samostatnost a aktivitu při řešení úkolů
- e) systematickosti a svědomitosti při práci
- f) úroveň vyjadřování v ústním i písemném projevu

6. Na konci hodnoceného období, v termínu, který určí ředitel gymnázia, zapíše vyučující příslušných předmětů číselné výsledky hodnocení do počítačové databáze a připraví návrh na komisionální zkoušky.

7. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný
- b) 2 – chvalitebný
- c) 3 – dobrý
- d) 4 – dostatečný
- e) 5 – nedostatečný

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

Chování žáka se hodnotí stupni hodnocení:

- a) 1 – velmi dobré
- b) 2 – uspokojivé
- c) 3 – neuspokojivé

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li hodnocení v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

Žák prospěl, není-li hodnocení v některém povinném předmětu vyjádřeno stupněm 5 – nedostatečný.

Žák neprospěl, je-li hodnocení v některém povinném předmětu vyjádřeno stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí.

Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

C. Kritéria stupňů prospěchu

Pro potřeby hodnocení výsledků vzdělávání žáků se vyučovací předměty dělí do tří skupin:

- a) vyučovací předměty s převahou teoretického zaměření
- b) vyučovací předměty s převahou praktických činností
- c) předměty s převahou výchovného a uměleckého zaměření

1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty, matematika, informatika a výpočetní technika. Při hodnocení výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází učitel z požadavků učebních osnov (školního vzdělávacího programu) a standardu vzdělávání. Při hodnocení sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
- kvalitu a rozsah získaných dovedností, schopnost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního i písemného projevu
- kvalitu výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně-vzdělávací výsledky se hodnotí podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní i písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a úhledný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je úhledný, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně úhledný a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo úhledný. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2. Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají na gymnáziu cvičení a laboratorní práce. Při hodnocení v těchto předmětech se vychází z požadavku učebních osnov nebo školního vzdělávacího programu a standardu vzdělávání.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů a měřidel

Výchovně-vzdělávací výsledky se hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů a měřidel musí být částečně podněčován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá

o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsaných ukazatelů. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci

a nedbá na ochranu životního prostředí. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a uměleckého zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Žák je při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem hodnocen s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při hodnocení v těchto předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov posuzuje:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově, s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka, jeho všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně-vzdělávací výsledky se hodnotí podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí v požadované míře svůj estetický

vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projevu je málo uspokojivý. Úkoly řeší s častými chybami. Jeho vědomosti a dovednosti mají četné mezery a při jejich aplikaci potřebuje značnou pomoc učitele. Projevuje pouze minimální zájem a snahu o práci a o rozvoj svého estetického vkusu a tělesné zdatnosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

4. Hodnocení chování žáků

a) hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě

b) kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování včetně dodržování školního řádu gymnázia během hodnoceného období

c) při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka

Kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák aktivně obhajuje a dodržuje lidská práva a svobody, chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, dodržuje pravidla pro soužití ve škole. Chová se ohleduplně a ochotně pomáhá druhým. Spolupracuje s ostatními žáky ve třídě, přispívá třídě svou prací, svými nápady a informacemi. Chápe potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti lidí i jejich odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení. Případné neshody či konflikty se snaží řešit nenásilným způsobem.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák ne vždy obhajuje a dodržuje lidská práva a svobody, méně chápe význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Nedaří se mu vždy uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace, občas nedodržuje pravidla pro soužití ve škole. Nechová se vždy ohleduplně a ne vždy je ochoten pomoci. Nespolupracuje dostatečně s ostatními žáky ve třídě, méně přispívá třídě svou prací, svými nápady a informacemi. Někdy nechápe potřebu tolerance ve společnosti, nerespektuje náležitě kulturní, etnické a jiné odlišnosti lidí i jejich odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení. Případné neshody či konflikty se ne vždy snaží řešit nenásilným způsobem.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák nechápe dobře nutnost obhajování a dodržování lidských práv a svobod, málo uznává význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Nesnaží se uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace, svým jednáním a svými postoji odmítá dodržovat pravidla pro soužití ve škole. Málo přispívá třídě svou prací, svými nápady a informacemi. Neuznává potřebu tolerance ve společnosti, případné neshody či konflikty řeší neadekvátním způsobem.

Důvody sníženého stupně v hodnocení chování mohou být také:

a) pozdní příchody do vyučování

- b) neomluvená nepřítomnost ve vyučování
- c) nedovolený (neohlášený) odchod z vyučování
- d) opakované neplnění vzdělávacích povinností a nedostačující domácí příprava
- e) zdlouhavé omlouvání nepřítomnosti ve vyučování
- f) neoznámení předem známé nepřítomnosti ve vyučování
- g) kouření, požívání alkoholu nebo psychoaktivních látek v areálu gymnázia

D. Hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami učení

1. Způsob hodnocení žáka vychází ze znalosti příznaků specifické vývojové poruchy učení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, v nichž se tato porucha projevuje.
2. Při způsobu hodnocení žáka se zvyrazňuje, zejména ve věku plnění povinné školní docházky, motivační složka hodnocení, např. ohodnocení bodové, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Ostatním žákům ve třídě je nutno sdělit vhodným způsobem podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení žáka se specifickou vývojovou poruchou učení.

E. Podrobnosti o komisionálních zkouškách

1. Komisionální zkouška je neveřejná a žák ji koná v těchto případech:

- a) Koná-li opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 školského zákona.
- b) Požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o komisionální přezkoušení z důvodu pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí dle § 69 odst. 9 školského zákona.
- c) Nařídí-li komisionální přezkoušení ředitel gymnázia, jestliže zjistí, že došlo k porušení pravidel pro hodnocení žáka stanovených školním řádem.
- d) Neexistuje-li z důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování dostatek podkladů pro jeho hodnocení a je-li třeba tyto podklady doplnit.

Komisionální zkoušku k doplnění podkladů pro hodnocení může žák konat, jestliže:

- žákova nepřítomnost ve vyučování povinnému či volitelnému předmětu přesáhne 25 % za hodnocené období, nebo
- žák za hodnocené období získá méně než 75 % průměrného počtu známek v daném předmětu na žáka ve třídě.

Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.

2. Komisionální zkoušku z důvodu uvedeného pod písmenem a) může žák ve druhém pololetí konat nejdříve v měsíci srpnu příslušného školního roku, pokud zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka nedohodne s ředitelem gymnázia dřívější termín; v případě žáka posledního ročníku vzdělávání vyhoví ředitel gymnázia žádosti o dřívější termín vždy.
3. Termín komisionální zkoušky z důvodu uvedeného pod písmenem b) stanoví ředitel gymnázia tak, aby se konala do 3 dnů od přijetí žádosti o komisionální přezkoušení.
4. Termín komisionální zkoušky z důvodů uvedených pod písmeny c) a d) stanoví ředitel gymnázia tak, aby bylo možno žáka hodnotit ještě v příslušném pololetí školního roku.
5. Ředitel gymnázia zveřejní o komisionální zkoušce na vývěsní tabuli ve škole tyto údaje:
  - a) složení komise pro komisionální zkoušky (je tříčlenná, jejím předsedou je ředitelem pověřený pedagog, zkoušejícím pedagog vyučující žáka danému předmětu, přísedícím pedagog téže nebo příbuzné odborné

způsobnosti

b) termín konání komisionální zkoušky

c) způsob vyrozumění žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka o výsledku zkoušky (žák je informován ústně bezprostředně po poradě komise jejím předsedou, zákonný zástupce nezletilého žáka písemně do 3 dnů po vykonání komisionální zkoušky).

F. Průběh a způsob hodnocení výsledků vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

1. Ředitel gymnázia může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve středním vzdělávání ředitel gymnázia může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.

2. V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.

3. Ředitel gymnázia seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem gymnázia, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

G. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a pro ukládání napomenutí a důtek

1. Udělování pochval a jiných ocenění

a) Pochvala třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem gymnázia udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

b) Pochvala ředitele gymnázia

Ředitel gymnázia může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

2. Ukládání napomenutí a důtek

a) Napomenutí třídního učitele – při méně závažném zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem.

b) Důtka třídního učitele – za závažnější zaviněné porušení povinností stanovených školním řádem nebo za méně závažné opakované neplnění povinností stanovených školním řádem.

c) Důtka ředitele gymnázia – za závažné zaviněné porušení povinností stanovených školním řádem.

Posouzení míry závažnosti zaviněného porušení povinností stanovených školním řádem je v kompetenci toho, kdo napomenutí či důtku ukládá. Napomenutí či důtku lze uložit až po projednání v pedagogické radě nebo s ředitelem gymnázia.

3. Při ještě výraznějším porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem může ředitel gymnázia rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo vyloučení žáka ze školy, ovšem pouze v případě, že žák splnil povinnou školní docházku.

4. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům gymnázia se vždy považují za velmi závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem a školním řádem.

6.2 Autoevaluace školy

6.2.1

Oblast autoevaluace: Podmínky ke vzdělávání.

Cíl autoevaluace: Posoudit prostředí a atmosféru školy, prostorové podmínky, materiální vybavení, personální poměry a ekonomickou situaci.

Kritérium autoevaluace: Vhodnost a účelnost prostorového uspořádání, materiálního vybavení a personálního i ekonomického stavu zejména z hlediska psychohygienických nároků.

Nástroj autoevaluace: Dotazování, pozorování, rozbor výroční zprávy, diskuse v pedagogické radě.

Časový plán autoevaluace: Druhé čtvrtletí školního roku.

6.2.2

Oblast: Průběh vzdělávání.

Cíl: Ověřit kvalitu práce školy ve vztahu k plnění záměrů ŠVP.

Kritérium: Přiměřenost učebního stylu a organizace vyučování, vhodnost a působnost řádu a dohodnutých pravidel, účinnost komunikace a aktivního naslouchání.

Nástroje: Pozorování, dotazování, hospitace, analýza učebního plánu, diskuse s vyučujícími, sebereflexe vyučujících, srovnávací testy, rozbor práce v předmětových komisích.

Časový plán: Závěr každého pololetí školního roku.

6.2.3

Oblast: Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání.

Cíl: Přesvědčit se o podpoře školy žákům, o spolupráci s rodiči a o vztahu školy k dalším institucím majícím vliv na vzdělávání.

Kritérium: Účinnost podpory aktivního učení, účinnost podpory možností volby, účinnost pomoci a motivace ke splnění učebních úkolů, účinnost podpory sebehodnocení a sebevnímání, účinnost podpory společného prožívání a pocitu bezpečí.

Nástroje: Pozorování, dotazování, rozbor výsledků školních soutěží, analýza práce s nadanými žáky, se žáky se SVPU, rozhovory s rodiči, analýza mimovyučovacími aktivit školy.

Časový plán: Poslední čtvrtletí každého školního roku.

6.2.4

Oblast: Výsledky vzdělávání žáků.

Cíl: Posoudit výsledky vzdělávání z hlediska úrovně osvojení klíčových kompetencí, zjistit vliv použitých metod na výsledky vzdělávání, ověřit vhodnost hodnotících kritérií.

Kritérium: Úroveň osvojení klíčových kompetencí, úroveň schopnosti aplikovat vědomosti a využít dovedností, úroveň postojů.

Nástroj: Klasifikační záznamy, srovnávací testy, výstupní hodnocení, úspěšnost absolventů při přijímacím řízení ke studiu na vysoké škole.

Časový plán: Závěr pololetí každého školního roku

6.2.5

Oblast: Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Cíl: Provéřit účinnost řídicího systému, zkontrolovat personální situaci školy, ověřit kvalitu dalšího vzdělávání pedagogů.

Kritérium: Účinnost a funkčnost informačního systému školy, stabilita pedagogického sboru, kvalita dalšího vzdělávání učitelů.

Nástroj: SWOT analýza za účasti pedagogů, žáků, zákonných zástupců.

Časový plán: Jedenkrát za školní rok.

6.2.6

Oblast: Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Cíl: Posoudit výsledky práce školy ve vztahu k podmínkám ke vzdělávání a k ekonomickému zajištění vzdělávání.

Kritérium: Stupeň splnění plánovaných úkolů, záměrů, programů, akcí, aktivit a činností.

Nástroj: SWOT analýza, měření, dotazování.

Časový plán: Jedenkrát za školní rok.